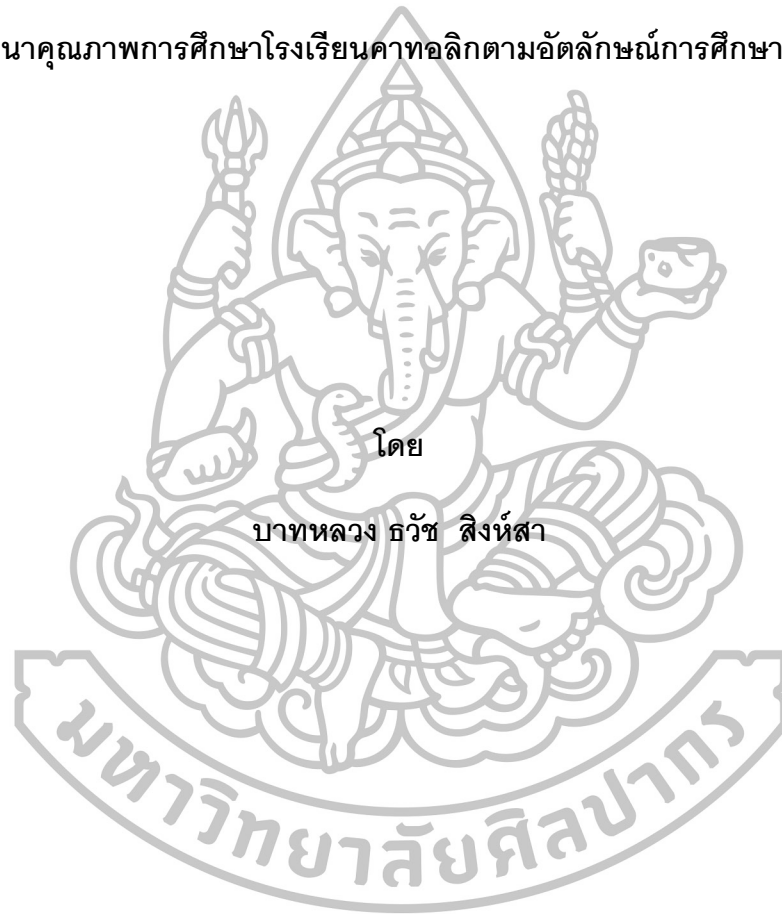

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

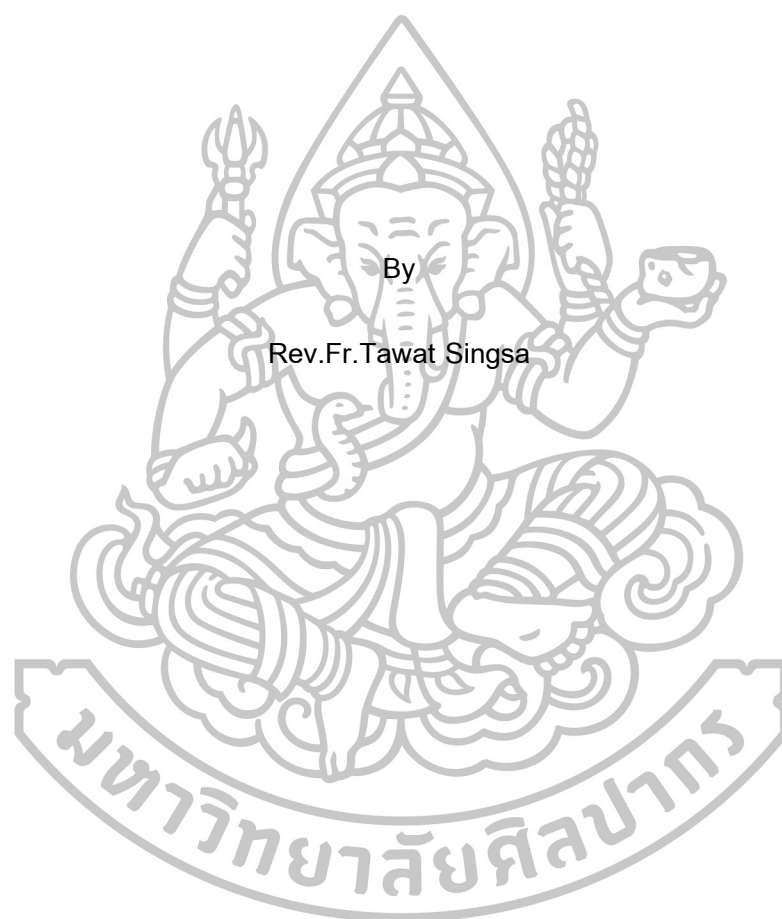
ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL QUALITY IN THE CATHOLIC SCHOOL
IN ACCORDANCE WITH IDENTITY OF CATHOLIC EDUCATION

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Doctor of Philosophy Program in Educational Administration

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2016

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” เสนอโดย ธวัช สิงห์สา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บาทหลวง ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

...../...../.....

...../...../.....

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร)

...../...../.....

...../...../.....

56252805 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก/อัครสังฆมณฑลการศึกษาคาทอลิก

ธวัช สิงห์สา : การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัครสังฆมณฑลการศึกษาคาทอลิก
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ. ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ผศ.ว่าที่ พ.ต. ดร. นพดล เจนอักษร และ ผศ. ดร.
วรกาญจน์ สุขสดเขียว. 352 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อทราบ 1) การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัครสังฆมณฑลการศึกษาคาทอลิก 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัครสังฆมณฑลการศึกษาคาทอลิก
ประชากร คือ โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 136 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทยจำนวน 103 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนกลุ่มงานวิชาการ ตัวแทนกลุ่มงานจิตตภาบาล ตัวแทนกรรมการบริหารนิติบุคคลโรงเรียน รวมจำนวน 412 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน-เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัครสังฆมณฑลการศึกษาคาทอลิก มี 4 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) องค์ประกอบหลักด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 2) องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย 3) องค์ประกอบหลักด้านการจัดเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 4) องค์ประกอบหลักด้านอัครสังฆมณฑลการศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัครสังฆมณฑลการศึกษาคาทอลิก มี 130 แนวทาง ดังนี้ 1) แนวทางพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 29 แนวทาง 2) แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 62 แนวทาง 3) แนวทางพัฒนาการเรียนการสอน ประกอบด้วย 21 แนวทาง และ 4) แนวทางพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ ประกอบด้วย 18 แนวทาง แนวทางเหล่านี้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม เป็นประโยชน์ และสามารถใช้ได้จริง สอดคล้องกับกรอบทฤษฎีของการวิจัยและเกิดผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1..... 2..... 3.....

56252805 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : THE DEVELOPEMENT OF EDUCATIONL QUALITY/ IDENTITY OF CATHOLIC
EDUCATION

TAWAT SINGSA : THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL QUALITY IN THE
CATHOLIC SCHOOL IN ACCORDANCE WITH IDENTITY OF CATHOLIC EDUCATION . THESIS
ADVISORS : ASST.PROF. PRASERT INTARAK, Ed.D., ASST.PROF. MAJ. NOPADOL CHENAKSARA,
RTAR, Ph.D., ASST.PROF. VORAKARN SUKSODKIEW, Ph.D. 352 pp.

The purposes of this research were to find 1) the components of Education in the Catholic school in accordance with Catholic identity, and 2) the guidelines for the development of education in Catholic school in accordance with Catholic identity. The populations of this research were 136 Catholic schools. The samples were 103 Catholic schools. The respondents were administrators, member of academic departments, member of spiritual departments, and school management committees with the total of 412 respondents. The data was collected by using an opinionnaire. The data was analyzed by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, confirmatory factor analysis, and content analysis.

The findings of this research were as follows:

1. Education in Catholic school in accordance with Catholic identity had 4 components and 15 sub-components namely: 1) the component of student had 4 components 2) the component of system Management had 6 sub-components 3) the component of instructional management had 3 sub-components and 4) the component of Catholic identities had 2 sub-components.

2. The guidelines for development the education in Catholic school in accordance with Catholic identity had 130 guidelines: 1) the guidelines for development the student had 29 guidelines 2) the guidelines for development the system management had 62 guidelines 3) the guidelines for development instructional management had 21 guidelines and 4) the guidelines for development the proper identity had 18 guidelines. The experts confirmed that these guidelines were accuracy, propriety, feasibility, and utility for developing the Catholic school in accordance with Catholic identity.

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2016

Thesis Advisors' signature 1.....2.....3.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และบาทหลวง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชชาติชาย พงษ์ศิริ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านไว้เป็นอย่างสูง พร้อมทั้งขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ บาทหลวง ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ บาทหลวง ดร.สุรินทร์ จารย์อุปการะ บาทหลวง เดชา อาภรณ์รัตน์ บาทหลวง ธีรพล กอบวิทยากุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลัดดาวรรณ ประสูตรแสงจันทร์ และ ดร. สุธทัย รุจิรัตน์ ที่กรุณาร่วมกันพิจารณาลักษณะของการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบคุณคุณพ่อ ซีสเตอร์ ผู้บริหาร และคุณครูทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือวิจัย การเก็บข้อมูลในการวิจัย และการมีส่วนร่วมในการชี้แนะ สนับสนุน ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก

ขอขอบพระคุณ พระคุณเจ้า พิบูลย์ วิสิฐนนทชัย บาทหลวง เจริญ ว่องประชานุกูล บาทหลวง ชีวิน สุวดินทร์กูร และคณะผู้บริหารสถาบันแสงธรรมทุกท่าน ที่ให้โอกาสส่งเสริมสนับสนุน ให้คำแนะนำและกำลังใจในการศึกษาและการดำเนินการวิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. มัลลิกา ปัญญาโคโป และคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ กลุ่มโรงเรียน สังฆมณฑลนครสวรรค์ คุณสุนิสา ธนวรรธม คุณทิภากร จันทร์ลือชัย และเพื่อนนักศึกษารุ่น 11/2 ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากดุชะฎิณีพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบถวายแด่พระเป็นเจ้า บิดามารดา อาจารย์ที่อบรมสั่งสอน และผู้มีคุณูปการต่อผู้วิจัยทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
ปัญหาของการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	11
ความหมายของการจัดการศึกษา.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	13
ลักษณะการจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก	20
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21	28
การจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล.....	38
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล.....	42
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก.....	48
ความหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	48
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก	49
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสภาการศึกษาคาทอลิก	67
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย	75

บทที่	หน้า
การจัดการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย	87
ความเป็นมา.....	87
เป้าหมายของการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย	90
การบริหารงานโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย.....	91
โรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลต่างๆ ของประเทศไทย.....	93
คุณค่าพระวรสารที่เป็นฐานของการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก ในประเทศไทย.....	96
ความท้าทายต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย.....	100
แนวคิดของนักวิชาการและการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาคาทอลิก.....	111
3 การดำเนินการวิจัย	121
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	121
ขั้นที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย	121
ขั้นที่ 2 การดำเนินการวิจัย.....	122
ขั้นที่ 3 การรายงานผลการวิจัย	124
ระเบียบวิธีวิจัย.....	126
แผนแบบการวิจัย.....	126
ประชากร	126
ผู้ให้ข้อมูล	127
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	128
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	128
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	129
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	130
สรุป	132

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	133
ตอนที่ 1 การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	133
การสังเคราะห์ตัวแปรจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	134
การสังเคราะห์ตัวแปรจากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	157
ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตาม	
อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	182
การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล.....	182
การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของตัวแปร.....	184
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน.....	202
แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตาม	
อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก..	248
การยืนยันองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน	258
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	268
สรุป.....	269
อภิปรายผล.....	278
ข้อเสนอแนะ.....	294
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้.....	295
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	299
รายการอ้างอิง	300
ภาคผนวก.....	311
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	312
ภาคผนวก ข แบบประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	314
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ/ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ.....	322
ภาคผนวก ง หนังสือขอทดลองเครื่องมือ/ รายชื่อโรงเรียนที่ทดลองเครื่องมือ.....	325

บทที่

หน้า

ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย.....	328
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล/ รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	330
ภาคผนวก ช แบบสอบถาม.....	336
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเป็นต้นแนวทาง.....	350
ประวัติผู้วิจัย	352

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนฯ	127
2 ตัวแปรที่ได้จากวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	135
3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน.....	160
4 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	172
5 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล.....	183
6 ระดับความสำคัญของตัวแปรการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก.....	185
7 ค่า KMO and Bartlett's test of Sphericity.....	201
8 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน 4 ด้าน แนวทางการพัฒนา คุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก (X1 – X4)	204
9 การประเมินความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบแนวทางการพัฒนา คุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก.....	205
10 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของ ตัวแปร A – D	226
11 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของ ตัวแปร E – K	227
12 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของ ตัวแปร L – N	230

ตารางที่	หน้า
13 ผลการวิเคราะห์หน้าหนังสือประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของ ตัวแปร O – P	231
14 คำนำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 130 องค์ประกอบ	233
15 ค่าความถี่และร้อยละความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแนวทางการพัฒนา คุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	259

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 รายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	125
2 แผนแบบการ วิจัย	126
3 โมเดลรวมแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ก่อนปรับ).....	203
4 โมเดลรวมแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา(หลังปรับ).....	204
5 องค์ประกอบด้านด้านผู้เรียน.....	207
6 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม.....	208
7 การพัฒนาความรู้/การแสวงหาความรู้/และทักษะอาชีพ.....	209
8 การพัฒนาสุขภาพ.....	210
9 การพัฒนาสุนทรียภาพ.....	211
10 องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ.....	212
11 การพัฒนาผู้บริหาร.....	213
12 การพัฒนาครู.....	214
13 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ.....	215
14 การพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน.....	216
15 การพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา.....	217
16 การพัฒนาการวิจัยและพัฒนา.....	218
17 องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน.....	219
18 การพัฒนาหลักสูตร.....	220
19 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน.....	221
20 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้.....	222
21 องค์ประกอบด้านคุณลักษณะเฉพาะ.....	223
22 การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน.....	224
23 การพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา.....	225
24 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก	247

บทที่ 1

บทนำ

โลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบครั้งใหญ่ต่อมนุษยชาติ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม โดยมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นตัวเร่ง ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนไป มนุษยชาติเข้าสู่ยุคของข้อมูลข่าวสารที่มีมากมาย เข้าถึงได้ง่ายและแพร่หลายได้อย่างรวดเร็วไม่ว่าผู้คนในชนบทห่างไกล ก็สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างง่ายดายผ่านทางเครือข่ายไร้ ในยุคนี้เป็นยุคที่ให้ความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศ การผลิตสินค้ามีใช้เพียงเพื่อบริโภคภายในประเทศเท่านั้น แต่เป็นระบบการตลาดที่ครอบคลุมไปทั่วโลก มีกลไกการตลาดที่เป็นระบบการผลิตเพื่อป้อนสู่ตลาดโลก ประเทศที่มีอำนาจในทางเศรษฐกิจจะมีอำนาจทางการเมืองต่อประเทศที่ด้อยกว่า เป็นต้นประเทศยากจน ผลที่ตามมาคือ ความเจริญและความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจกระจุกตัวอยู่แต่ในประเทศร่ำรวยที่มีทุนจำนวนมากเพราะได้ดึงดูดกำไรจากการลงทุนในประเทศอื่นๆ เป็นต้นประเทศที่กำลังพัฒนาหรือประเทศยากจนประเทศเหล่านี้ต้องสูญเสียทรัพยากรเป็นจำนวนมากเพื่อนำมาใช้เป็นปัจจัยในการผลิตสินค้าของประเทศที่ร่ำรวย ส่วนผลตอบแทนที่ได้รับคือค่าแรงจากแรงงานราคาถูกและความสูญเสียทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรของประเทศถูกทำลาย

ในยุคปัจจุบันผู้คนเริ่มมองเห็นแล้วว่า โลกาภิวัตน์ไม่ได้สร้างความเจริญให้แก่มนุษยชาติอย่างแท้จริง จึงเกิดแนวคิดต่อต้านโลกาภิวัตน์ขึ้น (anti-globalization) โดยเห็นว่าความเจริญที่โลกาภิวัตน์มอบให้เป็นเพียงความเจริญทางวัตถุที่ฉาบฉวย และจอมปลอมซึ่งท้ายที่สุดก็นำความหายนะมาสู่มนุษย์¹ เป็นวัฒนธรรมที่ไม่ได้สร้างชีวิตและสันติสุขให้แก่มนุษย์ แต่เป็นวัฒนธรรมแห่งความตาย (culture of death)² โดยเฉพาะต่อคนที่ด้อยโอกาส

¹ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ คอลัมน์ “หมุ่นตามโลก” ฉบับวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2553, อ้างถึงใน สมชาย ภคภาสนวิวัฒน์, **ระเบียบโลกใหม่** (กรุงเทพฯ, อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2555), 279.

² John Paul II, *Encyclical Evangelium Vitae* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1995), 95.

หรือคนยากจน ด้วยภาวะการณ์เช่นนี้พระสันตะปาปา จอห์น ปอลที่ 2 ได้ทรงเรียกร้องในพระสมณลิขิต เตือนใจ “ข่าวดีแห่งชีวิต” (Evangelium Vitae) ว่าเราควรต้องช่วยกันสร้างและส่งเสริมให้มี วัฒนธรรมแห่งชีวิต (culture of life) ให้มากขึ้น โดยการเคารพและปกป้องชีวิต อนุรักษ์ธรรมชาติที่ เป็นสิ่งสร้างของพระเจ้า มีความรัก ความเมตตา และความเคารพต่อสิ่งมีชีวิตทั้งหมด เพื่อเป็น การต่อสู้กับวัฒนธรรมแห่งความตายในยุคปัจจุบัน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์ในสังคมไทย ทำให้สังคมไทยปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่าง รวดเร็ว โดยมีระบบเศรษฐกิจเป็นตัวนำการขับเคลื่อนและความเจริญทางด้านเทคโนโลยีเป็น ตัวแรง เป็นความเจริญอย่างรวดเร็วทางด้านวัตถุแต่จิตใจไม่ได้รับการพัฒนาแต่ตรงกันข้ามกลับ เสื่อมถอย ดังปรากฏให้เห็นจากพฤติกรรมของคนไทยโดยทั่วไปหมกมุ่นอยู่กับวัตถุ ความหรูหรา ความฟุ้งเฟ้อ ยกย่องคนรวยโดยไม่คำนึงว่าความร่ำรวยที่ได้มานั้นจะได้มาด้วยวิธีการใด ไม่ใส่ใจ ในเรื่องศีลธรรมจริยธรรม การคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติ คนที่มีอำนาจก็พยายามใช้ตำแหน่งหน้าที่ เพื่อการเอารัดเอาเปรียบกับคนที่อ่อนแอกว่า ตลอดจนการเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าความ รับผิดชอบต่อสังคม เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง ส่งผลให้เกิดปัญหาคนยากจน ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ทางสังคมที่นับวันจะรุนแรงมากขึ้น

สังคมไทยในอดีตมีกลไกทางสังคมคือ บ้าน วัด และโรงเรียน ที่เรียกว่า “บวร”³ ทำหน้าที่ ในการอบรมเลี้ยงดูปลูกฝังคุณค่าที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน จนสามารถมีหลักในการดำเนินชีวิต ของตนในสังคมได้อย่างเหมาะสม ทั้ง 3 ส่วนเคยเป็นกลไกที่สำคัญของสังคมไทยในอดีตที่มี บทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ครอบครัวถือเป็นจุดเริ่มของการพัฒนาคุณค่าที่ดี งามแก่สมาชิก เป็นโรงเรียนแห่งแรกที่สอนการใช้ชีวิตให้กับสมาชิกก่อนที่จะออกมาใช้ชีวิต ร่วมกับผู้อื่นในสังคมภายนอก แต่สถานการณ์ปัจจุบัน เราเห็นว่าครอบครัวได้รับผลกระทบ พอแม้ไม่สามารถทำหน้าที่อบรมบ่มเพาะได้อย่างเต็มที่ ด้วยเหตุผลต่างๆ หลายประการ สถานการณ์ของวัดก็ประสบกับปัญหาเช่นกัน จากสภาพการณ์ที่ถูกครอบงำด้วยโลกของวัตถุ เยาวชนไม่สนใจที่จะแสวงหาคคุณค่าแห่งความดีงามในทางศีลธรรมหรือคุณค่าทางจิตใจ แต่ สนใจเฉพาะคุณค่าที่จับต้องได้ทางวัตถุ อันเป็นความสับสนในคุณค่าที่กลายเป็นปัญหาใหญ่

³ กองแผนงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน องค์การแห่งการเรียนรู้ในชุมชน. เข้าถึงเมื่อ 13 มกราคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://www.air.or.th/AIR/doc/Present_17.

สำหรับเยาวชนในยุคปัจจุบัน จึงเห็นว่าด้วยสภาพการณ์เช่นนี้โรงเรียนถือว่าเป็นกลไกสุดท้ายของสังคมที่ต้องรับหน้าที่ในการอบรมบ่มเพาะช่วยพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพ ด้วยเหตุผลว่าเยาวชนทุกคนต้องไปโรงเรียน

คริสต์ศาสนาได้เข้ามาเผยแผ่พระธรรมคำสอนในประเทศไทยพร้อมๆ กับบรรดาผู้เผยแผ่ธรรมชาวตะวันตก (Missionary) ที่เข้ามาและได้นำวิทยาการสมัยใหม่เข้ามาด้วย โดยเน้นการทำงานด้านการพัฒนามนุษย์ด้วยการให้การศึกษาในรูปแบบของโรงเรียนคาทอลิก ให้การศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาสและเยาวชนที่ยากไร้ ตลอดหลายทศวรรษที่ผ่านมาโรงเรียนคาทอลิกยังคงมุ่งมั่นที่จะต้องทำพันธกิจนี้อย่างต่อเนื่องในสังคมไทย จนทำให้ในปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาคาทอลิกกระจายอยู่ทั่วประเทศเป็นจำนวนมากพร้อมๆ กับพันธกิจด้านการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง⁴ แม้จะต้องเจอกับปัญหาต่างๆ มากมายทั้งปัญหาภายในโรงเรียนเอง และปัญหาด้านพันธกิจการศึกษาที่โรงเรียนคาทอลิกจะต้องก้าวผ่าน อันเป็นความท้าทายใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน

บทบาทที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิก คือ การพัฒนาเด็กให้มีความรู้คู่คุณธรรม เพราะนี่คืออัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก ที่ต้องได้รับการแสดงเป็นจุดเด่นที่โดดเด่นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกทุกคน ทั้งผู้กำหนดนโยบายและส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร มิติทางด้านศาสนาที่เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดคุณธรรมจึงไม่ได้เป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียนคาทอลิกเท่านั้น แต่ต้องเป็นแก่นสำคัญของชีวิตและเป็นพันธกิจหลักที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้⁵ เป็นการพัฒนาที่ออกมาจากภายในตัวมนุษย์ที่ตรงกับธรรมชาติและความต้องการของมนุษย์

ปัญหาของการวิจัย

ปัญหาด้านอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิกเป็นปัญหาที่กล่าวถึงใน สมณสาส์น “การศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต :ฟื้นฟูความกระตือรือร้นขึ้นใหม่ (Educating Today and Tomorrow. A Renewing Passion) อันเป็นความท้าทายต่อโรงเรียนคาทอลิกในยุคปัจจุบันที่มองว่า

⁴ โรเบิร์ต กอสเต, ประวัติการเผยแผ่คริสต์ศาสนาในสยามและลาว (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2549), 47.

⁵ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The Religious Dimension of Education in a Catholic School: guidelines for reflection and renewal* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988), No. 47.

โรงเรียนคาทอลิกบางแห่งไหลตามกระแส ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของโรงเรียนคาทอลิก เอกลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกเปลี่ยนไป เพราะผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกบางแห่งไม่ได้มอบ คุณค่าพระวรสาร (Gospel) ให้แก่นักเรียนแต่มอบสิ่งอื่นแทน ด้วยเหตุนี้จึงมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกจะต้องทำงานด้วยแรงจูงใจจากคุณค่าพระวรสาร ต้องเป็นผู้ที่ได้รับ การหล่อหลอมอบรมโดยวิธีการสอนแบบคริสต์ และต้องทำงานสอดคล้องกับแผนงาน การศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก ไม่ใช่เป็นผู้ที่จะถูกจูงใจได้ง่ายด้วยผลประโยชน์เฉพาะ หน้า หรือจากสิ่งที่ขายได้ง่ายๆ ทางวัตถุ

นอกจากนี้ ปัญหาวิกฤติด้านคุณค่าเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญในโรงเรียนคาทอลิก ซึ่ง กล่าวถึงในเอกสาร “ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ของสภาการศึกษา คาทอลิกแห่งประเทศไทย ที่พบว่า โรงเรียนคาทอลิกกำลังเผชิญกับปัญหาด้านวิกฤติคุณค่าที่ เกิดขึ้นในหมู่นักเรียนและบุคคลทั่วไป เนื่องจากกระแสบริโภคนิยม วัตถุนิยม และสุขนิยมทำให้ เกิดค่านิยมที่ผิดๆ และลดคุณค่าด้านศีลธรรมจริยธรรม ส่งผลกระทบต่ออย่างหนักต่อเด็ก นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งเป็นความยากลำบากของโรงเรียนคาทอลิกที่จะอบรม สั่งสอนนักเรียนให้เจริญชีวิตทวนกระแสโลก โดยเลือกคุณค่าที่ยั่งยืนทางจิตใจที่ไม่ไหลไปตาม กระแสวัตถุ อันเป็นการเจริญชีวิตที่จะนำไปสู่ความสุขที่แท้จริง

อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาภายในโรงเรียนคาทอลิกเอง ที่ปรากฏอยู่ในเอกสารงานวิจัย “ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ซึ่งพบว่าโรงเรียนคาทอลิกในปัจจุบันกำลังสับสน ในด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก การบริหารโรงเรียนที่ขาดทิศทางที่ชัดเจนจากแนวทางคำ สอนของพระศาสนจักรคาทอลิก ก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ “พันธกิจของโรงเรียน คาทอลิก” โรงเรียนคาทอลิกหลายๆ แห่งไหลไปตามกระแสสังคม เน้นการแข่งขันด้านวิชาการ เพื่อชื่อเสียง ถูกสังคมมองว่าจำกัดโอกาสในการให้การศึกษาด้วยปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ทำให้โรงเรียนเป็นธุรกิจการศึกษา เน้นด้านวิชาการมากกว่าการอบรมด้านศีลธรรมจริยธรรม ลืมอัตลักษณ์ที่แท้จริงของตนเอง จนถูกมองว่าเป็นโรงเรียนของคนรวยหรือโรงเรียนของชน ชั้นสูง⁶ สิ่งเหล่านี้เป็นสภาพของโรงเรียนคาทอลิกที่กำลังประสบอยู่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

⁶ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2555), 9.

สอดคล้องกับผลการศึกษาของสภาการศึกษาคาทอลิกในเรื่อง “บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย” ที่ระบุว่าจุดอ่อนของโรงเรียนคาทอลิกคือระบบการศึกษาไทยยังไม่มีผลทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่ชัดเจน ส่งผลให้ตัวชี้วัดในด้านการอบรมทางจิตใจไม่ชัดเจนเท่าที่ควร เพราะส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการวัดผลทางด้านวิชาการที่มีระบบการวัดผลที่ชัดเจนกว่า และผลการศึกษายังระบุอีกว่า ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพเป็นต้นผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ยังคงเป็นปัญหาใหญ่ในโรงเรียนคาทอลิก⁷ สอดคล้องกับ สุรินทร์ จารย์อุปการที่ระบุในงานวิจัย เรื่องการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกพบว่า ผู้บริหารหลายคนในโรงเรียนคาทอลิกยังขาดความรู้ความเข้าใจในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่พันธกิจทางการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกจะต้องได้รับการพิจารณาทบทวนใหม่ เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนไป พร้อมทั้งตอบสนองต่อความคาดหวังด้านคุณภาพของผู้ปกครองและศิษย์เก่าที่ต้องการให้โรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะดังนี้ 1) มุ่งเน้นการสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรม สอนคุณธรรมควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทางวิชาการ 2) มีบุคลากรที่มีคุณธรรมสูง เอาใจใส่ ทุ่มเทในการดูแลนักเรียน และปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างเสมอภาค(ครู/อาจารย์/พนักงาน) 3) มีการสอนเรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคม การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปัน และมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้โรงเรียนเป็นสนามในการบ่มเพาะก่อนที่จะออกมาเจริญชีวิตในสังคมภายนอก⁸

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา "การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก" เพื่อทำความเข้าใจว่า การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกคืออะไร และจะมีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกได้อย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

⁷ สภาการศึกษาคาทอลิก, **บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย** (กรุงเทพฯ: จีเอฟเค มาร์เก็ตไวส์ จำกัด, 2557), 9.

⁸ สภาการศึกษาคาทอลิก, **บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย** (กรุงเทพฯ: จีเอฟเค มาร์เก็ตไวส์ จำกัด, 2557), 22.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเป็นแนวทางในการตอบคำถาม ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นพหุองค์ประกอบ
2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นพหุแนวทาง

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วยแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย การศึกษาในศตวรรษที่ 21 และโรงเรียนมาตรฐานสากล มีรายละเอียดดังนี้

1. คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่สอง เรื่องการศึกษาแบบคริสต์ (Declaration of Christian Education) ประกาศปี ค.ศ. 1965
2. สมณสาส์นของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง โรงเรียนคาทอลิก (The Catholic School) ประกาศปี ค.ศ. 1977
3. สมณสาส์นของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง ชาวคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ (Lay Catholic in Schools: Witnessed to Faith) ประกาศปี ค.ศ. 1982

4. สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The Religious Dimension of Education in a Catholic School) ประกาศปี ค.ศ. 1988

5. สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง โรงเรียนคาทอลิกสู่สหัสวรรษที่สาม (The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium) ประกาศปี ค.ศ. 1997

6. สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน (Consecrated Persons and their Mission in Schools) ประกาศปี ค.ศ. 2002

7. แนวคิดในด้านการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยศึกษางานวิจัยระดับดุษฎีบัณฑิตของ บาทหลวง ดร.สุรินทร์ จารย์อุปการะ

8. แนวความคิดการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ตามแผนอภิบาล ค.ศ. 2010 – 2015 ได้แก่ แผนงานของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย เอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015 และเอกสารก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ค.ศ. 2014

9. แนวคิดการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559 แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 และมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

10. แนวคิดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้แก่ วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21 แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล และคู่มือการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล ตลอดจนเอกสารอื่นๆ ที่เป็นแนวคิดด้านการการศึกษาคาทอลิกของนักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ จากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งสามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : The sacred Congregation for Catholic Education, **Declaration on Christian Education(Gravissimum Educationis)** (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1965), 24-28

: The Sacred Congregation for Catholic Education, **CatholicSchool** (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1977), 33-37.

: The Sacred Congregation for Catholic Education, **Lay Catholic in Schools: Witnesses to Faith** (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1982), No.15-39.

: The Sacred Congregation for Catholic Education, **The Religious Dimension of Education in a Catholic School : guidelines for reflection and renewal** (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988), No. 27-30.

: The Sacred Congregation for Catholic Education , **Consecrated Persons and Their Mission in School** (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2002), No. 18-21.

: The Sacred Congregation for Catholic Education, **Educating Together in Catholic Schools** (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2007), No. 20-24

: The Sacred Congregation for Catholic Education, **The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium** (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1997), No. 14-20

: The Sacred Congregation for Catholic Education, **Educating Today and Tomorrow – A Renewing Passion** (Vatican: Vatican City, 2557) No. 3(1)(K).

: สภาการศึกษาคาทอลิก, **ตลอดกาลนิรันดร์ 350 ปีการศึกษาคาทอลิกไทย**, (กรุงเทพฯ, อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2558), 20.

: สภาการศึกษาคาทอลิก, **ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก** (กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2555), 20-21.

: สภาการศึกษาคาทอลิก, “ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก”, เอกสารการวิจัยโรงเรียนคาทอลิก, 2557, 81.

: กระทรวงศึกษาธิการ, **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2545), มาตรา 47-51.

: **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555-2559**. เข้าถึงเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2558, เข้าถึงได้จาก planning.tu.ac.th/images/Download/03Strategy/dataStrat4/2_05.

: สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพฐ), “**แนวทางจัดการเรียนรู้อุทิศศตวรรษที่ 21**”, เอกสารเพื่อใช้ในโครงการศึกษาและพัฒนาโรงเรียนในโครงการทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, 2553, 27-61.

: สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (สพฐ), **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553), 3-57.

: สุรินทร์ จารุอุปการะ, “การจัดการศึกษาคาทอลิกโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” (ดุสิตนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), บทคัดย่อ.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงนิยามความหมายของคำต่างๆ ในงานวิจัยไว้ได้ดังนี้

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง ภารกิจที่ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของพระศาสนจักรคาทอลิก คือการพัฒนาคนทุกวัยทั้งครบเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

โรงเรียนคาทอลิก หมายถึง สถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเอกลักษณ์และปรัชญาการศึกษาคาทอลิก ซึ่งบริหารจัดการโดยสังฆมณฑลหรือคณะนักบวช หรือฆราวาสในนิกายโรมันคาทอลิก ที่มีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ในงานวิจัยนี้โรงเรียนคาทอลิก หมายถึง สถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเอกลักษณ์และปรัชญาการศึกษาคาทอลิกซึ่งบริหารจัดการโดยสังฆมณฑลที่มีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย

อัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก หมายถึง ลักษณะอันแสดงถึงการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักการศึกษามหาวิทยาลัยคาทอลิก และเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งมีเป้าหมาย จัดการศึกษาตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของการศึกษาคาทอลิก เพื่อพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งครบด้วยคุณค่าแห่งพระวรสาร เพื่อเป็นฐานแห่งการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเป็นเจ้า และเป็นสนามเผยแผ่ธรรมด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีจิตอาสา ตลอดจนสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” นี้ ผู้วิจัยได้ทำการไต่ตรอง ศึกษาค้นคว้าแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาคาทอลิกจากสมณสาส์นทางการศึกษาของพระ- ศาสนจักรคาทอลิก และศึกษาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันมีสาระสำคัญซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก 2) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก 3) การจัดการ การศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย โดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

การจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ความหมาย

การจัดการศึกษา (Educational Management) เราพบคำนี้ในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใน มาตรา 10 ได้พูดถึงว่า “การจัดการศึกษา” ต้องจัดให้บุคคล มีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน...ด้วยเหตุนี้ จึงมีผู้ให้ความหมายคำ “การจัดการศึกษา” ไว้มากมาย บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด อ้างถึงแนวคิดของ นักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวในเรื่องนี้ไว้ เช่น หวน พิณรุฬห์¹ ได้กล่าวว่า เป็นการใช้ศาสตร์ และศิลปะเพื่อนำทรัพยากรต่างๆ มาดำเนินการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ความรู้ ความคิด ความสามารถและเป็นคนดี¹ เช่นเดียวกับ ภิญโญ สาร ได้พูดถึงว่า เป็นกิจกรรมต่างๆ ที่ บุคคลต่างๆ ร่วมกันทำ เพื่อพัฒนาสมาชิกในสังคมให้ตรงกับความต้องการของสังคม กิตติมา ปรีดีดิถ ได้เพิ่มเติมเรื่องกระบวนการศึกษาเล่าเรียนที่ต้องอาศัย หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ ตำราเรียน และอาคารสถานที่ ตลอดจนการบริหารจัดการ เพื่อให้ได้ผลผลิตคือผู้เรียน ที่มีคุณภาพ นิพนธ์ กิณาวงค์ ได้เน้นถึง การดำเนินงานต่างๆ ของผู้บริหารที่เน้นการทำงาน ร่วมกันทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียนและประชาชนทุกๆ ไป เพื่อให้ได้บุคคลตรงกับความต้องการ

¹ หวน พิณรุฬห์, **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา**, เข้าถึงเมื่อ 12 ธันวาคม 2556, เข้าถึงได้จาก facstaff.swu.ac.th/huan/

ของสังคม เพื่อให้ได้ผลผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ² จากคำจำกัดความในเรื่องการจัดการศึกษาทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารทางการศึกษาใช้ทรัพยากรต่างๆ เทคนิควิธีโดยใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหาร เพื่อพัฒนาสมาชิกในสังคมให้มีคุณภาพ โดยพัฒนาความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ความสามารถในการเรียนรู้ ทักษะด้านอาชีพ เพื่อจะทำให้กลายเป็นบุคคลที่สมบูรณ์

อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (Identity of Catholic Education) เราสามารถพบคำ "อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก" ได้ในกฤษฎีกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย คริสตศักราช 2015 ในข้อที่ 25 ที่กล่าวถึงการศึกษาคาทอลิกว่า สถานศึกษาคาทอลิกต้อง เป็นแปลงบ่มเพาะคุณค่าชีวิตตามแนวทางพระวรสาร ทำให้เอกลักษณ์และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกปรากฏชัดขึ้น³ ซึ่งสอดคล้องกับสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้ สรุปความหมายของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ที่ใช้การศึกษา โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่ชีวิตและพันธกิจขององค์พระเยซูเจ้า มีเป้าหมายที่จะพัฒนาบุคคลิกภาพ เพิ่มพูนวุฒิภาวะสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความหมาย มีจิตวิญญาณ จิตใจ สติปัญญา และร่างกายมีดุลยภาพ โดยประกอบด้วยลักษณะเด่น 4 ด้านคือ 1) บรรยากาศทางการศึกษา 2) การพัฒนาความเป็นมนุษย์ของนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับข่าวดีของพระคริสตเจ้า 4) การให้ความกระจ่างความรู้ทั้งปวงด้วยแสงแห่งความเชื่อในศาสนา

ที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกคือ กระบวนการที่ผู้บริหารทางการศึกษาใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารทรัพยากรต่างๆ ด้วยระบบบริหารที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนานักเรียนไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยคุณค่าแห่งพระวรสาร เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเป็นเจ้า และเป็นสนามเผยแผ่ธรรมด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนมีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

² บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาดม, **การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา** (กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์, 2551), 11-12.

³ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, "กฤษฎีกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย." (เอกสารผลการประชุมสมัชชาใหญ่สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2015).

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

การจัดการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก ดำเนินงานผ่านทางสมณกระทรวง เพื่อการศึกษาคาทอลิก (Congregation of Catholic Education) ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาเรื่อยมาตั้งแต่ในอดีต ซึ่งถือว่าเป็นอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาคควรนำมาพิจารณา ซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารต่างๆ ของพระศาสนจักรคาทอลิก ดังนี้

1. เอกสารของพระสังคายนาวาติกันที่ 2 ชื่อเอกสาร "การศึกษาอบรมแบบคริสต์" (*Gravissimum Educationis*) ออกในปี ค.ศ. 1965 ในเอกสารเล่มนี้ได้สรุปเนื้อหาที่สำคัญว่า พระศาสนจักรคาทอลิกในฐานะที่ได้รับมอบหมายจากพระเยซูคริสต์เจ้าให้ประกาศถึงธรรมล้ำลึกของการไถ่กู้ (Mystery of Redemption) ต่อมวลมนุษย และเพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว จำเป็นที่พระศาสนจักรคาทอลิกในฐานะมารดาศักดิ์สิทธิ์จะต้องคำนึงถึงการพัฒนามนุษย์ทั้งครบซึ่งรวมถึงชีวิตฝ่ายโลกด้วย อันเป็นพระประสงค์ของพระเจ้า ดังนั้น การศึกษาคาทอลิกจึงเป็นสิ่งที่พระศาสนจักรคาทอลิกใช้เพื่อพัฒนามนุษย์ โดยผ่านทางการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก⁴ นอกจากนี้ ยังมีประเด็นสำคัญๆ อื่นๆ ที่เอกสารฉบับนี้เน้นย้ำคือ

1.1 สิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่จะต้องได้รับการศึกษา

มนุษย์ทุกคนที่เกิดมาในโลกมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา เพราะเป็นไปตามพระประสงค์ของพระเจ้าที่จะพัฒนามนุษย์ไปสู่สิ่งที่สมบูรณ์ การพัฒนานี้ต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละชนชาติ ศาสนา เพศ และวัย ตลอดจนวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของเขา โดยใช้กระบวนการสอนที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์อย่างเหมาะสม การศึกษาจะช่วยสร้างให้บุคคลนั้นๆ ได้พัฒนาสมรรถนะทั้งด้านร่างกาย ศีลธรรม และเขาว์ปัญญาทำให้เขามีความรับผิดชอบมีวุฒิภาวะในการใช้ชีวิตของตนอย่างมีอิสรภาพ ที่จะเลือกคุณค่าที่ถูกต้อง สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งร่วมมือกันสรรสร้างสิ่งที่ดีงามให้แก่ส่วนรวม⁵

⁴ The sacred Congregation for Catholic Education, *Declaration on Christian Education (Gravissimum Educationis)* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1965), No. 3-4.

⁵ *Ibid.*, No. 6-7.

1.2 การศึกษาคือการพัฒนามนุษย์ทั้งครบ

การศึกษาอบรมแบบคริสต์มิได้มุ่งสร้างให้ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางด้านร่างกายเท่านั้น แต่ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความเชื่อของตนในทางศาสนาด้วย ทำให้พวกเขาได้บรรลุถึงเป้าหมายชีวิตของแต่ละคนตามความประสงค์ของพระเจ้า ทำให้พวกเขาเป็นมนุษย์ใหม่ ได้รับการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในองค์พระเยซูคริสต์เจ้า สามารถเจริญชีวิตในพระศาสนจักรคาทอลิกโดยตระหนักถึงบทบาทของตนเองที่จะต้องเจริญชีวิตให้เป็นประจักษ์พยาน (witness) ถึงความหวังและความเชื่อที่มีอยู่ในตัวเขา และพร้อมที่จะมีส่วนร่วมพัฒนาโลกตามแบบองค์พระเยซูคริสต์เจ้า⁶

1.3 ครอบครัวคือโรงเรียนแห่งแรก

ความสำคัญของครอบครัวที่จะช่วยปลูกฝังคุณธรรมที่จำเป็นแก่เด็กๆ เป็นหน้าที่ที่สำคัญของพ่อแม่ที่จะเป็นครูคนแรกสำหรับลูก การสร้างบรรยากาศแห่งความรัก ความศรัทธาต่อพระเจ้าและต่อเพื่อนพี่น้องช่วยเตรียมความพร้อมให้ลูกๆ ได้รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน เพื่อพร้อมที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมและในพระศาสนจักรต่อไป สิ่งเหล่านี้เป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนประชาสังคมต้องช่วยกันส่งเสริมและถือว่าเป็นพันธกิจที่สำคัญของพระศาสนจักรคาทอลิกที่จะเน้นบทบาทและความสำคัญของครอบครัว ที่จะเป็สถานที่ถ่ายทอดชีวิตแห่งความเชื่อต่อองค์พระคริสต์เจ้าให้แก่บุคคลในครอบครัวโดยผ่านทางการใช้ชีวิตร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ บทบาทของพ่อแม่จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตของลูก และถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญของพ่อแม่อีกประการหนึ่งที่จะต้องหาโรงเรียนที่มีคุณภาพให้แก่ลูกๆ ของตนด้วย⁷

1.4 โรงเรียนคาทอลิกคือเครื่องมือของพระศาสนจักรคาทอลิกในการพัฒนามนุษย์

พระศาสนจักรคาทอลิกใช้โรงเรียนเพื่อทำให้พันธกิจการพัฒนามนุษย์ของพระคริสต์เจ้าสำเร็จ เป็นการพัฒนาทักษะในด้านการตัดสินใจเลือกได้อย่างถูกต้อง ช่วยให้มีการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม ส่งเสริมความสำนึกในคุณค่าของชีวิตและเตรียมความพร้อมสู่ความรับผิดชอบในด้านการงานอาชีพต่อไป สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อโรงเรียนคาทอลิกมี

⁶ The sacred Congregation for Catholic Education, *Declaration on Christian Education (Gravissimum Educationis)* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1965), No. 8-10.

⁷ *Ibid.*, No. 23-26.

ลักษณะพิเศษคือ มีการเรียน “วิชาคำสอน” (catechism) เพราะการสอนคำสอนคือการทำให้ความเชื่อในพระเยซูเจ้าเข้มแข็งและชัดเจน นำไปสู่ความเข้าใจในชีวิตและพันธกิจขององค์พระเยซูคริสตเจ้า ซึ่งจะส่งผลก่อให้เกิดความสำนึกของการเป็นคริสตชนที่จะต้องแบ่งปันความรักและความดีของพระเจ้าสู่บุคคลรอบข้าง นอกจากนี้ บรรยากาศที่เต็มไปด้วยอิสรภาพ ความรักและความดีที่เกิดจากการใช้ชีวิตร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก จะมีส่วนช่วยให้บรรดาเยาวชนได้เติบโตในความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ขึ้นในทุกมิติ⁸

1.5 ความร่วมมือของทุกฝ่ายในพันธกิจด้านการศึกษา

บทบาทของสมาชิกทั้งหมดของพระศาสนจักรคาทอลิกคือ พระสงฆ์ นักบวชชาย-หญิง และฆราวาส ต้องอุทิศตนร่วมมือกันทำงานด้านการศึกษาในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ มีความวิริยะอุตสาหะต่องานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อพัฒนาเด็กนักเรียนด้วยจิตตารมณ์ของพระคริสตเจ้า (Spirit of Christ) โดยอาศัยวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาทางด้านวิชาการอันส่งผลดีต่อพระศาสนจักรคาทอลิกและต่อโลกทั้งหมด⁹

จึงเห็นได้ว่า เอกสารคำประกาศของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 เรื่อง การศึกษาแบบคริสต์ (Declaration on Christian Education) เป็นเอกสารที่สำคัญ ถือได้ว่าเป็นการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนถึงบทบาทและหน้าที่ของการศึกษาคาทอลิก อาจกล่าวได้ว่าเป็นการกำหนดอัตลักษณ์ครั้งแรกของการศึกษาคาทอลิกอย่างเป็นทางการ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำมาพิจารณาไตร่ตรองเพื่อนำสู่การปฏิบัติเกี่ยวกับในเรื่องนี้ อับบอท (Abbot) ได้สรุปหลักการพื้นฐานทางด้านการศึกษาคาทอลิกตามเอกสารสังคายนาวาติกันที่ 2 ไว้ดังนี้¹⁰ 1) มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา 2) คริสตชนทุกคนควรได้รับการศึกษาแบบคริสต์ 3) บิดามารดาคือผู้ให้การอบรมคนแรกแก่บุตรของตน 4) โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในด้านการศึกษาของพระศาสนจักร 5) ครูคือกระแสเรียกหนึ่ง 6) บิดามารดา

⁸ The sacred Congregation for Catholic Education, *Declaration on Christian Education (Gravissimum Educationis)* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1965), No. 11-14.

⁹ Ibid., No.36.

¹⁰ Abbot, W, (ed), *Declaration on Christian Education: The Documents of Vatican II*, (London: Geoffrey Chapman, 1966), 637-655.

มีสิทธิหน้าที่ที่จะให้การศึกษาแก่บุตรของตน และสามารถเลือกโรงเรียนได้อย่างอิสระ

7) พระศาสนจักรต้องตระหนักถึงความสำคัญในการสอนศาสนาและศีลธรรมแก่เด็ก ๆ

8) ในโรงเรียนคาทอลิกควรสร้างสภาพแวดล้อมด้วยจิตตารมณ์พระวรสารแห่งเสรีภาพและความรัก

9) โรงเรียนคาทอลิกต้องดำเนินการตามแนวทางของพระศาสนจักรคาทอลิก แต่ก็มีเอกลักษณ์เฉพาะตามความต้องการของท้องถิ่น

10) พระศาสนจักรห่วงใยถึงโรงเรียนที่อยู่ในระดับสูงกว่าระดับขั้นพื้นฐานด้วย

11) พระศาสนจักรตระหนักถึงคุณค่าของคณะวิชาทางศาสนา

12) ควรมีความร่วมมือกันทุกระดับในพันธกิจทางการศึกษาทั้ง ระดับสังฆมณฑล ระดับชาติและระดับนานาชาติ สอดรับกับแนวคิดของ คอร์เนเลีย อาร์ เฟร์เรรา (Cornelia R. Ferreira) ในบทความเรื่องการศึกษาคาทอลิกคืออะไร โดยท่านได้ระบุถึงหลักการของการเป็นศึกษาคาทอลิกไว้ 11 อย่างที่สำคัญคือ

- 1) เป้าหมายเพื่อแนะนำมนุษย์ให้เจริญชีวิตเพื่อความสุขที่เที่ยงแท้
- 2) ผลិតบุคคลที่เจริญชีวิตที่รู้จักเลือกว่าอะไรถูกผิด
- 3) ปฏิบัติตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก
- 4) เน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการอบรม
- 5) ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ
- 6) ธรรมชาติของโรงเรียนคาทอลิกประสานงานกับครอบครัวและพระศาสนจักรคาทอลิกในการอบรม
- 7) หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ศาสนา
- 8) ครูเป็นแบบอย่างของความเชื่อทางศาสนา
- 9) นักเรียนมีระเบียบในการเจริญชีวิต
- 10) เน้นการอบรมที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างเพศ
- 11) ให้การศึกษาในเรื่องเพศอย่างถูกต้องในเชิงสร้างสรรค์

2. สมณสาส์น “โรงเรียนคาทอลิก” (The Catholic School)

สมณสาส์นเล่มนี้ออกในปี ค.ศ. 1977 เอกสารฉบับนี้พยายามขยายความถึงลักษณะเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิกให้ชัดเจน โดยเน้นให้เห็นว่า คุณค่าของการศึกษาคาทอลิกที่เป็นลักษณะเฉพาะซึ่งปรากฏอยู่ในโรงเรียนคาทอลิกคือการเผยแผ่พระธรรม (Evangelization) ในเอกสารฉบับนี้จึงเรียกร้องให้ทุกคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ครู เยาวชน และผู้บริหารโรงเรียนให้พวกเขาเหล่านั้นได้ระดมทรัพยากรรวมทั้งสรรพกำลังและปัจจัยด้านต่างๆ ทั้งหมด เพื่อพันธกิจนี้จะสำเร็จ อันจะนำประโยชน์ต่อสังคมและมนุษยชาติ¹¹

3. สมณสาส์น “ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน” (Lay Catholic in Schools)

¹¹ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The Catholic School*, (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1977), No. 2-4.

สมณสาส์นเล่มนี้ออกมาในปี ค.ศ. 1982 ในเอกสารเล่มนี้ ได้พยายามชี้ให้เห็นบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญของบรรดาฆราวาสคาทอลิกที่ทำงานอยู่ในโรงเรียน ทั้งที่เป็นโรงเรียนคาทอลิกและโรงเรียนทั่วไป โดยบรรดาฆราวาสเหล่านี้อาจทำหน้าที่เป็นครู ผู้อำนวยการ ผู้บริหาร หรือบุคลากรทางการศึกษา ฯลฯ โดยเน้นย้ำว่า ฆราวาสคาทอลิกต้องแสดงให้เห็นถึง คุณลักษณะเฉพาะของกระแสเรียก(Vocation) การเป็นฆราวาสคาทอลิกที่ต้องเจริญชีวิตที่เป็นประจักษ์พยาน (Witness) แห่งความเชื่อต่อพระเจ้าในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาเพราะนี่คือ การร่วมงานกับพระเป็นเจ้าในกระบวนการพัฒนามนุษย์¹²

4. สมณสาส์น “มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก” (The Religious Dimension in Catholic School)

สมณสาส์นเล่มนี้ออกมาในปี ค.ศ. 1988 โดยเอกสารเล่มนี้เน้นย้ำอีกครั้งถึงลักษณะพิเศษที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของโรงเรียนคาทอลิก คือการสอนศาสนาในโรงเรียนถือเป็นการสร้างพื้นฐานคุณค่าคุณธรรมจริยธรรมที่ถูกต้องให้กับบรรดาเยาวชนท่ามกลางสังคมโลกที่มีความสับสนในด้านคุณค่าในปัจจุบัน เพราะความคิดที่เกี่ยวกับความจริง ความงาม และความดีดูเหมือนเป็นสิ่งที่คลุมเครือไม่ชัดเจน ทำให้เยาวชนในปัจจุบันเกิดความสับสนและหลงไป การศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกที่มีมิติทางด้านศาสนาและศีลธรรมจะช่วยสร้างระบบความคิดให้กับเยาวชนในการตัดสินใจเลือกคุณค่าที่ถูกต้อง อันจะทำให้พวกเขาสามารถพัฒนาคุณค่าเหล่านี้ให้เป็นแนวทางในการเจริญชีวิตที่ดีงามต่อไปได้¹³

5. สมณสาส์น “โรงเรียนคาทอลิกกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม” (The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium)

สมณสาส์นเล่มนี้ออกมาในปี ค.ศ. 1997 โดยเอกสารฉบับนี้พยายามเน้นถึงการศึกษาคาทอลิกที่จะต้องพบกับความท้าทาย (challenges) ใหม่ ๆ จากสถานการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาที่กำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม (third millennium) เช่น วิฤตการณ์ทางด้านคุณค่า (values) การอพยพของผู้คนขนาดใหญ่ ก่อให้เกิดสภาพความ

¹² The Sacred Congregation for Catholic Education, *Lay Catholic in Schools: Witnesses to Faith* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1982), No. 4.

¹³ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The Religious Dimension of Education in a Catholic School : guidelines for reflection and renewal* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988), No. 2-4.

หลากหลายทางด้านวัฒนธรรม จริยธรรมและศาสนา จากสภาพเช่นนี้ ความเชื่อในทางศาสนาที่เคยเป็นแสงสว่างส่องทางชีวิตของมนุษย์กำลังถูกลดความสำคัญลง ฯลฯ ด้วยเหตุนี้โรงเรียนคาทอลิกจะต้องเป็นความหวัง เป็นสถานที่ที่เตรียมความพร้อมแก่เยาวชน โดยการยื่นหยัดถึง อัตลักษณ์ของตนเองให้เด่นชัดมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ นั่นคือการดำเนินงานทางการศึกษาที่มุ่งพัฒนามนุษย์ตามแบบอย่างพระคริสตเจ้า ทำให้การศึกษาเป็นงานบริการแห่งความรักที่จะรับใช้สังคมและมนุษยชาติ¹⁴

6. สมณสาส์น “นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน” (Consecrated Persons and their Mission in Schools)

สมณสาส์นเล่มนี้ออกในปี ค.ศ. 2002 เอกสารเล่มนี้ได้พูดถึงบรรดานักบวชชาย-หญิงที่เป็นผู้มืบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักบวชได้ใช้เป็นแนวทางในการไตร่ตรองงานของตนในโรงเรียนที่มีพระกระแสะเรียก (Vocation) ที่จะต้องเจริญชีวิตของตนเพื่อเป็นประจักษ์พยาน (Witness) ถึงพระคริสตเจ้าโดยผ่านทางงานด้านการศึกษา ด้วยบทบาทของการเป็นครูหรือผู้สอนความจริง ซึ่งเป็นภารกิจแห่งการประกาศข่าวดีของ พระคริสตเจ้าในโรงเรียน¹⁵

7. สมณสาส์น “การให้การศึกษาอบรมร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก” (Educating together in Catholic School)

สมณสาส์นเล่มนี้ออกในปี ค.ศ. 2007 โดยเอกสารเล่มนี้พระศาสนจักรคาทอลิกมีจุดมุ่งหมายต้องการจะเน้นให้เห็นถึงงานอภิบาลของพระศาสนจักรที่ทั้งพระสงฆ์ นักบวชชาย-หญิงและฆราวาสจะต้องร่วมมือกันทำงานในพันธกิจทางการศึกษาของพระศาสนจักร โดยชี้ให้เห็นลักษณะที่เป็นพื้นฐานร่วมกันของพระสงฆ์นักบวชและฆราวาส 3 ประการในพันธกิจทางการศึกษาคือ จิตตารมณ์ความเป็นหนึ่งเดียวกัน (communion) การมี

¹⁴ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2002), No.1-8.

¹⁵ The Sacred Congregation for Catholic Education, *Consecrated Persons and Their Mission in School* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2002), No. 1- 4.

จุดมุ่งหมายที่จะสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันให้เกิดขึ้น และการเปิดใจที่มีต่อกันอันเป็นผลมาจากจิตตารมณ์ของความเป็นหนึ่งเดียวกัน¹⁶

8. สมณสาส์น “การศึกษาสู่การเสวนาระหว่างวัฒนธรรมในโรงเรียนคาทอลิก” (Educating to Intercultural Dialogue in Catholic Schools)

สมณสาส์นเล่มนี้ออกมาในปี ค.ศ. 2013 โดยเน้นให้เห็นถึงปรากฏการณ์ (Phenomenon) ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน สังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Multicultural Society) ที่มาพร้อมๆ กับกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งการศึกษาคาทอลิกจะต้องเป็นสถานที่ที่จะช่วยหาวิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อเตรียมชีวิตผู้คนเข้าสู่สภาพการณ์เช่นนี้ ดังนั้นการเปิดตัวเองสู่วัฒนธรรมอื่นๆ โดยไม่สูญเสียอัตลักษณ์ของตน การเคารพให้เกียรติวัฒนธรรมที่แตกต่าง โรงเรียนจะต้องเป็นสถานที่ช่วยสอนให้เยาวชนนำทั้งทฤษฎีและปฏิบัติไปก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่มีคุณค่าสูงกว่าต่อวัฒนธรรมของผู้อื่นและของตนเอง ทั้งหมดนี้คือการเสวนา (Dialogue) กับวัฒนธรรม ที่จะต้องได้รับการสอนในโรงเรียนคาทอลิกอย่างจริงจัง¹⁷

9. สมณสาส์น “การศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต ฟื้นฟูความกระตือรือร้นใหม่ (Educating today and Tomorrow – A Renewing Passion)”

สมณสาส์นเล่มนี้เป็นเอกสารเพื่อการไตร่ตรองเตรียมการประชุมสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกสากลในเรื่องการศึกษาคาทอลิก ออกในปี พ.ศ. 2558 การไตร่ตรองนี้มีประเด็นต่างๆ อันเป็นความท้าทายของการจัดการศึกษาคาทอลิกในปัจจุบันดังนี้ 1) ความท้าทายด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ที่ต้องแสดงออกให้ชัดเจน 2) ความท้าทายด้านแนวคิดชุมชนการศึกษา (Educational Community) และด้านการเสวนา (Dialogue) ที่ต้องเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่ 3) ความท้าทายด้านสังคมการเรียนรู้ที่ไม่มีขอบเขต จำเป็นต้องสอนการตัดสินใจเลือกคุณค่าสำหรับการเจริญชีวิตที่ถูกต้องให้แก่นักเรียน 4) ความท้าทายด้านการศึกษาที่มีการบูรณาการ ต้องบูรณาการองค์ความรู้และคุณค่าแห่งพระวรสารเข้าด้วยกัน

¹⁶ The Sacred Congregation for Catholic Education, **Educating Together in Catholic Schools** (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2007), No. 1-7.

¹⁷ The Sacred Congregation for Catholic Education, **Education to Intercultural Dialogue in Catholic school** (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2013), No. 1-3.

5) ความท้าทายด้านเครื่องมือและทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด 6) ความท้าทายด้านอภิบาลทุกคนที่อยู่ในโรงเรียนต้องได้รับการอภิบาล 7) ความท้าทายด้านการหล่อหลอมเยาวชนในมิติด้านศาสนา 8) ความท้าทายจากสังคมพหุศาสนาและพหุวัฒนธรรม 9) ความท้าทายด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครูและกระบวนการฝึกอบรมครู 10) ความท้าทายด้านกฎหมายความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย

ลักษณะการจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (Catholic school)

การจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกถือเป็นกระบวนการอบรมรูปแบบหนึ่งของการศึกษาคาทอลิก พระศาสนจักรคาทอลิกให้ความสำคัญมากกับสถานศึกษาคาทอลิกเป็นต้น โรงเรียนคาทอลิก มีสมณสาสน์ของพระศาสนจักรคาทอลิกที่เน้นถึงโรงเรียนคาทอลิกโดยตรง คือ “โรงเรียนคาทอลิก” (Catholic School) และโรงเรียนคาทอลิกสู่สหัสวรรษที่สาม (The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium) ซึ่งถือว่าเป็นเอกสารที่พยายามเน้นให้เห็นถึงอัตลักษณ์เฉพาะของโรงเรียนคาทอลิกที่มีความแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป โดยมีเนื้อหาหลักๆ ดังนี้

1. หลักการของการศึกษาอบรมในโรงเรียนคาทอลิก

โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถาบันการศึกษาที่ให้การศึกษาอบรมเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งครบในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ จิตวิญญาณ สังคม และอารมณ์ โดยมีพื้นฐานจากการเลียนแบบชีวิตและพันธกิจขององค์พระเยซูคริสตเจ้าที่พระองค์เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (Perfect Man)¹⁸ เป็นพันธกิจแห่งความรักขององค์พระเยซูคริสตเจ้าที่โรงเรียนคาทอลิกได้แสดงออกมาในนามของพระศาสนจักรในลักษณะของงานทางการศึกษาอบรม

2. สภาพความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก

การพัฒนาของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ส่งผลกระทบก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมอย่างมาก ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรวดเร็วและเป็นวงกว้างทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นตัวเร่ง (Hi-technology) ในด้านบวกช่วยให้ประชาชนและวัฒนธรรมต่างๆ ได้มี

¹⁸ The Sacred Congregation for Catholic Education, *Catholic school* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1977), No. 35.

โอกาสพบปะกันมากขึ้นจนเกิดวัฒนธรรมใหม่ๆ ขึ้นมาในสังคม ซึ่งบางทีก็ก่อให้เกิดผลในด้านลบกลายเป็นความอยุติธรรม ไม่เท่าเทียมกัน ลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ สิ่งเหล่านี้ พระสันตะปาปา จอห์น ปอลที่ 2 ได้ทรงเรียกว่าเป็นวัฒนธรรมแห่งความตาย (Culture of Death)¹⁹ หรือวิกฤตในด้านคุณค่า อันเป็นอันตรายที่กำลังคุกคามมนุษยชาติอยู่ในขณะนี้ ซึ่งอาจส่งผลไปถึงโรงเรียนคาทอลิกด้วยเช่นกัน เพราะด้วยโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนคาทอลิก อาจเป็นสถานที่ที่แสวงหาผลประโยชน์ในด้านต่างๆ จนลืมหน้าที่ในด้านการศึกษาและผู้ได้รับผลกระทบในเรื่องนี้มากที่สุดคือบรรดาเยาวชนที่พวกเขาอ้างขาดวุฒิภาวะ²⁰

หน้าที่ของโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก มีหน้าที่หลักในการหล่อหลอมเยาวชนให้มีทักษะของการวิพากษ์สังคม สามารถใช้ทักษะทางปัญญาในการวิเคราะห์ สังเคราะห์และเลือกคุณค่าที่เหมาะสมในการพัฒนาตนเองตามแบบอย่างองค์พระเยซูคริสตเจ้า การศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกจึงเป็นการเตรียมประชาชนให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมโลกอย่างรู้เท่าทัน ในเรื่องนี้สมณสาสน์โรงเรียนคาทอลิกระบุไว้ว่า “โรงเรียนคาทอลิกมีหน้าที่เฉพาะในการหล่อหลอมนักเรียนตามแนวทางคริสตศาสนา ภารกิจนี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเหตุแห่งความบกพร่องของครอบครัวและสังคม โรงเรียนนี้รู้ดีว่าการรวมความเชื่อเข้ากับชีวิตเป็นกระบวนการการเปลี่ยนแปลงชีวิตที่ต้องใช้เวลายาวนาน จนกว่านักเรียนจะพัฒนาตนเองให้เป็นที่ไปตามพระประสงค์ของพระเจ้า เยาวชนต้องถูกสอนให้รู้จักแบ่งเวลาให้กับพระเจ้า(มิติด้านจิตใจ) พวกเขาต้องเอาชนะความเป็นปัจเจกนิยม โดยต้องเจริญชีวิตสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ซึ่งเป็นรูปแบบการเจริญชีวิตตามฐานะคริสตชน จะทำให้พวกเขาอุทิศตนรับใช้พระเจ้าในตัวเพื่อนพี่น้อง และทำให้โลกเป็นที่น่าอยู่สำหรับมนุษย์”²¹

¹⁹ John Paul II, *Encyclical Evangelium Vitae* (1995) (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1995), No. 95.

²⁰ The Sacred Congregation for Catholic Education, *Consecrated Person and Their Mission in School* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2002), No. 31.

²¹ The Sacred Congregation for Catholic Education, *Catholic school* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1977), No. 45.

3. เป้าหมายของการศึกษาอบรมในโรงเรียน

เป้าหมายที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิกเป็นการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพื่อเตรียมให้พวกเขา มีความพร้อมในการที่จะเป็นประชากรที่ดีของพระศาสนจักรคาทอลิกและรับบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นประชากรของมนุษยชาติ ดังนั้น การศึกษาอบรมในโรงเรียนจึงสอนนักเรียนให้สามารถดำเนินชีวิตที่รู้จักเลือกสิ่งที่มีคุณค่าและมีความหมายต่อชีวิต อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อตนเองและต่อส่วนรวมอย่างยั่งยืน

4. กระบวนการศึกษาอบรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก

กระบวนการศึกษาอบรมในโรงเรียนคาทอลิกเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการหล่อหลอมอบรมนักเรียน การสร้างบรรยากาศในโรงเรียนที่เป็นชุมชนแห่งชีวิต (Community of Life) ซึ่งรวม บุคคล สถานที่ เวลา ความสัมพันธ์กัน การสอน การเรียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่างๆ โดยมีแนวทางในการดำเนินการที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของโรงเรียนคาทอลิก ดังนี้

4.1 ชีวิตและพันธกิจของพระเยซูเจ้าเป็นรากฐานของกิจกรรมทั้งปวง ชีวิตและพันธกิจของพระเยซูเจ้าถือเป็นคุณค่าสูงสุดในคริสตศาสนา ได้รับการบันทึกอยู่ใน "พระวรสาร" (gospel) ซึ่งเป็นข่าวดีที่จะต้องได้รับการประกาศด้วยวาจาและการเจริญชีวิต ดังนั้น การจัดการศึกษาอบรมในโรงเรียนคาทอลิกจึงต้องนำคุณค่าแห่งพระวรสารให้ปรากฏออกมาอย่างชัดเจนในกระบวนการเรียนการสอน การศึกษาอบรมในโรงเรียนคาทอลิกจึงเป็นการเลียนแบบชีวิตของพระเยซูเจ้า ในการฟังเสียงพระเป็นเจ้า (สิ่งสูงสุด) และนำเอามาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตปฏิบัติภารกิจแห่งความรักต่อพระเจ้าด้วยความรักที่กระทำต่อเพื่อนพี่น้องรอบข้าง ดังคำกล่าวในสมณสาสน์โรงเรียนคาทอลิกว่า "การไขแสดงของพระคริสตเจ้ามอบคุณค่าใหม่ให้กับชีวิต ช่วยให้ผู้มนุษย์มุ่งนำความคิด การกระทำ และปณิธานของพระองค์มาเป็นหลักในการเจริญชีวิต เป็นความจริงที่ว่าเมื่อสมาชิกแต่ละคนในโรงเรียนปฏิบัติคุณค่าเหล่านี้ต่อกันจนกลายเป็นคุณค่า "สากล" (พระวรสาร) แล้ว สิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงขับเคลื่อนภายในและเป็นเป้าหมายของการศึกษาในโรงเรียนด้วย"²²

4.2 มีเป้าหมายที่จะพัฒนานักเรียนไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามความประสงค์ของพระเป็นเจ้า เพราะพระประสงค์ของพระเป็นเจ้าคือพัฒนาสิ่งสร้างทุกอย่างไปสู่

²² The Sacred Congregation for Catholic Education, *Catholic school* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1977), No. 34.

ความสมบูรณ์โดยทางพระเยซูคริสตเจ้า และพระศาสนจักรที่เป็นเครื่องมือของพระเยซูได้ใช้โรงเรียนให้เป็นสถานที่ในการพัฒนาคุณค่าความเป็นมนุษย์เรื่อยมา ด้วยเหตุนี้โรงเรียนคาทอลิกจึงเป็นสถานที่ที่ให้การอบรมบ่มเพาะมนุษย์ไปสู่ความสมบูรณ์ โดยอาศัยกระบวนการแยกแยะและหลอมรวมวัฒนธรรมของนักเรียนจนกลายเป็นคุณค่าที่เหมาะสมสำหรับการเจริญชีวิต การหล่อหลอมจากการศึกษาที่มีคุณภาพของโรงเรียนคาทอลิก ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความมีเหตุมีผลในการเลือกคุณค่า เพื่อนำมาพัฒนาตนจนทำให้เขากลายเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรับผิดชอบ รู้จักควบคุมตนเองจากภายในได้ จนรู้จักตัดสินใจเลือกและปฏิบัติได้อย่างอิสระสอดคล้องกับมโนธรรม (Conscious) ของตน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลนั้นได้รับ²³

4.3 เน้นการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ ตามความเชื่อของคริสต์ศาสนา มนุษย์แต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน และมีศักยภาพไม่เท่ากัน (เทียบ มธ.25.14-30) ขึ้นอยู่กับพระพรของพระที่ให้แก่บุคคลนั้นๆ แต่พระพรหรือความสามารถทุกอย่างของมนุษย์มีเพื่อความดีของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ดังนั้นการจัดการศึกษาอบรมในโรงเรียนคาทอลิกจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่จะต้องมุ่งพัฒนานักเรียนตามศักยภาพของบุคคลนั้นๆ ให้เต็มศักยภาพทั้งความสามารถทางร่างกาย จิตใจและสติปัญญา รวมถึงกระแสเรียกของแต่ละคนด้วย สมณสาสน์“โรงเรียนคาทอลิก” เน้นย้ำในเรื่องนี้ว่า “ปรัชญาการศึกษาที่แท้จริงควรมีพื้นฐานอยู่บนธรรมชาติมนุษย์ ที่แต่ละคนมีศักยภาพทางกายและจิตไม่เท่ากัน แต่ทุกคนก็ถูกเรียกให้นำพลังนี้เพื่อรับใช้สังคมอย่างแท้จริง ปรัชญาการศึกษาจะต้องเปิดรับมิติทางด้านศาสนา ที่มองมนุษย์มีอิสระไม่ใช่สมบัติของรัฐหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งที่จะถูกจัดการด้วยระบบใดระบบหนึ่งอย่างเดียว ดังนั้นในกระบวนการศึกษาอบรมจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่การศึกษาจะต้องช่วยพัฒนาตามศักยภาพของเขา”²⁴

การศึกษาอบรมในโรงเรียนคาทอลิก เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เข้าใจและให้ความเคารพนักเรียนอย่างที่เขาเป็น แล้วจึงวางแผนการศึกษาอบรมด้วยวิธีการที่

²³ The Sacred Congregation for Catholic Education, *Catholic school* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1977), No. 31.

²⁴ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The religious Dimension of Education in a Catholic school* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988), No. 63.

หลากหลาย เพื่อให้กระบวนการต่างๆ ของการศึกษาอบรมจะสามารถช่วยให้นักเรียนแต่ละคน ค้นพบศักยภาพของตน เห็นคุณค่าในสิ่งที่เขาเป็นและพัฒนาคุณค่านั้นให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดัง สมณสาสน์ มิติศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกกล่าวไว้ว่า “โรงเรียนคาทอลิกได้เริ่มเอาการเรียนการสอนแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Work) ที่วิชาต่างๆ ทำงานประสานกัน มาใช้ ซึ่งผลออกมาในเชิงบวก เนื่องจากปัญหาหลายอย่างไม่สามารถแก้ได้ด้วยวิชาการเพียง แขนงเดียว เช่นประเด็นเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ ครอบครัว สังคมหรือประวัติศาสตร์ การศึกษาอบรมในลักษณะนี้จึงควรรวมเอาประเด็นทางศาสนาเข้าไปด้วย ด้วยเหตุนี้ กระบวนการเรียนการสอนที่ถูกต้อง ครูควรเป็นผู้เตรียมประเด็นปัญหาอย่างเพียงพอ และ พร้อมที่จะให้นักเรียนได้พิจารณาไตร่ตรองอย่างเหมาะสม”²⁵

4.4 เน้นการมีส่วนร่วม (Participation) ในกระบวนการศึกษาอบรมและมีวิถี อบรมที่หลากหลาย ในกระบวนการศึกษาอบรมของโรงเรียนคาทอลิกเน้นถึงความร่วมมือของ นักเรียน (Participation) เป็นเรื่องที่สำคัญ พวกเขาต้องยอมรับและกระตือรือร้นอย่างแข็งขัน ที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการอบรมตนเอง นักเรียนจะเป็นผู้ปฏิบัติในการตัดสินใจ เลือกที่จะพัฒนาด้วยตัวเอง พวกเขาจะต้องลงมือกระทำตอบสนองต่อกระบวนการเรียน การสอนด้วยความเข้าใจ มีอิสรภาพในการตัดสินใจ กระบวนการศึกษาอบรมจะดำเนินต่อไปไม่ได้ ถ้าหากขาดการมีส่วนร่วมของนักเรียน ดังนั้น เมื่อเกิดปัญหาครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้อง หันมาพิจารณาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อปัญหาอย่างบูรณาการ เช่น ความเกี่ยวข้องทางด้าน จิตวิทยา แนวคิดทางเทววิทยาเรื่องความโน้มเอียงไปในทางบาป (ตัณหา) ที่มีส่วนสำคัญต่อ ปัญหาในเรื่องนี้ด้วย²⁶ สิ่งเหล่านี้ เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาในการหาทางแก้ไข

นอกจากนี้ วิธีการศึกษาอบรมในโรงเรียนคาทอลิกมิใช่มีเพียงการสอนใน ชั้นเรียนและบทเรียนเท่านั้น แต่เป็นการมีส่วนร่วมอื่นๆ ของนักเรียนด้วย ทั้งส่วนตัวและกลุ่ม เช่น การค้นคว้า การทำแบบฝึกหัด กิจกรรมนอกหลักสูตร การสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างครู และระหว่างเพื่อนนักเรียน กิจกรรมกลุ่ม การประชุมในชั้นเรียน การประชุมรวมของโรงเรียน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเป็นองค์ประกอบของการหล่อหลอมชีวิตนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก โดย ทุกกิจกรรมที่กระทำควรมีแรงบันดาลใจมาจากคุณค่าของพระวรสาร ซึ่งจะส่งผลดีต่อการทำ

²⁵ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The religious Dimension of Education in a Catholic school* (Rome: Liberia Editrice Vaticana, 1988), No. 105.

²⁶ *Ibid.*, No. 64.

กิจกรรมของนักเรียน เช่น ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบอย่างดี อดทน เคารพต่อครู อาจารย์ ความซื่อสัตย์และความรักต่อเพื่อนนักเรียน มีความจริงใจ เพียรทน และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกสิ่ง²⁷ สมณสาสน์ “มิติด้านศาสนาในโรงเรียนคาทอลิก” กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า “มีหลายแนวทางที่จะส่งเสริมให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมหลอ หลอมอบรมตัวเอง โดยให้พวกเขาที่มีความรู้และมีวุฒิภาวะช่วยกันกำหนดเป้าหมายของการศึกษา แม้ว่าจะยังไม่ถึงเป้าหมายสุดท้าย ซึ่งจะทำให้พวกเขาสามารถช่วยเหลือตัวเองเพื่อช่วยบรรลusuเป้าหมายได้ ดังนั้น เมื่อพวกเขาได้รับความไว้วางใจและได้รับเชิญให้ออกความคิดเห็นเพื่อลงมือกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ควรช่วยขจัดความเฉยเมยและความเฉื่อยชาในพวกเขาออกไป เพราะทั้งหมดนี้ได้ช่วยให้พวกเขาได้เข้าใจว่า โรงเรียนและกิจกรรมทั้งหลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยพวกเขาให้เจริญเติบโตไปสู่การมีวุฒิภาวะ พวกเขาจึงควรเต็มใจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างแข็งขันมากขึ้น”²⁸

4.5 หลักสูตรบูรณาการวัฒนธรรม ความรู้ และความเชื่อในทางศาสนาเข้าด้วยกัน เนื้อหาหลักสูตรการศึกษาคาทอลิกมุ่งให้นักเรียนแสวงหาและเรียนรู้เพื่อเข้าไปถึงความจริงซึ่งเป็นความจริงเกี่ยวกับโลกจักรวาลและมนุษย์ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อของคริสต์ศาสนาที่ว่ามนุษย์และสิ่งสร้างมลงมาจากพระเจ้า สิ่งนี้ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมุ่งแสวงหาความรู้ และไม่ใช่ว่าความรู้แต่เพียงผิวเผิน แต่เป็นความรู้เข้าถึงความเป็นจริง (Reality) ของสิ่งนั้น โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้การสังเกตจากประสบการณ์อย่างเป็นระบบ²⁹

อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ในกฎเกณฑ์ของธรรมชาติที่นักเรียนได้นั้น มิใช่เป็นความรู้เพื่อตัวมันเอง แต่เป็นการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายเพื่อนักเรียนจะสามารถนำมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับสิ่งสร้างทั้งหลายได้อย่างเหมาะสม โดยเคารพ ทะนุถนอม และตั้งใจที่จะสร้างสังคมที่ดีกว่าให้แก่ชนรุ่นหลัง อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ด้วยเหตุนี้ เป้าหมายของหลักสูตรในการศึกษาอบรมในโรงเรียนคาทอลิก จึงไม่เพียงแต่สอนความรู้รายวิชาแก่นักเรียนเพื่อสร้างองค์ความรู้เท่านั้น แต่ต้องเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นพบความจริงและเข้าใจ

²⁷ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The religious Dimension of Education in a Catholic school* (Rome: Liberia Editrice Vaticana, 1988), No. 106.

²⁸ Ibid., No. 107.

²⁹ Ibid., No. 49.

คุณค่าของความจริงนั้น พร้อมทั้งสามารถพัฒนาความสามารถและวิจรรณญาณในการวินิจฉัย ว่า สิ่งใดจริง สิ่งใดเท็จ สิ่งใดมีคุณค่า และสามารถตัดสินใจเลือกคุณค่าที่เหมาะสมนั้นด้วย นี่คือนคุณค่าทางจริยธรรมที่จะต้องบูรณาการอยู่ในหลักสูตรของโรงเรียนคาทอลิก³⁰

4.6 กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง (Discernment) การไตร่ตรอง เป็นขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการศึกษาอบรมของโรงเรียนคาทอลิก การไตร่ตรองจะช่วยให้ นักเรียนได้นำองค์ความรู้มาคิดใคร่ครวญอย่างละเอียดตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยตั้งคำถาม ต่อสิ่งที่ต้องการศึกษาด้วยคำถามว่า “อย่างไร” “ทำไม” และ “อะไร” เพื่อจะทำการตรวจสอบ และตีความองค์ความรู้³¹

การไตร่ตรองจะช่วยให้ผู้เรียนได้ทำการพิจารณาเชิงวิพากษ์ (Critic) ต่อ วัฒนธรรมที่ได้รับการถ่ายทอดมาทางการศึกษาอบรม ทำให้นักเรียนได้เอาใจใส่ต่อผลกระทบ ในทางปฏิบัติของวัฒนธรรมนั้นๆ ว่าสามารถช่วยพัฒนาความเป็นมนุษย์ได้มากแค่ไหน เป็น ต้นมิติทางด้านศาสนาและวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามกระแสพหุนิยม (Pluralism) ที่กำลัง แพร่หลายในโลกปัจจุบัน เป็นสิ่งที่บ่งบอกให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษา ที่เน้นถึง การไตร่ตรองอย่างรอบคอบต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เพราะโลกปัจจุบันเรามี แนวโน้มที่จะมองจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จในด้านกายภาพจนมาก เกินไป เช่น รางวัล เกียรติยศ ชื่อเสียง และทรัพย์สินเงินทอง จนก่อให้เกิดการแข่งขันกันอย่าง รุนแรง ผู้คนหมกมุ่นอยู่กับการเห็นแก่ตัว มีค่านิยม (Value) บางอย่างที่บดบังคุณค่าที่แท้จริง และจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์³² ดังนั้น กระบวนการเรียนการ สอนที่เน้นการไตร่ตรอง จึงเน้นแนวทางในการศึกษาที่ผู้เรียนจะต้องทำการไตร่ตรองต่อสิ่งที่ เกิดขึ้นนั้น เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เข้าถึงคุณค่าและความหมายของสิ่ง นั้นๆ ได้อย่างลึกซึ้งจนถึงระดับจิตวิญญาณ

³⁰ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The religious Dimension of Education in a Catholic school* (Rome: Liberia Editrice Vaticana, 1988), No. 57.

³¹ Ibid., No.108.

³² สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, *กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการ ไตร่ตรอง*, (กรุงเทพฯ: บริษัทประชาชน, 2556), 20.

4.7 ครูคือแบบอย่าง ผู้จัดสภาพแวดล้อม และเพื่อนผู้ร่วมเดินทาง (Accompaniment) การศึกษาเป็นเรื่องของหัวใจ³³ กระบวนการอบรมจะเกิดผลได้ต้องมาจากความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ระหว่างครูและนักเรียน ด้วยเหตุนี้ ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการศึกษาอบรมในโรงเรียนคาทอลิก พวกเขาต้องเป็นแบบอย่างในด้านการประพฤติปฏิบัติที่เห็นได้ในสิ่งที่สอน มีนิสัยใฝ่รู้อยู่เสมอ ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและสุขนิยม³⁴ ครูต้องพัฒนาตนเองในด้านวิชาความรู้ หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอน เป็นผู้วางแผนการเรียนรู้อุจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน คอยกระตุ้น ให้กำลังใจ แนะนำช่วยเหลือ ตักเตือนอย่างกัลยาณมิตร ครูจึงเป็นผู้ร่วมเดินทางไปกับนักเรียนในกระบวนการศึกษาอบรม

นอกจากนี้ ครูไม่ใช่เป็นผู้สอนแต่เพียงวิชาความรู้ในศาสตร์แขนงต่างๆ เท่านั้นแต่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการนำพานักเรียนไปสู่ความเชื่อที่ลึกซึ้งในทางศาสนา เพราะจากวิชาการเหล่านี้ทำให้นักเรียนค่อยๆ พัฒนาศักยภาพ ความรู้ วิธีคิดอย่างมีเหตุผล และทัศนคติที่มีต่อศีลธรรมและต่อสังคมที่ตนเองอยู่ นอกจากนี้ วิชาการต่างๆ มิใช่มีเป้าหมายเพื่อความรู้ในตัวของมันเอง แต่เป็นการสอนที่จะนำพานักเรียนก้าวข้ามไปสู่ความเชื่อสูงสุด เป็นการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมกับความเชื่อที่ปรากฏในชีวิตของผู้สอนเอง สมณสาสน์ ”โรงเรียนคาทอลิก” ได้พูดถึงเรื่องนี้ไว้ว่า “โรงเรียนถือว่าความรู้ทางโลกเป็นความจริงที่ต้องค้นหา トラบใดที่วิชาความรู้ต่างๆ สอนโดยผู้ที่ตระหนักว่า สอนความจริงและแสวงหาความจริงอย่างไม่หยุดยั้งก็นับเป็นวิธีการสอนแบบคริสต์ การค้นหาและการตระหนักถึงความจริง นำทางให้มนุษย์ค้นพบสัจธรรม ครูที่เปี่ยมด้วยปริญญาแบบคริสต์จะเตรียมการสอนเป็นอย่างดีและทำมากกว่าการถ่ายทอดสิ่งที่เขาสอนให้กับนักเรียนแต่เป็นการถ่ายทอดชีวิต ที่อยู่นอกเหนือจากสิ่งที่เขาพูด ด้วยเหตุนี้เขาจึงนำนักเรียนข้ามพ้นจากคำพูด เข้าสู่หัวใจแห่งสัจธรรมสูงสุดด้วย”³⁵

ด้วยเหตุนี้สามารถสรุปได้ การศึกษาอบรมในโรงเรียนคาทอลิกมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างบุคคลที่จะมารับผิดชอบต่อพระศาสนจักรและสังคมโลก มีกระบวนการ

³³ The Sacred Congregation for Catholic Education, **Consecrated Person and Their Mission in school** (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2002), No. 62.

³⁴ Ibid., No.63.

³⁵ The Sacred Congregation for Catholic Education, **Catholic school** (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1977), No. 41.

อบรมที่มุ่งพัฒนามนุษย์ทั้งครบไปสู่ความสมบูรณ์ในทุกมิติ โดยเน้นการเลียนแบบชีวิตและพันธกิจของพระเยซูคริสตเจ้า พระองค์ผู้ทรงเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ โดยมีครูหรือผู้ให้การอบรมเป็นผู้ร่วมเดินทางไปด้วยกัน (Accompaniment) อย่างใกล้ชิด เกี่ยวกับในเรื่องนี้ อาร์คบิชอปชอป มิลเลอร์ (Archbishop Miller) แห่งสังฆมณฑลแวนคูเวอร์ (Vancouver archdiocese) ได้สรุปลักษณะพิเศษของโรงเรียนคาทอลิกไว้ 5 ประการ คือ 1. ได้รับแรงบันดาลใจจากวิสัยทัศน์ที่เหนือธรรมชาติที่จะพัฒนามนุษย์ไปสู่เป้าหมายสูงสุด 2. มีพื้นฐานอยู่บนความเป็นมนุษย์ตามที่เสนอของ คริสตชนที่เป็นฉายาลักษณ์ของพระเจ้า (Image of God) 3. อบรมมเปมาเพาะด้วยความสัมพันธ์ (Communion) และความเป็นชุมชน (Community) 4. หลักสูตรเต็มเปี่ยมไปด้วยโลกทัศน์ของคาทอลิก (คุณค่าพระวรสาร) และ 5. เจริญชีวิตที่เป็นพยานถึงคุณค่าพระวรสาร³⁶ สอดรับกับแนวคิดของ บาทหลวง ดร.สุรินทร์ จารย์อุปการะ ที่ศึกษาการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก พบว่าองค์ประกอบของการจัดการศึกษา มี 9 ประการคือ 1) การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 2) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร 3) การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม 4) การอภิบาลและบริหารงานบุคคล 5) การจัดกิจกรรมตามหลักอภิปาล 6) งานจิตตภาบาล 7) การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร 8) การกำหนดเนื้อหาวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิกและ 9) การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก³⁷

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (21st Century)

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกต้องคำนึงถึงสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงด้วย เป็นต้นในยุคปัจจุบันศตวรรษที่ 21 ซึ่งถือได้ว่าเป็นยุคของสังคมข่าวสารและเทคโนโลยี

³⁶ Michael Miller, *The Holy See teaching on catholic school* (Atlanta: Sophia Institute Press, 2006), 17-63.

³⁷ สุรินทร์ จารย์อุปการะ “การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), บทคัดย่อ.

หรือ ยุคโลกาภิวัตน์ที่ถือว่าโลกเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมาก การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกควรจะต้องปรับระบบการศึกษาให้เหมาะกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงนี้ด้วย จอห์น แนสบิท (John Naisbitt) ได้กล่าวถึงสังคมยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ว่ามีลักษณะดังนี้

1. เป็นสังคมข่าวสาร ในโลกปัจจุบัน ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับการเผยแพร่ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือผ่านสื่อต่างๆ มีจำนวนมากมายมหาศาล และกระจายไปอย่างรวดเร็วทั่วโลก ทำให้ประชากรในโลกได้รับรู้ข้อมูลจากสังคมอื่นๆ อย่างสะดวก จึงเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง เกิดสิ่งที่เรียกว่าทางหลวงข่าวสาร (Information Highways) โดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐานของการจัดการเครือข่ายสื่อสาร (Global Information Infrastructure) ระดับโลก เครือข่ายดังกล่าวนี้ไม่ถูกกีดกันโดยอำนาจอิทธิพลของรัฐหรือขอบเขตพรมแดนแต่อย่างใด

2. มีการใช้เทคโนโลยีระดับสูง เทคโนโลยีระดับสูงเป็นผลต่อเนื่องจากการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในช่วงสังคมอุตสาหกรรม จนทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เช่น เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีหุ่นยนต์และกลศาสตร์ เทคโนโลยีวัสดุภัณฑ์ เทคโนโลยีนาโน เทคโนโลยีพลังงาน เทคโนโลยีอวกาศ ฯลฯ ความรู้เหล่านี้ได้รับประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกด้าน

3. เปลี่ยนวิธีคิดจากระยะสั้นเป็นการวางแผนระยะยาว ในสังคมยุคใหม่ หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาชน ประเทศ และองค์การระหว่างประเทศไม่สามารถอยู่รอดได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการทำงานแบบเดิมๆ หน่วยงานยุคใหม่ต้องมีการกำหนดเป้าหมายชัดเจน กำหนดวิสัยทัศน์ ขอบเขตพันธกิจ และยุทธศาสตร์ทั้งระยะยาวและระยะสั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของบการดำเนินงานของตน รวมทั้งสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรอบตัวได้ทุกขณะ

4. เกิดการกระจายอำนาจ ในสังคมโลกยุคศตวรรษที่ 21 อำนาจแท้จริงมิได้อยู่ที่การใช้กำลัง หรืออำนาจทางเศรษฐกิจตามลำพังอีกต่อไป แต่อำนาจแท้จริงอยู่ที่ความรู้ จึงอาจกล่าวได้ว่าสังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งความรู้ หรือระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ และการที่ความรู้ได้รับการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ออกไปอย่างกว้างขวาง ทำให้การรวมศูนย์อำนาจเพื่อประโยชน์ของการควบคุมเป็นไปได้ยาก การกระจายอำนาจจึงเป็นสภาวะการณ์ที่เลี่ยงไม่พ้น

5. เน้นการพึ่งพาตนเองมากขึ้น ในขณะที่โลกยุคก่อน ประเทศมหาอำนาจ รัฐบาลกลาง หรือองค์การระหว่างประเทศทำหน้าที่เป็นพี่ใหญ่สั่งการ แต่ในโลกศตวรรษที่ 21 ชุมชนหรือหน่วยการเมืองย่อยต้องรับผิดชอบตนเองมากขึ้น ผลคือเกิดการกระจายอำนาจให้แก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และแต่ละประเทศในการดูแลตัวเองเป็นเบื้องต้น แทนที่จะคอยพึ่งพาการดูแลจากศูนย์อำนาจกลาง

6. เน้นระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ประชาธิปไตยยุคศตวรรษที่ 21 เริ่มเคลื่อนไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น แทนที่จะมอบอำนาจหน้าที่ให้ตัวแทนเพียงอย่างเดียว ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในกิจการสาธารณะทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งนี้เพราะการสื่อสารที่สะดวกได้ช่วยเปิดหูเปิดตาให้ประชาชนรับรู้เรื่องราวรอบตัว มากขึ้น จึงเรียกร้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การร่วมดำเนินการหรือการตัดสินใจสาธารณะมากกว่าที่เคยเป็น และในหลาย ๆ ประเทศการมีส่วนร่วมดังกล่าวมีลักษณะของการใช้มวลชนกดดันหรือเรียกร้องให้รัฐดำเนินการตามที่กลุ่มต้องการ

7. เกิดการจัดการที่เน้นเครือข่าย การทำงานในสังคมศตวรรษที่ 21 เน้นการแยกแยะหน้าที่เฉพาะส่วนและประสานกระบวนการในลักษณะเครือข่าย ระบบงานแบบนี้เข้ามาแทนที่ระบบการทำงานครบวงจรของหน่วยงานเดิม แต่ส่งเสริมให้แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตามที่ตนเองถนัดที่สุด และมีการบูรณาการในภาพรวม เช่น กระบวนการผลิตรถยนต์ได้อาศัยหลายหน่วยงานจากหลายประเทศเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วน บางหน่วยเป็นผู้ประกอบ และหน่วยงานรับผิดชอบการขาย การซ่อมบำรุง ซึ่งมาจากหลาย ๆ ประเทศแต่มีการประสานงานจากบริษัทแม่ในการทำงานร่วมกัน

8. เปิดช่องทางเลือกมากกว่าเดิม สังคมยุคศตวรรษที่ 21 เปิดทางเลือกต่าง ๆ ให้มากมาย อย่างน้อยพื้นที่ในการตัดสินใจ ไม่ได้ถูกจำกัดอยู่ในแต่ละประเทศอีกต่อไป แต่สามารถขยายไปยังพื้นที่อื่นๆ บนพื้นโลกได้ นอกจากนี้ เทคโนโลยีได้ให้ทางเลือกในการดำเนินการมากกว่าที่เป็นอยู่อย่างมาก³⁸

สอดคล้องกับแนวคิดของ ไททุงยี่ ลินลาร์ตัน ที่สรุปภาพของโลกในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้ 1. โลกเทคโนโลยี (Technologicalization) เทคโนโลยีจะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์มากขึ้น เป็นต้นคนรุ่นใหม่จะเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยี 2. โลกของเศรษฐกิจและการค้า (Commercialization) จากผลของเทคโนโลยีทำให้เกิดการค้าขายและผลิตสินค้ากันอย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นการผลิตและค้าขายแบบใหม่ในโลกของออนไลน์ (Online) 3. โลกาภิวัตน์เครือข่าย (Globalization and Network) เน้นการรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่าย เพื่อสร้างพลัง

³⁸ จอห์น แนสปีท, อ้างถึงใน ปรัชญา เวสารัชช, โลกาภิวัตน์ศึกษา, หน่วยที่ 1-8 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555), 1-10.

อำนาจในการต่อรอง 4. สิ่งแวดล้อมและพลังงาน (Environmentalization and Energy) ได้รับการสนใจมากขึ้น 5. ความเป็นเมือง (Urbanization) จะปรากฏอยู่ทั่วไปแม้แต่ในชนบท 6. คนจะอายุยืนขึ้น (Ageing and Health) เพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการแพทย์ 7. มนุษย์จะมีความเป็นปัจเจกนิยมสูง (Individualization)³⁹

จึงเห็นได้ว่า สภาพการณ์ในศตวรรษที่ 21 รูปแบบการเจริญชีวิตของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่คนรุ่นใหม่จะต้องมีการปรับตัวเข้ากับสิ่งเหล่านี้ของโลก เพื่อที่จะสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ทักษะที่จำเป็นเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

ในสังคมยุคใหม่แห่งศตวรรษที่ 21 ยุคโลกไร้พรมแดนหรือสังคมดิจิทัล (Digital) ที่มีการพัฒนาการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตในแง่มุมต่างๆ ของมนุษย์ในปัจจุบัน ลักษณะเช่นนี้จึงจำเป็นต้องสร้างสมรรถนะให้กับคนในยุคใหม่ ซึ่งควรประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น ดังต่อไปนี้

1. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี สังคมยุคใหม่มีเทคโนโลยีเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะขาดไม่ได้สำหรับการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต คนรุ่นใหม่ต้องคุ้นเคยกับเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่หลากหลาย เช่น โทรศัพท์มือถือขนาดเล็ก (Smart Phone) ไอแพด (Ipad) ที่มีความสามารถในการทำงานต่างๆ ที่หลากหลาย ตลอดจนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ดังนั้นคนรุ่นใหม่จึงจำเป็นต้องมีความรู้ในเครื่องมือต่างๆ เหล่านี้ เพื่อประโยชน์ในการทำงานและการใช้ชีวิต

2. ทักษะด้านภาษาและวัฒนธรรม เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์มีส่วนเชื่อมโยงให้สังคมต่างๆ ในโลกเข้ามาสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น การติดต่อสื่อสารระหว่างกันง่ายและรวดเร็วมาก การเดินทางข้ามแดนในแต่ละประเทศค่อนข้างง่ายและสะดวก มีการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติ ก่อให้เกิดลักษณะชุมชนพหุวัฒนธรรมขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คนรุ่นใหม่จะต้องรู้จักวัฒนธรรม นิสัย และแนวปฏิบัติของคนอื่นที่แตกต่างจากเรา เพื่อประโยชน์ในความเข้าใจอันดีต่อกันและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษถือว่าเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่คนรุ่นใหม่จะต้องรู้ เพราะจะต้องใช้ใน ชีวิตและการทำงานในการติดต่อสื่อสารกัน ในศตวรรษที่ 21

³⁹ ไพฑูรย์ สินดารัตน์, **ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักของ ตะวันตก** (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2557), 6-8.

3. ทักษะในการคิดวิเคราะห์หรืออย่างเป็นระบบ ในยุคสังคมสมัยใหม่ต้องการคนที่มีวิสัยทัศน์ มองภาพสิ่งต่างๆ เป็นองค์รวมที่เชื่อมโยงกัน (Holistic) มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติให้เกิดผลอย่างชัดเจน ดังนั้น ในยุคนี้ข้อมูลเป็นเรื่องสำคัญ และต้องเป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ด้วยหลักเหตุผล เพื่อนำไปสู่ทางเลือกที่ดีที่สุด จึงถือเป็นเรื่องยาก ต้องอาศัยทักษะและการฝึกฝนที่จะต้องสร้างคนที่มีทักษะเหล่านี้ให้มากขึ้น เพราะปัญหาในสังคมมักมาจากการตัดสินใจด้วยอารมณ์ ความรู้สึก ความพึงพอใจส่วนตัว ขาดเหตุผล จึงไม่สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องกับข้อเท็จจริง

4. ทักษะในการบริหารจัดการ การคิดอย่างเป็นระบบส่งผลไปถึงทักษะในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพราะสังคมในยุคใหม่เน้นถึงการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ (Professional) ได้แก่ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการทรัพยากรอื่นๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น สภาพแวดล้อม และการออกแบบระบบให้ได้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ นอกจากนี้ การบริหารอย่างมีธรรมาภิบาลเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับสังคมยุคใหม่ที่ต้องการความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม

5. ความสามารถในการประยุกต์ ปรับตัว และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนในยุคใหม่ต้องเป็นคนที่ยืดหยุ่นกับการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งจะเรียนรู้ใหม่ วิเคราะห์สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง มีความตื่นตัว และพร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง ประยุกต์ใช้ความรู้และคุณค่าที่ดึงมาจากวัฒนธรรมเข้าไปใช้ในการเจริญชีวิตและการทำงานอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ คุณลักษณะที่สำคัญที่ควรมีสำหรับคนในอนาคตคือ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้รู้เท่าทันกับเทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยยังคงยึดหลักสากลและปรับสถานการณ์ให้เข้ากับบริบทของตนเองได้

จากที่กล่าวมาทั้งหมดอาจสรุปได้ว่า ทักษะต่างๆ ที่กล่าวมาที่มีความสำคัญสำหรับคนในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องมี เพื่อประโยชน์ของการทำงานและใช้ชีวิตในสังคมโลก จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปกครอง หน่วยงานทาง การศึกษา หรือหน่วยงานในด้านการพัฒนาต่างๆ จะต้องเอาใจใส่ผลักดันและส่งเสริม เพื่อพัฒนาให้เยาวชนหรือประชาชนทั่วไปมีทักษะต่างๆ เหล่านี้ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้ชีวิตในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

แนวทางการจัดการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21

การจัดการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 ควรมีเป้าหมายเพื่อเตรียมนักเรียนไปใช้ชีวิตที่ดีในโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคของข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง

กระตุ้นให้ศิษย์เรียนรู้ตลอดชีวิต โรงเรียนต้องยึดหลัก “สอนน้อย เรียนมาก” ด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้เรียน บทบาทของโรงเรียนจะต้องช่วยส่งเสริมให้เกิด “ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) ซึ่งจะเกิดขึ้นได้นั้นมาจาก “โรงเรียนต้องไม่สอนมาก แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก” ในการเรียนรู้ ให้ศิษย์ได้เรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง โดยนักเรียนสามารถค้นหาเนื้อหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อต่างๆ การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่าPBL (Project-Based Learning) อย่างไรก็ตาม สาระวิชาที่มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ได้ การเรียนรู้สาระรายวิชาควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์ โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้⁴⁰ ศาสตราจารย์ นพ. วิจารณ์ พานิช ได้วิเคราะห์ถึงแนวทางการจัดการศึกษาไทยในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ควรมีการดำเนินดังนี้

1. เนื้อวิชาหลัก (Subject Matter)

ความเข้มข้นของเนื้อหาวิชาหลักเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เป็นสิ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงแต่อาจจะพัฒนาเพิ่มขึ้นในรายละเอียด เพราะถ้านักเรียนมีพื้นฐานความรู้ที่ดี จะไปศึกษาต่อในเรื่องใดก็ยอมทำได้ง่าย แต่หากความรู้ไม่ดีแล้ว ถึงแม้จะมีเครื่องมือช่วยสอนที่ทันสมัยเพียงใด นักเรียนก็ไม่อาจต่อยอดความรู้หรือซึมซับความรู้ได้อย่างที่ควรจะเป็น อย่างไรก็ตาม วิธีการสอนเนื้อหาจะต้องมีความแตกต่างจากในอดีต ซึ่งเคยเน้นให้ครูเป็นผู้สอนเท่านั้น แต่ในศตวรรษที่ 21 จะต้องเน้นไปที่ผู้เรียน โดยเฉพาะการให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ยิ่งถ้าเป็นผลงานที่ใช้ได้จริง ก็ยิ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้างอีกด้วย

2. ทักษะชีวิตและทักษะด้านอาชีพ (Life and Professional Skill)

ในศตวรรษที่ 20 โลกได้เดินหน้าเข้าสู่ยุคโรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้น ทักษะความเป็นผู้เชี่ยวชาญจึงสำคัญมากกว่าทักษะชีวิต (Life Skill) แต่ในศตวรรษที่ 21 โลกได้เดินทางเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่เน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มและความแปลกใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์ ดังนั้น การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration

⁴⁰ สุทิน ฌ สุวรรณ, **วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน**, เข้าถึงเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2559, เข้าถึงได้จาก <http://suthinnaa.blogspot.com/2012/12/project-based-learning>.

Skill) จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อการผสมผสานอัตลักษณ์และความสร้างสรรค์ของเราและผู้อื่นเข้าด้วยกัน ไม่ใช่การร่วมมือแบบสายพานการผลิต (Supply Chain) แต่เป็นการประสานความร่วมมือกันแบบหุ้นส่วน (Stake Holder) หรือการมีส่วนร่วม

3. ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Education)

ในศตวรรษที่ 21 การผลิตผลงานทั้งในแวดวงธุรกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม ล้วนแต่ต้องการความคิดริเริ่ม (Initiatives) ดังนั้น การท่องจำและทำตามกันไปจึงไม่สอดคล้องอีกต่อไป การเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทักษะที่จะหาความรู้ ไม่ว่าจะเป็นการสอบถามผู้รู้ การค้นหาจากแหล่งการเรียนรู้ Google, Khan academy, Alaphafarm, Youtube ฯลฯ รวมทั้งการระดมสมองจากกลุ่มคนที่หลากหลายจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อผู้เรียนจะได้เชื่อมโยง และต่อยอดความรู้ที่มาจากหลายหลายสาขาให้กลายเป็นผลงานใหม่ที่มีคุณค่าสูงยิ่งขึ้นและเป็นที่ต้องการของทุกคน

4. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Skill)

โลกปัจจุบันกำลังเข้าสู่ยุคสมัยของเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะแต่เครื่องมือการค้นหาข้อมูลอย่าง Google ที่รู้จักกันทั่วไป หากยังมีคอนเวอร์เจนซ์มีเดีย (Convergence Media) สังคมออนไลน์ (social network) อย่าง Facebook YouTube Twitter และ Line ฯลฯ ที่ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของผู้คนไปจนกระทั่งถึงการเมือง การปกครอง ผู้เรียนรุ่นใหม่ล้วนแต่มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศติดตัวกันมาทุกคน หากว่ามีการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ กลับเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ยังต้องมีการฝึกฝนพัฒนาอีกมาก เพราะเครื่องมือยิ่งทันสมัยมีประสิทธิภาพ หากไม่รู้จักใช้อย่างถูกวิธีก็ย่อมเป็นอันตรายได้อย่างมหาดศาลเช่นกัน⁴¹

ในเรื่องเดียวกันนี้ ไพฑูริย์ ลินลาวัฒน์ ได้สรุป ทักษะหลักๆ ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ไว้ 7 เรื่องดังนี้ 1. ทักษะด้านเทคโนโลยี (Computing and ICT Literacy) เป็นทักษะที่มีความสำคัญในการเรียนรู้มากในยุคใหม่นี้ 2. ความสนใจใคร่รู้และมีจินตนาการ (Curiosity and Imagination) จากข้อมูลที่มีอยู่มากมาย ผู้เรียนในอนาคตจะต้องสนใจใคร่รู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา 3. การคิดวิจารณ์ญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ผู้เรียนต้องรู้จักทักษะการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล 4. ความคิดสร้างสรรค์และ

⁴¹ วิจารณ์ พานิช, *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑* (กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์, 2555), 11-17.

พัฒนานวัตกรรม (Production and Innovation) คือการรู้จักพัฒนาสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ 5. ทักษะในการสื่อสารและร่วมมือกัน (Communication and Collaboration) การทำงานผ่านทางเทคโนโลยีต้องมีเครือข่ายและร่วมมือกัน 6. การคิดในเชิงธุรกิจและทักษะประกอบการ (Corporate and Entrepreneurial Spirit) เป็นธุรกิจในโลกสมัยใหม่ 7. ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมและการสนใจต่อโลก (Cross-Cultural and Global Awareness) เป็นทักษะที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติในทุกบริบท⁴²

นอกจากนี้ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C หมายถึง

3R คือ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้), และ (A) Rithematics (คิดเลขเป็น)

7C ได้แก่ Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจรรณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)⁴³

จากเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นโจทย์ที่ทำให้นักการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก ที่จะต้องสร้างคนไทยให้มีทักษะในการคิดแยกแยะและทักษะสากลในบริบทแบบไทยๆ โดยมีประเด็นที่ต้องวิเคราะห์หาข้อสรุปดังนี้

1. ค่านิยม แบบแผนวิถีชีวิต และธรรมเนียมการปฏิบัติได้ในสังคมไทยยังมีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ เช่น ค่านิยมของการประนีประนอม การเคารพผู้ใหญ่ การดูแลพ่อ

⁴² ไพฑูรย์ สีนลาวัฒน์, **ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก** (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2557), 14-16.

⁴³ วิจารย์ พานิช, **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑** (กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์, 2555), 19.

แม่และผู้มีพระคุณ ความกตัญญู การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อ่อนแอหรือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ฯลฯ ค่านิยมเหล่านี้หลายเรื่องต้องหยิบยกมาศึกษาหาสาระสำคัญเพื่อให้การศึกษาแก่ชนรุ่นหลัง

2. กระแสสากลที่เข้ามามีผลอะไรต่อการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของคนไทยรุ่นใหม่ ก่อให้เกิดผลดีหรือข้อจำกัดอย่างไร และควรป้องกันแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมให้เกิดการขยายผลกว้างขวางออกไปอย่างไร

3. ประสบการณ์ของการรองรับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ให้นักเรียนอย่างไร และสังคมไทยควรนำบทเรียนดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและแนวคิดสากลที่กำลังแพร่ขยายเข้ามาในสังคมไทยสามารถส่งผลดี และลดผลกระทบที่เสียหายได้⁴⁴

ทั้งหมดที่กล่าวมา ถือเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตของคนไทยในศตวรรษที่ 21 เพราะถือเป็นยุคใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้รับผิดชอบการศึกษาไทยในฐานะที่เป็นผู้พัฒนาประชาชนไทย ไม่ว่าจะเป็นนักคิด นักวิชาการ นักการศึกษา ผู้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาของรัฐองค์กรต่างๆ ช่วยกันกำหนดทิศทาง การส่งเสริม สนับสนุน การให้การศึกษา การแนะแนวหรือการวิจัย เพื่อผลิตคนรุ่นใหม่ที่มีความคิดสากลในบริบทแบบไทยๆ ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพราะสังคมรุ่นใหม่ คุณภาพของคนเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อความสามารถในการพัฒนาประเทศสู่การแข่งขันในระดับสากล

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ของประเทศได้เสนอแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21 โดยยึดกรอบระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ระบบมาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Standards) ควรมาจากการใช้ข้อมูลความจริงจากกระบวนการสังเกตตั้งประเด็นคำถามจากแหล่งเรียนรู้ ชุมชนเชื่อมโยงไปสู่สาระการเรียนรู้รายวิชา บูรณาการความรู้และความซับซ้อนของเนื้อหา สาระ สร้างทักษะการสืบค้น รวบรวมความรู้ สร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจเชิงลึกมากกว่าแบบ

⁴⁴ ปรัชญา เวสารัชช์, “โลกในศตวรรษที่ 21,” ในเอกสารการสอนชุดวิชาโลกาภิวัตน์ศึกษา หน่วยที่ 1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555), 1-46.

ผิวเผิน สร้างความเชี่ยวชาญตามความถนัดและสนใจให้เกิดกับผู้เรียน มีการวัดประเมินผลที่มีคุณภาพระดับสูง

2. ระบบการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 (Assessment of 21st Century Skills) ควรสร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ (ความรู้ ความถนัดสาขาอาชีพทัศนคติต่อการทำงานและอาชีพ) นำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงการแก้ไขงาน (เครื่องมือวัดผลตามสภาพจริงการปฏิบัติ ทัศนคติ และความรู้) ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (คลังข้อสอบบรรทัดวัดมาตรฐานรายวิชา ระบุระดับชั้นพฤติกรรม) สร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) และเส้นทางการศึกษาต่อสู่การประกอบอาชีพ (Career Path) ของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ

3. ระบบหลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Curriculum & Instruction) สอนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary : ความรู้ที่ได้จากหลายสาขาวิชาประกอบกัน) ของวิชาแกนหลัก สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหาการเรียน และสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (Competency-based) สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้น และวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based) บูรณาการแหล่งเรียนรู้ (Learning Resources) จากชุมชนเข้ามาใช้ในโรงเรียนตามกระบวนการเรียนรู้แบบ Project-Based Learning : PBL

4. ระบบการพัฒนาทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 (21st Century Professional Development) ฝึกฝนทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ ใช้มิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ฝึกฝนทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการคิดแบบมีวิจารณญาณ สามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียนสติปัญญา จุดอ่อน จุดแข็ง ในตัวผู้เรียนและสามารถวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน พัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นนำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์และจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้ ประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนาระบบการเรียนรู้ แบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้ โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น

5. ระบบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Learning Environment) สร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียน การรับการสนับสนุนจาก

บุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผล สันับสนุนทางวิชาชีพแก่ชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษา การมีส่วนร่วม การแบ่งปันสิ่งที่ปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกัน รวมทั้งการบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน สร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติจริงตามบริบท โดยเฉพาะการเรียนแบบโครงการ สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพจากระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21⁴⁵

การจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School)

โรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำมาใช้เป็นมาตรฐานเร่งด่วนในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสากล ซึ่งการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกสามารถที่จะนำแนวคิดมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เหมาะกับยุคสมัยในปัจจุบัน

ลักษณะของโรงเรียนมาตรฐานสากล

โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class Standard School) หมายถึง โรงเรียนที่พัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล รวมทั้งมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพเพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะ (Learner Profile) เทียบเคียงมาตรฐานสากล (World Class Standard) และมีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพเยาวชนสำหรับยุคศตวรรษที่ 21 อีกทั้งเป็นไปตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ

⁴⁵ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ, เข้าถึงเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2559, เข้าถึงได้จาก <http://spbkk1.sesao1.go.th/year2558/Century21>

UNESCO คือ Learning to know, Learning to do, Learning to live with the others, Learning to be⁴⁶

วัตถุประสงค์

การจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากลนั้น มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาผู้เรียนหลายมิติไปพร้อมๆ กัน และต้องดำเนินการทั้งระบบ คือด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ มิใช่เป็นการจัดการศึกษาเพียงบางส่วนของโรงเรียน หรือจัดเป็นแผนการเรียนมาตรฐานสากล ด้วยเหตุนี้ การจัดการศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากลจึงมีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) สร้างวิถีแห่งการเรียนรู้ แจ่ม สร้างแรงกระตุ้นใหม่ๆ ให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่น รักและเพลิดเพลินในการแสวงหาความรู้ สามารถวิเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และมีจิตสาธารณะและสำนึกในการบริการสังคม
2. เพื่อยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class Standard) โดยคำนึงถึงความหลากหลายของผู้เรียนซึ่งมีภูมิปัญญา ความสามารถ และความถนัดแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการเพิ่มพูนศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมพหุปัญญาของเด็ก บนพื้นฐานของความเข้าใจ ใจ และมีการใช้กระบวนการคัดกรองในระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้สามารถพัฒนาไปสู่จุดสูงสุดแห่งศักยภาพ
3. เพื่อยกระดับการบริหารจัดการด้วยคุณภาพ (Quality System Management) พัฒนาศักยภาพขององค์กรให้ได้มาตรฐานสากล สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของตัวเอง สามารถระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ และศึกษาแนวทางจากแบบอย่างความสำเร็จที่หลากหลายเพื่อปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการสร้างเครือข่ายในการจัดการศึกษาในทุกๆระดับ ซึ่งอาจเริ่มต้นจากการประสานความร่วมมือในชุมชน ท้องถิ่น ไปสู่ภูมิภาค จนกระทั่ง

⁴⁶ สำนักบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย, เอกสารแนวทางและเกณฑ์เวที ศักยภาพผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐาน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2557), 3.

ถึงเครือข่ายระดับชาติและนานาชาติในที่สุด ทั้งนี้เพราะคุณภาพของเยาวชน คือ อนาคตของชุมชน ความหวังของชาติ และของมวลมนุษยชาติ⁴⁷

หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

เป้าหมายของหลักสูตร

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ตนสนใจ และต้องการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

2. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการเขียนรายงานการค้นคว้าอย่างอิสระ

3. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ และการคิดวิเคราะห์

4. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการค้นคว้าที่เหมาะสมสำหรับแต่ละสาขาวิชา

5. เพื่อให้ผู้เรียนมีวิธีการ และสั่งสมประสบการณ์ในการค้นคว้าความรู้ด้วยสติปัญญาของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างหลักสูตร

1. จัดการเรียนรู้อันประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย กลุ่มภาษาไทย กลุ่มภาษาอังกฤษ กลุ่มคณิตศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา/ ศาสนา/ วัฒนธรรม/ ประวัติศาสตร์ กลุ่มสุขศึกษา/ พลศึกษา กลุ่มศิลปะ กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี

2. มีสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมตามจุดเน้นในบางกลุ่ม หรือทุกกลุ่มสาระตามบริบทของโรงเรียน

3. มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. มีสาระการเรียนรู้ที่เป็นสากล ดังนี้

4.1 ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge)

เป็นสาระการเรียนรู้ที่ว่าการแสวงหาความรู้เป็นสิ่งซึ่งในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ เพื่อไปถึงความรู้ที่ชัดเจน โดยอาศัยการพิสูจน์ประเด็นความรู้ ข้อค้นพบ หรือสมมติฐานของความรู้ที่ผู้เรียนอยากรู้ นอกจากนี้ยังเน้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งที่มาของข้อมูล การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการ

⁴⁷ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2557), 3.

รับรู้ การได้มาซึ่งความรู้ (Ways of Knowing) มี 4 แนวทาง ได้แก่ จากประสาทสัมผัส (Sense Perception) จากการใช้ภาษา (Language) จากการใช้เหตุผล (Reason) และจากสิ่งที่เป็นอารมณ์ (Emotion) ซึ่งเป็นการรับรู้ที่ใช้ความรู้สึก⁴⁸ ตลอดจนการปลูกฝังการสร้างความรู้ความเข้าใจถึงแก่นของความรู้ให้แก่ผู้เรียน (Objective) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเชิงคิดวิเคราะห์ ตั้งสมมติฐาน และการหาคำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนรู้ (Knowing) สามารถตั้งคำถามให้อธิบาย แสดงความคิดเห็นต่างๆ รู้จักหาทางออกในการแก้ปัญหาได้กระจ่างชัด สามารถเชื่อมโยงความรู้ เปรียบเทียบและเชื่อมโยงความรู้ของศาสตร์แขนงต่างๆ ได้

4.2 การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended Essay) เป็นการศึกษาศึกษาโดยการสังเคราะห์องค์ความรู้ (Synthesis) โดยการค้นคว้าอย่างอิสระ (Interdependent) ในเรื่องที่คุณผู้เรียนสนใจมาจากการที่คุณผู้เรียนได้เรียนจากสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เน้นการฝึกกระบวนการค้นคว้าด้วยตนเอง การถ่ายทอดสื่อความหมาย แนวคิด และข้อมูลเป็นความเรียงลักษณะเป็นความเรียงทางวิชาการที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงอย่างเป็นขั้นตอน สมเหตุสมผลที่สละสลวย

4.3 กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (Creativity, Action, Service) เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง และพัฒนาซึ่งกันและกัน เรียนรู้จากประสบการณ์การจัดกิจกรรม (Experiential Learning) เป็นสาระที่ให้ผู้เรียนได้ค้นพบตนเอง โดยการริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรม (Creativity) ได้ปฏิบัติกิจกรรม ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง (Action) และผู้เรียนได้ช่วยเหลือผู้อื่นโดยการให้บริการเป็นอาสาสมัคร (Service) ควบคู่กับการเรียนสาระการเรียนรู้ที่เป็นวิชาการ กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creativity) มุ่งหวังให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking)

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ (CAS : Creativity, Action, Service) เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตาม

⁴⁸ Oliver Kim, What are the four ways of Knowing (WOKs)?, เข้าถึงเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.toktalk.net/2009/12/06/what-are-the-four-ways-of-knowing-woks/>

ศักยภาพอย่างรอบด้าน เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมสามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4.4 โลกศึกษา (Global Education)

“โลกศึกษา” (Global Education) หรือโลกาภิวัตน์ศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนรับรู้ความเป็นจริงต่างๆ ของโลกโลกาภิวัตน์ (Globalized world) และปลูกให้ผู้เรียนได้ลุกขึ้นมาสร้างโลกที่มีความชอบธรรม เสมอภาค และเคารพสิทธิมนุษยชนมากขึ้น รวมถึงความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน สันติภาพ การป้องกันความขัดแย้ง และการศึกษาระหว่างวัฒนธรรม ตลอดจนความเป็นพลเมืองโลก เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในเชิงลึกทั้งด้านพื้นฐานความคิด ความรู้สึกและการกระทำที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์ ความเสมอภาคเท่าเทียม ความยุติธรรมในสังคมความเข้าใจกันระหว่างมนุษย์

4.5 ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความจำเป็น เพราะเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันอย่างกว้างขวาง นักเรียนต้องมีทักษะในการใช้โดยการ ฟัง พูด อ่าน เขียนได้

4.6 ภาษาต่างประเทศที่ 2 อาจเป็นภาษาจีน ญี่ปุ่น เกาหลี หรือภาษาในประชาคมอาเซียน

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนที่ผ่านหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลมีทักษะต่างๆ เหล่านี้ 1. ทักษะด้านการใช้ภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2. ทักษะการศึกษาดด้วยตนเอง (Independent Study) และเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ 3. ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ 4. ทักษะความสามารถในการทำงานและแข่งขันกับกับต่างชาติ 5. ทักษะทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารสารสนเทศ (ICT) 6. ทักษะด้านสังคม การมีจิตสาธารณะ ชยันและมุ่งมั่นในการทำงาน⁴⁹ ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนมาตรฐานสากล จึงเน้นการจัดการเรียนการสอนสาระที่เป็นสากล 4 สาระ คือทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK) ความเรียงขั้นสูง (Extended- Essay) กิจกรรมสร้างสรรค์ (CAS : Creativity, Action, Service) โลกศึกษา (Global Education) จะ

⁴⁹ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2555), 6.

ช่วยให้การสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนทั้งความรู้ความสามารถตามสมรรถนะทั้ง 5 ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และศักยภาพความเป็นพลโลกของโรงเรียนมาตรฐานสากล และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนจะต้องมีทักษะที่สำคัญดังนี้ 1) รู้ภาษายุคดิจิทัล (Digital-Age Literacy) พื้นฐาน วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี รู้ภาษาข้อมูล และทัศนภาพ (Visual & Information Literacies) รู้พหุวัฒนธรรมและมีความตระหนักรู้ในระดับโลก (Multicultural Literacy & Global Awareness) 2) สามารถคิดประดิษฐ์-สร้างสรรค์ (Inventive Thinking) ปรับตัว-นำตน จัดการกับความซับซ้อน ใฝ่รู้ สร้างสรรค์ กล้าเสี่ยง คิดได้ในระดับสูงและมีเหตุมีผล 3) ผลผลิตมีคุณภาพสูง (High Productivity) จัดลำดับความสำคัญ วางแผน และบริหารจัดการมุ่งผลสำเร็จ ใช้เครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพในโลกแห่งความเป็นจริงสามารถผลิตผลงานที่เหมาะสม มีคุณภาพสูง และ 4) สื่อสารมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) ทักษะการทำงานเป็นทีม การร่วมมือและสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคมและส่วนรวม การสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ควรจัดเนื้อหาสาระสากลในลักษณะของการบูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้ในสาระพื้นฐาน หรืออาจจัดเป็นเพิ่มเติมในบางสาระ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

1. ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) ควรจัดเป็นหน่วยบูรณาการอยู่ในสาระพื้นฐานทั้ง 8 สาระในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 และมัธยม 1-6
2. การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay) ควรจัดเป็นหน่วยบูรณาการอยู่ในสาระพื้นฐาน ภาษาไทย หรือเป็นสาระเพิ่มเติม ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ และในชั้นมัธยม 1-6
3. โลกศึกษา (Global Education) ควรเป็นหน่วยบูรณาการอยู่ในสาระพื้นฐานทั้ง 8 สาระในชั้น ปฐมวัย ประถมศึกษาปีที่ 1-6 และในชั้นมัธยม 1-6
4. กิจสร้างสรรค์ประโยชน์ (Creativity, Action, Service) ควรจัดเป็นหน่วยกิจกรรมอยู่ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และในชั้นมัธยม 1-6⁵⁰

⁵⁰ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2555),10-21.

มาตรฐานความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากล

1. ด้านผู้เรียน

- 1.1 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดี เป็นที่ยอมรับจากสถาบันนานาชาติ
- 1.2 นักเรียนมีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติได้
- 1.3 นักเรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ในอัตราสูงขึ้นไป
- 1.4 นักเรียนมีผลการเรียนที่สามารถถ่ายโอนกับสถานศึกษาระดับต่างๆ ในระดับนานาชาติได้
- 1.5 นักเรียนใช้ภาษาไทย/ ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่นๆ ในการสื่อสารได้ดี
- 1.6 นักเรียนสามารถสอบผ่านการวัดระดับความสามารถทางภาษาจากสถาบันภาษานานาชาติ
- 1.7 นักเรียนสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำโครงการที่เสนอแนวคิดเพื่อสาธารณะประโยชน์ร่วมกับนักเรียนนานาชาติได้
- 1.8 นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง สามารถใช้ความคิดระดับสูง มีเหตุผล และวางแผนจัดการสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้
- 1.9 นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ
- 1.10 นักเรียนมีความสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ และใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการให้สำเร็จ
- 1.11 นักเรียนมีความรอบรู้ด้านทัศนภาพ (ภาษาภาพ สัญลักษณ์ สัญลักษณ์) รู้จักตีความ สร้างสื่อในการพัฒนาการคิด การตัดสินใจ และการเรียนรู้ให้ก้าวหน้าขึ้น
- 1.12 นักเรียนมีผลงานการประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และออกแบบผลงานสามารถแข่งขันในเวทีระดับชาติและนานาชาติ
- 1.13 นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบ สร้างสรรค์งานสื่อสาร นานเสนอ เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนผลงานได้ในระดับชาติและระดับนานาชาติได้

1.14 นักเรียนมีความตระหนักรู้ในภาวะการณ์ของโลก สามารถเรียนรู้และจัดการกับสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนได้

1.15 นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของนานาชาติ

1.16 นักเรียนมีความสามารถระบุประเด็นทางเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและนโยบายสาธารณะ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนได้

1.17 นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดี สามารถจัดการและควบคุมการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมอุดมการณ์ประชาธิปไตยในสังคมไทยและสังคมโลก

2. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนตามมาตรฐานสากล

2.1 โรงเรียนจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่เทียบเคียงกับหลักสูตรมาตรฐานสากล

2.2 โรงเรียนจัดหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตอบสนองต่อความถนัดและศักยภาพตามความต้องการของผู้เรียน

2.3 โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ด้วยภาษาอังกฤษ

2.4 โรงเรียนจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ (Research and Knowledge Formation) การสื่อสารและการนำเสนอ (Communication and Presentation) และกิจกรรมสร้างสรรค์และบริการสังคม (Global Education and Social Service Activity)

2.5 โรงเรียนใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

2.6 โรงเรียนใช้ระบบการวัดและประเมินผลแบบมาตรฐานสากล โดยประเมินจากการสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า สอบสัมภาษณ์ การลงมือปฏิบัติ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับสถานศึกษาระดับต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ

3. ด้านบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management)

3.1 ด้านคุณภาพบุคลากร

3.1.1 คุณภาพของผู้บริหาร ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากล บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร

มีประสบการณ์ได้รับการอบรมศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาระดับนานาชาติ

3.1.2 คุณภาพของครู ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ และความสามารถเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีความรู้ทางด้านวิชาการผ่านการประเมินในระดับชาติ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร ครูใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอน มีความสามารถในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และสามารถเผยแพร่ผลงาน ทั้งระบบออนไลน์ (online) และออฟไลน์ (offline) สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนกับครูระดับนานาชาติ มีความสามารถในการวิจัย ใช้สื่อและสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

3.2 ด้านระบบการบริหารจัดการ โรงเรียนบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่ได้รับการรับรองจากองค์กรมาตรฐานสากลระดับโลก มีระบบการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) และสร้างนวัตกรรมเผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โรงเรียนนำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) มาใช้ในการบริหารจัดการและครอบคลุมภารกิจทุกด้านของโรงเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารจัดการทั้งในประเทศ/ ต่างประเทศ สามารถบริหารด้านบุคลากรอย่างมีอิสระและคล่องตัว โดยสามารถกำหนดอัตรากำลังสรรหา บรรจุ จัดจ้าง ส่งเสริมและพัฒนาได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ โรงเรียนยังสามารถแสวงหา ระดมทรัพยากรด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา โดยสามารถบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวตามสภาพความจำเป็นและความต้องการของบริบทโรงเรียน

3.3 ด้านปัจจัยพื้นฐาน โรงเรียนมีขนาดชั้นเรียนที่เหมาะสม มีจำนวนนักเรียนต่อห้อง (ปฐมวัย 25 คน : 1 ห้อง, ประถมศึกษา 30 คน : 1 ห้อง, มัธยมศึกษา 35 คน : 1 ห้อง) โดยมีจำนวนครูที่มีความรู้ตรงตามสาขาวิชาที่สอนอย่างเพียงพอ และมีอัตราส่วนครู 1 คนต่อนักเรียนไม่เกิน 20 คน ภาระงานสอนของครูมีความเหมาะสมไม่เกิน 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โรงเรียนจัดให้มีหนังสือ/ ตำราเรียนที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เรียนอย่างเพียงพอ โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์พกพาสำหรับนักเรียนทุกคน มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียนทั้งหมด มีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย (Electronic Multi-Media Classroom) ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ และมีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เน้นความเป็นเลิศของนักเรียนตามกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ และสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูลได้รวดเร็ว โรงเรียนมีห้องสมุด

แหล่งเรียนรู้ ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) และมีสภาพแวดล้อม บรรยากาศเอื้อต่อการใช้บริการ มีสื่อที่พอเพียงเหมาะสม ทันสมัย มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้และกระตุ้นการศึกษาค้นคว้าอย่างหลากหลาย

3.4 ด้านเครือข่ายร่วมพัฒนา โรงเรียนมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับเดียวกันเป็นเครือข่ายร่วมพัฒนาทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และทรัพยากรระหว่างเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนา มีเครือข่ายสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ นักเรียนและครูมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.5 ด้านการวิจัยและการพัฒนา โรงเรียนดำเนินการจัดทำวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และใช้ผลการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล⁵¹

ที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ต้องยึดตามแนวทางของพระศาสนจักรคาทอลิกที่ออกมาโดยกระทรวงการศึกษาคาทอลิก อย่างไรก็ตาม ในการจัดการศึกษาคาทอลิกในยุคปัจจุบัน จำเป็นที่จะต้องปรับตัวเข้ากับยุคสมัยของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงด้วย ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงการสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ให้แก่นักเรียน เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การเข้าใจวัฒนธรรม การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร คอมพิวเตอร์ และทักษะด้านอาชีพ ฯลฯ ทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนคาทอลิกต้องให้ความสำคัญ ซึ่งนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนตามหลักมาตรฐานสากล ถือเป็นตัวอย่างหนึ่งที่โรงเรียนคาทอลิกควรนำมาพิจารณา เพื่อสามารถมีแนวทางในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบัน

⁵¹ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2555), 6-17.

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก

ความหมาย

ความหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้มากมาย เช่น การพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพ หรือการปรับปรุงคุณภาพ การศึกษา เป็นการดำเนินการทั่วทั้งองค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ กิจกรรม (activities) และกระบวนการ (processes) เพื่อให้เกิดสิทธิประโยชน์แก่องค์กร ผู้ปกครอง และชุมชน⁵²

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การปรับเปลี่ยนเพื่อให้ได้สิ่งที่ดีขึ้น สมบูรณ์ขึ้น กว่าเดิม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงหมายถึงการปรับเปลี่ยนทางการศึกษาของไทย เพื่อให้เราได้คนไทยที่มีคุณภาพสูงขึ้นมากว่าเดิม และประสิทธิภาพการบริหารจัดการสูงขึ้นมากว่าเดิมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงมีแต่วันเริ่มต้นแต่ไม่วันจบสิ้น⁵³

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การดำเนินการทั้งระบบเพื่อประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลของกิจกรรม (Activities) กระบวนการ (Processes) เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่องค์กร ผู้ปกครอง และชุมชน โดยอาจใช้วิธีการควบคุมที่ดีกว่า (Better Control) หรือการสร้าง นวัตกรรม (Raise Standards)⁵⁴

สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือ พัฒนาการจัดการศึกษาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ อัน ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยทั่วไป

⁵² รัตนา ดวงแก้ว, **ทฤษฎีและการพัฒนาหลักสูตร ในประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 5 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช** (นนทบุรี, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2556), 8.

⁵³ กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546), 1.

⁵⁴ WouterVan den Berghe, **Application of ISO 9000 standards to education and training**(European Journal) เข้าถึงเมื่อ 20 เม.ย 259, เข้าถึงได้จาก file:///C:/Users /envi09Downloads/15_en_vandenberghes%20

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกของพระศาสนจักรคาทอลิก

พระศาสนจักรคาทอลิกมุ่งมั่นในการทำภารกิจด้านการศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ เป็นต้นการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก โดยพยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง เมื่อมองถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก จึงต้องพิจารณาถึงประเด็นต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการศึกษาที่มีคุณภาพตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยพระศาสนจักรคาทอลิกได้ให้แนวทางที่สำคัญต่างๆ ผ่านทางสมณสาส์นที่ออกมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีลักษณะที่สำคัญๆ ดังนี้

1. โรงเรียนคาทอลิกในฐานะเป็นชุมชนการศึกษา (Educational Community)

การพัฒนาแนวคิดในด้านการศึกษาที่สำคัญของพระศาสนจักรคาทอลิก คือการเปลี่ยนแนวคิดในอดีตที่มองโรงเรียนเป็น “สถาบัน” (Institute) มาเป็นมุมมองใหม่ ที่มองโรงเรียนเป็น “ชุมชนการศึกษา” (Educational Community) เพราะการมองโรงเรียนเป็นสถาบัน จะทำให้เห็นถึงระบบโครงสร้างที่ซับซ้อน มีระดับชั้นของการบริหารจัดการที่เป็นระบบการปฏิสัมพันธ์ต่อกันจึงมีลักษณะของสายงานการบังคับบัญชา (Administration) ฯลฯ แต่เมื่อเปลี่ยนมุมมองใหม่ในลักษณะ “ชุมชนการศึกษา” จะเห็นท่าทีใหม่ที่เกิดขึ้น คือการให้ความสำคัญของความสัมพันธ์ (Relation) ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความสำคัญและต้องสัมพันธ์กัน เน้นคุณลักษณะของ “ความเป็นหนึ่งเดียวกัน” (Communion) ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น ผู้บริหารโรงเรียน บุคลากรทางการศึกษา ครู รวมถึงพ่อแม่และนักเรียน แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันในโรงเรียนตามบทบาทและหน้าที่ของตน ทุกคนมีเกียรติและศักดิ์ศรีควรที่จะต้องได้รับความเคารพต่อกัน ต่างฝ่ายต่างมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความร่วมมือกันในพันธกิจแห่งการศึกษาอบรมไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย นอกจากนี้ในการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนก็เป็นโอกาสให้แต่ละฝ่ายมีการสื่อสารถึงกัน ถกเถียงปัญหาพร้อมกัน เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีที่มีต่อกันและกัน จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในพันธกิจการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก⁵⁵

⁵⁵ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The religious Dimension of Education in a Catholic school* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988), No. 31.

มิติแห่งความเป็นชุมชนการศึกษานี้ สอดรับกับแนวความคิดที่มองพระศาสนจักรคาทอลิกว่าเป็น “ประชากรของพระเป็นเจ้า”⁵⁶ (People of God) ในความหมายที่ว่า สมาชิกของพระศาสนจักร พระสงฆ์ นักบวช และฆราวาส ในฐานะที่เป็นประชากรของพระเป็นเจ้า ร่วมมือกันสร้างสรรค์ให้เกิดอาณาจักรของพระเป็นเจ้าขึ้นในโลก ซึ่งเป็นอาณาจักรของความดี ความรัก และความยุติธรรม ด้วยเหตุนี้ จึงเชื่อมโยงไปถึงชุมชนการศึกษาที่เป็นการทำงานร่วมกันของทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน รวมถึงพ่อแม่ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาอบรม ในบทบาทที่พ่อแม่เป็นครูคนแรกที่จะต้องให้การศึกษแก่ลูก นอกจากนี้ ความหมายของ “ชุมชนการศึกษา” รวมความไปถึงบทบาทของบรรดานักเรียน ที่พวกเขาต้องแสดงบทบาทหลักของตนในการแสดงความต้องการต่อการศึกษาอบรมตนเอง⁵⁷ ในมิติแห่งความสัมพันธ์นี้ ลากีร์ (Laghi) ได้พูดถึงเรื่องนี้ว่า “โรงเรียนคาทอลิกแสดงให้เห็นถึงลักษณะเด่น 3 ประการ คือ 1) เนื้อหา (Message) หมายถึง ความเชื่อในองค์พระเยซูคริสต์เจ้าที่พระองค์ได้เปิดเผยความจริงแก่เรา 2) ความเป็นหนึ่งเดียว (Communion) หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เป็นหนึ่งเดียวที่เรามีต่อคนอื่นที่เป็นหัวใจของการศึกษาคาทอลิก และ 3) การบริการรับใช้ (Service) อันเป็นพันธกิจที่จะส่งมอบความดีแก่ส่วนรวม⁵⁸ ในเรื่องเดียวกันนี้ กรอส (Gross) ได้ศึกษาการทำงานของครูในโรงเรียนคาทอลิกประถมศึกษา ที่ดำเนินการด้วยหลักการเนื้อหา (Message) ความสัมพันธ์ (Communion) และการบริการรับใช้ (Service) ผลการศึกษาพบว่า หลักการทั้ง 3 ช่วยหล่อเลี้ยงการทำงานและทำให้อัตลักษณ์ความเป็นโรงเรียนคาทอลิกเด่นชัด

⁵⁶ Vatican II, Dogmatic Constitution on the Church (Lumen gentium) (United States of America : Liturgical Press, 1975), Chapter 2.

⁵⁷ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The religious Dimension of Education in a Catholic school* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988), No.32.

⁵⁸ Laghi, *Catholic Education Universality: Australia's Peace, in Pilgrimage and Prophecy in Catholic Education* (Canberra: National Catholic Education Commission), 16-23.

ขึ้น⁵⁹ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างกัน มีส่วนสำคัญทำให้พันธกิจทางการศึกษา ประสบความสำเร็จแนวคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยสนับสนุนอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกได้อย่างไร ปี 2011 โดยทำการสอบถามโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยจำนวน 11 โรงเรียนที่ระบุว่าโรงเรียนคาทอลิกให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและการบริหาร โดยพบว่า โรงเรียนคาทอลิกร้อยละ 47.7 มีการประชุมผู้ปกครองปีละ 2 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหาร รองลงมาคือ แลกเปลี่ยนนโยบายและความสำเร็จของโรงเรียน และแจ้งข่าวสาร/ประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ นอกจากนี้ก็ยังมีช่องทางการสื่อสารกับผู้ปกครอง ทางจดหมายเวียน วารสาร/จุลสาร การเยี่ยมบ้านและทางเว็บไซต์ของโรงเรียน เช่นเดียวกับงานวิจัยเรื่องภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนคาทอลิก ปี 2010 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองสนใจอยาก่วมกิจกรรมการกุศลต่อโรงเรียนคือ การบริจาคของให้ทุนการศึกษาหรืออุปกรณ์การศึกษา⁶⁰ อันแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ที่ร่วมกันในพันธกิจทางการศึกษา

ที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า “มิติแห่งความเป็นชุมชนแห่งการศึกษา” (Educational Community) ของโรงเรียนคาทอลิก เป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นในโรงเรียนคาทอลิก ถือเป็นแนวทางการพัฒนาที่พระศาสนจักรคาทอลิกปรารถนาให้เกิดขึ้นในโรงเรียนคาทอลิกทุกแห่ง โดยจะเกิดขึ้นได้ต้องมาจากทุกฝ่ายต้องประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกันอย่างจริงจัง

2. การพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในโรงเรียนคาทอลิก

พันธกิจทางการศึกษาในโรงเรียนจะต้องสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันของฝ่ายต่างๆ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีระบบในการดำเนินการอย่างมืออาชีพ (Professional System) โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งมีแนวทางที่เป็นกรอบแนวคิดที่ชัดเจนอันนำไปสู่การปฏิบัติ ในเรื่องนี้ ฮอยและมิสเกล (Hoy

⁵⁹ Gross, Teachers in Catholic Schools: A study of the attributes of teachers that foster the identity of the Catholic School in the elementary schools of the Archdiocese of Omaha Nebraska (Ph.D. dissertation, The University of Nebraska, Lincoln, 2010), abstract.

⁶⁰ สภาการศึกษาคาทอลิก, “ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” (เอกสารการวิจัยโรงเรียนคาทอลิก, 2557), 78-79.

and Miskel)⁶¹ ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีมีความสำคัญและเกี่ยวพันกับการปฏิบัติ คือเป็นกรอบความคิดต่อการปฏิบัติ เป็นแนวทางเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ และช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจของภายใต้สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีความจำกัด รวมทั้งยังเป็นการคาดหมายผลที่จะเกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ระบบบริหารจึงถือว่ามีส่วนสำคัญในการบริหารองค์กร ด้วยเหตุนี้ เมื่อพิจารณาถึงการพัฒนาคุณภาพในระบบบริหารโรงเรียนที่ดีนั้น จำเป็นจะต้องมีระบบบริหารอันประกอบด้วย นโยบายและวัตถุประสงค์ หลักสูตร เทคนิคการสอน การประเมินผลและพัฒนา ซึ่งพระศาสนจักรคาทอลิกได้ให้แนวทางการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวไว้ ดังนี้

นโยบายและวัตถุประสงค์ ในเอกสาร "มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก" ได้เน้นถึงความสำคัญของโรงเรียนคาทอลิกจะต้องมีเป้าหมายเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งเป้าหมายหลักที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิกคือ พัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ใหม่ (New Creature) ตามศักยภาพของแต่ละคน เพื่อเตรียมให้พวกเขาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพที่จะรับผิดชอบสังคมต่อไป โดยแผนงานทุกอย่างในกระบวนการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลัก อย่างไรก็ตาม เพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องเชื่อมโยงกับองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย เช่น

2.1 ต้องกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียนให้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะเฉพาะในด้านมีคุณค่าของพระวรสารเป็นฐานของทุกกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 ต้องกำหนดเป้าหมายของการเรียนการสอน การศึกษา และวัฒนธรรมของโรงเรียนให้ชัดเจน

2.3 ต้องนำเสนอเนื้อหารายวิชา พร้อมทั้งกำหนดคุณค่า (value) ที่จะถ่ายทอดให้แก่นักเรียนโดยผ่านทางวิชานั้นๆ ด้วย

2.4 ต้องกำหนดการจัดองค์กรและการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

2.5 ต้องกำหนดผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เช่น นโยบายใดเป็นอำนาจการตัดสินใจของบุคลากรมืออาชีพ นโยบายใดสามารถร่วมกันพัฒนาจากพ่อแม่และนักเรียน และกิจกรรมใดควรปล่อยให้เป็นที่ของครู พ่อแม่ หรือนักเรียน

2.6 กำหนดวิธีการทดสอบและประเมินผลความก้าวหน้านักเรียนอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเสริมที่เป็นส่วนสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณา โดยบูรณาการสิ่งเหล่านี้

⁶¹ Hoy and Miskel, *Educational Administration: Theory, Research, and Practice* (New York: Random House, 1978), 25.

เข้าในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

2.7 ความซื่อสัตย์ต่อการประกาศข่าวดีของพระศาสนจักร เพราะจุดศูนย์กลางของงานด้านการศึกษาคาทอลิกคือการประกาศข่าวดีแห่งความรอดขององค์พระเยซูคริสตเจ้า ดังนั้นโรงเรียนที่เป็นส่วนหนึ่งของพระศาสนจักรจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้อย่างเข้มแข็งกับ คริสตชนท้องถิ่น

2.8 จำเป็นต้องมีการศึกษาวัฒนธรรมและพัฒนากระบวนการวิเคราะห์ที่ไตร่ตรอง ขณะเดียวกันก็ควรเคารพในหลักเกณฑ์ของศาสตร์แต่ละแขนง เพื่อช่วยในการกำหนดทิศทางในกระบวนการศึกษาอบรมสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งครบ

2.9 ปรับกระบวนการศึกษาอบรมให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนและครอบครัวของเขา

2.10 เน้นการมีส่วนร่วมกันของพระศาสนจักรท้องถิ่น (Local Church) และผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนการสอนที่จะต้องมีการปรึกษาหารือร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียน⁶²

อย่างไรก็ตาม โรงเรียนควรจะต้องดำเนินการเพื่อบรรลุสู่เป้าหมายของการศึกษาอบรมอย่างเป็นขั้นตอน ความสำเร็จทางวิชาการต้องถือว่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียน ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่ต้องนำมาพิจารณา ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการทบทวนการดำเนินงานของโรงเรียนทุกปี เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมตามความจำเป็น โดยเน้นการประเมินผลอย่างมีมาตรฐานและซื่อสัตย์ ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตั้งแต่จุดเริ่มต้น ระหว่างดำเนินการและบทสรุป โดยช่วงเวลาที่เหมาะสมของการประเมินผลน่าจะเป็นช่วงสิ้นปีการศึกษา ด้วยเหตุนี้ จากการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบในโรงเรียนคาทอลิก ทำให้ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สอดคล้องกับผลการศึกษาของคานาวาน (Kanavan) ที่ทำการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศออสเตรเลียว่า เหตุผลทำไมผู้ปกครองจึงเลือกส่งลูกหลานมาเรียนในโรงเรียนคาทอลิก เพราะโรงเรียนคาทอลิกมีมาตรฐานทางการศึกษาสูง มีระบบการบริหารจัดการที่ดี สอนเรื่องศาสนา ความประพฤติของเด็กนักเรียนดี และมีผลสำเร็จทางการศึกษาสูง เป็นไปตามความคาดหวังของ

⁶² The Sacred Congregation for Catholic Education, *The religious Dimension of Education in a Catholic school* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988), No.100-101.

ผู้ปกครอง⁶³ สอดรับกับผลการวิจัยของการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศฝรั่งเศสตั้งแต่ปี 1980 เป็นต้นมาพบว่า คุณภาพของโรงเรียนคาทอลิกไม่ได้มาจากอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัย หรือหลักเกณฑ์การควบคุมของรัฐบาลแต่มาจากการบริหารจัดการด้วยระบบควบคุมทาง คุณธรรมจากอำนาจภายในโรงเรียนเอง⁶⁴ ด้วยเหตุนี้จึงสามารถระบุได้ว่า ระบบบริหารจัดการ ในโรงเรียนคาทอลิกไม่เพียงแต่เป็นระบบบริหารจัดการองค์กรที่ทันสมัยเท่านั้น แต่เป็นระบบ บริหารที่ควบคุมด้วยระบบคุณธรรม จึงก่อให้เกิดผลในเชิงคุณภาพแก่โรงเรียนคาทอลิก

3. การอภิบาลครูในโรงเรียนคาทอลิก

ครูถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญมาก ที่จะทำให้งานพันธกิจด้านการศึกษาสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ ดังนั้นจึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องให้ความสำคัญกับครู เพื่อให้พวกเขาทำ หน้าที่ในพันธกิจด้านการศึกษาอย่างเหมาะสม ในเรื่องนี้พระศาสนจักรให้คุณค่ากับผู้ทำ หน้าที่เป็น "ครู" ไม่เพียงแต่เป็นวิชาชีพหนึ่งเท่านั้น แต่มองครูว่าเป็น "พระกระแสน์เรียก"⁶⁵ (vocation) หมายถึง เป็นพระประสงค์ของพระเป็นเจ้าที่ให้แก่คนใดคนหนึ่งแสดงบทบาทและหน้าที่เพื่อ ความดีต่อตนเองและผู้อื่น ด้วยเหตุนี้ ครูคือผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ด้านการศึกษาอบรม และด้วยบทบาท และหน้าที่นี้เขาได้มีส่วนร่วมในพันธกิจการช่วยให้รอดของพระเป็นเจ้า สิ่งนี้จึงถือเป็นบทบาทและ หน้าที่สำคัญที่ครูจะต้องตระหนักถึงและร่วมมือกับสมาชิกอื่นๆ ของพระศาสนจักรเพื่อพันธกิจ สำคัญนี้ให้ได้สำเร็จ อย่างไรก็ตามเพื่อที่จะทำให้งานพันธกิจนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พระศาสนจักรคาทอลิกได้เน้นถึงการที่จะต้องมีการ "การอภิบาลครู" ซึ่งถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่ไม่ อาจละเลย ซึ่งหมายถึง การดูแลให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน สนองตอบความ ต้องการของครูทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีความสุขในการทำงาน ซึ่งก็ครอบคลุมไปถึงการมี องค์กรที่จะรักษาสิทธิประโยชน์ของครู เพื่อให้ครูได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกระแสน์เรียกของตน อย่างมีเกียรติและสมศักดิ์ศรี ในด้านการอภิบาลครู โคโน อาลันน์ ลินตัน และลิ้มพ์ (Konu,

⁶³ Canavan, Why parents choose (or don't choose) a catholic school, (Australasian: Catholic Record, (3) 1995), 298-305.

⁶⁴ Pons, Xavier van Zanten, Agnes da Costa, Sylvie, "The national management of public and Catholic Schools in France: moving from a loosely coupled towards an integrated system" *Comparative Education* 51, 1(Feb 2015), 57-70.

⁶⁵ The Sacred Congregation for Catholic Education, *Consecrated Person and Their Mission in school* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2002), No. 59.

Alanen, Lintonen & Rimpela) เห็นว่า ไม่เพียงแต่เป็นกิจการที่ดีเท่านั้น แต่เป็นกิจกรรมที่บูรณาการการสอน การเรียนและบริหารโครงสร้างที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนและที่มงานทั้งส่วนบุคคล และกลุ่ม ก่อให้เกิดผลดีงามตามมาทั้งต่อโรงเรียน ความสัมพันธ์ของมวลสมาชิก ทำให้ทุกคนมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน⁶⁶ สิ่งเหล่านี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของดิกคินสัน (Dickinson) ที่ศึกษาถึงสิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญของงานอภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก คือ การแบ่งปันกันด้วยความรักและเอื้ออาทร ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีทั้งส่วนบุคคลและสังคมโดยรวม⁶⁷ ด้วยเหตุนี้จึงสามารถระบุได้ว่า การอภิบาลครูที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของโรงเรียนคาทอลิก จึงเป็นงานที่สำคัญในโรงเรียนคาทอลิก ที่จะทำให้อาจารย์มีการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ และนอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจให้แก่ครูในการทำงานด้วย

4. การเตรียมผู้ที่จะมาเป็นครูในโรงเรียนคาทอลิก

สืบเนื่องจากความสำคัญในบทบาทและหน้าที่ของครูในกระบวนการศึกษาอบรมในโรงเรียนคาทอลิก จึงจำเป็นที่จะต้องมีการคัดเลือกครูที่มีคุณภาพมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของตนตามกระแสเรียกที่ได้รับจากพระเป็นเจ้า บทบาทที่สำคัญของครูไม่ใช่แค่เพียงผู้สอนวิชาความรู้ต่างๆ ทางโลก แต่เป็นผู้ที่สอนความจริงและแสวงหาความจริงอย่างไม่หยุดยั้ง จนกระทั่งนำทางให้นักเรียนค้นพบสัจธรรมสูงสุด นั่นคือบทบาทของครูในโรงเรียนคาทอลิกที่ทำมากกว่าการสอน แต่เป็นผู้ที่ทำการถ่ายทอดความรู้ที่มาจากประสบการณ์ วัฒนธรรมและความเชื่อในตัวผู้สอนเองให้แก่นักเรียน เป็นการสอนที่นอกเหนือจากคำพูดแต่ด้วยการเจริญชีวิตในพฤติกรรมต่างๆ ของผู้สอนเอง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่จะมาเป็นครูในโรงเรียนคาทอลิกจึงควรได้รับการเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี เป็นต้นครูคำสอน ควรมีสถานที่ในการฝึกอบรมพิเศษ มีหลักสูตรที่เหมาะสมนอกเหนือจากองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ ดังนั้น

⁶⁶ Konu A., Alanen E., Lintonen T., Rimpela M, "Factor structure of the School Well-being Model" (Health Education Research, 2002), 732.

⁶⁷ Dickinson, Pastoral Care: An invitation to educators to cross boundaries, in Keane, R, & Riley, D (eds), Quality Catholic School: Challenges for leadership as Catholic education approaches the third millennium (Brisbane: Brisbane Catholic Education Office, 1997), 47-60.

พระศาสนจักรจึงได้ให้แนวทางในการเตรียมอบรมผู้ที่จะเป็นครูคำสอนในโรงเรียนคาทอลิกว่า จะต้องได้รับการเตรียมตัวและมีทักษะที่จำเป็นในมิติต่างๆ ดังนี้⁶⁸

4.1 ต้องเป็นผู้ที่จะต้องบรรลุวุฒิภาวะในฐานะความเป็นมนุษย์ และมีความเชื่อตามฐานะคริสตชนที่ดี

4.2 ต้องมีความรู้ในเกี่ยวกับ “ข่าวดี” ของพระคริสตเจ้า รู้จักบุคคล วัฒนธรรม และวิถีชีวิต ข่าวสารและบริบททางสังคมของผู้ที่จะได้รับการสอน

4.3 ต้องรู้วิธีการและสามารถถ่ายทอด “ข่าวดี” อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้วยความรู้และการปฏิบัติ

ในส่วนของการเตรียมครูเพื่อสอนในโรงเรียนคาทอลิก สมิทท์ (Smith) ให้ทัศนะในเรื่องนี้ว่า บทบาทของครูในโรงเรียนคาทอลิกมีหน้าที่ในการสอนความจริง ซึ่งเป็นความจริงทางศาสนาที่ได้รับการเผยแสดง (Revelation) ครูในโรงเรียนคาทอลิกบางท่านได้รับการอบรมมาจากสถาบันฝึกอบรมทั่วไป จึงไม่สามารถเห็นความแตกต่างระหว่างฝึกอบรมความเชื่อในทางศาสนาและการฝึกอบรมในความเป็นครู สมิทท์จึงเสนอทางแก้ไขปัญหานี้ โดยการให้ครูในโรงเรียนคาทอลิกได้รับการอบรมจากวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยที่เป็นคาทอลิก นอกจากนี้ สมิทท์ยังย้ำอีกว่า ถ้าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาคาทอลิกมองไม่เห็นความสำคัญของปัญหานี้ โรงเรียนคาทอลิกจะเหลือเพียงแต่ชื่อเท่านั้น⁶⁹ สอดคล้องกับการศึกษาของแมคไคลเลน (McLaughlin) ที่ทำการศึกษา ความเชื่อ คุณค่าและการปฏิบัติของนักศึกษาฝึกหัดครูในมหาวิทยาลัยคาทอลิกในออสเตรเลีย ทำการศึกษาในปี 1999 พบว่า นักศึกษาคาทอลิกในออสเตรเลียปัจจุบันมีทัศนคติที่ดีต่อความเป็นคาทอลิก (Catholicism) มากขึ้น มีความสัมพันธ์ที่ดีและซื่อสัตย์ต่อพระศาสนจักรคาทอลิก ตลอดจนยอมรับในอำนาจการปกครองของผู้นำพระศาสนจักรคาทอลิก ซึ่งถือว่าแนวโน้มที่ดีของบรรดาเยาวชนต่อพระศาสนจักรคาทอลิกอันจะก่อให้เกิดผลดีต่อสังคมโดยรวมในด้านอภิปาลและเผยแพร่ธรรม⁷⁰

⁶⁸ Congregation for the Clergy, *General Directory of Catechism* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1997), 19-24.

⁶⁹ Smith, “The Problem of secularly prepared teachers in the Catholic School,” *Social Justice Review* (1986):173 -175.

⁷⁰ McLaughlin, *The beliefs, Values and Practices of student teachers at the Australian Catholic University* (Brisbane: Australian Catholic University, 1999), abstract.

ที่เป็นเช่นนี้ เพราะพระศาสนจักรได้มีการอบรมความเชื่อ และร่วมพิธีกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง ต่อผู้ที่กำลังเตรียมตัวจะเป็นครูในโรงเรียนคาทอลิก สอดรับกับงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งที่ระบุว่า ผู้บริหารในโรงเรียนคาทอลิกในออสเตรเลียปัจจุบันสำนึกถึงพันธกิจการเป็นผู้นำทางความเชื่อทางศาสนาของพระศาสนจักรคาทอลิก ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิก โดยผลวิจัยระบุว่า ผู้บริหารในปัจจุบันกำลังมีความกังวลถึงผู้ที่จะเป็นผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกในอนาคตว่า ถ้าหากขาดความรู้ ทักษะ และทัศนคติในด้านผู้นำทางความเชื่อทางศาสนาแล้ว จะก่อให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมายในปัจจุบันท่ามกลางสังคมและวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางการอบรมเตรียมตัวผู้ที่กำลังจะมาเป็นครูหรือผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกในอนาคตว่า จะต้องไม่ขาดการอบรมมิติทางด้านความเชื่อทางศาสนาด้วย เพราะถือเป็นอัตลักษณ์และวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนคาทอลิก⁷¹ ด้วยเหตุนี้จึงสามารถระบุได้ การเตรียมผู้ที่จะมาเป็นครูหรือผู้บริหารในโรงเรียนคาทอลิกเป็นสิ่งที่ผู้นำพระศาสนจักรคาทอลิกต้องให้ความสำคัญ ซึ่งไม่ใช่แค่การเตรียมทักษะทางด้านความรู้เท่านั้น แต่มิติทางด้านความเชื่อทางศาสนาก็เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการอบรมด้วย

5. การอบรมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง (Ongoing Formation)

การเจริญชีวิตที่เป็นประจักษ์พยาน (Witness) และความประพฤติของครู แสดงถึงอัตลักษณ์เฉพาะของโรงเรียนคาทอลิก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้คุณครูมีความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่โดยมิใช่เพียงเรื่องการสอนในชั้นเรียนเท่านั้น แต่เป็นการเดินเคียงข้าง (Accompaniment) ไปกับนักเรียนเพื่อช่วยพัฒนาและแก้ปัญหาให้กับนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูจึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะในด้านศิลปะการสอนที่ประยุกต์คุณค่าพระวรสารไปพร้อมๆ กับการสอนในด้านวิชาการ โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้นักเรียนพบแนวทางในการนำความรู้มาสู่การปฏิบัติในชีวิตจริง ซึ่งหมายถึงสอนการใช้ชีวิตให้นักเรียน ด้วยเหตุนี้ ครูจึงจำเป็นจะต้องมีประสบการณ์ในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม นอกเหนือจากองค์ความรู้ในศาสตร์ที่ตนมีความชำนาญ เกี่ยวกับเรื่องนี้เอกสาร “การศึกษา

⁷¹ Neidhard, Helga Lamb, Janeen, “Australian Catholic Schools today: School Identity and Leadership Formation,” *Journal of Catholic Education* 19, 1 (May 2016): 49-65.

อบรมแบบคริสต์” ได้พูดถึงเรื่องนี้ไว้ว่า “ด้วยความสนิทสัมพันธ์ใกล้ชิดกันด้วยความรักใคร่ในระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน ความผูกพันกับนักเรียนและเต็มเปี่ยมไปด้วยจิตตารมณ์การเผยแผ่พระธรรม ขอให้ครูเป็นประจักษ์พยานด้วยชีวิตถึงองค์พระเยซูคริสต์เจ้า พระอาจารย์หนึ่งเดียวของเรา ด้วยการดำรงชีวิตและด้วยการสั่งสอนของพวกเขา”

จากความเจริญก้าวหน้าในศาสตร์แขนงต่างๆ ที่มีการพัฒนาอยู่เสมอ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องมีความรู้ในความเป็นมืออาชีพในศาสตร์แขนงนั้นๆ ที่ตนเองเชี่ยวชาญ ซึ่งจะเป็นเช่นนี้ได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและติดตามความก้าวหน้าของศาสตร์แขนงนั้นๆ อยู่เสมอ ความเป็นมืออาชีพยังครอบคลุมถึงทักษะทางด้านวัฒนธรรม จิตวิทยา และวิธีการสอน ที่ดำเนินการในลักษณะพึ่งตนเอง เช่น การวางแผน การประเมินผล ความคิดสร้างสรรค์ การเปิดรับนวัตกรรม ความสามารถในการทำให้ความรู้นั้นทันสมัย การวิจัย และการทดลอง ในเรื่องนี้ได้มีกล่าวเน้นไว้ในเอกสารการศึกษาแบบคริสต์ว่า “ครูควรจะได้รับ การฝึกอบรมให้มีคุณวุฒิทั้งความรู้ทางโลกและทางศาสนา รวมทั้งทักษะทางการสอนที่ก้าวหน้าการค้นพบต่างๆ ในโลกสมัยใหม่”⁷²

นอกจากนี้ ครูที่ทำหน้าที่ด้านการศึกษาอบรมในโรงเรียนคาทอลิกจำเป็นต้องได้รับ “การพัฒนาหล่อหลอมจิตใจ” พวกเขาต้องได้รับการนำพาให้ชิดสนิทกับพระเจ้าในองค์พระเยซูคริสต์เจ้า ซึ่งพระองค์ทรงปลุกความรักและเปิดจิตใจของพวกเขาสู่คนอื่น ก่อให้เกิดความเชื่อและส่งผลสู่การปฏิบัติในกิจการแห่งความรัก ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหล่อหลอมครูในโรงเรียนคาทอลิกให้มีความรู้ทางด้านเทววิทยา (Theology) และการพัฒนาทางด้านจิตวิญญาณ (Spirituality)⁷³ เกี่ยวกับการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง กรีนน์ (Green) ได้นำเสนอว่า การอบรมครูควรอย่างต่อเนื่องในด้านชีวิตจิตทางศาสนา เป็นแนวทางใหม่สำหรับคณะนักบวชต่างๆ ที่จะรักษาพระพรพิเศษ (Charism) ของตนเองไว้ได้ในโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งสอดคล้องกับ ลิคค์ (Reck) ที่พูดถึงครูคาทอลิกที่มีหน้าที่ในการสอนในโรงเรียนทั่วไปที่มีโรงเรียนคาทอลิก มักจะสูญเสียสภาพความเป็นคาทอลิกได้ง่าย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการอบรมเพิ่มเติมในด้านวิสัยทัศน์ (Vision) และคุณค่า (Values) ของคาทอลิก

⁷² The sacred Congregation for Catholic Education, *Declaration on Christian Education (Gravissimum Educationis)* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1965), No 27.

⁷³ The Sacred Congregation for Catholic Education, *Educating Together in Catholic school* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2007), 26-27.

อยู่เสมอ⁷⁴ ด้วยเหตุนี้จึงสามารถระบุได้ว่า การอบรมต่อเนื่อง (Ongoing Formation) เป็นงานที่จะต้องกระทำอยู่เสมอในโรงเรียนคาทอลิก เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรในโรงเรียนได้พัฒนาทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน นอกจากนี้ยังเป็นการกระตุ้นความกระตือรือร้นในการทำงานของพวกเขา ให้ได้ตระหนักถึงคุณค่าและความหมายของการทำหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบด้วย

6. องค์การรักษาสติธิประโยชน์ของคุณ

ในงานอภิบาลคุณนั้นนอกจากเรื่องของพัฒนาทางด้านจิตใจแล้ว ยังมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทางด้านกายภาพด้วย เพราะครูในฐานะฆราวาสต้องเจริญชีวิตในท่ามกลางโลกพวกเขาต้องปรากฏต่อหน้าทุกฝ่ายในฐานะเป็นผู้มีวิชาชีพชั้นสูงที่มีเกียรติและศักดิ์ศรีจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่พวกเขาจะต้องมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างสมฐานะ ในเรื่องนี้พระศาสนจักรคาทอลิกได้เน้นถึง “องค์การรักษาสติธิประโยชน์ของคุณ” ที่เป็นการรวมกลุ่มกันโดยมีวัตถุประสงค์ในการปกป้องสิทธิประโยชน์ของสมาชิกที่ทำงานในแวดวงการศึกษา

อย่างไรก็ตามในเรื่องของสิทธิประโยชน์ที่พึงจะได้รับนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพูดคุยและปรึกษานำหรือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาทางออกที่เหมาะสมในการดำเนินการ แต่สิ่งที่พระศาสนจักรคาทอลิกเน้นย้ำต่อองค์กรทั้งหลายเหล่านี้คือ พวกเขาจะต้องไม่ลืมว่า พันธกิจพิเศษของโรงเรียนคาทอลิกว่ามีหน้าที่ในการรับใช้พระศาสนจักร สิ่งนี้คือธรรมชาติของโรงเรียนคาทอลิก จากเหตุผลในเรื่องนี้บทบาทของสมาชิกองค์กรสิทธิประโยชน์ต่างๆ จึงต้องสำนึกว่าแม้ตนเองจะเป็นสมาชิกขององค์กรต่างๆ ปฏิบัติหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ขององค์กรฯ มุ่งทำหน้าที่เพื่อความดีของสมาชิกในองค์กร แต่ตนเองก็เป็นสมาชิกของพระศาสนจักรด้วยที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นคริสตชนทำหน้าที่ในการเผยแผ่พระธรรมประกาศข่าวดีขององค์พระเยซูคริสตเจ้า ด้วยเหตุนี้สมณสาส์น “โรงเรียนคาทอลิก” ได้พูดถึงในเรื่องนี้ว่า “ในฐานะที่เป็นคริสตชนแม้ต้องทำงานในฐานะสมาชิกขององค์กรฯ ก็จะต้องได้รับการชี้นำจากมโนธรรม (Conscious) ของคริสตชนที่จะต้องรับใช้พระศาสนจักรด้วย”⁷⁵ คอนราด (Conrad) ได้พูดเรื่องดังกล่าวนี้ว่า การศึกษาคาทอลิกต้องสนับสนุนแรงบันดาลใจ

⁷⁴ Reck, “Vision and Values in the Catholic School,” *Today’s Catholic Teacher*, (September 1981): 24-30.

⁷⁵ The Sacred Congregation for Catholic Education, *Catholic school* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1977), 79.

แบบคริสตชนแก่ชุมชน อย่างที่สอง เป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างความเป็นจริงของพระเจ้าและ ความรู้ของมนุษย์เข้าด้วยกัน อย่างที่สาม ทำให้เกิดความมั่นใจในข่าวดีของคริสตศาสนา (Message) ที่ส่งต่อมาถึงเราผ่านทางพระศาสนจักร เพราะหน้าที่นี้เป็นหน้าที่หลักของคริสต ชนทุกคน ไม่ว่าจะสังกัดองค์กรหรือกลุ่มคณะใด จำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับพระศาสน จักรเป็นอันดับต้นเสมอ

นอกจากนี้ในด้านการพัฒนาให้โรงเรียนให้มีคุณภาพ จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องได้รับ การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ และเป็นหน้าที่ขององค์กรสิทธิประโยชน์ที่จะต้อง เรียกร้องสิทธิการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยยืนยันในเรื่องนี้โดยงานวิจัยของ พอลล็อกและกา ตีนา (Pollock & Katina) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าความสำเร็จของโรงเรียนคาทอลิกในแคนาดาพบว่า การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐมีส่วนสำคัญที่ทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ ประสพผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์⁷⁶ ด้วยเหตุนี้จึงสามารถระบุได้ว่า ในการที่จะทำให้โรงเรียน คาทอลิกพัฒนาได้อย่างมีคุณภาพ จำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนในด้านต่างๆ ทั้งส่วนที่เป็น มิติทางด้านจิตวิญญาณ (Spirituality) และส่วนที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางงบประมาณ ทั้งจากภาครัฐและเอกชน อันจะทำให้พันธกิจทางการศึกษาของโรงเรียนบรรลุสู่ ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีองค์กรที่ทำ หน้าที่ในการเรียกร้องสิทธิ

7. เน้นบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่และครอบครัว

พระศาสนจักรคาทอลิก ให้ความสำคัญกับสิทธิและหน้าที่ที่สำคัญของพ่อแม่ใน ฐานะเป็นผู้ให้การศึกษากับบุตรของตนเอง พวกเขาคือบุคคลแรกที่จะให้การเรียนรู้เกี่ยวกับ โลกภายนอกแก่บุตรของตน ครอบครัวจึงถือเป็นโรงเรียนแห่งแรกและบทบาทของพ่อแม่ใน การให้การศึกษากับบุตรนั้นมีความสำคัญมากซึ่งถ้าขาดสิ่งนี้แล้วยากที่จะหาการศึกษาอื่นมา ทดแทนได้ เพราะครอบครัวเป็นสถานที่ที่ลูกจะได้รับความอบอุ่น ทำให้พวกเขาได้มีทัศนคติที่ ดีต่อโลกภายนอก รู้สึกปลอดภัยที่จะพัฒนาตนเองเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม บทบาทของ พ่อแม่เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการสร้างบรรยากาศที่ดีภายในครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีชีวิตชีวา เปี่ยมด้วยความรักและความศรัทธาต่อพระเป็นเจ้า พร้อมกับมีความเคารพต่อบุคคลรอบข้าง

⁷⁶ Pollock and Katina, "Administrator and Teachers' Perceptions of School success in a Publicly Funded Catholic school in Ontario, Canada" *Catholic Education: A Journal of Inquiry & Practice* 16, 2(Mar 2013): 309-334.

ด้วยเหตุนี้ ครอบครัวจึงเป็นสถานที่แห่งแรกของการปลูกฝังคุณธรรมทางสังคมให้แก่สมาชิก เป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกสังคมจะต้องมี เพราะครอบครัวนี้เองที่ทำให้เด็ก ๆ ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับสังคมมนุษย์อย่างครบถ้วน ทำให้พวกเขามีความมั่นใจและพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างกัลยาณมิตร และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เดอาเยอร์ (Dwyer) ได้พูดถึงความท้าทายที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนคาทอลิกในยุคปัจจุบันที่จะต้องสร้างความร่วมมือกับบิดามารดาในการอบรมบุตรร่วมกับโรงเรียน เน้นความร่วมมือกับชุมชน เลือกลง และพัฒนาผู้นำเผยแผ่ธรรมในสังคมพหุวัฒนธรรม ฟิงตนเอง พัฒนาหลักสูตรคาทอลิกและรับใช้ คนจน⁷⁷ สอดรับกับผลการวิจัยของมหาวิทยาลัยโลโยลา แมรี่เมาท์ (Loyola Marymount University) สหรัฐอเมริกา ที่ทำการศึกษาค้นคว้าความจริงถึงบทบาทของพ่อแม่ที่มีส่วนสำคัญในการอบรมบุตรตามหลักคำสอนของพระศาสนจักรในลักษณะความสัมพันธ์ของบ้านโรงเรียน (Home-School) ผลสำรวจพบว่าทัศนคติของพ่อแม่ทุกคนยอมรับถึงบทบาทของตนเองในการอบรมลูกของตนเองร่วมกับโรงเรียน ว่ามีส่วนสำคัญในการพัฒนากายและจิตของนักเรียน⁷⁸ เช่นเดียวกับผลการวิจัยระยะยาวในออสเตรเลียพบว่าบทบาทของพ่อแม่ในโรงเรียนเด็กเล็ก (Early Parent School) เช่น การฝึกระเบียบวินัยในบ้าน สามารถทำนายได้ถึงผลสำเร็จทางการเรียนการสอนในอนาคตของนักเรียนได้⁷⁹ ทั้งหมดที่กล่าวมา จึงสามารถระบุได้ว่า บทบาทของพ่อแม่มีความสำคัญมากในกระบวนการศึกษาอบรม เป็นต้นการอบรมเด็กเล็กในครอบครัว จะช่วยสร้างบุคลิกลักษณะการมีวินัยในตนเอง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาตนเองในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้

8. ความสัมพันธ์ที่พึงมีต่อประชาสังคม (civil society) ต่างๆ

⁷⁷ Dwyer, Challenges. Catholic School: Creating a new culture, (Newtown, EJ Dwyer & David Lovell Publishing, 1993), 99-114.

⁷⁸ Frabut, James M. Holter, Anthony C. Nuzzi, Ronald J, Rocha, Heidi Cassel, Laura, "Pastors' views of parents and the parental role in Catholic Schools," *Journal of Inquiry and Practice* 14. 1 (Sept, 2010): 24.

⁷⁹ Daniel, Graham R. Wang, Cen Berthelsen, Donna, "Early School-based parent involvement, Children, children's self-regulated learning and academic achievement: An Australian longitudinal study," *Early Childhood Research Quarterly*, (Q3 2016): 168-177.

นอกจากบทบาทและหน้าที่ของพ่อแม่ที่จะเป็นผู้ให้การศึกษาแก่บุตรเป็นบุคคลแรกแล้ว ประชาสังคมต่างๆ ในทุกภาคส่วนจะต้องมีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือแก่พ่อแม่ในการจัดการศึกษาแก่สมาชิกของตน เช่น รัฐและประชาสังคมต่างๆ ตลอดจนพระศาสนจักรคาทอลิก เพราะสิทธิและหน้าที่บางประการเป็นของประชาสังคม ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการจัดหาสิ่งจำเป็นเพื่อสนับสนุนการสร้างประโยชน์สุขแก่ส่วนรวม ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับสมาชิกในชุมชนด้วย แนวทางในการดำเนินการอาจมีหลายวิธีด้วยกัน เช่น การคุ้มครองสิทธิและหน้าที่ของพ่อแม่ในการให้การศึกษาแก่ลูก หรือสนับสนุนองค์กรที่พ่อแม่ไว้วางใจให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การให้ความช่วยเหลือแก่พ่อแม่และหน่วยงานทางสังคมอื่นๆ ในส่วนที่พวกเขาไม่สามารถจัดการได้เอง โดยมีเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งอาจรวมถึงการจัดตั้งโรงเรียนและสถาบันการศึกษอบรมขึ้นเอง เพื่อจะได้ดำเนินการให้ตรงกับความต้องการของชุมชน สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของสมาชิกที่จะได้รับจากชุมชน และเป็นสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่รัฐบาลจะจัดให้แก่ประชาชนของตนด้วย⁸⁰ สอดรับกับงานวิจัยของโรงเรียนคาทอลิกในรัฐอลาบามา (Alabama) สหรัฐอเมริกา ที่ระบุว่า เด็กนักเรียนในโรงเรียนประถมคาทอลิกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีเมื่อพวกเขารู้สึกว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของวัด (Parish School)⁸¹ นอกจากนี้ จากผลการศึกษา “บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย” พบว่าความสำเร็จของโรงเรียนหรือสถานศึกษามี จำเป็นต้องมีทีมงานสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยให้โรงเรียนสามารถบรรลุภารกิจหลักได้อย่างราบรื่น ซึ่งในส่วนของทีมงานสนับสนุนที่จำเป็นต้องมีหลายด้านด้วยกันได้แก่ หน่วยงานสนับสนุนด้านนโยบายและกลยุทธ์ หน่วยงานสนับสนุนด้านการสรรหางบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น และหน่วยงานสื่อสารประชาสัมพันธ์⁸²

⁸⁰ The sacred Congregation for Catholic Education, *Declaration on Christian Education (Gravissimum Educationis)* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1965), No. 12-15.

⁸¹ Ferrari, Joseph R. Dosen, “Anthony J., Perception fo the parish sense of community: does an elementary school’s presence heighten parish belongingness?” *Education Spring*136, 3(2016): 391.

⁸² สภาการศึกษาคาทอลิก, *รายงานผลการศึกษาเรื่อง บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย* (กรุงเทพฯ, จีเอฟเค มาร์เก็ตไวัสส์ จำกัด, 2557), 18.

พระศาสนจักรคาทอลิกในอีกด้านหนึ่งก็ถือว่าเป็นประชาคมมนุษย์ (human society) ประชาคมหนึ่งด้วย เพราะมีคุณลักษณะของโลกทางกายภาพ ที่มีกิจการงานด้านพัฒนาต่างๆ ที่สามารถเห็นได้ เป็นต้นงานในด้านการศึกษาในโรงเรียนและสถาบันคาทอลิกต่างๆ โดยเป็นที่ที่ยอมรับเสมอมาว่ามีความสามารถในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้ เราจึงเห็นบทบาทของพระศาสนจักรคาทอลิกปฏิบัติพันธกิจประดุจแม่ที่คอยเอาใจใส่อบรมลูก ถ่ายทอดชีวิตและพันธกิจของพระเยซูคริสตเจ้าแก่เหล่าบรรดาศาสนิกชนที่มีความเชื่อ ช่วยเหลือด้วยความห่วงใยอันไม่สิ้นสุดเพื่อให้มนุษย์สามารถบรรลุถึงความครบครันในชีวิตของพวกเขา ทำให้พวกเขาบรรลุถึงความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สร้างสังคมโลกที่ดีงาม เพื่อโลกนี้จะเป็นโลกใหม่ที่เหมาะสมสำหรับความเป็นมนุษย์

9. การศึกษาเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม

ความเจริญของโลกในยุคปัจจุบันที่ขาดความสมดุลในด้านวัตถุและจิตใจ ส่งผลกระทบมากมายต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โลกที่เป็นบ้านมนุษย์ชาติได้อาศัยอยู่ร่วมกัน (Common Home) กำลังถูกทำร้ายด้วยมือของมนุษย์ที่เห็นแก่ตัว ส่งผลต่อฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลง ภัยธรรมชาติที่นับวันจะทวีความรุนแรง ความผิดปรกติของแผ่นดิน น้ำ อากาศ และสิ่งมีชีวิตต่างๆ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นภาพปรากฏของธรรมชาติที่แสดงความทุกข์ทรมานของตนเองออกมาในลักษณะของการเสียความสมดุล ถึงเวลาแล้วที่ทุกฝ่ายที่ใช้โลกที่เป็นบ้านร่วมกันนี้จะต้องหันมาสนใจและให้ความสำคัญกับปัญหาของสิ่งแวดล้อม และการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนต้องมาจาก การปรับเปลี่ยนทัศนคติของมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติใหม่

พระสันตปาปาฟรังซิสได้ออกสมณสาสน์ชื่อ “ขอสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า” (Laudato Si) ในวันที่ 24 พฤษภาคม ค.ศ. 2015 ให้ทุกฝ่ายหันหน้ามาเสวนากัน (Dialogue) ถึงปัญหาของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาที่สร้างผลกระทบอย่างมากต่อมนุษยชาติ เป็นต้นต่อคนยากจน พวกเขาเหล่านั้นต้องเจริญชีวิตในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมกับศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์⁸³ เช่น การใช้ชีวิตอยู่ในสภาพมลพิษและอยู่ในชุมชนแออัดที่มีขยะที่ล้นเมือง การขาดแคลนน้ำดื่มสะอาด ความเหลื่อมล้ำที่จะมีมากขึ้นระหว่างคนมั่งมีและยากจน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เราไม่ควรมองดูและนิ่งเฉยอีกต่อไป แต่ควรแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อปัญหานี้ พร้อมทั้งให้ความรู้และการอบรมแก่เด็กและเยาวชน ที่จะรู้จักรักและ

⁸³ Francis, *Laudato Si* (Philippines: Paulines Publishing House, 2015), No. 20.

ดูแลรักษาโลกนี้ต่อไป ด้วยเหตุนี้ บทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านการศึกษาศึกษา เช่น สถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ สื่อสารมวลชน และครอบครัว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสดงบทบาทของตนต่อปัญหาในเรื่องนี้ และช่วยกันส่งเสริมจิตสำนึกที่เป็นวัฒนธรรมที่ดีงามในการเห็นคุณค่าของธรรมชาติและช่วยกันดูแลรักษาบ้านส่วนรวมนี้

หากพิจารณาจากเนื้อหาของปัญหาของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันล้วนมาจากสาเหตุหลักที่สำคัญคือตัวมนุษย์เอง จากกระบวนทัศน์ (Paradigm) และการกระทำของมนุษย์เองที่เป็นต้นเหตุของปัญหาทั้งปวง⁸⁴ ดังนี้

1. กระบวนทัศน์ที่มองวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็น “อำนาจ” ที่ไม่มีขีดจำกัดเกี่ยวกับเรื่องนี้ มนุษย์ลืมนึกไปว่าความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นพระพรของพระเป็นเจ้า ที่ช่วยสร้างสรรพสิ่งดีงามต่างๆ ให้แก่มนุษย์ เราจึงควรใช้สิ่งเหล่านี้เพื่อความดีของส่วนรวม แต่จากความโน้มเอียงของมนุษย์ที่เห็นแก่ตัวใช้สิ่งเหล่านี้เพื่อการแสวงหาอำนาจเป็นอำนาจทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งบ่อยครั้งเป็นอำนาจที่ยากจะควบคุมและก่อให้เกิดอันตรายแก่มนุษยชาติและโลกทั้งมวล

2. กระบวนทัศน์ที่มองว่าวิทยาการสมัยใหม่คือทุกสิ่งทุกอย่าง (technocratic paradigm) อันตรายที่สำคัญของยุคสมัยปัจจุบันคือความเข้าใจว่า วิทยาการสมัยใหม่สามารถแก้ปัญหาได้ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาของสิ่งแวดล้อม หรือปัญหาของมนุษย์เอง จากชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน เรามีวิทยาการใหม่ๆ เข้ามาแก้ปัญหาให้กับเราในชีวิตประจำวันมากขึ้น แล้วทีละเล็กละน้อยเราก็ถูกอิทธิพลของวิทยาการควบคุมเราทั้งหมด ทั้งสังคม เศรษฐกิจและการเมือง การเจริญชีวิตที่ปฏิสัมพันธ์ต่อกันด้วยผลประโยชน์และกำไร ซึ่งเป็น การลดทอนคุณค่าของความสัมพันธ์กันตามประสามนุษย์ ตลอดจนคุณค่าสัมพันธ์ที่มีต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ออกมาในลักษณะต่างฝ่ายต่างมุ่งกอบโกยและหาผลประโยชน์อย่างโหดเหี้ยมโดยไม่มี ความเคารพ ส่งผลให้เห็นถึงการไร้ทรัพยากรอย่างขาดความสมดุล ก่อให้เกิดมลภาวะที่เป็นพิษต่างๆ และการเสียสมดุลทางระบบนิเวศทั้งพืชและสัตว์ ตลอดจนฤดูกาลที่ผิดปกติ

3. กระบวนทัศน์ที่มองมนุษย์คือศูนย์กลางของสรรพสิ่ง แนวความคิด “มนุษย์นิยมสมัยใหม่” (Modern Anthropocentrism) เป็นแนวความคิดของคนในยุคสมัยปัจจุบัน ที่

⁸⁴ Francis, *Laudato Si* (Philippines: Paulines Publishing House, 2015), No. 101-136.

มองมนุษย์คือศูนย์กลางของสรรพสิ่ง ซึ่งดูเหมือนจะเป็นการให้ความสำคัญกับมนุษย์มากเกินไป จนกลายเป็นความผิดพลาดที่ได้ทำลายความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับโลก เป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะครอบครองโลก เป็นเจ้านายเหนือสรรพสิ่ง แทนที่จะเป็นผู้ดูแลรักษาด้วยความรับผิดชอบ เคารพและให้เกียรติ ซึ่งบทบาทเช่นนี้เป็นสิ่งที่พระเป็นเจ้าได้ให้กับมนุษย์ในพระคัมภีร์ในเรื่องการสร้างโลก (เทียบ Gen:1.28) แต่มนุษย์กลับใช้คุณลักษณะของการเป็นสิ่งสร้างที่เหนือกว่าทำร้ายสิ่งสร้างอื่นๆ ดังคำกล่าวของพระสันตะปาปาฟรังซิสที่พระองค์ตรัสว่า “บัดนี้พี่สาวผู้นี้ (ธรรมชาติ) ส่งเสียงร้อง เพราะความเสียหายที่เราได้ก่อให้กับเธอด้วยการใช้ทรัพยากรที่พระเจ้าทรงมอบให้แก่เรา อย่างไม่รับผิดชอบ เราเติบโตขึ้นมาด้วยความคิดว่าเราเป็นเจ้าของผู้ควบคุมโลกและเป็นผู้มีอำนาจที่จะใช้แผ่นดินนี้อย่างไรก็ได้ ความเลวร้ายที่มาจากบาปของมนุษย์นี้แสดงให้เห็นจากการผิดปรกติของแผ่นดิน น้ำ อากาศ และสิ่งมีชีวิตต่างๆ”⁸⁵

นอกจากนี้ พระสันตะปาปาฟรังซิสยังได้เสนอแนวทางแก้ปัญหาโดยใช้การศึกษาเพื่อรักษาสีงแวดล้อมว่า “เป็นกระบวนการที่จะต้องใช้เวลาในการฟื้นฟูยาวนาน และต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม ทศนคติและการเจริญชีวิตของมนุษย์ ซึ่งจะต้องมีการร่วมมือของทุกฝ่าย และบูรณาการเข้าไปสู่กระบวนการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในครอบครัว สิ่งแรกเริ่มที่จะต้องทำคือสร้างความตระหนักที่ว่า เรามนุษย์มีจุดกำเนิดเดียวกันเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีอนาคตที่จะต้องอยู่ด้วยกันในโลกใบนี้ สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความเชื่อมั่น ทศนคติและรูปแบบการเจริญชีวิตใหม่ๆ”⁸⁶

จึงเห็นได้ว่า การแก้ปัญหาในเรื่องนี้คือการมุ่งสู่การเจริญชีวิตแบบใหม่เป็นท่าทีของการเจริญชีวิตที่เป็นอิสระ เพราะปัจจุบันมนุษย์ถูกกระแสบริโภคนิยม (Consumerism) กระตุ้นให้มนุษย์มีความต้องการบริโภคอย่างไม่จำกัด โดยอาศัยระบบการตลาดที่สร้างความต้องการแก่เราอย่างไม่มีที่สิ้นสุด มนุษย์เข้าใจผิดคิดว่าตนเองสามารถเลือกบริโภคได้อย่างอิสระแต่แท้ที่จริงแล้ว เขาถูกความต้องการจอมปลอมบังคับให้ต้องบริโภค และต้องซื้อวัตถุเข้ามาครอบครองมากๆ โดยคิดว่าเป็นความมั่นคง นี่คือการอันตรายในโลกปัจจุบันที่เป็นวิกฤตทางสังคมที่ถูกวิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมครอบงำ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรุนแรงและทำลายล้างกัน

⁸⁵ Francis, *Laudato Si* (Philippines: Paulines Publishing House, 2015), No. 2.

⁸⁶ *Ibid.*, No. 203-232.

และกัน โดยเฉพาะเมื่อคนส่วนใหญ่ที่เป็นคนยากจนขาดปัจจัยที่จำเป็นต่อการเจริญชีวิตของพวกเขา

ด้วยเหตุนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่เราต้องหันมาไตร่ตรองถึงความเป็นจริง เปลี่ยนแปลงตนเองและเริ่มต้นใหม่อีกครั้งที่จะเจริญชีวิตสู่อิสรภาพอย่างแท้จริง เปิดหัวใจสู่ความดี ความงาม และความจริง ตามประสงค์ของพระเป็นเจ้า มนุษย์มีศักดิ์ศรีอันสูงส่งที่ได้รับจากพระเป็นเจ้าคืออิสรภาพ จึงควรใช้สิ่งที่มีค่านี้เพื่อเลือกในสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับตนเองได้อย่างอิสระ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของระบบใดๆ เป็นการมุ่งสู่การเจริญชีวิตแบบใหม่ที่มีความตั้งใจที่จะเจริญชีวิตเพื่อผู้อื่น เลิกเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง ใส่ใจในความเป็นไปของคนอื่นและสิ่งแวดล้อม จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในสังคม เป็นพันธสัญญาใหม่ (Commitment) ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

บทบาทของการศึกษาอบรมจึงเป็นการมุ่งเน้นเพื่อก่อให้เกิดพันธสัญญา ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ถือเป็นความท้าทายใหม่ของการศึกษาอบรมในยุคปัจจุบันที่จะต้องบูรณาการเรื่องนิเวศวิทยาเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อสร้างจิตสำนึกถึงความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมแก่บรรดาเด็กเยาวชน โดยอาศัยกระบวนการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแบบกินทิ้งกินขว้าง (Throwaway Behavior) การใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ความพอเพียง (Simplicity) การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างก่อประโยชน์สูงสุด เช่น การใช้อย่างทะนุถนอม (Reduce) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Reuse) หรือนำของที่มิใช่แล้วมาดัดแปลงใช้ใหม่อีก (Recycle) ล้วนเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการปลูกฝังจากการศึกษาอบรมทั้งสิ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดผลได้อย่างยั่งยืนเมื่อบุคคลนั้นจะต้องได้รับการปลูกฝังจากภายในครอบครัวก่อน นอกจากนี้ เพื่อก่อให้เกิดผลอย่างยั่งยืน สถานที่ที่จะให้การศึกษอบรมจึงไม่ควรเป็นเฉพาะโรงเรียนและครอบครัวเท่านั้น แต่ควรเป็นการประสานความร่วมมือกันของทุกฝ่ายในสังคม เช่น องค์กรสมาคมต่างๆ ชุมชน คริสตชน สถานอบรมต่างๆ ตลอดจนองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีหน้าที่ในด้านสิ่งแวดล้อม ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันทำพันธกิจนี้ให้สำเร็จเกี่ยวกับในเรื่องนี้เราเห็นตัวอย่างจากองค์การยูเนสโก (UNESCO) ที่เป็นองค์กรหนึ่งในสหประชาชาติที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงมีโครงการในด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของอากาศ (Climate Change) และหาแนวทางในการแก้ไขต่อปัญหานี้ โดยกำหนดเป็นโครงการที่เรียกว่า “โปรแกรมการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของอากาศเพื่อ การพัฒนาที่ยั่งยืน” (Climate Change Education for Sustainable Development Programme) โดยเป็นการให้ความรู้แก่เยาวชนในประเทศ

สมาชิก ให้เข้าใจและตระหนักถึงปัญหาภาวะโลกร้อน พร้อมทั้งร่วมกันสร้างเป็นเครือข่ายในการช่วยดูแลรักษาโลกเป็นการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ ผ่านทางสื่อสมัยใหม่ในรูปแบบต่างๆ⁸⁷ ด้วยเหตุนี้ จึงสามารถกล่าวได้ว่าการศึกษามีส่วนสำคัญในการช่วยปลูกจิตสำนึกของมนุษย์ในการรักษาและฟื้นฟูธรรมชาติ เป็นต้นต่อบรรดาเด็กและเยาวชนที่กำลังเติบโตเป็นผู้ใหญ่โดยพยายามเน้นบทบาทที่สำคัญในการดูแลรักษาโลกนี้ต่อไปในอนาคต

ที่กล่าวทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดการพัฒนาการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกดังที่กล่าวมาทั้งหมด เป็นแนวคิดที่เชิญชวนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาหันมาให้ความสำคัญกับ “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” หมายถึง การจัดการศึกษาโดยมีพระเยซูเจ้าเป็นศูนย์กลาง โดยมีแนวคำสอนและแบบอย่างการเจริญชีวิตที่เป็นพันธกิจของพระองค์เป็นพื้นฐาน สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นเป็นรูปธรรมผ่านทางผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ในโรงเรียนคาทอลิก และปรากฏในคุณค่าพระวรสาร ที่เป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกระดับของการศึกษาคาทอลิก เพื่อสร้างวุฒิภาวะ (Maturity) ภายใต้ออกมาด้วยสัมพันธภาพที่ดีในโรงเรียนหรือกับทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาในทุกระดับ อันก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนามนุษย์ในทุกมิติของบุคคลในชุมชน นอกจากนี้ การศึกษายังเป็นส่วนสำคัญในการช่วยสร้างจิตสำนึกให้แก่ทุกคนในการตระหนักถึงความสำคัญในการต้องช่วยกันรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยเรียกร้องให้มีการปฏิรูปโรงเรียนคาทอลิกอย่างจริงจังและสร้างความชัดเจนในอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งปรากฏอยู่ในแผนอภิบาลฯ

⁸⁷ UNESCO, Climate Change Education for Sustainable Development programme, เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2015, เข้าถึงได้จาก <http://www.unesco.org/new/en/education/>

ค.ศ. 2010-2015 สอดรับกับกฎปฏิกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ปี 2015 ในหัวข้อ “ศิษย์พระคริสต์เจริญชีวิตประกาศข่าวดีใหม่” ได้เน้นย้ำอีกว่า “สถานศึกษาคาทอลิกต้องเป็นสนามและฐานแห่งการประกาศข่าวดีอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นแปลงเพาะบ่มคุณค่าชีวิตตามแนวทางพระวรสารที่เหมาะสมที่สุด เป็นขอบฟ้าแห่งความหวังที่เปิดออก จึงจำเป็นต้องทำให้เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก ปรากฏอย่างชัดเจนเสมอ การสร้างความเข้าใจบุคคลากรทุกระดับให้เห็นความสำคัญของเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษาคาทอลิกเป็นภารกิจที่เร่งด่วน สถานศึกษาคาทอลิกต้องบริหารและจัดการเรียน การสอนโดยบุคคลากรที่ยึดถืออย่างมั่นคงในคุณค่าแห่งพระวรสาร ได้รับการหล่อหลอมอบรมด้วยคุณค่าของพระวรสารและวัฒนธรรมแบบคาทอลิกอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารครู และบุคคลากรทุกคนและทุกระดับควรเจริญชีวิตเป็นแบบอย่างแก่ทุกคน การศึกษาคาทอลิกต้องสอนและอบรมในสิ่งที่เป็นความจริง ความดีงามและความงามซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับมนุษย์ สถานศึกษาคาทอลิกยังต้องช่วยเหลือครอบครัวของผู้เรียนให้รู้จักวิธีการแนะนำความเชื่อแก่ลูกๆ พวกเขาต้องทำงานด้วยความมั่นใจในเป้าหมายแท้ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รู้จักพระเจ้า สัมผัสความรักและความเมตตาของพระองค์⁸⁸

ด้วยเหตุนี้ สภาการศึกษาคาทอลิกในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบงานในด้านการศึกษาคาทอลิกโดยตรงได้ขานรับความต้องการของผู้นำพระศาสนจักรท้องถิ่นด้วยการเริ่มต้นดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเรื่อยมาตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 2010 ต่อเนื่องอย่างเป็นขั้นตอนด้วยความร่วมมือของสังฆมณฑล และคณะนักบวชต่างๆ จนสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ตามอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกไว้ดังนี้

1. จัดการศึกษาแบบคาทอลิก ที่มุ่งเน้นงานอภิบาล และการอบรม หล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจและจิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตในหนทางของความเป็นหนึ่งเดียวกัน กับผู้อื่นและสร้างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก
2. เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า ซึ่งนำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร

⁸⁸ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, “กฎปฏิกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย 2015,” 16 ธันวาคม 2559.

3. เป็นสนามเผยแพร่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนให้มีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม⁸⁹

เพื่อให้วัตถุประสงค์ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกสำเร็จไป สภาการศึกษาคาทอลิกได้กำหนดเป็นพันธกิจเร่งด่วนของโรงเรียนคาทอลิกไว้ 9 พันธกิจ ดังนี้

พันธกิจที่ 1. ทบทวนกำหนดวิสัยทัศน์จัดทำแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้เป็นตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 สำรวจความต้องการ จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ประกอบด้วยผู้บริหารครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการบริหารโรงเรียน และผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันทบทวนหรือกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะของนักเรียนให้เป็นไปตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก และจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ เพื่อให้โรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยครอบคลุมถึง การพัฒนาครูและบุคลากร การพัฒนาอาคารสถานที่การบริหารงบประมาณ และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมจัดแต่งตั้งผู้รับผิดชอบแต่ละโครงการอย่างชัดเจน

1.2 มีระบบประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาคาทอลิก และจัดระบบกำกับติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมนำผลไปปรับปรุงพัฒนาในปีการศึกษาถัดไป

1.3 ปรับโครงสร้างการบริหารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร โดยใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกของโรงเรียน

พันธกิจที่ 2 จัดทำแผนงานอภิบาล จัดการสอนคำสอนคริสตศาสตร์และจริยศึกษาและจัดให้มีบุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 จัดทำแผนอภิบาลของโรงเรียนและแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานอภิบาล โดยให้มีผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

⁸⁹ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ทิศทางอภิบาลคริสตศักราช 2000-2015** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2010), 37-40.

2.2 ทบทวนหลักสูตร แผนการสอน และกระบวนการเรียนการสอนคำสอน และคริสตศาสตร์ศึกษา และจัดทำคู่มือ ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทสังคมไทยในปัจจุบัน เพื่อให้นักเรียนได้ซึมซับคุณค่าพระวรสารและใช้ชีวิตเป็นประจักษ์พยาน

2.3 ให้มีการสอนคำสอนสำหรับนักเรียนคาทอลิกอย่างสม่ำเสมอสอน คริสตศาสตร์และศาสนสัมพันธ์สำหรับนักเรียนทุกคน

2.4 สอนจริยศึกษาอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการติดตามผลอย่างจริงจัง โดยอาจใช้หลักสูตรและกระบวนการสอนของโครงการ “Growing Good” เป็นแนวทางอย่างมีบูรณาการกับคุณค่าพระวรสาร

2.5 พัฒนาบุคลากรฝ่ายจิตตาศาสนาให้มีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอ กับนักเรียนและสร้างเครือข่ายครูแกนนำจิตตาศาสนา เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

2.6 ส่งครูเข้ารับการศึกษาหลักสูตรจิตตาศาสนาในจำนวนที่เพียงพอ

2.7 จัดกิจกรรมคาทอลิกและกิจกรรมทางเลือกระดับคุณธรรมจริยธรรมอย่างหลากหลาย เช่น กิจกรรมกองหน้าว่าเริง ยุวธรรมทูต YCS 1พลศีล พลมารีย์ ฯลฯ

2.8 มอบรมผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดกิจกรรมทัศนศึกษา ศึกษาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้อย่างบูรณาการเกี่ยวกับการศึกษาสิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศาสตร์ และนิเวศวิทยา

พันธกิจที่ 3 จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม

3.1 ประชุมวางแผนเพื่อวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดโครงสร้างรายวิชา จัดทำแผนการสอนที่บูรณาการคุณค่าพระวรสารที่เป็นแบบสหวิทยาการ

3.2 จัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีการไตร่ตรอง (Reflection) ตามหลัก Reflective Pedagogy Paradigm และใช้คำถามเชิงบวกที่ไม่จำกัดเพียง “อะไร” แต่รวมถึง “ทำไม”

3.3 จัดทำสื่อและนวัตกรรม และคู่มือปฏิบัติงานและระเบียบการปฏิบัติงานที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

3.4 จัดอบรมครูในการจัดทำหลักสูตร แผนการสอน การสอน และกระบวนการเรียนการสอน โดยบูรณาการคุณค่าพระวรสารกับเนื้อหาวิชาการ และใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการสอน

3.5 จัดทำเครื่องมือวัดและการประเมินผล เพื่อติดตาม ช่วยเหลือและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีบูรณาการในทุกระดับชั้น

3.6 จัดนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตร เพื่อติดตาม ช่วยเหลือ และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีบูรณาการในทุกระดับชั้น

3.7 สร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการจัดกิจกรรมแนะแนวการเลือกใช้สื่อ และเทคโนโลยีการสื่อสารอย่างถูกต้อง เกิดประโยชน์และมีจริยธรรม

3.8 ทำโครงการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อศึกษา ประเมิน บันทึก และส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เช่น การสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยสร้างแบบสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองในแต่ละระดับชั้นเรียน แล้วนำผลสรุปมาจัดทำแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียน รวมทั้งจัดเยี่ยมบ้าน

พันธกิจที่ 4 จัดให้ผู้บริหาร ครู/บุคลากรและชุมชนได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิก รวมทั้งทักษะที่จำเป็นในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

4.1 จัดอบรมครูและบุคลากรให้เข้าใจถึงคุณค่า และเป้าหมายของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และทักษะที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างทักษะความเป็นครูมืออาชีพ และจิตวิญญาณครูโรงเรียนคาทอลิก

4.2 จัดกิจกรรมฟื้นฟูจิตใจครูและบุคลากรในระดับโรงเรียน สังฆมณฑล และสภากา เพื่อให้ซึมซับในคุณค่าพระวรสารอย่างสม่ำเสมอ

4.3 นิเทศและติดตามการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร รวมทั้งเสริมแรงให้ครูและบุคลากรทำหน้าที่เพื่อบรรลุมเป้าหมายการศึกษาคาทอลิก

4.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้แก่ผู้ปกครองเข้าและมีส่วนร่วม ในการหล่อหลอมนักเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เช่น ปฐมนิเทศ การประชุมผู้ปกครองประจำปี จดหมายข่าว ฯลฯ

4.5 จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง อย่างมีบูรณาการกับคุณค่าพระวรสาร และส่งครูและบุคลากรไปดูงานในโรงเรียนต้นแบบ

พันธกิจที่ 5 ประสานความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.1 จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเปิดโรงเรียนสู่ชุมชน และชุมชนสู่โรงเรียน เช่น กิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน วันสำคัญทางศาสนา ศูนย์การเรียนรู้แก่ชุมชนและท้องถิ่น กิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้รอบโรงเรียน โครงการแบ่งปันรักและความสุขสู่ชุมชน (ผู้มีโอกาสในสังคม) กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ กิจกรรมวิถีชุมชนวัด โครงการศาสนสัมพันธ์ การให้บริการสถานที่แก่ชุมชน หรือโครงการกิจกรรมรวมใจชาวคาทอลิกเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย ฯลฯ

5.2 จัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง สมาคม-ครูผู้ปกครอง และสมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียน

5.3 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและจัดการศึกษาของโรงเรียน

5.4 สืบค้นแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดทำฐานข้อมูลจัดการเรียนรู้

พันธกิจที่ 6 สร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสาร โดยมีความรักและอิสรภาพเป็นพื้นฐาน

6.1 สร้างบรรยากาศทางกายภาพภายในโรงเรียนให้อบอุ่นเสมือนบ้าน อบอบด้วยบรรยากาศแห่งอิสรภาพและความรัก รวมทั้งปรับภูมิทัศน์ให้สะอาดสงบ ร่มรื่น และเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งทางปัญญาและจิตวิญญาณ เช่น ห้องจิตตภาลบาล ลานบุญ-ลานปัญญา ห้องภาวนา-สมาธิ มุมพระวาจา ต้นไม้พุดได้ ห้องสมุดพระวาจา พระคัมภีร์เคลื่อนที่ โครงการธนาคารความดี โครงการเสียงตามสาย ทางเดินคุณธรรม เสียงธรรมเสียงทอง พระวาจานำชีวิต มุมอนุสรณ์แม่พระ ป้ายพระวาจา พุทธภาษิต-คำคม แหล่งเรียนรู้ตามมุมต่างๆ ฯลฯ

6.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกัน อย่างอิสระและเป็นมิตร โดยมีครูคอยดูแลและให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม เพื่อปลูกฝังนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และศรัทธาในศาสนา ยึดมั่นในหลักธรรมตามคุณค่าพระวรสาร เช่น หมู่บ้านแวงรัก พี่ช่วยน้อง ตาวิเศษ คลินิกภาษา ค่ายคุณธรรม กิจกรรมสวดร่วมกัน ค่ายธรรมะ ค่ายคำสอน เข้าเฝ้าฯ กิจกรรม วจนพิธีกรรมทางศาสนา สัปดาห์พระ

คัมภีร์ แสงบุญทั้งในและต่างประเทศ ประกวดร้องเพลงคุณธรรม โครงการอบรมเพศศึกษา โครงการเสริมสร้างจิตอาสา เช่น โครงการระดมทุนสงเคราะห์ โครงการทุนการศึกษาเด็กยากไร้ การเยี่ยมผู้ประสบภัย พี่นฟู ช่วยเหลือคนชรา คนป่วย ผู้รอโอกาส ฯลฯ

6.3 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการภาวนา และแสวงหาความหมายของชีวิตด้วยการภาวนา รู้คุณค่าของความสงบและความเจียม และการไตร่ตรอง รวมทั้งการจัดเวลาให้นักเรียนมีโอกาสภาวนาสันทนาเจียมๆ กับพระเจ้า หรือสร้างความลึกซึ้งในระดับจิตวิญญาณให้เกิดขึ้น

พันธกิจที่ 7 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาฯ ในการช่วยเหลือและแบ่งปันในการพัฒนาโรงเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

7.1 ร่วมประชุมวางแผน และกำหนดกลยุทธ์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนในสภาฯ

7.2 แลกเปลี่ยนความรู้ บุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะด้านในโรงเรียนเครือข่าย เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้เกิดกับทุกโรงเรียน

7.3 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนในสภาฯ เพื่อจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนและการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และด้านจิตตภาวนา เช่น โครงการเยี่ยมโรงเรียนในเครือข่าย จัดนิทรรศการร่วมกัน การประชุม แลกเปลี่ยน การศึกษาดูงาน การนิเทศแบบกัลยาณมิตร เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาโรงเรียน

7.4 จัดให้มีเว็บไซต์ของสภาฯ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมดีเด่นของโรงเรียนเกี่ยวกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับโรงเรียนเครือข่าย

7.5 คัดเลือกและสร้างโรงเรียนต้นแบบของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ในด้านต่างๆ เช่น โรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้ที่เน้นการไตร่ตรอง โรงเรียนต้นแบบการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร รายวิชา โรงเรียนต้นแบบการสอนแบบสหวิทยาการ โรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ฯลฯ และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาและดูงานจากโรงเรียนต้นแบบ

พันธกิจที่ 8 สร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติท่ามกลางความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเริ่มต้นจากประชาคมอาเซียน (Asian Community)

8.1 พัฒนาหลักสูตรและวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเทียบกับหลักสูตรในประเทศผู้นำทางการศึกษา เช่น สิงคโปร์ อังกฤษ ฯลฯ

8.2 จัดทำหลักสูตรเฉพาะด้านภาษาต่างๆ ที่เน้นในด้านการสื่อสาร ทั้ง การสอนภาษาไทย-อังกฤษ โดยมีภาษาถิ่นหรือภาษาเพื่อนบ้าน เช่น จีน ยาวิ พม่า เป็นวิชา เลือกลงหรือกิจกรรมเสริมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

8.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางด้านภาษาให้แก่ นักเรียน เช่น โครงการภาษาน่ารู้ (กิจกรรมพูดหน้าแถววันละคำ กิจกรรมเล่านิทาน พูดคำคล้องจอง) โครงการสัปดาห์วิชาการ (การอ่าน การเขียน การพูด การแข่งขันทักษะ เชิญวิทยากรท้องถิ่น มาให้ความรู้ เสี่ยงตามสาย) และจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาต่างๆ โดยการปฏิบัติจริง เช่น จัดคอร์ส ฝึกงานร่วมกับหน่วยงานเอกชน เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ฯลฯ

8.4 ศึกษาดูงาน และเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับ สถานศึกษาอื่นที่เน้นทางด้านภาษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

8.5 แลกเปลี่ยน เรียนรู้วัฒนธรรม เน้นการเรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้าน

8.6 เสริมสร้างทัศนคติของนักเรียนในการทำงาน ที่มี “แรงขับเพื่อ ความสำเร็จ”(Drive for Success) เสริมสร้างภาวะผู้นำ กล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น และ รู้จักการทำงานเป็นทีม

พันธกิจที่ 9 ช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่ผู้รอโอกาส

9.1 รับนักเรียนคาทอลิกทุกคนเข้าเรียนในโรงเรียน และหาทุนการศึกษา แก่ ผู้รอโอกาส มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในด้านต่างๆ เช่น ด้านการ เรียน ด้านดนตรี กีฬา คุุณธรรมจริยธรรม และทุนสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลนต่างๆ เช่น ทุน อาหารกลางวัน ทุนอุปกรณ์การเรียน ฯลฯ

9.2 จัดโครงการระดมทุน เพื่อให้หน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมสนับสนุน ทุนการศึกษา รวมทั้งทุนการศึกษาเพื่อผู้รอโอกาส และสนับสนุนให้ผู้รอโอกาสได้ฝึกวิชาชีพ เพื่อสร้างรายได้เสริม จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โดยจัดโครงการ เช่น ถนนคนเดินใน โรงเรียน⁹⁰

⁹⁰ สภาการศึกษาคาทอลิก, ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2555), 18-23.

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษาของประเทศไทยได้พยายามออกหลักเกณฑ์ต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งโรงเรียน ภาครัฐและเอกชน หลักเกณฑ์เหล่านี้เป็นประโยชน์เพื่อช่วยให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ สำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ก่อให้เกิดผลดีต่อคุณภาพการศึกษาของประเทศ ดังปรากฏให้เห็นดังต่อไปนี้

1. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)

แนวคิดการพัฒนาการศึกษาของไทยกำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและบูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและгарกัฟำกับการศึกษาทุกระดับ และเชื่อมโยงการพัฒนาการศึกษากับการพัฒนาในด้านอื่นๆ โดยเน้นการศึกษาที่เป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายการนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพในปี พ.ศ. 2559 อันเป็นปีสิ้นสุดแผนฯไว้ดังนี้ ในด้านเชิงปริมาณ เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระหลัก สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น และเป้าหมายเชิงคุณภาพ คือคนไทยเป็นคนดี เก่ง มีความสุข มีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสุข มีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์สามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อเป็นเป้าหมายและฐานหลักของการพัฒนาประเทศ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) เน้นการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาระบบการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของระบบการพัฒนาประเทศ ซึ่งต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบอื่นๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง เกษตรกรรม สาธารณสุข การจ้างงาน ฯลฯ โดยมีกรอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4 คุณภาพ ดังนี้ 1) พัฒนาให้เป็นคนไทยยุคใหม่ ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถสื่อสาร คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาเริ่มสร้างสรรค์มีจิตสาธารณะมีระเบียบวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์

ส่วนรวมทำงานเป็นกลุ่มได้ มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมค่านิยม จิตสำนึกและภูมิใจในความ เป็นไทยก้าวทันโลกเป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสมรรถนะ ความรู้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีโอกาสเรียนรู้อย่างเท่าเทียม เสมอภาค โดย การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพมีสมรรถนะและ ความรู้ความสามารถ 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ให้เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่ามีระบบการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการ ศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่งและคนดี ให้มีใจรักมาเป็นครู มีปริมาณเพียงพอและความสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมี คุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีสหวิชาชีพที่เข้มแข็ง บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีคุณภาพที่ดี โดยการพัฒนาระบบผลิตครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการใช้ คุณภาพสถานศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ตาม อุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการแบบใหม่ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน มีระบบการบริหาร จัดการตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใสเป็นธรรมตรวจสอบได้ มีการนำระบบและวิธีการ บริหารจัดการแนวใหม่มาใช้ควบคู่กับการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการ การเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเลือกใช้บริการโดยการกระจาย อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาระบบธรร มาภิบาลให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม มีระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาการบริหาร จัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาและ สนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ได้มากขึ้น พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา ให้มีคุณภาพ⁹¹

2. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559 ได้แนวคิดมาจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

⁹¹ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555-2559 (กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555), 4-12.

พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559 โดยมีมีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพของประชาชนชาวไทยให้มีความพร้อมทั้งกายและจิตใจ สติปัญญา มีจิตสำนึกถึงวัฒนธรรมที่ดีงามและรู้คุณค่าของความเป็นไทย สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก สามารถมีพลังที่จะพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศ จึงได้ออกแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติขึ้น โดยมาจากการระดมความคิดเห็นจากทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และประชาชนที่สนใจ โดยมีเป้าหมายที่จะให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และท้องถิ่นให้มากที่สุด โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนฯ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต

1.2 เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อรองรับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

1.3 เพื่อสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

1.4 เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.5 เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

2. แผนยุทธศาสตร์

เพื่อให้การดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อความสำเร็จ ดังนี้

2.1 แผนยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกกระดับคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา

2.2 แผนยุทธศาสตร์ที่ 2 ผลิตและพัฒนาคุณภาพกำลังคนรองรับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

2.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม

2.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.5 ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จึงเห็นได้ว่า การที่แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 จะไปสู่การปฏิบัติจนเกิดผลในการพัฒนาการศึกษาของไทยนั้น จำเป็นต้องมีปัจจัยต่างๆ สนับสนุน ตลอดจนมีแนวทางในการดำเนินการที่ชัดเจน สิ่งที่ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่จะต้องพิจารณา คือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานทุกระดับในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในการดำเนินการแปลงเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการนี้กับนโยบายรัฐบาล การตระหนักถึงความสำคัญของหัวหน้าหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการที่มีต่อแผนฯ การให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงความสำคัญของแผนฯ การพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานให้มีความสามารถด้านเทคนิคใหม่ๆ และการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามแผนฯ ทั้งหมดคือสิ่งที่จะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้แผนฯ ประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้⁹²

3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับ คุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมิน และการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2547 และกำหนดให้หน่วยงานด้านการศึกษาทุกระดับนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษาด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ 3 มาตรฐาน ได้แก่

⁹²

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 -2559, เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2555, เข้าถึงได้จาก http://www.tu.ac.th/org/ofrector/planning/m1_m1/m1_m11/05_plan.

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

การพัฒนาคนไทยที่จบจากการศึกษาให้เป็นคน “เก่ง ดี และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคอนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะคุณธรรม และจิตสำนึกที่ดี เพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตัวบ่งชี้

1.1 กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ คือ พัฒนาการด้านร่างกายและจิตใจ สติปัญญา มีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย

1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม คือ คนไทยมีการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ มีงานทำและนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้างประโยชน์ให้สังคมได้อย่างเต็มที่

1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว คือ สามารถเรียนรู้ได้ตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก สามารถใช้สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ มาพัฒนาตนเองและสังคมได้ ตลอดจนสามารถปรับตัวมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำงานร่วมกับคนอื่นได้เป็นอย่างดี

1.4 ทักษะทางสังคม คือ เข้าใจเคารพธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยตระหนักถึงคุณค่าในวัฒนธรรมที่แตกต่าง สามารถแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกด้วยสันติวิธี

1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก คือ การดำเนินชีวิตด้วยการคิดดี ทำดีและพูดดี มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความเป็นไทย รักชาติ รักแผ่นดิน ปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย มีจิตอาสาเป็นสมาชิกที่ดีต่อชุมชนและในฐานะพลโลก

มาตรฐานที่ 2 แนวทางจัดการศึกษา

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน โดยผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิดและเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลายตรงกับความต้องการรายบุคคล ครูรู้จักเด็กเป็นรายบุคคลและสามารถใช้สื่อที่บูรณาการความรู้ สากลและภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยพัฒนาแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นและพัฒนาความคิดนักเรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

การจัดระบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เน้น 1. ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ นักเรียน ครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน 2.การบริหาร ได้แก่ ระบบการบริหารและหลักธรรมาภิบาล

ตัวบ่งชี้

2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คือ การจัดหลักสูตรที่หลากหลายเหมาะแก่ผู้เรียนสอดคล้องกับความต้องการผู้เรียนและท้องถิ่น และทั่วถึง ตลอดจนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสมและปลอดภัย ตลอดจนมีสื่อและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อสมัยใหม่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตัวเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2.2 การพัฒนาผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ คือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบทั้งความรู้และคุณธรรม มีความพึงพอใจต่อการทำงาน มีอัตราการลาออกและผิดวินัยน้อย มีแนวโน้มที่จะตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานและติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา

2.3 มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตามสภาพปัญหาและความต้องการท้องถิ่น โดยผู้รับบริการมีความพึงพอใจ กำหนดระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่เป็นระบบสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งความรู้

การสร้างวิถีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง ด้วยการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี โดยการส่งเสริมและสร้างโอกาสให้ทุกคนได้มีโอกาสเข้าถึงปัจจัยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของประชาสังคม อันนำมาซึ่งขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศและเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน

ตัวบ่งชี้

3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งความรู้ คือ สถานศึกษาร่วมมือกับทุกส่วนในชุมชนร่วมกันจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน โดยให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์

เพื่อพัฒนาคนในชุมชนให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้ คือ ศึกษาวิจัย จัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ เพื่อคนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง เพื่อประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่และพัฒนาประเทศ

3.3 การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม คือ ครอบคลุม ชุมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้⁹³

จะเห็นได้ว่า มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นการพยายามที่จะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยด้านผู้เรียนที่จบจากการศึกษามีความรู้ควบคู่กับคุณธรรม เคารพวัฒนธรรม และมีนิสัยรักการศึกษตลอดชีวิต โดยอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ ในด้านการบริหาร การศึกษามีตัวบ่งชี้ที่สามารถตรวจสอบคุณภาพได้อย่างชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ

4. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษาของชาติ ได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น โดยเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกแห่งที่จัดการศึกษาหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกำหนดมาตรฐานผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้นๆ โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ประกอบด้วย 5 ด้าน 15 มาตรฐาน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน

⁹³ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **มาตรฐานการศึกษาชาติ** (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหยาบสื่อและการพิมพ์, 2548), 3-9.

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ

ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน รู้จักป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น รวมทั้งแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในศิลปะอันงดงาม ความไพเราะน่ารื่นรมย์ของดนตรี พัฒนาฝีมือผสมผสานจนเป็นนิสัยในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการได้ตามวัย

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น กตัญญูกตเวทิต่อบุพการีและผู้มีพระคุณ ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และเป็นคนดีของสังคม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พุด เขียน และตั้งคำถาม เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน และสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล

ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ และคิดได้ตลอดแนวมีการจัดระเบียบ ความคิด ใช้เหตุและผลในการอ้างอิงแนวคิด สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู สื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ และตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร และมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดรวม ทั้งมีผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแผนการทำงาน ดำเนินงานตามแผนอย่างรอบคอบ เอาใจใส่ มานะ พากเพียร มีการตรวจสอบทบทวนการทำงานเป็นระยะๆ จนงานที่ทำดำเนินการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดจนสำเร็จอย่างมีคุณภาพ ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเองสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต สามารถบอกแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

ด้านที่ 2 การจัดการศึกษา ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ครูปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ ด้วยความมุ่งมั่นทุ่มเทการสอนอย่างเต็มเวลา และเต็มความสามารถเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยการวิเคราะห์หลักสูตรอย่างรอบด้าน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ชัดเจน ศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์มาออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และประเมินผลที่มุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่างทั่วถึง ตลอดจนพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยการกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถทางวิชาการ และมีความคิดริเริ่มในการบริหารจัดการสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาวิชาการและการบริหารจัดการสถานศึกษาคครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหาร

บุคคล งานบริหารทั่วไป ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผน ส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ ให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ เอาใจ ใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ เต็มเวลา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และ ชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและการปฏิบัติหน้าที่ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 26 และ ระเบียบอื่นๆ คณะกรรมการสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการ ดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดย ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ พัฒนาสถานศึกษาและมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรม พัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องและครอบคลุม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแสดงจุดเน้นของสถานศึกษา โดยมีการออกแบบ โครงสร้างหลักสูตรให้มีรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนเลือก เรียนตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจ มีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนา หลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพบรรลุตามมาตรฐาน หลักสูตร จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้นักเรียนทุกคนได้รับบริการอย่างทั่วถึง มีการนิเทศ ติดตามกำกับดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ นวัตกรรมนิเทศ การจัดการเรียนรู้มา เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ

สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียง ใช้การได้ ดี นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมี ส่วนร่วม ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด อาคารเรียน อาคารประกอบ แหล่งเรียนรู้

การบริการสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยที่การดำเนินงานของสถานศึกษาต้องครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวง

ด้านที่ 3 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1 มาตรฐาน

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

สถานศึกษามีการกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนการดำเนินงานการส่งเสริมช่วยเหลือ สนับสนุนให้มีกระบวนการที่เกื้อหนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดการเรียนรู้โดยผ่านสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ แหล่งการเรียนรู้ องค์กร ความรู้ต่างๆ จนสามารถสร้างความรู้ ทักษะ มีระบบการจัดการความรู้ มีการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ด้านที่ 4 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1 มาตรฐาน

มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น

สถานศึกษามีกระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่ดำเนินการ เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเกิดสัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา จุดเน้น เป้าหมาย กลยุทธ์ กิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากรในชุมชนและองค์กรภายนอก และมีผลการดำเนินงานสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

ด้านที่ 5 ด้านมาตรการส่งเสริม ประกอบด้วย 1 มาตรฐาน

มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูป การศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น

สถานศึกษาจัดกิจกรรมตามนโยบายจุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อ พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น โดยมีการกำหนดแนวทางพัฒนา ร่วมกันชี้แนะ ป้องกันและแก้ไขปัญหาลงมือตามนโยบาย จุดเน้น และแนวทางการปฏิรูป การศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่สถานศึกษาได้รับมอบหมายหรือกำหนดเอง เพื่อ พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น แนวทางพัฒนาดังกล่าว สามารถ ปรับเปลี่ยนได้ตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนไป เช่น การปฏิรูปการศึกษา การ ส่งเสริมหรือสืบสานโครงการพระราชดำริ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การป้องกันสิ่ง เสพติด การป้องกันอุบัติเหตุ การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม การพร้อมรับการเป็นสมาชิก ประชาคมอาเซียน เป็นต้น โดยสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการ กำหนดมาตรการส่งเสริมและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การรับรอง

ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า ผู้จบ การศึกษามีทักษะ ความรู้และคุณสมบัติครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด คือจะต้องเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้ ก้าวหน้าไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ได้ นอกจากนี้ ยังเป็นกรอบทิศทางเพื่อการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาให้ยั่งยืน เพื่อใช้ในการประเมินตนเองว่าในแต่ละปีหรือแต่ละช่วงปีที่กำหนด สามารถบริหารการศึกษารับบรรลุเป้าหมายหรือไม่ หน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำไปเป็น เป้าหมายในการกำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินคุณภาพได้ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการ วางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้⁹⁴ สอดคล้องกับแนวคิดของ อรรถพรณ จันทรชะลอ ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกสาย สามัญในประเทศไทย พบว่าตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาที่บ่งบอกลักษณะเฉพาะของ โรงเรียนคาทอลิกแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ตัวประกอบ 41 ด้าน

⁹⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, ประกาศเรื่องมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2559, เข้าถึงจาก <http://www.obec.go.th/sites/obec.go.th/files/document/attachment/3604/34246>.

ครูผู้สอนตัวบ่งชี้ประกอบด้วย 2 ตัวประกอบ 10 ด้านผู้บริหารตัวบ่งชี้ประกอบด้วย 6 ตัวประกอบ 31 ตัวบ่งชี้⁹⁵

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกเป็นแนวคิดที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการจัดการศึกษาให้ความสำคัญอยู่เสมอ เพราะเป็นงานที่จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องไม่มีวันจบ พระศาสนจักรคาทอลิกโดยผ่านทางกระทรวงศึกษาอบรมคาทอลิกได้ให้แนวคิดในการดำเนินการ ซึ่งสภาการศึกษาคาทอลิกฯได้นำแนวคิดมากำหนดแนวทางในการทำงานเพื่อก่อให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษาของประเทศ ไทยได้มีกฎหมายมาเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดการอย่างมีคุณภาพ ดังนั้น ผู้ที่ทำงานทางด้านการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ควรนำแนวทางเหล่านี้มาบูรณาการเพื่อดำเนินการ พัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ นางลักษณ เรือนทอง ที่ทำการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ พบว่าประกอบด้วย 1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) ผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ 3) การประกันคุณภาพ การตรวจสอบได้และความน่าเชื่อถือ 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน 6) เน้นการเรียนการสอน 7) การสอนที่มีวัตถุประสงค์ 8) มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง⁹⁶

การจัดการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย

ความเป็นมา

การศึกษาคาทอลิกเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยอยุธยาพร้อมๆ กับการเข้ามาของบรรดามิชชันนารี (Missionaries) ที่เข้ามาด้วยเหตุผลในการประกาศเผยแผ่คริสต์ศาสนา โรงเรียนคาทอลิกแห่งแรกที่ตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการคือ วิทยาลัยทั่วไป (General Collage) ที่กรุงศรี

⁹⁵ อรวรรณ จันท์ชะลอ, “การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกสายสามัญในประเทศไทย” (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550), บทคัดย่อ.

⁹⁶ นางลักษณ เรือนทอง, “รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล” (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550), บทคัดย่อ.

อยุธยาในปี พ.ศ. 2208⁹⁷ จุดประสงค์เพื่อให้การศึกษาอบรมแก่บรรดาเยาวยชนในการเตรียมตัวเพื่อเป็นบาทหลวงเพื่อทำหน้าที่ในการเผยแผ่ศาสนาคริสต์ต่อไป แต่ก็ยังเปิดโอกาสที่รับเด็กทั่วๆ ไปเข้ามาเรียนด้วย วิชาที่เปิดสอนประกอบด้วยวิชาทั้งทางโลกและทางศาสนา เช่น วิทยาศาสตร์ ปรัชญา เทววิทยา ฯลฯ ที่นี้จึงถือเป็นโรงเรียนเอกชนคาทอลิกที่เป็นระบบแห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งก็ได้รับความสนใจจากประชาชนส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน ทำให้มีการขยายออกไปตั้งตามเมืองต่างๆ รอบกรุงศรีอยุธยาพร้อมๆ กับบรรดามิชชันนารีที่ออกไปเผยแผ่ศาสนาคริสต์ เช่น ที่ลพบุรีในปี พ.ศ. 2216 ที่บางกอกในปี พ.ศ. 2217 ที่พิษณุโลกในปี พ.ศ. 2218 และที่จันทบุรีในปี พ.ศ. 2250

โรงเรียนคาทอลิกที่กรุงศรีอยุธยาได้รับความเสียหายถูกเผาทำลายพร้อมๆ กับการเสียกรุงฯ ให้กับพม่าครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2310 และได้กลับมารับการบูรณะขึ้นใหม่ในยุคพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก สมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี โดยพระองค์มีพระประสงค์ที่จะสร้างสัมพันธ์กับชาติตะวันตก คณะบาทหลวงชาวตะวันตกจึงได้รับเชิญให้เข้ามาอีกครั้งหนึ่ง พร้อมๆ กับการจัดการศึกษาที่เป็นระบบแบบตะวันตก โรเบิร์ต ก๊อตเต (Robert Coste)⁹⁸ ได้ให้รายละเอียดในเรื่องนี้จากงานเขียนของท่านว่า “การจัดการศึกษาเป็นนโยบายที่สำคัญที่บรรดาบาทหลวงต้องกระทำควบคู่ไปกับประกาศสอนศาสนาคริสต์ เพราะเป็นหนทางในการพัฒนาสติปัญญาของคน และยังเป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการเผยแผ่ศาสนาอีกด้วย”

การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยได้รับการปฏิรูปอย่างแท้จริงในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ได้เสด็จประพาสยุโรป ได้มีประสบการณ์เห็นถึงระบบการศึกษาของยุโรปที่มีการสอนอย่างเต็มรูปแบบในรูปของโรงเรียนและหลักสูตรที่แน่นอน จึงได้ทรงส่งเสริมให้คณะบาทหลวงได้จัดการศึกษามากขึ้น มีการเปิดโรงเรียนอัสสัมชัญในปี พ.ศ. 2428 เพื่อเป็นโรงเรียนสำหรับนักเรียนชาย และต่อมาได้เปิดโรงเรียน

⁹⁷ สภาการศึกษาคาทอลิก, **ตลอดกาลนิรันดร์ 350 ปีการศึกษาคาทอลิกไทย** (กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2558), 20.

⁹⁸ เอกชัย ชินโคตร, **การศึกษาคาทอลิก : วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า** (กรุงเทพฯ: ปิติพาณิช, 2551), 18.

โรงเรียนสำหรับนักเรียนหญิงชื่ออัสสัมชัญคอนแวนต์ ในปี 2444⁹⁹ นอกจากนี้ยังมีคณะนักบวชคณะต่างๆ เข้ามาทำงาน มากขึ้นและได้มีการเปิดโรงเรียนต่างๆ เพิ่มเติม เช่น คณะนักบวชหญิงอัสสัมชัญ (Eusuline) ได้เข้ามาทำงานเผยแผ่พระธรรมและทำงานอภิบาลดูแลเยาวชนหญิง เริ่มเปิดโรงเรียนในกรุงเทพฯ และจังหวัดเชียงใหม่ในปี 2467 และในปี พ.ศ. 2470 คณะนักบวชซาเลเซียน (Salesians) ได้เข้ามาทำงานจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนในด้านวิชาชีพ โดยตั้งโรงเรียนที่ชื่อว่าอาชีวะดอนบอสโก คณะเยสุอิต (Jesuit) ได้เข้ามาในปี 2497 โดยมารับผิดชอบงานกิจกรรมนักเรียนระดับอุดมศึกษาที่เป็นคาทอลิกตามมหาวิทยาลัยต่างๆ นอกจากนี้ก็ยังมีคณะนักบวชทั้งชาย และหญิงอีกหลายคณะที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย และได้ดำเนินงานในด้านการศึกษาลดจนงานทางด้านสังคมสงเคราะห์เรื่อยมา¹⁰⁰ ตลอดจนได้ขยายงานออกไปจนทั่วประเทศ

ในปี พ.ศ. 2512 งานในด้านการศึกษาคาทอลิกได้มีพัฒนาการ โดยมีการรวมตัวกันจัดตั้งเป็น “คณะกรรมการโรงเรียนคาทอลิกแห่งประเทศไทย” ซึ่งประกอบด้วยบรรดานักการศึกษาคาทอลิก บาทหลวง นักบวชชาย-หญิงที่ทำงานในด้านการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครู โดยพยายามที่จะมีการประชุมกันและจัดสัมมนาประจำปีเพื่อพัฒนางานทางด้านการศึกษาคาทอลิก ต่อมาในปี พ.ศ. 2533 คณะกรรมการฯ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ร่วมมือกันระหว่างองค์กรสมาชิกในการดำเนินงานทางด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและเสถียรภาพของบุคลากรในสถาบันการศึกษาคาทอลิก มีความร่วมมือส่งเสริมและช่วยเหลือระหว่างสถาบันการศึกษาคาทอลิกและสถาบันการศึกษาอื่นๆ

กล่าวโดยสรุป การศึกษาคาทอลิกได้มีการพัฒนาการเรื่อยมาในสังคมไทยจากในอดีตมีนักบวชชาย-หญิงเข้ามาเผยแผ่พระธรรมและตั้งโรงเรียนเพื่อสอนเด็กนักเรียน เพราะถือว่าเป็นวิธีการพัฒนามนุษย์อย่างแท้จริง ทำให้การศึกษาได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามลำดับ จนในปัจจุบันมีการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบและได้มาตรฐาน พร้อมทั้งกับการเพิ่มจำนวนขึ้นของบรรดานักบวช-พระสงฆ์พื้นเมือง ที่รับหน้าที่ต่อจากบรรดามิสชันนารีชาว

⁹⁹ เอกชัย ชินโคตร, การศึกษาคาทอลิก : วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า (กรุงเทพฯ: ปิติพาณิช, 2551), 20.

¹⁰⁰ เรื่องเดียวกัน, 21.

ต่างประเทศ ทำให้การศึกษาคาทอลิกได้รับการพัฒนาทั้งปริมาณและคุณภาพ เป็นที่ไว้วางใจของผู้ปกครองที่ส่งลูกหลานมาเรียนรุ่นต่อรุ่น จนกระทั่งถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา 350 ปี¹⁰¹

เป้าหมายของการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย

การศึกษาคาทอลิกจะดำรงคุณค่าและความสำคัญเอาไว้ได้นั้นจะต้องต่อสู้กับสิ่งท้าทายที่เกิดขึ้นเรื่อยมา สิ่งเหล่านี้ทำให้โรงเรียนคาทอลิกมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้สภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทยจึงได้กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และพันธกิจไว้ดังนี้¹⁰²

ปรัชญาการศึกษา การศึกษาคาทอลิกพัฒนามนุษย์ทั้งครบตามหลักคริสตธรรมในทุกมิติ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม เคารพคุณค่าวัฒนธรรม พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างคนให้เป็นมโนธรรมของสังคม อันคุณประโยชน์สูงสุดแก่สังคมและประเทศชาติ

วิสัยทัศน์ บุคคลแห่งการเรียนรู้ ชุมชนที่รักและเอื้ออาทร มุ่งสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ตามหลักพระคริสตธรรม (Learning persons, Loving and Caring Community, Reaching for Human Excellence according to Christian Principles)

สภาการศึกษาคาทอลิกฯ ได้ให้ความหมาย ดังต่อไปนี้

บุคคลแห่งการเรียนรู้ คือบุคคลที่นำข้อมูล ประสบการณ์มาพิจารณาไตร่ตรองอย่างสม่ำเสมอ เกิดความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติ จนกลายเป็นวิถีชีวิตของตน

ชุมชนที่รักและเอื้ออาทร โรงเรียนคือกลุ่มบุคคลที่ผูกพันกันด้วยความคิด และอุดมคติ ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและนักเรียน สะท้อนความเป็นประชากรของพระเจ้า โดยการปฏิบัติบัญญัติแห่งความรัก ให้ความเคารพ ความเอาใจใส่ เอื้ออาทรต่อความต้องการของกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างสม่ำเสมอ

¹⁰¹ เอกชัย ชินโคตร, การศึกษาคาทอลิก : วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า (กรุงเทพฯ: ปิติพาณิช, 2551), 22.

¹⁰² สภาการศึกษาคาทอลิก, ตลอดกาลนิรันดร์ 350 ปีการศึกษาคาทอลิกไทย (กรุงเทพฯ, อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2558), 41-42.

มุ่งสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ การพัฒนาสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ เป็นเรื่องของคุณธรรม ความรู้ และการหล่อหลอมบุคคลอย่างเป็นองค์รวมในมิติบุคคล ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ หมายถึงมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านจิตวิญญาณ อารมณ์ และร่างกายในมิติสังคม ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ หมายถึงมนุษย์ที่รับผิดชอบ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เสียสละและอุทิศตนเพื่อส่วนรวม กล่าวคือเป็นคนเพื่อคนอื่น

จากวิสัยทัศน์ที่กำหนดในเบื้องต้น ส่งผลถึงพันธกิจทางการศึกษา ดังนี้

พันธกิจ: สถาบันการศึกษาคาทอลิก มุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามวิสัยทัศน์ที่กล่าวมาแล้วดังนี้

บุคคลแห่งการเรียนรู้

จัดการศึกษาอบรมที่เสริมสร้างคุณธรรม ความรู้ โดยให้ผู้เรียนมีความสุข

จัดการศึกษาด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

ให้โอกาสผู้ยากไร้ และด้อยโอกาสเข้ารับการศึกษาตามความเหมาะสม

ชุมชนที่รักและเอื้ออาทร

สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในบรรยากาศแห่งความรักเอื้ออาทร

ให้การอภิบาลเพื่อเสริมสร้างคุณค่าของชีวิตครอบครัว

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน วัด สถานศึกษาและชุมชนในการพัฒนา

บุคคลให้มีคุณภาพ

ส่งเสริมบรรยากาศการเสวนาระหว่างศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี

เชื่อมโยงความรู้กับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดความหมายที่

แท้จริงสู่การปฏิบัติในชีวิต

มุ่งสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์

เป็นประจักษ์พยานถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วยชีวิตที่เป็นรูปธรรม

จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อสร้างสังคมแห่งความจริง ยุติธรรมและ

สันติ

การบริหารงานโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย

โรงเรียนคาทอลิกอยู่ภายใต้นโยบายของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย มีฐานะเป็นองค์กรหนึ่งที่อยู่ภายใต้การบริหารของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นระบบการบริหารของพระศาสนจักรคาทอลิกที่เน้นการบริหารงานด้วยระบบ “สภา”

อันเป็นการรวมกลุ่มกันของผู้นำท้องถิ่นที่เรียกว่า "พระสังฆราช" (Bishop) ที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการเขตปกครองของตนเอง สำหรับประเทศไทยได้แบ่งพื้นที่การปกครองของพระศาสนาจักรคาทอลิกในประเทศไทยออกเป็น 10 เขตการปกครอง เรียกว่า "สังฆมณฑล" (Diocese) และแต่ละสังฆมณฑลจะประกอบด้วยพื้นที่ของจังหวัดต่างๆ มากบ้างน้อยบ้างตามความเหมาะสม โดยแต่ละสังฆมณฑลมีโรงเรียนคาทอลิกกระจายอยู่ในสังฆมณฑลขึ้นอยู่กับความจำเป็นของแต่ละพื้นที่

โรงเรียนคาทอลิกในแต่ละสังฆมณฑลสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ โรงเรียนของสังฆมณฑล โรงเรียนของคณะนักบวช และโรงเรียนของฆราวาส ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานภาพของเจ้าของโรงเรียนที่เป็นสังฆมณฑล คณะนักบวช หรือฆราวาสคาทอลิก ซึ่งโรงเรียนแต่ละประเภทจะมีระบบบริหารอย่างอิสระตามนโยบายและเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง โดยมีการดำเนินงานตามสายงานบังคับบัญชา ในส่วนของสังฆมณฑลผู้มีอำนาจสูงสุดในด้านบริหารโรงเรียนสังฆมณฑลคือพระสังฆราช (Bishop) ส่วนผู้มีอำนาจสูงสุดในด้านบริหารโรงเรียนของคณะนักบวชคืออธิการเจ้าคณะ (Superior) และผู้มีอำนาจบริหารสูงสุดของโรงเรียนฆราวาสคือเจ้าของหรือผู้รับใบอนุญาตของโรงเรียนนั้นๆ เอง

โรงเรียนของสังฆมณฑล จะมีระบบบริหารภายใต้นโยบายบริหารของแต่ละสังฆมณฑล ซึ่งประกอบด้วยคณะผู้บริหารที่สังฆมณฑลแต่งตั้งขึ้นที่อาจจะเป็นบาทหลวง นักบวชหรือฆราวาสก็ได้ ร่วมกันดำเนินงานบริหารโรงเรียนในแต่ละสังฆมณฑลอย่างอิสระ โรงเรียนสังฆมณฑลประกอบด้วย 136 โรงเรียนกระจายอยู่ในสังฆมณฑลต่างๆ 10 แห่ง คือ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ สังฆมณฑลนครสวรรค์ สังฆมณฑลเชียงใหม่ สังฆมณฑลจันทบุรี สังฆมณฑลราชบุรี สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง สังฆมณฑลนครราชสีมา สังฆมณฑลอุดรธานี และสังฆมณฑลอุบลราชธานี

โรงเรียนคณะนักบวชจะอยู่ภายใต้นโยบายการบริหารของนักบวชแต่ละคณะที่จะแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาบริหารงานด้านการศึกษาของคณะฯ ซึ่งอาจประกอบด้วยนักบวชในคณะหรือฆราวาสผู้เชี่ยวชาญที่คณะแต่งตั้งขึ้น เพื่อบริหารงานโรงเรียนในสังกัดของคณะฯ ในประเทศไทยมีคณะนักบวชทั้งชายและหญิงเปิดโรงเรียนทำงานด้านการศึกษาคือ คณะเซนต์คาเบรียล คณะลาซาล คณะซาเลเซียน คณะรอยแผลศักดิ์สิทธิ์ คณะพระมหาไถ่ คณะอัครสุลิน คณะธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ คณะพระกุมารเยซู คณะพระหฤทัยของพระเยซูเจ้า คณะเซนต์-ปอล เดอ ชาร์ตร คณะนักบุญยอแซฟแห่งการประจักษ์ คณะซิสเตอร์รักกางเขน

คณะซิสเตอร์ผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ ฯลฯ โดยเปิดโรงเรียนรวมกันทั้งสิ้น 100 โรงเรียน

โรงเรียนของฆราวาส คือโรงเรียนที่ดำเนินการบริหารโดยฆราวาสที่นับถือ คริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก โดยเจ้าของหรือผู้รับใบอนุญาตอาจแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อ บริหารโรงเรียนหรือโรงเรียนในเครือฯ เช่น กลุ่มโรงเรียนในเครือสารสาสน์ กลุ่มโรงเรียนใน เครือสากลศึกษา กลุ่มโรงเรียนในเครือพันธศึกษา โรงเรียนในเครือมารีย์วิทย์ โรงเรียนในเครือ กสิณทร โรงเรียนดลวิทยา โรงเรียนนฤมลทินธนบุรี โรงเรียนบูรณวิทย์ โรงเรียนเพ็ญสมิทธิ ฯลฯ โดยเปิดโรงเรียนรวมกันทั้งสิ้น 89 โรงเรียน

โรงเรียนคาทอลิกในสังฆมณฑลต่างๆ ของประเทศไทย

จากระบบการปกครองของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยที่แบ่งการปกครอง ออกเป็น 10 สังฆมณฑล (diocese) ดังที่กล่าวมาแล้ว และพื้นที่ของสังฆมณฑลประกอบด้วย จังหวัดต่างๆ มากบ้างน้อยบ้างตามความเหมาะสม โดยมีประวัติความเป็นมาและมีจำนวน โรงเรียนคาทอลิกทั้ง 3 ประเภทกระจายอยู่ในสังฆมณฑล ดังต่อไปนี้

1. อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ก่อตั้งขึ้นครั้งแรกวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2212 ในสมัย อยุธยา โดยคณะบาทหลวงฝรั่งเศส แรกเริ่มใช้ชื่อมิสซังสยาม (Vicariate Apostolic of Siam) ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 ประกอบด้วย 11 จังหวัด คือ กรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา (บางส่วน) นครนายก (อำเภอบ้านนา) นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สุพรรณบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง มีประชากร คาทอลิก 115,945 คน มีจำนวนโรงเรียนคาทอลิก 129 โรงเรียน เป็นโรงเรียนสังกัดสังฆ- มณฑลกรุงเทพฯ จำนวน 36 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดคณะนักบวช 30 โรงเรียน และโรงเรียน ของฆราวาสคาทอลิก 63 โรงเรียน

2. อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง คริสต์ศาสนาเผยแผ่ไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือใน ปี พ.ศ. 2424 ได้ชื่อว่า “มิสซังลาว” ศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัด นครพนม ครอบคลุมอาณาเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศลาว ต่อมาในปี พ.ศ. 2479 แขวงเวียงจันทน์และแขวงหลวง พระบางได้แยกตัวออกไปตั้งเขตปกครองต่างหาก ในปี พ.ศ. 2503 มิสซังลาวได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ท่าแร่-หนองแสง มีเขตปกครองทั้งหมด 15 จังหวัด ต่อมาวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2508 ได้รับ สถาปนาเป็นอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง มีศูนย์กลางอยู่ที่ อ.ท่าแร่ จ.สกลนคร รับผิดชอบพื้นที่ 4 จังหวัด คือ สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร มีจำนวนประชากร

คาทอลิก 54,394 คน มีจำนวนโรงเรียนคาทอลิกทั้งหมด 12 โรงเรียนเป็นโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑล 7 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดคณะนักบวช 5 โรงเรียน ไม่มีโรงเรียนที่เป็นของฆราวาส

3. สังฆมณฑลนครสวรรค์ แยกตัวออกจากอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2510 พร้อมกับได้รับสถาปนาเป็นสังฆมณฑลนครสวรรค์ มีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดนครสวรรค์ รับผิดชอบพื้นที่ 13 จังหวัด ได้แก่ นครสวรรค์ กำแพงเพชร ชัยนาท ตาก พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ลพบุรี สิงห์บุรี สระบุรี สุโขทัย อุทัยธานี และอุตรดิตถ์ มีจำนวนประชากรคาทอลิก 16,463 คน มีโรงเรียนคาทอลิกทั้งสิ้น 18 โรงเรียน เป็นโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑล 11 โรงเรียน เป็นโรงเรียนของคณะนักบวช 7 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนของฆราวาสคาทอลิก 1 โรงเรียน

4. สังฆมณฑลเชียงใหม่ คริสต์ศาสนาเผยแผ่สู่ภาคเหนือของประเทศไทยโดย คณะบาทหลวงคณะเบธารามที่อพยพจากประเทศจีนเข้ามาในประเทศไทยเพราะปัญหาทางการเมือง ต่อมาได้มีการแยกตัวออกจากสังฆมณฑลกรุงเทพฯ และสถาปนาเป็นสังฆมณฑลเชียงใหม่วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2502 โดยศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันมีประชากรคาทอลิก 61,847 คน ประกอบด้วยพื้นที่ 8 จังหวัดทางภาคเหนือ คือ เชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน มีโรงเรียนคาทอลิกทั้งสิ้น 21 โรงเรียน เป็นโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑล 7 โรงเรียน เป็นโรงเรียนของคณะนักบวช 8 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนของฆราวาสคาทอลิก 6 โรงเรียน

5. สังฆมณฑลราชบุรี แยกออกจากสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในปี 2470 ซึ่งมีนักบวชคณะซาเลเซียนเข้ามาทำงานในด้านการเผยแผ่คริสต์ศาสนธรรมในพื้นที่แห่งนี้ โดยกินพื้นที่ตั้งแต่จังหวัดราชบุรีไปจนถึงจังหวัดในภาคใต้ทั้งหมด (ต่อมาได้แยกออกเป็นสังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี) ได้รับสถาปนาเป็นสังฆมณฑลวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 ปัจจุบันมีพื้นที่รับผิดชอบ 4 จังหวัด ได้แก่ ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี สมุทรสาคร โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดราชบุรี มีจำนวนคริสตชนคาทอลิก 15,674 คน มีโรงเรียนคาทอลิกจำนวน 23 โรงเรียน แบ่งออกเป็นโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑล 15 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดคณะนักบวช 4 โรงเรียน และโรงเรียนฆราวาส 4 โรงเรียน

6. สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี แยกตัวออกจากสังฆมณฑลราชบุรีในปี 2512 และได้รับสถาปนาเป็นสังฆมณฑลวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2512 มีพื้นที่ทั้งหมด 13 จังหวัดทางภาคใต้ของประเทศไทย คือ ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา สตูล ปัตตานี นราธิวาส ยะลา ระนอง ภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง และพัทลุง โดยมีศูนย์กลาง

อยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนคริสตชนคาทอลิก 7,065 คน มีโรงเรียนคาทอลิกทั้งสิ้น 23 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนที่สังกัดสังฆมณฑล 9 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดคณะนักบวช 14 โรงเรียน ไม่มีโรงเรียนที่เป็นของฆราวาสคาทอลิก

7. สังฆมณฑลอุบลราชธานี แยกออกจากสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2496 และได้รับสถาปนาเป็นสังฆมณฑลวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 มีพื้นที่ทั้งหมด 7 จังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ อุบลราชธานี มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สุรินทร์ และอำนาจเจริญ โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนคริสตชนคาทอลิก 26,301 คน มีโรงเรียนคาทอลิกทั้งสิ้น 19 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนที่สังกัดสังฆมณฑล 11 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดคณะนักบวช 7 โรงเรียน และโรงเรียนที่เป็นของฆราวาสคาทอลิก 1 โรงเรียน

8. สังฆมณฑลอุดรธานี แยกออกจากสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2496 และได้รับสถาปนาเป็นสังฆมณฑลวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 มีพื้นที่ทั้งหมด 5 จังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ อุดรธานี ขอนแก่น เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดอุดรธานี มีจำนวนคริสตชนคาทอลิก 19,594 คน มีโรงเรียนคาทอลิกทั้งสิ้น 23 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนที่สังกัดสังฆมณฑล 12 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดคณะนักบวช 10 โรงเรียน และโรงเรียนที่เป็นของฆราวาสคาทอลิก 1 โรงเรียน

9. สังฆมณฑลนครราชสีมา แยกออกจากสังฆมณฑลอุบลราชธานี วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2508 และได้รับสถาปนาเป็นสังฆมณฑลวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 มีพื้นที่ทั้งหมด 3 จังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ อุดรธานี ขอนแก่น เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนคริสตชนคาทอลิก 6,170 คน มีโรงเรียนคาทอลิกทั้งสิ้น 13 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนที่สังกัดสังฆมณฑล 16 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดคณะนักบวช 1 โรงเรียนและโรงเรียนที่เป็นของฆราวาสคาทอลิก 5 โรงเรียน

10. สังฆมณฑลจันทบุรี แยกตัวออกจากอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2487 ได้รับสถาปนาเป็นสังฆมณฑลจันทบุรีวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2508 มีศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดจันทบุรี รับผิดชอบพื้นที่ 8 จังหวัดทางภาคตะวันออกของประเทศไทย ได้แก่ ตราด จันทบุรี ชลบุรี ระยอง ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา (บางส่วน) นครนายก (บางส่วน) มีจำนวนประชากรคาทอลิก 41,010 คน มีโรงเรียนคาทอลิกทั้งสิ้น 41 โรงเรียน เป็นโรงเรียน

สังกัดสังฆมณฑล 18 โรงเรียน เป็นโรงเรียนของคณะนักบวช 14 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนของฆราวาสคาทอลิก 9 โรงเรียน¹⁰³

โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามสถิติปี 2557 มีโรงเรียนคาทอลิกทั้งสิ้น 325 โรงเรียน เป็นโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑล 136 โรงเรียน เป็นโรงเรียนของคณะนักบวช 100 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนของฆราวาสคาทอลิก 89 โรงเรียน ในจำนวนเหล่านี้มีนักเรียนของโรงเรียนคาทอลิกรวมกันทั้งสิ้น 525,083 คน มีครูและบุคลากรทางการศึกษารวมกันทั้งสิ้น 31,476 คน ทั้งหมดนี้คือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคาทอลิก ที่ต้องมีส่วนในการพัฒนาคุณภาพตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก¹⁰⁴

คุณค่าพระวรสารที่เป็นคุณธรรมพื้นฐานของการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย

การศึกษาคาทอลิก มีพื้นฐานมาจากคุณค่าพระวรสาร (Gospel Values) คือ คุณค่าที่พระเยซูสั่งสอน และเจริญชีวิตเป็นแบบอย่างแก่บรรดา สาวศิษย์ และประชาชน ดังที่มีบันทึกในพระคัมภีร์ตอนที่มีชื่อเรียกว่า “พระวรสาร” ซึ่งแปลว่า “ข่าวดี” คำว่า “ข่าวดี” หมายถึงข่าวดีแห่งความรอดพ้นของมนุษย์จากความทุกข์ และข่าวดีนี้คือข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้าที่ทรงรักมนุษย์จนกระทั่งประทานพระบุตรของพระองค์ มาบังเกิดเป็นมนุษย์ คือพระเยซูคริสตเจ้า เพื่อไขแสดงพระองค์และแสดงพระธรรมแก่มนุษย์ ทำการกอบกู้มนุษย์ให้พ้นจากทุกข์ โดยพระเยซูพระองค์นี้ทรงสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน และทรงกลับคืนพระชนม์ชีพเพื่อไถ่กู้มนุษย์ให้รอดพ้นจากบาป บันดาลให้มนุษย์ได้รับชีวิตนิรันดร สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ได้สรุปคุณค่าพระวรสารตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกไว้ 21 ประการ อันเป็นคุณค่าที่พึงปฏิบัติต่อพระเจ้า (สิ่งสูงสุด) ต่อตนเอง ต่อเพื่อนพี่น้องและต่อสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. ความเชื่อศรัทธา (faith)

ความเชื่อศรัทธาหมายถึง ความเชื่อศรัทธาในพระเจ้า ความเชื่อในความเป็นจริงที่อยู่เหนือสิ่งที่เราจำเป็นต้องมองเห็น ความเชื่อในความเป็นจริงของจิตวิญญาณ และในมิติทางศาสนาของชีวิต พระเยซูสอนว่า หากเรามีความเชื่อศรัทธา อัศจรรย์จะเกิดขึ้นในชีวิตของเรา หากเรามีความเชื่อศรัทธา เราจะได้รับ ความรอดพ้น จากบาป และทุกข์ เราต้อง มีความเชื่อ

¹⁰³ สภาการศึกษาคาทอลิก, *ตลอดกาลนิรันดร 350 ปีการศึกษาคาทอลิกไทย* (กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2558), 56-172.

¹⁰⁴ เรื่องเดียวกัน, 472.

ศรัทธาเมื่อเราภาวนา และเมื่อเราอยู่ในวิกฤต ความเชื่อศรัทธาเป็นพื้นฐานของคุณค่าพระวรสารอื่นๆ ทั้งหมด

2. ความจริง (truth)

พระเยซูตรัสว่าพระองค์คือ “หนทาง ความจริง และชีวิต” ชีวิตของเราเป็นการแสวงหา ความจริง ความจริงของโลก ของชีวิต และของมนุษย์ พระองค์สอนเราว่า ความจริงทำให้เราเป็นไท บุคคลที่ไม่เชื่อตรงคือบุตรแห่งปีศาจผู้มีแต่ความเท็จ

3. การไตร่ตรอง/ ภาวนา (reflection/ prayer)

พระเยซูสอนให้เราไตร่ตรองอยู่เสมอ พระองค์สอนให้เรารู้คุณค่าของความสงบ และการไตร่ตรองเพื่อหาความหมายที่ลึกซึ้งของปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต การไตร่ตรองนำไปสู่การเข้าใจ ยอมรับ และปฏิบัติคุณค่าจนเกิดผลมากมาย พระเยซูภาวนาอยู่เสมอ พระองค์ภาวนาเป็นพิเศษ เมื่อประกอบภารกิจสำคัญ เมื่อมีการประจัญ และเมื่อมีวิกฤติของชีวิต พระองค์สอนเรา ให้ภาวนาอยู่เสมอ

4. มโนธรรม/ วิจารณ์ญาณ/ ความกล้าหาญเชิงศีลธรรม (conscience/ discernment/ moral courage)

พระเยซูสอนให้เรามีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวในการรักษาศีลธรรม มีมโนธรรมที่เที่ยงตรง วิจารณ์ญาณแยกแยะชีวิต รู้จักตัดสินใจเลือกทางแห่งความดีงาม และยึดมั่นในทางแห่งความดี แม้ในสถานการณ์ที่เราถูกคุกคาม

5. อิสระภาพ (freedom)

พระเยซูสอนว่า “ความจริงทำให้เราเป็นอิสระ” ซึ่งหมายถึงความเป็นอิสระจากการเป็นทาสของบาป เราปฏิบัติหน้าที่ของเราด้วยความเชื่อมั่น ด้วยความรัก มิใช่ด้วยความกลัว

6. ความยินดี (joy)

ความยินดีเป็นผลของประสบการณ์การสัมผัสความรักของพระเจ้า พระเยซูสอนให้เรา มีใจเบิกบานอยู่เสมอ เพราะชื่อของเราถูกจารึกไว้ในสวรรค์แล้ว ไม่มีสิ่งใดทำให้เราหวั่นไหว หรือหวาดกลัว เพราะพระเจ้ารักเรา

7. ความเคารพ/ ศักดิ์ศรี (respect/ dignity)

มนุษย์ถูกสร้างตามพระฉายาลักษณ์ของพระเจ้า มนุษย์เป็นลูกของพระเจ้า ดังนั้น ชีวิต มนุษย์จึงมีความศักดิ์สิทธิ์ พระเยซูสอนให้เราเคารพศักดิ์ศรีของตนเอง และของกันและกันเราแต่ละ คนมีค่ามากในสายพระเนตรของพระเจ้า

8. ความสุภาพถ่อมตน (humility)

พระเยซูเชื้อเชิญให้เราเลียนแบบพระองค์ “เรียนจากเรา เพราะเรามีใจอ่อนโยน และสุภาพ” คำสอนหลักที่พระเยซูเน้นย้ำบ่อยครั้งคือ ผู้ใดถ่อมตัวลง ผู้นั้นจะได้รับการยกย่องให้สูงขึ้น ผู้ใดมีใจสุภาพอ่อนโยนผู้นั้นย่อมเป็นสุข ผู้ใดมีใจสุภาพเหมือนเด็กเล็กๆ ผู้นั้นจะเป็นผู้ยิ่งใหญ่ที่สุด ในพระอาณาจักรสวรรค์

9. ความซื่อตรง (honesty)

พระเยซูคาดหวังให้เราเป็น “มนุษย์ใหม่” มนุษย์ที่ซื่อตรง ซอบถธรรม ประพฤติซอบในสายพระเนตรของพระเจ้า ดำรงตนอยู่ในศีลธรรม ไม่นำข้อใจคิด ไม่คดโกงหรือเบียดเบียนผู้อื่น ผู้ซื่อตรงต้องเริ่มจากการซื่อสัตย์ ในสิ่งเล็กน้อย ผู้ซื่อตรงจะเกิดผลมากมาย

10. ความเรียบง่าย/ ความพอเพียง (simplicity/ sufficiency)

พระเยซูเจริญชีวิตที่เรียบง่าย คลุกคลีกับประชาชนคนสามัญ ทุกคนเข้าหาพระองค์ได้แม้แต่เด็กๆ พระองค์สอนเราให้กังวลใจในเครื่องแต่งกาย ในอาหารการกิน เพราะพระเจ้าดูแลชีวิตของเราทุกคน สุขจึงจอกยังมีพร และนกในอากาศยังมีรัง แต่พระองค์ไม่มีที่ที่จะวางศิระ

11. ความรัก (love)

พระเยซูสอนให้เรามีความรักแท้ ความรักที่สูงส่งกว่าความรักใคร่ เป็นความรักที่ไม่เห็นแก่ตัว ไม่หวังสิ่งตอบแทน ความรักที่มอบแก่ทุกคน ความรักที่เอาชนะอารมณ์ความรู้สึกของตนจนกระทั่ง สามารถ รักแม้แต่คนที่แค้นกับเรา หลักปฏิบัติพื้นฐานของการแสดงความรัก คือ “ปฏิบัติต่อผู้อื่น ดังที่เราอยากให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อเรา” หลักปฏิบัติขั้นสูงของการแสดงความรัก คือ “รักกันและกันเหมือนที่พระเจ้าทรงรักเรา” ความรักเป็นคุณค่าที่สำคัญที่สุด เป็นจุดมุ่งหมายที่คุณค่าพระวรสารอื่นๆ ทั้งหมดนำไปสู่

12. เมตตา (compassion)

พระเยซูเจริญชีวิตที่เป็นแบบอย่างของความเมตตา พระองค์เมตตาต่อทุกคน คนเจ็บป่วย คนตกทุกข์ได้ยาก และคนด้อยโอกาส พระองค์ร่วมทุกข์กับคนที่มีความทุกข์ เข้าถึงความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น พระองค์สอนเราให้รู้จักพระเจ้าผู้เป็น พระบิดาผู้เมตตา และสอนให้เราเป็นผู้เมตตาเหมือนพระบิดาทรงเป็นผู้เมตตา เล่านิทานเปรียบเทียบที่นำฟังเรื่องชาวสะมาเรียผู้ใจเมตตา

13. ความกตัญญูรู้คุณ (gratitude)

พระเยซู ตรัสชมเชยผู้ที่ได้รับการรักษาจากโรคภัย ที่กลับมาขอบคุณพระองค์ พระเยซูขอบคุณพระเจ้าในทุกขณะ และสอนให้เรา รู้จักกตัญญู รู้คุณต่อพระเจ้า และต่อทุกคน ที่มีบุญคุณต่อเรา

14. การงาน/ หน้าที่ (work/ duty)

พระเยซูสอนให้เราเห็นคุณค่าของการทำงาน ผู้ที่ทำงานก็สมควรได้รับค่าตอบแทน พระองค์จะประทานรางวัลแก่ทุกคนตามการทำงานของแต่ละคน พระองค์ทำงานอยู่ เสมอเหมือนพระบิดาทำงานอยู่เสมอ พระองค์ยังสอนว่าการทำงานเป็นการถวายเกียรติ แต่พระเจ้า เราพึงระลึกอยู่เสมอว่าเราต้องทำงานเพื่ออาหารที่คงอยู่ เป็นชีวิตนิรันดร์ “จงทำงานหนักเพื่อเข้าประตูแคบสู่พระราชัยสวรรค์”

15. การรับใช้ (service)

พระเยซูเสด็จมาในโลกเพื่อมารับใช้มิใช่มาเพื่อได้รับการรับใช้ พระองค์สอนสานุศิษย์ว่าพระองค์ผู้เป็น พระเจ้ายังรับใช้พวกเขา ดังนั้นพวกเขาต้องรับใช้ผู้อื่นเช่นเดียวกัน ผู้ใหญ่กว่าจะต้อง รับใช้ผู้น้อยกว่า

16. ความยุติธรรม (justice)

พระเยซูสอนให้เราแสวงหาความยุติธรรมให้กับผู้อื่นก่อนให้กับตนเอง ความยุติธรรมเรียก ร้องให้เราเปิดใจกว้างต่อความต้องการของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ด้อยกว่าเรา

17. สันติ/ การคืนดี (peace/ reconciliation)

พระเยซูตรัสว่า พระองค์มอบสันติของพระองค์แก่เรา สันติเป็นผลมาจากความยุติธรรม เราสามารถนำสันติสู่สังคมที่เราอยู่โดยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกัน มีใจที่ปล่อยวาง หลุดพ้นจากความวุ่นวาย หลีกเลียงความรุนแรงทุกชนิด และเมื่อมีความขัดแย้ง เราต้องพร้อมที่จะคืนดีเสมอ การคืนดีเป็นผลจากการเคารพซึ่งกันและกัน และใจเปิดต่อการเสวนา

18. อภัย (forgiveness)

พระเยซูสอนศิษย์ให้ภาวนาต่อพระบิดาเสมอๆ ว่า “โปรดอภัยแก่ข้าพเจ้า เหมือนที่ข้าพเจ้าอภัยให้ผู้อื่น ที่ทำผิดต่อข้าพเจ้า” พระเยซูเล่านิทานของบิดาผู้ใจดีที่ให้อภัยแก่ลูกที่ล้างผลาญทรัพย์ สมบัติของบิดา พระเยซูให้อภัยแก่ผู้ที่ตรึงพระองค์บนกางเขน (ลก 23:34) การรู้จักให้อภัย ผู้อื่นเกิดขึ้นได้เมื่อเรารู้จักเอาชนะความโกรธเคือง ความอาฆาตมาด

ร้ายทุกชนิด การให้อภัยของเราต้องไม่มีขอบเขตเหมือนที่พระเจ้าให้อภัยแก่เราอย่างไม่มีขอบเขต

19. ความเป็นหนึ่ง/ ความเป็นชุมชน (unity/ community)

พระเยซูสอนว่า มนุษย์ทุกคนเป็นพี่น้องกัน ทุกคนมีพระเจ้าเป็นพระบิดาองค์เดียวกัน ดังนั้น มนุษย์จึงต้องสร้างสังคมมนุษย์ให้น่าอยู่ ความเป็นพี่เป็นน้องกัน มีสายใยยึดเหนี่ยวกันอย่างมั่นคง ไม่ว่าเราจะอยู่ในหน่วยใดของสังคม ทั้งบ้าน โรงเรียน และท้องถิ่น เราต้องแสดงความเป็นเจ้าของ การมีส่วนร่วมในชีวิตของชุมชนนั้นๆ

20. การพิศเพ่งสิ่งสร้าง/ รักรักรวมชาติ (wonder/ conservation)

พระเยซูสอนให้เรามองดูความสวยงามของธรรมชาติ ดวงดาวบนท้องฟ้า นกที่บินในอากาศ ดอกไม้ในทุ่งหญ้าแล้วมองเห็นความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าผู้สร้างธรรมชาติ มองเห็นความน่าพิศวงของธรรมชาติ ที่ถูกสร้างมาเพื่อให้อมนุษย์เอ้าใจใส่ดูแล เราจึงต้องหวงแหนธรรมชาติ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พิทักษ์โลกของเราให้อนุชนรุ่นหลัง

21. ความหวัง (hope)

ความหวังมีพื้นฐานอยู่บนคำสัญญาของพระเจ้าที่ว่า พระองค์มาเพื่อกอบกู้มนุษย์ทุกคน ให้ความรอดพ้นจากบาป และมีชีวิตนิรันดร์ ความหวังทำให้เรามีความอดทน พากเพียร และมั่นคงในความดี ความหวังยังทำให้เราคิดบวก มองโลกในแง่ดี เราหวังในพระเจ้ามิใช่ในวัตถุ ความหวังเป็นแรงบันดาลใจให้เราเชื่อมั่นในคุณค่าพระวรสารอื่นๆ ทั้งหมด

ที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า คุณค่าที่ 1 ความเชื่อเป็นพื้นฐานของคุณค่า คุณค่าที่ 2-9 คุณค่าที่เป็นหน้าที่ต่อพระเจ้าและต่อตนเอง คุณค่าที่ 11 ความรักเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของคุณค่า คุณค่าที่ 12 - 20 คุณค่าที่เป็นหน้าที่ต่อผู้อื่นและสิ่งสร้าง คุณค่าที่ 21 ความหวังเป็นความมั่นคงของคุณค่า ทั้งหมดเป็นคุณค่าของพระวรสารที่ควรบูรณาการในกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนคาทอลิก¹⁰⁵

ความท้าทายต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย

พระศาสนจักรคาทอลิกสากลภายใต้การดำเนินการของสมณกระทรวงศึกษาคาทอลิกได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษอบรมทั้งในสถานอบรม (Seminary) และในสถาบันการศึกษาหรือในโรงเรียน เพราะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนามนุษย์ อันเป็นการสืบต่อ

¹⁰⁵

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2555), 60-65.

พันธกิจของพระเยซูคริสตเจ้า ด้วยเหตุนี้สมณกระทรวงฯ จึงมีการศึกษาทบทวนพันธกิจนี้อยู่เสมอโดยออกสมณสาส์นต่างๆ เรื่อยมา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานในด้านการจัดการศึกษาอบรมให้เหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสมณสาส์นเล่มล่าสุดที่ออกมาคือ การศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต ฟันฟูความกระตือรือร้นใหม่ (Educating today and Tomorrow – A Renewing Passion) ซึ่งเป็นเอกสารเพื่อการไตร่ตรองเตรียมการประชุมสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกสากลในเรื่องอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก พ.ศ. 2558 ด้วยเหตุนี้ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบด้านการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย จึงได้รับแนวทางเหล่านี้มาไตร่ตรองร่วมกับงานวิจัยที่ได้ทำมาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับโรงเรียนคาทอลิก การไตร่ตรองนี้ได้ดำเนินการตามกรอบแนวคิดจากเอกสารของพระศาสนจักรสากล โดยมีประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ความท้าทายด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกคือการพัฒนามนุษย์ทั้งครบด้วยการเลียนแบบชีวิตและพันธกิจของพระเยซูคริสตเจ้า นี่คือธรรมชาติ (Nature) ของโรงเรียนคาทอลิกที่เป็นเครื่องมือของพระศาสนจักรในการสืบสานพันธกิจการพัฒนามนุษย์ของพระเยซูคริสตเจ้า (Human development) เป็นพันธกิจแห่งการเผยแผ่พระธรรม สมณสาส์น”โรงเรียนคาทอลิก” ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า “เพื่อการให้การอบรมสั่งสอนทั้งครบและช่วยพัฒนามนุษย์ลักษณะบรรทัดฐานของบุคคล สิ่งเหล่านี้ โรงเรียนคาทอลิกต้องดำเนินการโดยบุคคลและคณะบุคคลที่ได้รับแรงบันดาลใจจากพระวรสาร เป็นผู้ที่ได้รับการหล่อหลอมโดยวิธีการสอนแบบคริสต์ เพื่ออบรมให้คนหนุ่มสาวได้รู้จักอุทิศตนเสียสละและรับใช้สังคม นี่คือนโยบายสำหรับสถาบันการศึกษาและโรงเรียนคาทอลิกต้องจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระศาสนจักรคาทอลิก”¹⁰⁶

จากสภาพบริบทโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยในปัจจุบันพบความจริงว่าโรงเรียนคาทอลิกไหลตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้และการใส่ใจต่อการบริหารงานตามแนวอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เน้นการแข่งขันด้านวิชาการเพื่อชื่อเสียงมากกว่าการอบรมด้านศีลธรรม มุ่งแสวงหาผลกำไร จนทำให้ภาพลักษณ์

¹⁰⁶ The sacred Congregation for Catholic Education, *The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1997), No. 11.

ของโรงเรียนคาทอลิกบางแห่งถูกมองว่าเป็นธุรกิจการศึกษา เป็นโรงเรียนของคนมั่งมี ยังไม่ได้สนองตอบต่อพันธกิจนี้ของพระศาสนจักรคาทอลิกเท่าที่ควร¹⁰⁷

อย่างไรก็ตามสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย เห็นถึงความสำคัญในการนำอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกมาใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้มีการดำเนินการในเรื่องนี้อย่างเป็นทางการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 16 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมประมาณ 800 คน โดยสรุปเป็นเอกสาร “ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015” ที่กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ฝ่ายการศึกษาของสังฆมณฑลต่างๆ รวมทั้งคณะนักบวชและฆราวาสยังได้มีการจัดสัมมนาเพื่อทำความเข้าใจเรื่องอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและบุคลากรในสังกัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและมีโครงการต่างๆ สนับสนุนเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกต่อทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาคาทอลิก¹⁰⁸

2. ความท้าทายด้านแนวคิดชุมชนการศึกษา (Educational community) และด้านการเสวนา (dialogue) หมายถึงการเปลี่ยนแนวคิดที่มองโรงเรียนเป็นชุมชนการศึกษา โดยมองโรงเรียนว่ามีลักษณะเหมือนชุมชน (Community) ที่ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ ครู ผู้อำนวยการ บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน ซึ่งแต่ละคนก็มีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน แต่ทุกคนได้มามีส่วนร่วมกันในการทำให้พันธกิจการศึกษาบรรลุสู่เป้าหมาย ด้วยเหตุนี้ สมาชิกทุกคนในชุมชนจึงต้องมีความสัมพันธ์กัน มุ่งมั่นที่จะร่วมมือกันด้วยจิตตารมณ์แห่งความรักตามคุณค่าพระวรสาร

จากแนวคิดนี้ ส่งผลถึงการทำงานที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน (โรงเรียน) อันประกอบไปด้วย ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ครู นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา ฯลฯ ทุกฝ่ายจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมองหาที่จะได้สื่อสารกัน ร่วมกันถกเถียงปัญหาและหาทางออกร่วมกันอยู่เสมอ โรงเรียนในฐานะที่เป็นชุมชนแห่งการศึกษาจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันสมาชิก โดยอาศัยการเสวนา Dialogue แลกเปลี่ยนกันในหมู่ครู

¹⁰⁷ สภาการศึกษาคาทอลิก, ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), 9.

¹⁰⁸ เรื่องเดียวกัน, 39-41.

ระหว่างครูกับนักเรียน และในหมู่นักเรียนด้วยกัน¹⁰⁹ นอกจากนี้ยังมีการประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา จัดตั้งเครือข่าย ผู้ปกครอง สมาคมครูผู้ปกครอง และสมาคมศิษย์เก่าของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการจัดทำหลักสูตรและจัดการศึกษาของโรงเรียน สํารวจแห่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดทำฐานข้อมูลจัดการการเรียนรู้¹¹⁰ สิ่งเหล่านี้ เป็น อุดมการณ์ที่โรงเรียนคาทอลิกทุกแห่งจะต้องพยายามทำให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ท่ามกลาง แนวคิดด้านปัจเจกนิยม (Individualism) ที่เน้นความสำคัญของบุคคลจนลืมความสัมพันธ์ที่ บุคคลจะต้องมีต่อกัน

3. ความท้าทายด้านสังคมการเรียนรู้ที่ไม่มีขอบเขต หมายถึงกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) และการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและสารสนเทศ (ICT) ส่งผล กระทบต่อการเจริญชีวิตของมนุษย์อย่างมาก ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ผู้ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือบรรดาเด็ก ๆ และเยาวชน ที่ยังขาดบรรทัดฐานในการตัดสินใจ เลือกคุณค่าสำหรับการเจริญชีวิต ในฐานะที่โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานที่ที่จะต้องเตรียม บุคคลที่จะไปปรับผิชอบต่อสังคมโลกต่อไปในอนาคต จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเสนอวิธีการ อบรมนักเรียนแบบใหม่ที่มีใช้เพื่อตอบสนองของความต้องการของปัจเจกชน โดยเพียงให้บริการ ด้านวุฒิปัตร์เพื่อเป็นหลักประกันในองค์ความรู้เท่านั้น แต่เป็นสถานที่ที่หล่อหลอมประสบการณ์ อย่างเข้มข้นจากการแบ่งปันของครูที่จะต้องเตรียมการสอนอย่างดี ปลูกเร้าให้นักเรียนมุ่ง แสวงหาความจริง ค้นพบคุณค่าที่มีความหมายต่อการดำรงชีวิต พร้อมทั้งเลือกคุณค่าที่จะ นำสู่การพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้มากขึ้นอย่างไม่มีวันจบ เป็นการศึกษาดลอดชีวิต ด้วยเหตุ

¹⁰⁹ The sacred Congregation for Catholic Education, *The Religious Dimension of Education in a Catholic School* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988), No. 31-32.

¹¹⁰ สภาการศึกษาคาทอลิก, *ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2555), 20-21.

นี่จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องหาวิธีการสอนที่เหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบัน เพื่ออบรมนักเรียนให้รู้เท่าทันสื่อสมัยใหม่ อันเป็นเป้าหมายของโรงเรียนที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้¹¹¹

จากสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก ด้วยผลการศึกษาเรื่อง “บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก” ได้นำเสนอผลการวิจัยด้านหลักสูตรที่อาจมีผลทำให้โรงเรียนคาทอลิกไม่สามารถเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง เพราะหลักสูตรเป็น การศึกษาแบบแยกส่วนไม่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคม หลักสูตรบังคับให้มุ่งเน้นเรื่องวิชาการจนเด็กขาดการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานต่างๆ ประกอบกับหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามนโยบายของรัฐบาลหรือกระทรวงศึกษาธิการ การถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรทั้งประเทศยังทำได้มีประสิทธิภาพเพียงพอ ส่งผลให้บุคลากรมีความเข้าใจต่ำและการนำไปใช้ ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ ระบบการประเมินผลและการแข่งขันเป็นแบบประเมินที่วัดความสามารถในการจดจำมากกว่าความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทำให้การเรียนการสอนยังเน้นที่การท่องจำเพื่อนำมาสอบมากกว่าการเรียนเพื่อนำไปได้ในชีวิตจริง¹¹²

4. ความท้าทายด้านการศึกษาที่มีการบูรณาการสู่การปฏิบัติ หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกจะต้องเป็นสถานที่ที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้แก่นักเรียน โดยไม่เพียงแต่สอนให้เข้าถึงองค์ความรู้และประโยชน์ศาสตร์แขนงนั้นๆ เท่านั้น แต่สามารถบูรณาการองค์ความรู้และคุณค่าแห่งพระวรสารเข้าด้วยกัน จนทำให้พวกเขาสามารถค้นพบความหมายและคุณค่าของชีวิตของตนได้ ความรู้ไม่เพียงแต่การรับรู้และเข้าใจว่าสิ่งนั้นคืออะไร แต่เป็นการประยุกต์ใช้ ความรู้นั้นเพื่อที่จะสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมทั้งปวงได้ โดยมีทักษะด้านจิตสำนึก การคิดวิพากษ์เชิงสร้างสรรค์ และการปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น (Transformative Action)¹¹³

¹¹¹ The Sacred Congregation for Catholic Education, *Educating Together in Catholic Schools* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2007), 1-2.

¹¹² สภาการศึกษาคาทอลิก, *รายงานผลการศึกษาเรื่อง...บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย* (กรุงเทพฯ, จีเอฟเค มาร์เก็ตไวส์ จำกัด, 2557), 9.

¹¹³ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The Catholic School* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1977), No. 38-43.

สภาพความเป็นจริงในสังคมโลกพบว่า การศึกษาในโรงเรียนปัจจุบันมีหน้าที่ที่จะต้องตอบสนองต่อตลาดแรงงาน โรงเรียนถูกใช้เพื่อเป็นเครื่องมือเพื่อรับใช้ระบบเศรษฐกิจ การตลาด โรงเรียนขาดอิสรภาพในการกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาของตนเอง สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นสังคมไทย จากเอกสาร “ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015” พบว่าสภาพปัจจุบันของโรงเรียนคาทอลิกหลายแห่งพบกับข้อท้าทายและตกอยู่ในสภาพไหลตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เน้นการแข่งขันด้านวิชาการเพื่อชื่อเสียง จนขาดอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก เป็นธุรกิจการศึกษาที่เน้นด้านวิชาการมากกว่าการอบรมบ่มเพาะทางด้านศีลธรรม ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกจึงต้องหันมาทบทวนพันธกิจด้านการจัดการศึกษาของตนที่จะต้องสร้างคนขึ้นมาเพื่อเป็นมโนธรรมของสังคม เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น

5. ความท้าทายด้านเครื่องมือและทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดหมายถึง สภาพความก้าวหน้าของวิทยาการสมัยใหม่ จำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนคาทอลิกจะต้องมีอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัย เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพทันต่อยุคสมัยที่พัฒนาขึ้น สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ความฟุ่มเฟือย แต่เป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อโรงเรียนในการดำเนินงานในฐานะของสถาบันการศึกษา เช่น อาคารเรียนที่เหมาะสมที่ใช้เป็นห้องเรียน ห้องประกอบการต่างๆ ห้องพักครู ห้องประชุม ห้องสำหรับพบปะผู้ปกครอง ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์การสอนทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย ฯลฯ เพราะด้วยหลักความยุติธรรมนักเรียนมีสิทธิที่จะได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นเหมือนอยู่บ้านตัวเอง มีความปลอดภัย และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกจึงมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นให้สามารถมีทรัพยากรและองค์ความรู้ที่ทันสมัยตลอดจนได้ใช้อุปกรณ์การศึกษาที่จำเป็นเหล่านี้ ทั้งจากบุคคลและองค์กรสาธารณะที่มีหน้าที่ในการสนับสนุนการศึกษา¹¹⁴

จากสภาพความเป็นจริงทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำอันเลวร้ายในปัจจุบัน และการสนับสนุนจากภาครัฐที่จำกัด ส่งผลกระทบอย่างมากต่อปัญหาทางการเงินและด้านบุคลากรของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยในขณะนี้ เพราะโรงเรียนคาทอลิกเป็นโรงเรียนเอกชน มีรายได้หลักมาจากค่าเล่าเรียนและเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งได้รับค่อนข้างจำกัด

¹¹⁴ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The Religious Dimension of Education in a Catholic School : guidelines for reflection and renewal* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988), No. 27-29.

โรงเรียนต้องนำงบประมาณเหล่านี้มาใช้ในการบริหารจัดการทั้งส่วนที่เป็นเงินเดือนครูและงบประมาณโรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องนี้ หากเปรียบเทียบสถาบันการศึกษาของรัฐบาลและเอกชนจะพบว่าเกิดช่องว่างอย่างมากระหว่างการสนับสนุนของภาครัฐบาลต่อโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนรัฐบาล ทั้งในส่วนตัวด้านเงินเดือนครูและด้านอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ จึงเป็นความท้าทายของโรงเรียนคาทอลิกที่จะต้องดำเนินการเพื่อรักษาคุณภาพทางการศึกษาท่ามกลางข้อจำกัดเหล่านี้¹¹⁵

6. ความท้าทายด้านอภิบาล หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกต้องงานพัฒนามนุษย์ขององค์พระเยซูคริสตเจ้าโดยอาศัยกิจกรรมด้านงานอภิบาล (Pastoral Work) คือกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการคุณค่าพระวรสารที่เป็นแก่นของการศึกษาคาทอลิกเข้าไปสู่วัฒนธรรมและความเชื่อของนักเรียน พร้อมๆ กับการศึกษาศาสตร์แขนงต่างๆ ที่เป็นความรู้ของมนุษย์ โดยกระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นพบคุณค่าในชีวิตและตัดสินใจเลือกคุณค่ามาใช้ในการเจริญชีวิตพร้อมทั้งพยายามส่งเสริมคุณค่านั้นให้เกิดขึ้นในสังคม โดยอาศัยครูเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดพัฒนาตนเองและนำไปสู่การปฏิบัติ จึงอาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนคาทอลิกใช้กระบวนการอภิบาลนักเรียนเพื่อทำให้พวกเขากลายเป็นผู้ที่จะออกไปอภิบาลคนอื่นในสังคมต่อไป¹¹⁶

จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบันพบว่า เยาวชนไทยให้ความสำคัญต่อการมุ่งมั่นในการเรียน เพื่อมีเป้าหมายที่จะประสบผลสำเร็จในชีวิตในการที่จะได้งานดี ๆ เพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิต ทั้งด้านตำแหน่งและทรัพย์สิน ทุกคนต่างพยายามต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง แต่ขณะเดียวกันบทบาทหน้าที่ต่อส่วนรวมเป็นต้นในด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและชุมชนตลอดจนงานด้านมีจิตอาสาและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านการเมือง พบว่ายังมีน้อยมากสำหรับเยาวชนไทย จึงจำเป็นต้องช่วยกันปลูกฝังสิ่งเหล่านี้ให้เกิดขึ้นในหมู่เยาวชน เพื่ออนาคตที่ดีของประเทศ เพราะประเทศชาติจะเจริญได้ก็ต่อเมื่อคนในชาติมีจิตสาธารณะที่จะเห็นประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง ดังนั้น บทบาท

¹¹⁵ สภาการศึกษาคาทอลิก, รายงานผลการศึกษาเรื่อง...บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย (กรุงเทพฯ: จีเอฟเค มาร์เก็ตไวัสส์ จำกัด, 2557) 10.

¹¹⁶ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The Religious Dimension of Education in a Catholic School : guidelines for reflection and renewal* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988), No. 31.

หน้าที่ที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิกจะต้องเป็นผู้สร้างผู้อภิบาลให้แก่สังคมโดยอาศัยกระบวนการอภิบาล¹¹⁷

7. ความท้าทายด้านการหล่อหลอมเยาวชนในมิติด้านศาสนา หมายถึงโรงเรียนคาทอลิกใช้หลักธรรมทางศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจของนักเรียน เพราะพันธกิจการพัฒนามนุษย์ด้วยการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก มุ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบุคคลจากภายใน เป็นการฟื้นฟูจิตใจมนุษย์ขึ้นใหม่ เพื่อเจริญชีวิตในแนวทางที่ส่งเสริมคุณค่าความดีงามตามประสา มนุษย์ ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนคาทอลิกจึงจำเป็นต้องหล่อหลอมเยาวชนด้วยศาสนา เพราะศาสนาจะทำให้เยาวชนได้ค้นพบความจริงที่จะทำให้ชีวิตของตนมีความหมาย และมีเป้าหมายในการเจริญชีวิต อันจะนำชีวิตไปสู่จุดหมายสูงสุดของความเป็นมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงถือเป็นลักษณะเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิกที่จะต้องอบรมสั่งสอนในเรื่องศาสนาด้วยการ “สอน คำสอน” ซึ่งหมายถึง การอบรมสั่งสอนที่รวมเรื่องศาสนาเข้าด้วยกันกับการให้การศึกษาอบรม ในศาสตร์อื่นๆ นี่คือนวัตกรรมของโรงเรียนคาทอลิก เป็นเหตุผลที่ทำให้โรงเรียนคาทอลิกดำรง อยู่และเป็นที่สนใจของผู้ปกครองส่งลูกหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียนคาทอลิก¹¹⁸

จากสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในโรงเรียนในปัจจุบัน พบว่าวิชาคริสตศาสนา และวิชาที่เกี่ยวข้องกับด้านศาสนา ด้านศีลธรรมและจริยธรรม กำลังจะสูญหายไปจากหลักสูตรของ กระทรวงศึกษาธิการ วิชาเหล่านี้เป็นวิชาที่ช่วยสร้างมโนธรรม (Conscience) ให้แก่นักเรียน ทำให้พวกเขาได้ค้นพบความหมายของชีวิต โลก จิตและวิญญาณ ทำให้มนุษย์รู้จักความดี ความชั่ว ค้นพบจุดหมายของตนในการเจริญชีวิตในฐานะมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้นักเรียนชาติดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุข¹¹⁹ จึงจำเป็นต้องนำกลับมาให้ความสำคัญ เป็นต้นในหลักสูตรของโรงเรียนคาทอลิก

¹¹⁷ สภาการศึกษาคาทอลิก, *ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก* (เอกสาร การวิจัยโรงเรียนคาทอลิก, 2557), 47.

¹¹⁸ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The Religious Dimension of Education in a Catholic School: guidelines for reflection and renewal* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988), 66.

¹¹⁹ สภาการศึกษาคาทอลิก, *ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก*, (เอกสาร การวิจัยโรงเรียนคาทอลิก, สภาการศึกษาคาทอลิก 2557), 51.

8. ความท้าทายจากสังคมพหุศาสนาและพหุวัฒนธรรม หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกเป็นสังคมที่เคารพในความแตกต่าง เพราะศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาด้วยการศึกษาที่เหมาะสมกับเชื้อชาติ สถานะ วัย เพศ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชนชาติตน¹²⁰ สิทธินี้จะทำให้เขาสามารถพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายสูงสุดในชีวิตของเขา และสามารถใช้ชีวิตของตนสร้างความสัมพันธ์กลมกลืนกับผู้อื่น เสริมสร้างความเป็นหนึ่งเดียวระหว่างกันเพื่อประโยชน์สุขแก่สังคมและพวกเขาจะร่วมกันรับผิดชอบกับผู้อื่นในการพัฒนาโลกต่อไป สิ่งเหล่านี้จะสามารถเกิดขึ้นได้ในโรงเรียนคาทอลิก เมื่อมนุษย์เปิดใจรับบริบททางสังคมที่แตกต่าง ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ และพร้อมที่จะเสวนา (Dialogue) แลกเปลี่ยนกับความหลากหลายเหล่านั้นด้วยการเจริญชีวิตที่เป็นประจักษ์พยานในสิ่งที่เขาเชื่อ นั่นด้วย

สภาพความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนาเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้คนที่ต่างเชื้อชาติ วัฒนธรรมและศาสนา และนโยบายของชาติที่กำลังนำพาประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (Asian Community) สถานการณ์ศึกษาคาทอลิก พบว่าโรงเรียนคาทอลิกยังขาดวิสัยทัศน์และการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเหมาะสมในด้านต่างๆ¹²¹ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือ ครูในโรงเรียนคาทอลิกยังไม่ได้รับการเตรียมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมนี้เท่าที่ควร การเตรียมตัวที่สำคัญมิใช่การเตรียมในเรื่องภาษาเท่านั้น แต่เป็นการเปิดใจรับวัฒนธรรมที่แตกต่าง ครูควรได้รับการศึกษาอบรมที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับเอกลักษณ์ ความศรัทธาและความเชื่อของตนเองและพร้อมที่จะเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมที่แตกต่างของผู้อื่น เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างกลุ่มบุคคลที่มีความเชื่อที่แตกต่าง ทั้งระหว่างนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสามารถทำงานร่วมกันในการพัฒนาสังคมไปสู่ความสงบสุข และสันติภาพ

9. ความท้าทายด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครูและกระบวนการฝึกอบรมครู หมายถึง ครูในโรงเรียนคาทอลิกต้องได้รับการพัฒนา มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะ

¹²⁰ The sacred Congregation for Catholic Education, *Declaration on Christian Education(Gravissimum Educationis)* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1965), 1.

¹²¹ ศุนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม, *การวิเคราะห์ความพร้อมของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน* (นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2555), 125.

บทบาทของครูคือผู้ที่จะทำให้พันธกิจด้านการเรียนการสอนสำเร็จ “ครู” ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนพันธกิจนี้ การที่จะทำให้ครูมีคุณภาพท่ามกลางสิ่งท้าทายที่หลากหลายในยุคปัจจุบัน ครูต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Ongoing Formation) ตลอดชีวิต¹²² รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว มิฉะนั้นการสอนของเขาจะไม่น่าเชื่อถือ ไม่น่าไว้วางใจ เพราะบทบาทของครูคือผู้ที่สอนความจริงและเจริณชีวิตที่เป็นประจักษ์พยานในสิ่งที่ตนเองได้สอนแก่บรรดานักเรียน เพราะการสอนมิใช่แค่เพียงให้เนื้อหาด้านวิชาการในศาสตร์แขนงต่างๆ เท่านั้น แต่เป็นการเชื่อมโยงความรู้ที่มีต่อโลกและบูรณาการเข้าด้วยกันกับคุณค่าพระวรสาร ซึ่งเป็นการประกาศข่าวดีในบริบทของการศึกษา เพื่อนำพานักเรียนแต่ละคนสู่เป้าหมายสูงสุดในชีวิตของพวกเขา

นอกจากนี้ สถานที่และทรัพยากรสำหรับการฝึกอบรมครู ควรจะถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพราะสิ่งนี้ถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญของพระศาสนจักรคาทอลิกในทุกระดับ ทั้งระดับชาติและสังฆมณฑล โดยอาจมอบหมายให้สถาบันต่างๆ เช่น คณะนักบวช มหาวิทยาลัยหรือสถาบันคาทอลิก วัดในเขตสังฆมณฑลตลอดจนสถาบันการอบรม (Seminary) เป็นผู้รับผิดชอบพันธกิจนี้และดำเนินการจนสำเร็จ¹²³

รายงานการวิจัยเรื่อง “บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิก ปี 2014” ได้พบปัญหาทางด้านบุคลากรในโรงเรียนคาทอลิกว่า ครูขาดความพร้อมในการสอน เนื่องจากไม่มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างแท้จริง ทำให้ปัจจุบันการเรียนการสอนเป็นแค่การบอกต่อข้อมูลให้นักเรียนไปท่องจำ โรงเรียนขาดแคลนจำนวนครูที่มีประสิทธิภาพในการสอน เนื่องจากขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณจากภาครัฐ โดยเฉพาะในช่วงเวลาของการเรียกสอบบรรจุครูผู้ช่วยของรัฐบาล ครูไม่มีเวลาเพียงพอในการให้ความเอาใจใส่เด็กเป็นรายบุคคล เนื่องจากมีปริมาณเด็กเป็นจำนวนมากที่ต้องดูแล¹²⁴

¹²² The sacred Congregation for Catholic Education, *Declaration on Christian Education(Gravissimum Educationis)* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1965), 8.

¹²³ The Sacred Congregation for Catholic Education, *Educating Today and Tomorrow – A Renewing Passion* (Vatican: Vatican City, 2557) No. 3 (1)(K).

¹²⁴ สภาการศึกษาคาทอลิกฯ, *รายงานผลการศึกษาเรื่อง บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย* (กรุงเทพฯ: จีเอฟเค มาร์เก็ตไวิส์ จำกัด, 2557), 10.

สภาการศึกษาคาทอลิกได้ตระหนักถึงความสำคัญในการฝึกอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในด้านต่างๆ โดยได้กำหนดถึงพันธกิจที่โรงเรียนคาทอลิกพึงกระทำในด้านนี้คือการส่งครูเข้ารับการศึกษาหลักสูตรจิตตภาลในจำนวนที่เพียงพอ จัดให้มีการอบรมครูในการจัดทำหลักสูตร แผนการสอนการสอน และกระบวนการเรียนการสอน โดยบูรณาการคุณค่าพระวรสารกับเนื้อหาวิชาการ และใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการสอน จัดอบรมครูและบุคลากรให้เข้าใจถึงคุณค่าและเป้าหมายของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตลอดจนทักษะที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างทักษะความเป็นครูมืออาชีพและจิตวิญญาณครูโรงเรียนคาทอลิกพร้อมทั้งจัดให้มีกิจกรรมฟื้นฟูจิตใจครูและบุคลากรในระดับโรงเรียนสังฆมณฑล และสภาการศึกษาคาทอลิกฯ เพื่อให้เข้มแข็งในคุณค่าพระวรสารอย่างสม่ำเสมอ¹²⁵

10. ความท้าทายด้านกฎหมาย หมายถึงโรงเรียนคาทอลิกควรได้รับสิทธิทางกฎหมายอย่างเท่าเทียม เพราะการศึกษาคาทอลิกได้จัดการศึกษาโดยปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เพื่อพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ เข้าใจในบทบาทสิทธิและหน้าที่ของตน มีความซื่อสัตย์ เสรีภาพ และความยุติธรรม ปฏิบัติตนตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างถูกต้องโดยไม่ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของคนอื่น ร่วมกันอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข โดยปฏิบัติตามหลักขนบธรรมเนียมอันดีงามของไทย ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของชาติ¹²⁶ อย่างไรก็ตาม โรงเรียนคาทอลิกในฐานะที่เป็นโรงเรียนเอกชนยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างเท่าเทียมตามสิทธิทางกฎหมาย

จากรายงานของงานวิจัยเรื่อง บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกปี 2014 ได้สรุปประเด็นในเรื่องสภาพโรงเรียนคาทอลิกในบริบทของสังคมไทยในปัจจุบันว่ามีความเหลื่อมล้ำในการได้รับสิทธิทางกฎหมายและการสนับสนุนด้านต่างๆ จากภาครัฐที่มุ่งเน้นสนับสนุนโรงเรียนของภาครัฐมากกว่าภาคเอกชน และทัศนคติที่มองเห็นโรงเรียนเอกชน

¹²⁵ สภาการศึกษาคาทอลิกฯ, ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2555), 18-20.

¹²⁶ The Sacred Congregation for Catholic Education, *The Religious Dimension of Education in a Catholic School : guidelines for reflection and renewal* (Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988), No. 45.

เป็นคู่แข่ง ก่อให้เกิดความร่วมมือกันในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างคุ้มค่า”¹²⁷ นอกจากนี้จากผลสรุปของการสัมมนาในเอกสาร “ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกปี 2012-2015 พบว่า ชาติความเสมอภาคด้านนโยบายจัดการศึกษาของรัฐ โดยโรงเรียนคาทอลิกในฐานะเป็นโรงเรียนเอกชนยังไม่สามารถเรียกร้องสิทธิได้เท่าเทียมกับโรงเรียนของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม สภาการศึกษาคาทอลิกได้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนคาทอลิกในการเรียกร้องสิทธิอันพึงได้จากรัฐบาลและปกป้องสิทธิของโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กที่กระจายตัวอยู่ในชนบท

ที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของสภาการศึกษาคาทอลิกในฐานะที่เป็นองค์กรที่รับผิดชอบงานทางด้านการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก ได้พยายามประสานความร่วมมือกับโรงเรียนคาทอลิกทั่วประเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือการพัฒนามนุษย์ให้เต็มศักยภาพ ซึ่งกระบวนการดังกล่าว ได้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกับพระศาสนจักรสากลที่เน้นความสำคัญของการศึกษาอบรมตามแนวคริสต์ศาสนา อันเป็นอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกและพยายามบูรณาการร่วมกับมาตรฐานการศึกษาไทย ดำเนินการจัดการศึกษาในสังคมไทยเรื่อยมา ท่ามกลางกระแสความท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม โรงเรียนคาทอลิกต้องยืนหยัดที่จะก้าวผ่านความท้าทายเหล่านั้นโดยยืนหยัดถึงอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก พร้อมทั้งซื่อสัตย์ต่อพันธกิจของตนที่ได้รับมอบหมายจากองค์พระเยซูคริสตเจ้าในงานพัฒนามนุษย์ เพื่อสร้างอนาคตที่ดีต่อประเทศและสังคมโลกต่อไป

แนวคิดของนักวิชาการและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคาทอลิก

การศึกษาคาทอลิกเป็นเครื่องมือของพระศาสนจักรในการพัฒนามนุษย์ และเป็นสนามแห่งการเผยแผ่ธรรม ด้วยเหตุนี้จึงมี มีนักวิชาการ และนักการศึกษามากมายที่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องและได้ให้ทัศนะกับการจัดศึกษาคาทอลิก ตลอดจนมีงานวิจัยต่างๆ ทั้งไทยและต่างประเทศที่ให้แนวคิดในหลายแง่มุมกับการศึกษาคาทอลิก ซึ่งพอจะประมวลความคิดได้ดังนี้

¹²⁷ สภาการศึกษาคาทอลิก, รายงานผลการศึกษาเรื่อง...บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย (กรุงเทพฯ: จีเอฟเค มาร์เก็ตไวัส จำกัด, 2557),10.

เลลาแบล็กเวลล์ คาร์ก (Laura Blackwell Clark) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกในสหรัฐอเมริกา ในปี 2005/2548 เรื่อง “เพราะว่าเราเป็นคาทอลิก: อัตลักษณ์คาทอลิกในโรงเรียนคาทอลิกกับความเชื่อมั่นของนักเรียนที่ไม่เป็นคาทอลิก” (Because we are catholic: Catholic identity in catholic schools with predominantly non-Catholic student populations) งานวิจัยนี้ได้อธิบายถึงอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก 4 อย่าง คือ 1) นโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน 2) การพัฒนาความเชื่อทางศาสนา 3) บรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และ 4) หลักสูตรและวิธีการสอน สิ่งเหล่านี้ของโรงเรียนคาทอลิก เป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองที่ไม่เป็นคาทอลิกให้ส่งลูกหลานมาเรียนในโรงเรียนคาทอลิก¹²⁸

พระอัครสังฆราช เจ ไมเคิล มิลเลอร์ (J. Michael Miller) อัครสังฆมณฑลแวนคูเวอร์ (Vancouver) ประเทศแคนาดา ระบุว่า มี 5 เครื่องหมายที่สำคัญที่แสดงให้เห็นว่าเป็นอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก คือ 1) มีแรงบันดาลใจจากวิสัยทัศน์ที่เหนือธรรมชาติ หมายถึงการมีเป้าหมายที่จะพัฒนาคนให้กลายเป็นคนดีจนกลายเป็นนักบุญ 2) มีพื้นฐานอยู่บนความเชื่อเกี่ยวกับมนุษย์ของคริสตศาสนา ความเชื่อถึงพระประสงค์ที่มีแนวทางให้แต่ละคนไปสู่ความสมบูรณ์ 3) อบรมบ่มเพาะด้วยกลุ่มคน (Community) ที่มีความเป็นหนึ่งเดียว (Communion) กลุ่มบุคคลที่มีความเชื่อเดียวกัน ร่วมกันทำพันธกิจเป็นที่ทีมงาน (Teamwork) มีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนและครู และมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอบรมบ่มเพาะ มีความคิดว่าโรงเรียนคือบ้านที่ขยายกว้างขึ้น (School-home) 4) มีลักษณะของความเป็นคาทอลิกที่ปรากฏในหลักสูตร หลักสูตรที่ส่งเสริมการพัฒนาทั้งครบ คือ ความสามารถทางสติปัญญา กายภาพ จิตใจ ศิลธรรม และศาสนา 5) หล่อเลี้ยงตนเองอย่างยั่งยืนด้วยคุณค่าพระวรสารที่ลงสู่การปฏิบัติในชีวิตจริงทั้งนักเรียนและคุณครูตลอดจนบุคลากรทางการศึกษา¹²⁹

¹²⁸ Laura Backwell Clark, “Because we are catholic: Catholic identity in catholic schools with predominantly non-Catholic student populations” (Ph.D. dissertation, Faculty of Peabody College, Vanderbilt University, 2005), Abstract.

¹²⁹ J. Michael Miller, *Five Essential Marks of Catholic Schools* (Atlanta: Sophia Institute Press, 2006): 17-63.

จอห์น เจ คอนเว (John J. Convey) ทำการวิจัยเรื่อง “การรับรู้ถึงอัตลักษณ์คาทอลิก: ภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนคาทอลิก” ได้ข้อค้นพบว่า วัฒนธรรมโรงเรียนคาทอลิกหรือความเชื่อกลุ่มบุคคลในโรงเรียนคาทอลิก (Faith Community) หมายถึง บรรดาครูและผู้บริหารที่ทำงานในโรงเรียนเป็นเวลานานๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก นอกจากนี้ การสวดภาวนา เนื้อหาวิชาศาสนา ผู้สอนวิชาศาสนา พิธีกรรมทางศาสนา และการมีส่วนร่วมกันในงานด้านสังคมสงเคราะห์ ก็เป็นภาพของอัตลักษณ์คาทอลิกที่ปรากฏอยู่ในโรงเรียนด้วย¹³⁰

คอร์เนเลีย อาร์ เฟร์เรรา (Cornelia R. Ferreira) ในบทความวิชาการเรื่อง การศึกษาคาทอลิกคืออะไร โดยท่านได้กล่าวถึงหลักการของการเป็นศึกษาคาทอลิกในโรงเรียนคาทอลิก 11 อย่างที่สำคัญคือ 1) เป้าหมายเพื่อแนะนำมนุษย์ให้เจริญชีวิตเพื่อความสุขที่เที่ยงแท้ 2) ผลิตบุคคลที่เจริญชีวิตที่รู้จักเลือกทำอะไรถูกผิด 3) ปฏิบัติตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก 4) เน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการอบรม 5) ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ 6) ธรรมชาติของโรงเรียนคาทอลิกประสานงานกับครอบครัวและพระศาสนจักรคาทอลิกในการอบรม 7) หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ศาสนา 8) ครูเป็นแบบอย่างของความเชื่อทางศาสนา 9) นักเรียนมีระเบียบในการเจริญชีวิต 10) เน้นการอบรมที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างเพศ 11) ให้การศึกษาในเรื่องเพศอย่างถูกต้องในเชิงสร้างสรรค์¹³¹

พรีเชนทร์ นัมคณิสสรณ์ และปรีชา เมธาวัชรภรณ์ “งานวิจัยสนับสนุนอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” งานวิจัยนี้สำรวจประเด็นคำถามสำคัญ 3 ประการ คือโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย 1) ให้ความสำคัญกับการสอนคำสอนมากเพียงไร 2) มีแนวทางในการเสริมสร้างอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างไร และ 3) มีการนำหลักการศึกษามาในการบริหารงานเด่นชัดมากน้อยเพียงไร สิ่งที่ค้นพบจากงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนคำสอนคือ ร้อยละ 54.1 สอนคำสอนสัปดาห์ละ 3 คาบหรือมากกว่า และร้อยละ 28.8 สอนคำสอนสัปดาห์ละ 1 คาบ นอกจากนี้ในงานวิจัยยังพบอีกว่า การสอนคำสอนดำเนินการสอนโดยครูคาทอลิก ร้อย

¹³⁰ John J. Convey, “Perceptions of Catholic Identity: Views of Catholic School Administrators and Teachers Catholic Education” A Journal of Inquiry and Practice, Vol.16, No.1, (September 2012), 187-214.

¹³¹ Cornelia R. Ferreira, **What is Catholic Education**, accessed August 30, 2015, available from www.google.co.th/#q=what+is+catholic+education+part+1-2

ละ 50.2 และร้อยละ 40.5 ที่ผู้บริหารมอบหมายการสอนคำสอนให้กับครูโดยตรง และผู้บริหาร ร้อยละ 52.2 ที่มีการติดตามการสอนคำสอนในโรงเรียน¹³²

วิวัฒน์ แพร์สิริ กล่าวถึงลักษณะของการศึกษาคาทอลิก คือ การศึกษาคาทอลิกเป็น แก่นของการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ในการเรียนรู้ เป็นกระบวนการกิจกรรมการศึกษาและ วิทยาศาสตร์ (knowledge) ที่เป็นเครื่องมือของมนุษย์ในการรักษาชีวิต ถ่ายทอดและพัฒนา ชีวิตให้เจริญก้าวหน้า ครบทุกด้าน ให้บุคคลสามารถบรรลุถึงความดีงามของมนุษย์ตามหลัก พระคริสตธรรมและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม ด้วยความรัก ความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม เคารพสิทธิเสรีภาพของบุคคล รักและภูมิใจในวัฒนธรรมของตน บิดามารดามี หน้าที่ให้การศึกษาอบรมแก่บุตรหลาน เพื่อให้ทุกคนเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ รู้จักใช้ ทักษะต่างๆ มีการใช้ศิลปวิทยาการและเทคโนโลยี เพื่อสร้างคุณประโยชน์ของชีวิตในการอยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุข ให้การช่วยเหลือปกป้องผู้อ่อนแอและผู้ด้อยโอกาสในสังคม ให้ได้รับ เกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์¹³³

เซอร์อันเฟรด วรศิลป์ กล่าวถึงโรงเรียนคาทอลิกมีจุดเป้าหมายทางการศึกษาที่มี ลักษณะแตกต่างการจัดการศึกษาอื่นๆ ทั้งนี้โรงเรียนคาทอลิกมีเป้าหมายการศึกษาที่มีกรอบ อ้างอิง ได้แก่ 1) เอกลักษณะเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิกคือ คุณค่าพระวรสารต้องชัดเจน 2) บรรยากาศของโรงเรียนต้องเต็มไปด้วยความชัดเจนตามหลักคำสอนของพระวรสาร ทั้งในด้าน วิชาครู การศึกษา และวัฒนธรรม 3) เนื้อหาในการอบรมตลอดจนค่านิยมต่างๆ จะต้อง สอดแทรกคุณค่าพระวรสาร 4) การจัดระเบียบและการจัดการในโรงเรียน ต้องยึดหลักของ

¹³² พิระนันท์ นัมคณิศรณี และปรีชา เมธาวัชรภรณ์ “งานวิจัยสนับสนุนอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก”, (งานวิจัยสนับสนุนอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกได้อย่างไร, 2555), อ้าง ถึงใน สภาการศึกษาคาทอลิก, “ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก”, (เอกสารวิจัย เกี่ยวกับโรงเรียนคาทอลิก, 2557), 52.

¹³³ วิวัฒน์ แพร์สิริ, “วิวัฒนาการและอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการ พัฒนาสังคมไทย” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาสารัตถ การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), อ้างถึงใน อภิสัทธา กฤษเจริญ, “การ พัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551), 58.

ความชัดเจนและถูกต้องตามความยุติธรรม และแฝงด้วยความเมตตากรุณาที่ไม่สร้างปัญหาให้กับใคร 5) จะต้องเคารพวัฒนธรรมท้องถิ่น และการศึกษาวัฒนธรรมนั้นให้ชัดเจน เพื่อช่วยนักเรียนให้เข้าใจ เห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดคุณค่าในการดำเนินชีวิต 6) การปรับปรุงกระบวนการศึกษา ควรเคารพต่อสภาพการณ์เฉพาะของนักเรียนแต่ละคน ครอบคลุมเพื่อให้พวกเขามีความพอใจกับสภาพของตน และพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ เพื่อจะช่วยให้เขามีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขกับตนเองและสังคมที่เขาอยู่ 7) เป้าหมายทางการศึกษา ควรได้รับการทบทวนแก้ไขทุกปี เพื่อความเหมาะสมของยุคสมัย ครู นักเรียน และครอบครัวของนักเรียน พวกเขาจะต้องได้รับทราบถึงความเปลี่ยนแปลงสภาพของสังคม และมีการเตรียมพร้อมเพื่อจะก้าวสู่การเปลี่ยนแปลงด้วยความเข้าใจ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อความอยู่รอดของตน ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ¹³⁴

อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า” การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทยในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคต (EDFR) ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทยในทศวรรษหน้า มี 3 รูปแบบ ดังนี้ 1) โรงเรียนคาทอลิก “การประกาศข่าวดี” ซึ่งเป็นพื้นฐาน ด้านการวางแผนมีวัตถุประสงค์คือ เป็นการสร้างมนุษย์สู่ความสมบูรณ์เหมือนพระคริสตเจ้า กล่าวคือ การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้านการจัดองค์การที่ให้ความสำคัญกับ “การแพร่ธรรม” ด้านการนำเป็นผู้อภิบาลที่ดี คือ เป็นต้นแบบของผู้ที่มีอุดมการณ์แห่งความรักและการรับใช้ ตามจิตตารมณ์แห่งพระวรสารด้านการกำกับด้วยการสร้างมาตรฐานคาทอลิกร่วมกันระหว่างโรงเรียนคาทอลิก การประเมินมาตรฐานโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งเป็นมาตรฐานที่บ่งชี้ถึงคุณธรรม ทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร 2) โรงเรียนเอกชนคาทอลิก “เครือข่าย” ซึ่งเพิ่มเติมด้านการวางแผนด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนคาทอลิกและโรงเรียนอื่นๆ องค์กร และหน่วยงานต่างๆ และการบูรณาการแบบสหวิทยาการ ด้านการจัดองค์การมีการจัดองค์การเพื่อรองรับเครือข่าย ด้านการนำ นอกจากเป็นผู้อภิบาลที่ดีและผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการกำกับ โรงเรียนเครือข่ายมีการกำหนดมาตรฐานคาทอลิกและการประเมินคุณภาพของโรงเรียนของสำนักงานรับรอง

¹³⁴ เซอร์อัลเฟรด วรคิลป์, “บทบาทของโรงเรียนคาทอลิกกับการศึกษา: การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย 3” (สิงหาคม 2545-กรกฎาคม 2549), 131.

มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และ 3) โรงเรียนเอกชนคาทอลิก “โรงเรียนทางเลือก” ซึ่งเพิ่มเติม ด้านการวางแผนเป็นการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยด้วยหลักสูตรที่หลากหลาย ด้านการจัดองค์การ มีศูนย์การบริหารเครือข่าย เป็นศูนย์ดำเนินการ ด้านการนำ ผู้นำโรงเรียนทางเลือกนอกจากเป็นผู้อภิบาลที่ดี ผู้นำเชิง วิสัยทัศน์ ยังเป็นผู้นำเหนือผู้นำชั้นยอด และใช้หลักการเทียบโอนทางการศึกษาและหลักสูตร การเรียนรู้ เป็นการกำกับโรงเรียน¹³⁵

เอกชัย ชิดมโคตร วิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า” ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนคาทอลิกคือ การพัฒนามนุษย์ในทุกมิติ (Holistic) ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข วิสัยทัศน์ คือ เป็นสนามของการประกาศพระคริสตธรรม เป็นบ้านของทุกคน พันธกิจของโรงเรียน คือ ปลุกฝังคุณค่าตามหลักพระคริสตธรรม เป้าหมายของโรงเรียน คือ ผู้เรียนเป็น ศาสนิกที่ดี เป็นเลิศด้านความเป็นมนุษย์ เป็นคนเพื่อคนอื่น ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน คือ สร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับองค์กรอื่น มีโครงสร้างการบริหารแบบราบ บริหารแบบมีส่วนร่วม ยึดหลักประชาธิปไตย เน้นการบริหารจัดการที่ดี ครุมีจิตวิญญาณ บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่างคือคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีอุดมการณ์ อุทิศตนเป็นแบบอย่างที่ดี สัญลักษณ์ของโรงเรียน คือ พระเยซูเจ้า กางเขน โบสถ์ พระแม่มาเรีย นักบุญองค์อุปถัมภ์ เชื่อว่ามนุษย์เป็นสุดยอดของสิ่งสร้างของพระเจ้า เป็นภาพลักษณ์ของพระองค์ เป็นพี่น้องกัน มีคุณค่ามีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน ยึดหลักพระคริสตธรรม ได้แก่ ความยุติธรรม ความรัก การรับใช้ ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ การอนุรักษ์และนำคุณค่าขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม อันดีงามมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้ทุกคนได้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างเสรี การนับถือศาสนาอยู่ในระดับคุณค่ามิใช่อยู่ในระดับพิธีกรรม เน้นหลักศาสนสัมพันธ์ มีหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรบูรณาการ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเป็น “ประชาคม” สัมพันธ์กันดีระหว่างผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน ชุมชน รณรงค์ให้ทุกคนเคารพและสำนึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เทคโนโลยีเป็นของประทาน

¹³⁵ อภิสิตธิ์ กฤษเจริญ, “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า” (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551), บทคัดย่อ.

จากพระเจ้าจึงควรนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้และต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเกิดประโยชน์สูงสุด¹³⁶

ศูนย์ค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม และสภาการศึกษาคาทอลิก ประเทศไทย ศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิก” ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ปัจจุบัน โรงเรียนคาทอลิกให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนและสอดคล้องกับแนวคิดและจุดประสงค์การจัดการศึกษาคาทอลิกในภาพรวม 2) นักเรียนโรงเรียนคาทอลิกได้รับการปลูกฝังทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมบนพื้นฐานของปรัชญาทางคริสต์ศาสนาอย่างต่อเนื่อง 3) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจและสนับสนุนให้บุตรหลานได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมมากเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนทางวิชาการเป็นอันดับสอง และการเป็นคนทันสมัย ก้าวทันโลกเป็นอันดับสาม¹³⁷

ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม การวิจัยเชิงสำรวจเรื่อง “บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและความคาดหวังของการบริหารจัดการด้านการศึกษาของฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ” ในกลุ่มงานวิชาการพบว่า บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก โดยมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ควรพัฒนาระบบคลังข้อสอบ สร้างมาตรฐานโรงเรียนคาทอลิก จัดระบบประเมินผลให้ดำเนินการในทิศทางเดียวกัน ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชุมชน ส่วนในเรื่องของการส่งเสริมการวิจัย เพื่อให้ครูสามารถดำเนินการวิจัยและพัฒนางานวิจัยได้ ตลอดจนลดภาระงานด้านเอกสารลง เพื่อให้สามารถทำงานวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างเต็มที่ และควรประชาสัมพันธ์ทราบความเคลื่อนไหว ควรพัฒนาครูให้เป็นผู้รู้ โดยการส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรมมากขึ้น จัดอบรมมาตรฐานวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูได้พัฒนาด้านการเรียนการสอน ตลอดจนสามารถรักษามาตรฐานที่ดีไว้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรลงลึกถึงตัว

¹³⁶ เอกชัย ชิดโคตร, “วัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549), บทคัดย่อ.

¹³⁷ ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม และ สภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย, การวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิก (นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2550), บทคัดย่อ.

ผู้เรียนมากขึ้น เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ชมรมต่างๆ และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตครบทุกด้าน¹³⁸

ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์ ศึกษาวิจัย “รูปแบบการพัฒนาครูคำสอนในโรงเรียนคาทอลิก” พบว่า องค์ประกอบการพัฒนาครูคำสอนโรงเรียนคาทอลิก เป็นพหุองค์ประกอบ มี 9 องค์ประกอบ คือ 1) ค่าตอบแทนและสวัสดิการ 2) การเสริมสร้างปัจจัยภายในตัวครูคำสอน 3) การจัดกิจกรรม อบรม ประชุม สัมมนา 4) ผู้บริหารโรงเรียน 5) การเสริมสร้างชีวิตจิต 6) การจัดตั้งกลุ่มครูคำสอน 7) การวางแผนพัฒนา 8) สถานที่ทำงาน และ 9) การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง งานคำสอน และรูปแบบการพัฒนาครูคำสอนในโรงเรียนคาทอลิกเป็นความสัมพันธ์ของพหุองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบด้านปัจจัยแวดล้อมซึ่งประกอบด้วย ค่าตอบแทนและสวัสดิการ การจัดกิจกรรม อบรม ประชุมสัมมนา ผู้บริหารโรงเรียน การเสริมสร้างชีวิตจิต การวางแผนพัฒนา สถานที่ทำงาน และการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางงาน คำสอน มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านทักษะความสามารถของครูคำสอน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยภายในตัวครูคำสอนและการจัดตั้งกลุ่มครูคำสอน¹³⁹

เสียงสะท้อนจากเวทีเสวนา “การเสวนาข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในเวทีเสวนาภาคกลาง” ได้นำเสนอข้อเสนอแนะต่อการปฏิรูปการศึกษาไทยดังนี้ 1) การปฏิรูปการศึกษาต้องเริ่มที่ตัวเองก่อน หมายถึงการปรับเปลี่ยนทัศนคติเก่าๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา 2) การปฏิรูปการศึกษาต้องกระทำอย่างเป็นระบบ ดังนี้ ปรัชญา จุดมุ่งหมายและหลักการ การจัดการศึกษา สิทธิหน้าที่ในการจัดการศึกษา ระบบการศึกษา แนวทางจัดการเรียนการสอน การบริหารการศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพ คุณภาพผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากรและการลงทุน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ3)การปฏิรูป

¹³⁸ ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม, บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและความคาดหวังของการบริหารจัดการด้านการศึกษาของฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ (นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2552), บทคัดย่อ.

¹³⁹ ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์ “รูปแบบการพัฒนาครูคำสอนในโรงเรียนคาทอลิก” (ดุสิตนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), บทคัดย่อ.

การศึกษาต้องกระทำอย่างทั่วถึง เพื่อสร้างโรงเรียนที่มีคุณภาพในชนบทและส่งเสริมความเข้มแข็งแก่ท้องถิ่นในการจัดการศึกษา¹⁴⁰

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตน์ ได้กล่าวถึงโรงเรียน – ครู ควรปรับตัวอย่างไรในยุคการศึกษา 4.0 ว่า การศึกษา 4.0 เกิดขึ้นได้ต้องมีการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียน ครู ต้องเป็นการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ เพื่อให้การศึกษาเป็นไปในทิศทางที่มีคุณค่าต่อตัวผู้เรียน ต่อสังคมในทางสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น ซึ่งการเรียนการสอนต้องประกอบไปด้วยแนวคิด CCPR Model เพื่อสร้างให้เด็กมีคุณลักษณะ 4 ประการ คือ 1) Critical คิดวิเคราะห์ มองสังคมได้รอบด้าน รู้ที่มาที่ไป เข้าใจเหตุผล 2) Creative คิดสร้างสรรค์ เด็กต้องคิดต่อยอดจากที่มีอยู่ ประยุกต์และใช้ประโยชน์ มองประเด็กใหม่ๆ 3) Productive คิดผลิตภาพ คำนึงถึงผลผลิต มีวิธีการและคุณภาพ ค่าของผลงาน และ 4) Responsible คิดรับผิดชอบ นึกถึงสังคม ประเทศชาติ มีจิตสำนึกสาธารณะ และมีคุณธรรม จริยธรรม ความดีงาม¹⁴¹

สรุป

การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกมีแนวทางของพระศาสนจักรคาทอลิกเป็นกรอบในการดำเนินงาน โดยจะต้องปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย เพื่อช่วยพัฒนาและสร้างคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การเข้าใจวัฒนธรรม การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร คอมพิวเตอร์ และทักษะด้านอาชีพฯ

อย่างไรก็ตาม พันธกิจทางด้านการศึกษานี้เป็นงานที่สำคัญ จะต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่มีวันจบ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ภายใต้สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ โดยพยายามนำแนวคิดต่างๆ เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกในยุคปัจจุบัน การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย ตลอดจนงานวิจัย

¹⁴⁰ เสียงสะท่อนจากเวทีเสวนา, “การเสวนาข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในเวทีเสวนาภาคกลาง” (เอกสารสรุปการเสวนา จัดขึ้น ณ ห้องประชุมอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 15 มกราคม 2559)

¹⁴¹ ไพฑูรย์ สีนลาร์ตน์, “ไขคำตอบ โรงเรียน – ครู อยู่อย่างไรในยุค 4.0”, **คมชัดลึก** (14 กุมภาพันธ์ 2560): 10.

และแนวคิดของนักการศึกษาคาทอลิก มาบูรณาการกำหนดเป็นนโยบายและแผนฯในการทำงาน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบันให้มากที่สุด

นอกจากนี้ สภาการศึกษาคาทอลิกฯ ยังได้พยายามประสานความร่วมมือกับโรงเรียนคาทอลิกทั่วประเทศ เพื่อนำนโยบายและแผนฯการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อลงมาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมร่วมกับโรงเรียนคาทอลิก ท่ามกลางกระแสความท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม โรงเรียนคาทอลิกต้องยืนหยัดที่จะก้าวผ่านความท้าทายเหล่านั้น โดยยืนยันถึงอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกพร้อมทั้งซื่อสัตย์ต่อพันธกิจของตนที่ได้รับมอบหมายจากองค์พระเยซูคริสตเจ้าในงานพัฒนามนุษย์ทั้งครบ เพื่อสร้างอนาคตที่ดีต่อประเทศชาติและสังคมโลกสืบต่อไป

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และ 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)¹ โดยมีผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเป็นหน่วยวิเคราะห์ ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยและกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัยไว้ ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างเป็นระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมโครงการวิจัย การดำเนินการวิจัย และการรายงานผลการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก การบริหารโรงเรียนตามแนวทางอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยรวบรวมจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งแนวคิดการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกโดยสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และโรงเรียนมาตรฐานสากล เอกสารงานวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตลอดจนแนวคิดของนักการศึกษาต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อทราบการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกและการ

¹ John W. Creswell & Vicki L. Plano Clark, *Designing and Conducting Mixed Methods Research* (2 edition) (Singapore: Sage Publications, 2011), 81-86.

พัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จากนั้นนำผลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำโครงการงานวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำเสนออนุมัติโครงการงานวิจัยต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดย ศึกษาวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก และหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยวิเคราะห์แนวคิดด้านการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษา วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาคาทอลิกของพระศาสนจักรคาทอลิก โดยพิจารณาจากสมณสาส์น (Church Documents) ต่างๆของสมณกระทรวงศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก ตลอดจนนโยบายและแนวทางในการจัดการศึกษาของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย เพื่อสรุปประเด็นการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกของพระศาสนจักรคาทอลิก

1.2 ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อสรุปประเด็นองค์ประกอบด้านการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

1.3 ผู้วิจัยศึกษา วิเคราะห์ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย โดยพิจารณาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559 และแนวทางการจัดการศึกษาของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) เพื่อสรุปประเด็นการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาไทย

1.4 ผู้วิจัยศึกษา วิเคราะห์ เอกสารแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และโรงเรียนมาตรฐานสากล (World- Class Standard School)

1.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารทั้งหมดมาสังเคราะห์เป็นกลุ่มตัวแปรของการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

1.6 ผู้วิจัยจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อพิจารณากำหนดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งผู้วิจัยมีการดำเนินการเป็นกระบวนการตามที่ได้รับความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จำนวน 1 ฉบับ โดยการนำกลุ่มตัวแปรการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ได้จากการดำเนินการข้อ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม (Opinionnaire) เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

2.2 ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณาค่า IOC ที่มีค่ามากกว่า 0.6 ขึ้นไป

2.3 ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนคาทอลิกจำนวน 8 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน ตัวแทนคณะกรรมการวิชาการที่เกี่ยวข้องด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานจิตตภิบาล 1 คน และตัวแทนคณะกรรมการบริหารการศึกษานิตบุคคล 1 คน รวมเป็น 32 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)² ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณาที่มีค่ามากกว่า 0.7 ขึ้นไปถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีมาตรฐาน

² Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing*, 4 th ed. (New York: Harper&Row, 1984), 126.

3. การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเครื่องมือการวิจัยฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม ไปยังโรงเรียนคาทอลิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์และส่งด้วยตนเอง

3.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามที่ส่งไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ผู้วิจัยวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

3.4 สรุปแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

4. การยืนยันแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ผู้วิจัยนำแนวทางฯที่ได้จากการวิเคราะห์และประมวลผลทางสถิติเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหรือฝ่ายการศึกษาของสังฆมณฑลด้วยแบบสอบถามจำนวน 7 คน หลังจากนั้นจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยเพื่อนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะและจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ขั้นตอนการวิจัย สามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 1

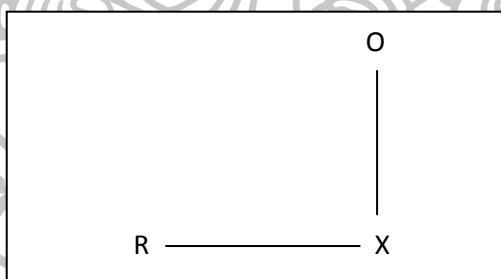
แผนภาพที่ 1 รายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยเป็นไปตามจุดประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ตามรายละเอียด ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) โดยนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ความรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) สรุปเป็นการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก หลังจากนั้นจึงนำกลุ่มตัวแปรการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก มาสร้างเป็นเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก การศึกษานี้เป็นการตรวจสอบสภาพการณ์โดยไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental, case study design) ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนแบบ (Diagram) ได้ดังนี้

- เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

แผนภาพที่ 2 แผนแบบการวิจัย

ประชากร

ประชากร คือ โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 136 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 103 โรงเรียนที่กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)³ และทำการสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท(Stratified Random Sampling) ในแต่ละสังฆมณฑลตามสัดส่วน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียนมี 4 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร (ตำแหน่งผู้รับใบอนุญาตหรือผู้จัดการ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ทำหน้าที่บริหารจัดการโรงเรียนโดยตรง) จำนวน 1 คน 2) ตัวแทนคณะกรรมการวิชาการ(ที่เกี่ยวข้องด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก) จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานจิตตภาบาล จำนวน 1 คน และ 4) ตัวแทนคณะกรรมการบริหารการศึกษานิติบุคคล จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 412 คน จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนคาทอลิกสังฆมณฑล
ใน 10 เขตการปกครองของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย

เขตการปกครอง	ประชากร (โรง)	กลุ่มตัวอย่าง (โรง)	ผู้ให้ข้อมูล (คน)			
			1	2	3	4
กรุงเทพฯ	36	27	27	27	27	27
ท่าแร่-หนองแสง	7	5	5	5	5	5
จันทบุรี	18	14	14	14	14	14
ราชบุรี	15	12	12	12	12	12
นครสวรรค์	11	8	8	8	8	8
นครราชสีมา	11	8	8	8	8	8
เชียงใหม่	7	5	5	5	5	5
อุบลราชธานี	10	8	8	8	8	8
อุดรธานี	12	9	9	9	9	9
สุราษฎร์ธานี	9	7	7	7	7	7
รวม	136	103	103	103	103	103

³ R.V.Krejcie, and P.W. Morgan, Educational and Psychological Measurement (New York : Harper & Row Publishers, 1970), 608-609.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Opinionnaires) เรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จำนวน 1 ฉบับ สำหรับใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (Documentary Analysis) เช่น แนวคิดด้าน อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก การจัดและพัฒนาคูณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทยและการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. สังเคราะห์ประมวลผลจากองค์ความรู้และจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) สรุปลงเป็นการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

3. นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ผลการศึกษาที่ได้จากองค์ความรู้ที่ได้ในข้อ 1-2 มา สังเคราะห์เป็นตัวแปรสำหรับการสร้างกระทงคำถามในแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นตัวเลือกที่กำหนดให้ (Force Choice) ได้แก่ สถานภาพ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานหรือเคยศึกษาอยู่ในโรงเรียนคาทอลิก

ตอนที่ 2 ตัวแปรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ซึ่งใช้การประเมินตามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต⁴ (Likert's rating scale) ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกระดับมากที่สุดให้มิต้าน้ำหนัก 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกระดับมากที่สุดให้มิต้าน้ำหนัก 4 คะแนน

⁴ Rensis Likert, *The Human Organization: Its Management and Values* (New York: McGraw – Hill, 1967), 179.

ระดับ 3	หมายถึง	มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกระดับปานกลางให้มีค่าน้ำหนัก 3 คะแนน
ระดับ 2	หมายถึง	มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกระดับน้อยให้มีค่าน้ำหนัก 2 คะแนน
ระดับ 1	หมายถึง	มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกระดับน้อยที่สุดให้มีค่าน้ำหนัก 1 คะแนน

โดยในการวิเคราะห์ให้ถือว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถามตกอยู่ในช่วงความสำคัญระดับใดก็แสดงว่า ตัวแปรนั้นมีระดับความสำคัญตามสภาพที่เป็นจริงแบบนั้น โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)⁵

5. นำแบบสอบถามเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และแก้ไขตามคำแนะนำ

6. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณาที่มีค่ามากกว่า 0.6 ขึ้นไป

7. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับโรงเรียนคาทอลิกจำนวน 8 แห่ง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีจำนวนผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร 1 คน (ตำแหน่งผู้รับใบอนุญาต หรือผู้จัดการ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนที่ทำหน้าที่บริหารจัดการโรงเรียนโดยตรง 2) ตัวแทนคณะกรรมการวิชาการ (ที่เกี่ยวข้องกับอัตรลักษณ์การศึกษาคาทอลิก) 1 คน 3) ครูหัวหน้ากลุ่มงานจิตตภาบาล 1 คน และ 4) ตัวแทนกรรมการบริหารสถานศึกษานิติบุคคล 1 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่า

⁵ John W. Best, *Research in Education* (New Jersey: Prentice Hall Inc., 1997), 263.

สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)⁶ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.980

8. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการประชุมกลุ่ม (Connoisseurship) พิจารณาการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
2. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
3. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน ในการทดลองเครื่องมือการวิจัย (Try out) แล้วผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและทางไปรษณีย์
4. ผู้วิจัยทำหนังสือคำร้องถึงบัณฑิตวิทยาลัย ผ่านทางภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล แล้วผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียนทางไปรษณีย์ หรือส่งด้วยตนเอง และขอให้โรงเรียนส่งแบบสอบถามคืนแก่ผู้วิจัยทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์เป็นตัวแปรโดยใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis and Content Synthesis)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ประกอบด้วย

⁶ Lee J. Cronbach, *Essentials of psychological Test*, 4th ed. (New York: Harper&Row, 1984), 126.

2.1 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลใช้ค่าความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของตัวแปร จากข้อมูลค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean : \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)⁷ ดังนี้

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 4.50 – 5.00 หมายถึง ความสำคัญของตัวแปรนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 3.50 – 4.49 หมายถึง ความสำคัญของตัวแปรนั้นอยู่ในระดับมาก

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 2.50 – 3.49 หมายถึง ความสำคัญของตัวแปรนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 1.50 – 2.49 หมายถึง ความสำคัญของตัวแปรนั้นอยู่ในระดับน้อย

ค่ามัธยฐานเลขคณิต 1.00 - 1.49 หมายถึง ความสำคัญของตัวแปรนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 การวิเคราะห์หึ่งค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ใช้การวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลปัจจัยด้วยดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สถิติดังนี้ ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Statistics: χ^2) ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-Square: χ^2/df) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index :GFI) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of fit Index: CFI) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Square Residual: Standardized RMR) และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) และตรวจสอบความเที่ยงโดยพิจารณานัยสำคัญของน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized Factor Loading) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error: SE) สถิติทดสอบ T-test และค่าความแปรปรวนของตัวแปรสังเกตได้ที่อธิบายได้ด้วยความแปรปรวนของตัวแปรแฝง (Squared Multiple Correlations: SMC)

⁷ John W. Best, *Research in Education* (New Jersey: Prentice Hall Inc., 1997), 263.

2.4 การยืนยันแนวทางการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก ใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุป

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก และ 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุป เนื้อหาและยืนยันโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 หลังจากนั้นเป็นการ วิจัยเพื่อให้ได้วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ด้วยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 103 โรงเรียน โดยได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่ง ประเภท (Stratified Random Sampling) ในแต่ละสังฆมณฑลตามสัดส่วน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียน ละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ตัวแทนคณะกรรมการวิชาการที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก หัวหน้ากลุ่มงานจิตตภาบาล และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษานิตินบุคคล รวม 412 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบสอบถาม (Opinionnaires) แล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (percentage : %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean : \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) การวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ส่วนการยืนยันแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มาจากแบบสอบถามและการ สนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยใช้โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทยเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

- 1.1 การสังเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 การสังเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา จากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นองค์ประกอบการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์คาทอลิก

- 2.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล
- 2.2 การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
- 2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)
- 2.4 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์คาทอลิก
- 2.5 การยืนยันแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิเคราะห์ สรุปรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

ตอนที่ 1 องค์ประกอบการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ขั้นตอนนี้เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และข้อมูลจากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อให้ได้องค์ประกอบตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1.1 การสังเคราะห์ตัวแปรจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ที่นำมาสังเคราะห์ประกอบด้วย

1.1.1 คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่สองเรื่องการศึกษาแบบคริสต์ (Declaration of Christian Education) ประกาศปี ค.ศ. 1965 โดยสังเคราะห์เป็นตัวแปรตามที่ปรากฏตารางที่ 2 ข้อ 1

1.1.2 สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง โรงเรียนคาทอลิก (The Catholic School) ประกาศปี ค.ศ. 1977 โดยสังเคราะห์เป็นตัวแปรตามที่ปรากฏ ในตารางที่ 2 ข้อ 2

1.1.3 สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง ชมราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ (Lay Catholic in Schools: Witnessed to Faith) ประกาศปี ค.ศ. 1982 โดยสังเคราะห์เป็นตัวแปรตามที่ปรากฏ ในตารางที่ 2 ข้อ 3

1.1.4 สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The Religious Dimension of Education in a Catholic School) ประกาศปี ค.ศ. 1988 โดยสังเคราะห์เป็นตัวแปรตามที่ปรากฏ ในตารางที่ 2 ข้อ 4

1.1.5 สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง โรงเรียนคาทอลิกสู่สหัสวรรษที่สาม (The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium) ประกาศปี ค.ศ. 1997 โดยสังเคราะห์เป็นตัวแปรตามที่ปรากฏ ในตารางที่ 2 ข้อ 5

1.1.6 สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน (Consecrated Persons and their Mission in Schools) ประกาศปี ค.ศ. 2002 โดยสังเคราะห์เป็นตัวแปรตามที่ปรากฏ ในตารางที่ 2 ข้อ 6

1.1.7 แนวคิดในด้านการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยศึกษางานวิจัยระดับดุษฎีบัณฑิตของ บาทหลวง ดร.สุรินทร์ จารย์อุปการะ โดยสังเคราะห์เป็นตัวแปรตามที่ปรากฏ ในตารางที่ 2 ข้อ 7

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5	นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัยและ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ								✓	✓	✓
6	นักเรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมี สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์								✓	✓	✓
7	นักเรียน ไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์ จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลียง สภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ								✓	✓	✓
8	โรงเรียนคาทอลิกบูรณาการคุณค่า พระวรสารในการจัดการเรียนการสอน ทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
9	โรงเรียนคาทอลิกจัดการสอนจริยธรรม/ จริยศาสตร์ อาศัยคุณค่าพระวรสาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
10	มีการทบทวน/ กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำ แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานของ โรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของ โรงเรียนคาทอลิก	✓	✓	✓		✓		✓	✓		
11	มีการจัดทำแผนงานอภิบาล โดยสอน คำสอน คริสตศาสนา และจริยศึกษา และให้มีบุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มี คุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสม	✓	✓		✓			✓	✓	✓	
12	มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการ จัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระฯ พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่าง เหมาะสม	✓	✓		✓			✓	✓	✓	

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13	มีการจัดให้ผู้บริหาร/ ครู/ บุคลากร/ ผู้ปกครอง ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิกและ ความหมายของชุมชนการศึกษา (Educational Community)		✓	✓	✓		✓	✓	✓		
14	โรงเรียนคาทอลิกจัดให้มีฝ่ายจิตตภาบาล ในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
15	มีการประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาการ จัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น								✓	✓	✓
16	มีการสร้างบรรยากาศโรงเรียนตาม จิตตารมณ์พระวรสาร โดยมีความรัก และอิสรภาพเป็นพื้นฐาน	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		
17	มีการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย โรงเรียนของสภาฯ ในการช่วยเหลือและ แบ่งปันพัฒนาโรงเรียนตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก	✓	✓		✓	✓		✓	✓		
18	มีการสร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกัน อย่างยุติธรรมและสันติ เคารพในความ แตกต่างด้านเชื้อชาติศาสนาและ วัฒนธรรม		✓		✓	✓		✓	✓		
19	ช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่นักเรียน ที่รือโอกาสในรูปของทุนการศึกษาหรือ ลดค่าธรรมเนียมการเรียน ฯลฯ					✓	✓	✓	✓		

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
20	โรงเรียนมีบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนบ้าน โดยมีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมสติปัญญา และมีทิศทางจิตวิญญาณ	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		
21	โรงเรียนคาทอลิกใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารอย่างถูกต้องและส่งเสริมการเรียนรู้								✓	✓	✓
22	การมีสถานศึกษาเครือข่าย ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ประเทศและระหว่างประเทศ								✓	✓	✓
23	นักเรียนและครูมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ								✓	✓	✓
24	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์และทรัพยากรระหว่างเครือข่ายร่วมพัฒนา								✓	✓	✓
25	คณะกรรมการสถานศึกษาฯ รู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด โดยดำเนินตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก								✓	✓	✓
26	คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารร่วมกันทำแผนพัฒนาโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานตามอัตลักษณ์และพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิก		✓						✓	✓	✓
27	โรงเรียนคาทอลิกใช้วิธีการสอนเน้นการคิดวิเคราะห์และไตร่ตรอง		✓	✓	✓		✓	✓	✓		

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
36	โรงเรียนคาทอลิกมีการบูรณาการวัฒนธรรมกับความเชื่อ		✓		✓			✓	✓		
37	โรงเรียนคาทอลิกมีการบูรณาการความเชื่อกับชีวิต		✓		✓			✓	✓		
38	โรงเรียนคาทอลิกมีการบูรณาการความรู้หรือเหตุผลเข้ากับความเชื่อ		✓		✓			✓	✓		
39	มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง								✓	✓	✓
40	มีการสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะโครงงานจนสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง								✓	✓	✓
41	มีการเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง Head Heart Health Hand เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นองค์รวม								✓	✓	✓
42	มีการนำผู้เชี่ยวชาญในชุมชนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาช่วยในกระบวนการเรียนการสอน								✓	✓	✓
43	มีการวิเคราะห์ในจุดอ่อนจุดแข็งของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อวางแผนในการพัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสม								✓	✓	✓
44	มีการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองการบูรณาการคุณค่าพระวรสารสู่สาระการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ		✓		✓			✓	✓		

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
45	มีการปรับเนื้อหาการเรียนรู้เพิ่มวิชา มาตรฐานสากล เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ การเขียนเรียงความขั้นสูง และการสร้าง โครงงาน ฯลฯ								✓	✓	✓
46	มีการปรับลดเวลาเรียนหรือเวลาสอน โดยเพิ่มเติมเวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้แก่นักเรียนมากขึ้น								✓	✓	✓
47	สนับสนุนให้ครูใช้วิธีการสอนที่ หลากหลาย เพื่อตอบสนองความ แตกต่างและความสนใจของแต่ละคน		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
48	มีการใช้การประเมินจากสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า สอบสัมภาษณ์ โดย สามารถเทียบโอนผลการเรียนกับ โรงเรียนต่างๆ ได้ทั้งในและต่างประเทศ								✓	✓	✓
49	มีการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการ เรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ								✓	✓	✓
50	นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ กำหนดไว้โดยอิงคุณค่าพระวรสาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
51	นักเรียนมีความรักในความดี เคารพใน คุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น เสียสละ มีน้ำใจ	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		
52	นักเรียนมีความเมตตา เป็นบุคคลที่มี น้ำใจ พร้อมแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	✓	✓		✓	✓		✓	✓		

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
53	นักเรียนมีจิตใจเป็นผู้รักและรับใช้ เจริญชีวิตให้ความสำคัญกับส่วนรวม ช่วยเหลือคนยากจนและผู้ที่ยากแกว่า		✓		✓	✓	✓	✓	✓		
54	นักเรียนมีความซื่อตรง ดำรงตรงอยู่ในความจริง แสวงหาความจริงรู้จักผิดชอบชั่วดี และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้อง		✓		✓	✓		✓	✓		
55	นักเรียนมีความซื่อสัตย์ กล้าหาญ กระทำในสิ่งที่ถูกต้องเพียงตรง จริ่งใจ มีสัจจะโปร่งใส ไม่คดโกงและไม่เบียดเบียนผู้อื่น		✓		✓	✓		✓	✓		
56	นักเรียนมีความกตัญญูรู้คุณ ต่อพระเจ้าองค์แห่งความดีสูงสุด นบนอบ เคารพ เชื่อฟังให้เกียรติบิดามารดา ผู้มีพระคุณ และแผ่นดินถิ่นเกิด		✓	✓	✓	✓		✓	✓		
57	นักเรียนมีความพอเพียง มีชีวิตที่เรียบง่าย รู้จักประหยัดอดออม พอใจในสิ่งที่ตนเองมี		✓	✓	✓	✓		✓	✓		
58	นักเรียนมีภูมิคุ้มกัน เจตียวฉลาด แสวงหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอ พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลง								✓	✓	✓
59	นักเรียนมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ มุ่งพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพของตน								✓	✓	✓
60	นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆ รอบตัวเรา								✓	✓	✓

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
61	นักเรียนมีทักษะในการอ่าน การฟัง การดู การพูด และการเขียน พร้อมทั้งตั้งคำถาม เพื่อนำมาไตร่ตรอง อันจะนำไปสู่ภูมิปัญญาที่สามารถใช้ในการเจริญชีวิต								✓	✓	✓
62	นักเรียนสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เฒ่าอย่างเปิดใจ เข้าใจถึงพระพรของพระเจ้าที่มาถึงเราผ่านทางบุคคลอื่น		✓	✓	✓		✓	✓	✓		
63	นักเรียนรู้เท่าทัน และตระหนักถึงคุณค่าของเทคโนโลยี สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ผลงานที่สร้างสรรค์ การสื่อสาร และนำเสนอ ทั้งในระดับชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติได้								✓	✓	✓
64	นักเรียนได้คะแนนจากผลการทดสอบสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ/ เขตพื้นที่/ ระดับสถานศึกษา จาก 8 กลุ่มสาระ								✓	✓	✓
65	นักเรียนมีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้								✓	✓	✓
66	นักเรียนมีทักษะสามารถใช้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ/ ภาษาอาเซียน ในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี								✓	✓	✓
67	นักเรียนมีความรู้เท่าทันสภาวะการณ์โลก สามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารจากเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ								✓	✓	✓
68	นักเรียนมีทักษะด้านอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน โดยถือว่าการปฏิบัติธรรมและร่วมมือกับพระเจ้าในการพัฒนาโลก								✓	✓	✓

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
69	นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เคารพและให้เกียรติผู้อื่น พยายามสร้าง สังคมแห่งสันติ มีความเสียสละไม่เห็น แก่ตัว								✓	✓	✓
70	นักเรียนมีการวางแผนการทำงานและ ดำเนินการจนสำเร็จ โดยมีการกำหนด เป้าหมาย ดำเนินตามแผน มีความเพียร อดทน และเรียนรู้ที่จะพัฒนางานของตน อยู่เสมอ								✓	✓	✓
71	นักเรียนมีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ขั้น พื้นฐาน สามารถวิเคราะห์ผลได้ผลเสีย นโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อชีวิต ประชาชนได้								✓	✓	✓
72	โรงเรียนเปิดต้อนรับโดยเฉพาะสำหรับผู้ ร้อโอกาส/ โรงเรียนคาทอลิกช่วยเหลือ และจัดการศึกษาให้แก่ผู้ร้อโอกาส			✓	✓			✓	✓		
73	โรงเรียนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ท่ามกลางความแตกต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม					✓		✓	✓	✓	✓
74	โรงเรียนใช้หลักการคุณค่าพระวรสาร เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในหลักธรรมศาสนา	✓	✓				✓	✓	✓		
75	โรงเรียนยึดหลักการทำงานอย่างมือ อาชีพของครูด้วยความรักต่อนักเรียน									✓	✓
76	โรงเรียนมีบรรยากาศศิโรราบและความ รักตามจิตตารมณ์พระวรสาร	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		
77	โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ อบอุ่นเสมือนบ้าน	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
78	โรงเรียนมีภูมิทัศน์สะอาด สงบ ร่มรื่น และเป็นแหล่งเรียนรู้ทางสติปัญญาและจิตวิญญาณ		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
79	มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียน มั่นคง สะอาดปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ปลอดภัย และอยู่ในสภาพใช้การได้ดี								✓	✓	✓
80	มีห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) มีสื่อเพียงพอ ทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้และค้นคว้าอย่างหลากหลาย									✓	✓
81	มีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มัลติมีเดีย (Electronic Multi Media Classroom) ห้องทดลอง สำหรับนักเรียนตามกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ									✓	✓
82	มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน									✓	✓
83	มีการจัดบรรยากาศแห่งความรัก ความอบอุ่นเสมือนบ้าน เพื่อสร้างความรู้สึที่ดีในการศึกษาอบรม	✓	✓		✓			✓	✓	✓	✓
84	มีการจัดบรรยากาศมิติด้านจิตวิญญาณ เพื่อเน้นไตร่ตรองและการภาวนา เพื่อสามารถค้นพบความจริงที่อยู่หลังศาสตร์แขนงต่างๆ ได้	✓	✓		✓				✓	✓	
85	การมุ่งเน้นบทบาทฝ่ายจิตตาศาสตร์ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ อันเป็นการพัฒนามนุษย์ที่สำคัญ		✓	✓			✓	✓	✓		

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
93	ผู้บริหารพัฒนาทักษะบุคลากร และหาแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้									✓	✓
94	ผู้บริหารตระหนักในมิติด้านจิตวิญญาณ โดยร่วมมือกับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จัดการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
95	ผู้บริหารร่วมปรึกษาหารือกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงคุณค่าพระวรสาร ให้นำรณการกับวิชาการต่างๆ		✓	✓	✓		✓	✓	✓		
96	มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องกับอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก		✓	✓	✓		✓	✓	✓		
97	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและกิจกรรมฯ		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
98	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก		✓	✓	✓		✓	✓	✓		
99	มีการจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา		✓		✓			✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
100	มีการกำหนดให้มีฝ่ายจิตตภาบาลในโครงสร้างการบริหารและพัฒนาบุคลากรในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง				✓	✓		✓	✓		
101	มีการนิเทศประเมินคุณภาพภายในกำกับ ติดตามตรวจสอบและนำผลไปปรับปรุงการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง				✓	✓		✓	✓	✓	✓
102	มีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) ตามมาตรฐานสากล และเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย								✓	✓	✓
103	มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา								✓	✓	✓
104	มีการจัดระบบการจัดการความรู้ (KM) และนำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) มาใช้ในการบริหารจัดการฯ ด้านต่างๆ								✓	✓	✓
105	มีการวางแผนด้านงบประมาณเพื่อกระจายสู่กลุ่มงานต่างๆ อย่างพอเพียงเพื่อการดำเนินงานที่มีคุณภาพ								✓	✓	✓
106	มีการระดมทรัพยากร เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการศึกษา และมีระบบการบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวและเกิดประโยชน์สูงสุด								✓	✓	✓
107	มีการติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณ โดยยึดหลักความคุ้มค่าที่มุ่งผลที่เกิดแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด								✓	✓	✓

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
108	มีการจัดทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่ขาดแคลน และมีระบบการกระจายทุนการศึกษา อย่างทั่วถึงและยุติธรรม					✓		✓	✓		
109	มีการจัดระบบการตรวจสอบบัญชีข้อกำหนดตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง								✓	✓	✓
110	มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่นๆ โดยยึดหลักความยุติธรรมและเมตตาธรรม		✓		✓	✓		✓	✓		
111	มีการจัดระบบการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิตจิต กระแสเรียก จิตวิญญาณ และจรรยาบรรณวิชาชีพครู		✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓
112	มีการเตรียมบุคลากรอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพทั้งด้านจิตใจและความรู้ในวิชาการ		✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓
113	บุคลากรได้รับสวัสดิการและค่าตอบแทนปรับเลื่อนเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมยุติธรรมและเป็นไปตามกฎหมายกำหนด								✓	✓	✓
114	มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรทั้งด้านวัตถุและจิตใจเป็นไปตามหลักการอภิบาลครู		✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓
115	มีการบริหารด้านบุคลากรอย่างมีอิสระและคล่องตัว โดยสามารถกำหนดอัตรากำลังสรรหา บรรจุ จัดจ้าง ส่งเสริมและพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ								✓	✓	✓

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
116	มีการกำหนดหน้าที่ช่วยภาระงานแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด								✓	✓	✓
117	ฝ่ายจิตตภาสิบาลมีนักจิตวิทยาช่วยให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาแก่นักเรียนทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิต								✓	✓	✓
118	มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกของโรงเรียน		✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓
119	โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนเหมาะสม ทันสมัย พอเพียงต่อการจัดการเรียนการสอน								✓	✓	✓
120	มีการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา								✓	✓	✓
121	เน้นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เช่น สถานที่สำคัญ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ								✓	✓	✓
122	ห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีเพื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม								✓	✓	✓
123	มีการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21								✓	✓	✓
124	โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก		✓	✓			✓	✓	✓		

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
133	ครูมีทักษะความสามารถในการใช้สื่อ ตำราเรียนภาษาต่างประเทศ พร้อมทั้ง สามารถนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการ จัดการเรียนการสอนและวัดผล ประเมินผลได้								✓	✓	✓
134	ครูมีการกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ ผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึง ประสงค์								✓	✓	✓
135	ครูมีการคิดวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นราย บุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนการ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของ ผู้เรียน								✓	✓	✓
136	ครูออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ								✓	✓	✓
137	ครูมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วย วิธีการที่หลากหลายและนำผลมาสร้าง แนวทางในการพัฒนาผู้เรียน								✓	✓	✓
138	ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไข ปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้ และคุณภาพชีวิต								✓	✓	✓
139	ครูมีการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนและนำ ผลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อปรับ การเรียนการสอนของตนอย่างต่อเนื่อง								✓	✓	✓

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
150	นักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั้งเดิมของไทยและท้องถิ่น									✓	✓
151	โรงเรียนมีบรรยากาศของการภาวนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
152	โรงเรียนคาทอลิกให้ความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน								✓	✓	✓
153	โรงเรียนคาทอลิกให้โอกาส ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมจัดการเรียนรู้								✓	✓	✓
154	หลักสูตรโรงเรียนคาทอลิกบูรณาการองค์ความรู้และคุณค่าขององค์ความรู้เข้ากับคุณค่าพระวรสาร				✓			✓	✓		
155	นักเรียนโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการบริหารโรงเรียน								✓	✓	✓
156	นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม								✓	✓	✓
157	นักเรียนมีคุณลักษณะตามคุณค่าพระวรสาร รักเคารพต่อทุกชีวิต ให้ความสำคัญกับความยุติธรรม สันติสุข อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
158	นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต กตัญญู กตเวทิตาโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว								✓	✓	✓
159	นักเรียนมีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรที่พระประทานให้		✓		✓			✓	✓		

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
160	นักเรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมีจิตอาสา มีความเมตตา สงสารผู้อยู่ในภาวะลำบาก								✓	✓	✓
161	นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบต่องานตนเองและสังคม								✓	✓	✓
162	นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และใช้เทคโนโลยีในเชิงสร้างสรรค์								✓	✓	✓
163	นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความหลากหลายด้านของวัฒนธรรม ประเพณีนานาชาติ และยอมรับการความแตกต่าง								✓	✓	✓
164	นักเรียนสามารถสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำโครงการที่เสนอแนวคิดเพื่อสาธารณะประโยชน์ได้								✓	✓	✓
165	นักเรียนมีคุณลักษณะตามคุณค่าพระวรสาร รักเคารพต่อทุกชีวิต ให้ความสำคัญกับความยุติธรรม สันติสุข อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข		✓		✓			✓	✓		
166	มีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา								✓	✓	✓
167	มีระบบการวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสามารถเข้าใจและพัฒนานักเรียนได้เป็นรายบุคคล								✓	✓	✓

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
168	มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
169	มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสะดวกในการบริหารจัดการโรงเรียน									✓	✓
170	โรงเรียนมีความร่วมมือกันในเครือข่ายการศึกษาคาทอลิกผ่านทางสภาการศึกษาคาทอลิก				✓			✓	✓	✓	
171	โรงเรียนเรียกร้องการสนับสนุนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมจากรัฐ								✓	✓	✓
172	โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง								✓	✓	✓
173	บิดามารดามีส่วนในการจัดการศึกษา	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓
174	อาชีพครูเป็นกระแสเรียก	✓	✓	✓	✓		✓		✓		
175	ความสัมพันธ์ครู นักเรียนบนพื้นฐานอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร	✓	✓	✓	✓		✓		✓		
176	พระศาสนจักรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก	✓	✓		✓	✓		✓	✓		
177	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียน								✓	✓	✓
178	นักเรียนร่วมมือด้วยอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร	✓	✓		✓	✓		✓	✓		
179	ครูได้รับการอภิบาลอย่างสม่ำเสมอ	✓	✓		✓	✓		✓	✓		

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
180	มีการนิเทศประเมินคุณภาพภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบและนำไป ปรับปรุงการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง								✓	✓	✓

2. การสังเคราะห์ตัวแปรจากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

การวิเคราะห์ตัวแปรตัวแปรที่ได้จากเอกสารของพระศาสนจักรคาทอลิก การจัดการโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย การศึกษาในศตวรรษที่ 21 และโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) เป็นตัวแปรสังเกต (Observed Variable) ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา จำนวน 180 ตัว ผู้วิจัยนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสู่อุปกรณ์การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 5 ท่าน อันประกอบด้วย 1) ประธานสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 2) ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา และ 5) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการของการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก เพื่อระบุงองค์ประกอบของการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

จากความคิดเห็นของการประชุมกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ ได้ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย 4 ด้าน สามารถสรุปความคิดเห็นได้ดังนี้

2.1 ด้านผู้เรียน ในด้านนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า นักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกควรมีคุณธรรมจริยธรรมที่มาจากคุณค่าพระวรสารเป็นหลัก มีความรู้ที่มีมาตรฐานในวิชาการต่างๆ มีนิสัยสนใจและรู้วิธีแสวงหาความรู้ตลอดเวลา มีสุขภาพดีปราศจากโรคและสิ่งเสพติด ตลอดจนมีจิตใจที่รักในด้านศิลปและสุนทรียภาพ ดังนั้นในด้านผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าควรประกอบด้วย คุณธรรมจริยธรรม ความรู้/ การแสวงหาความรู้/ทักษะด้านอาชีพ สุขภาวะ และสุนทรียภาพ

2.2 ด้านการบริหารจัดการ ในด้านนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนคาทอลิกควรมีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานเช่นเดียวกับองค์กรสมัยใหม่ทั่วไป มีระบบบริหารเชิงคุณภาพ มีผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสามารถ เข้าใจและบริหารงานตามนโยบายที่เป็นไปอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีครูที่มีคุณภาพ สามารถสอนความรู้ให้แก่

นักเรียนในวิชาการต่างๆ และเจริญชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดี มีปัจจัยพื้นฐานที่เพียงพอต่อการเรียนการสอน เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สื่อการเรียนการสอน และห้องสมุด ตลอดจนการจัดบรรยากาศโรงเรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาในมิติด้านจิตวิญญาณ มีเครือข่ายในการร่วมพัฒนาโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับสากล มีการประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันนำพาให้พันธกิจด้านการศึกษาประสบความสำเร็จและมีการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบสภาพที่แท้จริงของโรงเรียนและหาแนวทางในการพัฒนาได้ตรงกับความเป็นจริง ดังนั้นในด้านการบริหารจัดการ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าควรประกอบด้วย คุณภาพผู้บริหาร คุณภาพครู ระบบบริหารจัดการ ปัจจัยพื้นฐาน เครือข่ายร่วมพัฒนาและการวิจัยและพัฒนา

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ในด้านนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า โรงเรียนคาทอลิกควรมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนามนุษย์ทั้งครบในทุกมิติ มีการจัดวิธีการสอนที่หลากหลายตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับนักเรียนเป็นรายบุคคลที่มีความแตกต่าง มีการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้นในด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าควรประกอบด้วย หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และสื่อและแหล่งเรียนรู้

2.4 ด้านคุณลักษณะเฉพาะ ในด้านนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า โรงเรียนคาทอลิกควรมีลักษณะเฉพาะของตนเอง เกี่ยวกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่แตกต่างจากสถาบันการศึกษาทั่วไป อันเป็นอัตลักษณ์ของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนคาทอลิก ที่มีระบบการอบรมที่เจริญชีวิตตามคุณค่าพระวรสาร อันประกอบด้วย ความรัก เคารพคุณค่าผู้อื่นและตนเอง เมตตา แบ่งปัน ช่วยเหลือ ซื่อสัตย์ กล้าหาญ กตัญญู พอเพียง เคารพในความแตกต่าง และเห็นความสำคัญของส่วนรวม นอกจากนี้ยังมีเอกลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก ที่มีการดำเนินงานกิจกรรมทางด้านการศึกษาที่บูรณาการคุณค่าพระวรสารในระบบการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย ช่วยเหลือผู้ที่รอโอกาสและสร้างบรรยากาศโรงเรียนให้อบอุ่น เหมือนบ้านที่ส่งเสริมการพัฒนามิติทางด้านจิตวิญญาณ ดังนั้นในด้านคุณลักษณะเฉพาะ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าควรประกอบด้วย อัตลักษณ์ด้านผู้เรียนและเอกลักษณ์สถานศึกษา

ด้วยเหตุนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ สามารถสรุปองค์ประกอบเกี่ยวกับการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีองค์ประกอบต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านผู้เรียน มี 4 องค์ประกอบ
 - 1.1 คุณธรรมจริยธรรม
 - 1.2 ความรู้/ การแสวงหาความรู้และทักษะทางอาชีพ
 - 1.3 สุขภาวะ
 - 1.4 สุนทรียภาพ
2. องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ มี 6 องค์ประกอบ
 - 2.1 ผู้บริหาร
 - 2.2 ครู
 - 2.3 ระบบบริหารจัดการ
 - 2.4 ปัจจัยพื้นฐาน
 - 2.5 เครือข่ายร่วมพัฒนา
 - 2.6 การวิจัยและพัฒนา
3. องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน มี 3 องค์ประกอบ
 - 3.1 หลักสูตร
 - 3.2 การจัดการเรียนการสอน
 - 3.3 สื่อและแหล่งเรียนรู้
4. องค์ประกอบด้านด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มี 2 องค์ประกอบ
 - 4.1 อัตลักษณ์ผู้เรียน
 - 4.2 เอกลักษณ์สถานศึกษา

จากผลสรุปของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ผู้วิจัยสามารถนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์คาทอลิก สามารถได้ตัวแปรแนวทางฯ จำนวนหนึ่ง โดยผู้วิจัยได้พยายามนำเนื้อหาที่ได้มาพิจารณาถึงความซ้ำซ้อนใกล้เคียงกันและบูรณาการเข้าด้วยกัน สรุปตัวแปรเพื่อจัดทำเป็นข้อคำถามแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาฯ ได้ 150 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก

ข้อ	ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาฯ
1. แนวทางพัฒนาผู้เรียน	
1.1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	
1	สอนนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต รักเคารพต่อทุกชีวิตให้ความสำคัญกับ ความยุติธรรม สันติสุข อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
2	ฝึกนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูทักท้วง เมตตาโอบอ้อมอารี เลื้อเพื่อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว
3	ฝึกนักเรียนให้มีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ช่วยกันดูแลรักษา ทรัพยากรที่พระประทานให้
4	สอนนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีจิตอาสา มีความเมตตา สงสารผู้อยู่ในภาวะลำบาก
5	ฝึกนักเรียนให้มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
6	ฝึกนักเรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และใช้เทคโนโลยีในเชิงสร้างสรรค์
7	สอนนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความหลากหลาย วัฒนธรรม ประเพณีนานาชาติ และยอมรับความแตกต่าง
8	ฝึกนักเรียนให้สามารถสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำโครงการที่เสนอ แนวคิดเพื่อสาธารณะประโยชน์ได้
1.2 การพัฒนาความรู้/ การแสวงหาความรู้และทักษะอาชีพ	
9	ฝึกนักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้และ สื่อต่างๆ รอบตัวเรา
10	ฝึกนักเรียนให้มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน พร้อมทั้งตั้งคำถาม เพื่อนำมา ไตร่ตรอง อันนำไปสู่ภูมิปัญญาที่เรียนรู้เพื่อชีวิต
11	สอนนักเรียนให้สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นอย่างเปิดใจ เข้าใจถึง พระพรของพระเจ้าที่มาถึงเราผ่านทางบุคคลอื่น
12	ฝึกนักเรียนให้รู้เท่าทัน และตระหนักถึงคุณค่าของเทคโนโลยี สามารถนำมาใช้ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ สร้างสรรค์ผลงาน สื่อสาร นำเสนอ ทั้งในระดับชุมชน ประเทศ และนานาชาติได้

ตารางที่ 3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา
13	พัฒนานักเรียนให้ได้คะแนนจากผลการทดสอบสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ/ เขตพื้นที่/ ระดับสถานศึกษาจาก 8 กลุ่มสาระ
14	พัฒนานักเรียนมีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถ แข่งขันในระดับนานาชาติได้
15	พัฒนานักเรียนให้มีทักษะสามารถใช้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ/ ภาษา อาเซียน ในการสื่อสารได้อย่างดี
16	ฝึกนักเรียนให้มีความรู้สภาวะการณโลก สามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ ข้อมูลข่าวสารจากเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ
17	พัฒนานักเรียนให้มีทักษะด้านอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน โดยถือว่าเป็น การปฏิบัติธรรมและร่วมมือกับพระเจ้าในการพัฒนาโลก
18	ฝึกนักเรียนให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เคารพให้เกียรติผู้อื่น พยายาม สร้างสังคมแห่งสันติ เสียสละไม่เห็นแก่ตัว
19	ฝึกนักเรียนให้มีการวางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ โดยมีการ กำหนดเป้าหมาย ดำเนินตามแผน มีความอดทนเพียรพยายาม และเรียนรู้ที่จะ พัฒนางานของตนอยู่เสมอ
20	สอนนักเรียนให้มีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ขั้นพื้นฐาน ระบุประเด็นของการทำไร ขาดทุน และนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อชีวิตประชาชน
1.3 การพัฒนาสุขภาพ	
21	พัฒนานักเรียนให้มีการพัฒนาร่างกายและจิตใจเต็มตามศักยภาพของตน ตามพระประสงค์ของพระเจ้า
22	ฝึกนักเรียนให้รู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ
23	พัฒนานักเรียนให้มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
24	สอนนักเรียนให้ไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทาง เพศ

ตารางที่ 3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา

คาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา
1.4 การพัฒนาสุนทรียภาพ	
25	สอนนักเรียนให้ตระหนักในศักยภาพที่จะรักและรับใช้ผู้อื่น โดยเห็นคุณค่าของตนเองในฐานะสิ่งสร้างที่เป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้า
26	ฝึกนักเรียนให้มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น
27	ฝึกนักเรียนให้เป็นคนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น
28	สอนนักเรียนให้เข้าใจถึงความงามอันเป็นมิติของสัจธรรมและซาบซึ้งในสุนทรียศาสตร์เพื่อค้นพบคุณค่าความดีงามของพระเจ้าผ่านทางผลงานเหล่านี้
29	สอนนักเรียนให้มีความสนใจกิจกรรมด้านศิลปะ โดยสำนึกว่าเป็นของประทานจากพระเจ้า
30	ฝึกนักเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/ นาฏศิลป์
31	ฝึกนักเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/ นันทนาการ
32	ฝึกนักเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดีงามของไทยและท้องถิ่น
2. แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ	
2.1 การพัฒนาผู้บริหาร	
33	พัฒนาผู้บริหารให้มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน โดยจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
34	อบรมผู้บริหารให้ใช้หลักบริหารเชิงคุณภาพ (Quality System Management) โดยใช้ข้อมูลผลประเมินและการวิจัยทั้งด้านวิชาการและการบริหารจัดการ
35	เน้นผู้บริหารให้ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ โดยสามารถระบุตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน
36	พัฒนาผู้บริหารให้บริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ
37	พัฒนาผู้บริหารให้มีประสบการณ์ อบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับนานาชาติ พร้อมพัฒนาศักยภาพให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

ตารางที่ 3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา
38	พัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ พร้อมทั้งตั้งใจใส่การจัดการศึกษาอย่างเต็มเวลาและเต็มศักยภาพ
39	พัฒนาผู้บริหารให้พัฒนาทักษะบุคลากร และหาแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
40	พัฒนาผู้บริหารให้ตระหนักในมิติด้านจิตวิญญาณ โดยร่วมมือกับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จัดการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ
41	พัฒนาผู้บริหารให้ร่วมปรึกษาหารือกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงคุณค่าพระวรสารให้บูรณาการในวิชาการต่างๆ
2.2 การพัฒนาครู	
42	พัฒนาครูและบุคลากรที่บรรจุใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาคาทอลิก
43	พัฒนาครูทุกคนให้มีความรู้ ทักษะประสบการณ์ในการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา
44	ส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา และมีหลักในการเจริญชีวิตที่เป็นแบบอย่างที่ดี
45	พัฒนาครูให้มีความรู้ เชี่ยวชาญวิชาการเฉพาะด้าน สามารถแก้ปัญหาและมีความคิดเชิงวิพากษ์ต่อสถานการณ์รอบตัวเรา
46	พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อ ตำราเรียนภาษาต่างประเทศ พร้อมทั้งสามารถนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและวัดผลประเมินผล
47	สอนครูให้มีการกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
48	พัฒนาครูให้มีการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน
49	พัฒนาครูให้ออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ
50	อบรมครูให้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา
51	อบรมครูให้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและนำผลมาหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน
52	พัฒนาครูให้สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และคุณภาพชีวิต
53	อบรมครูให้มีการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนและนำผลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อปรับการเรียนการสอนของตน
54	อบรมครูให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
55	ฝึกครูให้สามารถทำงานเป็นหมู่คณะร่วมกับผู้อื่นและชุมชน เสียสละ สามัคคี และเป็นหนึ่งเดียวกัน
56	พัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะการสอนทั้งในด้านวิชาการและด้านคุณธรรมจริยธรรม
2.3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ	
57	กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
58	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและกิจการฯ
59	กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
60	จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
61	กำหนดให้มีฝ่ายจิตตภาบาลในโครงสร้างการบริหารและพัฒนาบุคลากรในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง
62	พัฒนาระบบนิเทศประเมินคุณภาพภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบและนำผลไปปรับปรุงการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง
63	พัฒนาระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) ตามมาตรฐานสากล และเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
64	จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

ตารางที่ 3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา
65	จัดระบบการจัดการความรู้ (KM) และนำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) มาใช้ในการบริหารจัดการฯ
66	วางแผนด้านงบประมาณเพื่อกระจายสู่กลุ่มงานต่างๆ อย่างพอเพียงเพื่อการดำเนินงานที่มีคุณภาพ
67	ระดมทรัพยากร เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการศึกษา และมีระบบการบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวและเกิดประโยชน์สูงสุด
68	ติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณ โดยยึดหลักความคุ้มค่า ที่มุ่งผลที่เกิดแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด
69	จัดหาทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่ขาดแคลน และมีระบบการกระจายทุนการศึกษา อย่างทั่วถึงและยุติธรรม
70	จัดระบบการตรวจสอบบัญชีข้อกำหนดตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
71	จัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่นๆ โดยยึดหลักความยุติธรรมและเมตตาธรรม
72	จัดระบบการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในด้านชีวิตจิต กระแสเรียก จิตวิญญาณและจรรยาบรรณวิชาชีพครู
73	เตรียมบุคลากรอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพทั้งด้านจิตใจและความรู้ในวิชาการ
74	จัดสวัสดิการและค่าตอบแทน ปรับเปลี่ยนเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม ยุติธรรมและเป็นไปตามกฎหมายกำหนด
75	สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรทั้งด้านวัตถุและจิตใจเป็นไปตามหลักการอภิบาลครู
76	บริหารบุคลากรอย่างมีอิสระและคล่องตัว โดยสามารถกำหนดอัตรากำลังสรรหา บรรจุ จัดจ้าง ส่งเสริม และพัฒนาฯ
77	กำหนดหน้าที่ขอบข่ายภาระงานแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
78	จัดให้ฝ่ายจิตตาศาภิบาลมีนักจิตวิทยาช่วยให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาแก่นักเรียน ทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิต
79	ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกของโรงเรียน

ตารางที่ 3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา

คาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2.4 การพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน	
80	จัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอปลอดภัย สภาพใ้การใช้ได้ดี
81	จัดให้มีห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) มีสื่อเพียงพอ ทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้และค้นคว้าอย่างหลากหลาย
82	จัดให้มีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มัลติมีเดีย (Electronic Multi Media Classroom) ห้องทดลอง สำหรับนักเรียนตามกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ
83	จัดให้มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน
84	มีการจัดบรรยากาศแห่งความรัก ความอบอุ่นเสมือนบ้าน เพื่อสร้างความรู้สึที่ดีในการศึกษาอบรม
85	จัดให้มีการจัดบรรยากาศมิติด้านจิตวิญญาณ เพื่อเน้นไตร่ตรองและการภาวนา เพื่อค้นพบความจริงที่อยู่หลังศาสตร์แขนงต่างๆ
86	เน้นบทบาทฝ่ายจิตตาศาสตร์ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ อันเป็นการพัฒนาส่วนที่สำคัญของมนุษย์
87	จัดให้มีขนาดชั้นเรียนที่เหมาะสมโดยเฉลี่ยอัตราส่วนครู 1 คนต่อนักเรียน 20 คน
88	จัดให้ครูมีภาระงานการสอนอย่างเหมาะสม ไม่เกิน 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
89	จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเอื้อต่อการจัดการศึกษาที่พัฒนาทักษะด้านอาชีพและการทำโครงการต่างๆ
2.5 การพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา	
90	จัดให้มีสถานศึกษาเครือข่าย ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ประเทศและระหว่างประเทศ
91	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และทรัพยากรระหว่างเครือข่ายร่วมพัฒนา
92	ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย เพื่อรับการสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน
93	จัดให้นักเรียนและครูมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ตารางที่ 3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา

คาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา
94	อบรมคณะกรรมการสถานศึกษาให้รู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด โดยดำเนินตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
95	เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารร่วมกันทำ แผนพัฒนาโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานตามอัตลักษณ์และพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิก
96	เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา กำกับติดตามดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยกระตุ้นเตือนทุกคนให้ดำเนินการมุ่งสู่เป้าหมาย
97	ให้บทบาทผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา
98	อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ พร้อมทั้งร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก
99	อบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในโรงเรียน ครอบครัว ชุมชนและองค์กรอื่นๆ ก่อให้เกิดความร่วมมือ ความรัก จนบรรลุเป้าหมายการศึกษาคาทอลิก
2.6 การพัฒนาการวิจัยและพัฒนา	
100	ส่งเสริมการวิจัยต่อการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
101	จัดให้มีระบบการวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสามารถเข้าใจและพัฒนา นักเรียนได้เป็นรายบุคคล
102	ศึกษาและวิจัยสถานการณ์ของสังคมโลก เพื่อสามารถบูรณาการคุณค่าที่ดั่งามแก่นักเรียนในการใช้ชีวิต
103	จัดให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
104	จัดการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสะดวกในการบริหารจัดการโรงเรียนได้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาคาทอลิก
105	จัดให้มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบโดยใช้มาตรฐานการศึกษาคาทอลิกเป็นหลัก
106	พัฒนาการตื่นตัวที่จะปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เพื่อรองรับภารกิจการพัฒนาในสังคมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษ ที่ 21

ตารางที่ 3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา
107	จัดให้มีการทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินผลการทำงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโดยศึกษาจาก Best Practices ของผู้อื่น
3. แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	
3.1 การพัฒนาหลักสูตร	
108	พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น
109	จัดหลักสูตรให้ผู้เรียนได้ไปสู่ความจริง ความดี ความงาม บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ความท้าทายและความจำเป็นทางสังคม โดยบูรณาการกับคุณค่าพระวรสารและชีวิต
110	จัดให้มีการเรียนวิชาศาสนา คริสตศาสน์ ศีลธรรมและจริยศึกษาอย่างเพียงพอเพื่อประโยชน์ต่อการเข้าใจคุณค่าที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต
111	จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ
112	จัดหลักสูตรทางเลือกเทียบเคียงมาตรฐานสากล เช่น English Program, Mini English Program, International English Programe, และหลักสูตรเฉพาะทางอื่นๆ
113	จัดหลักสูตรด้านทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 (ปวช. ในโรงเรียนมัธยมศึกษา)
114	จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ตอบสนองความต้องการความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
3.2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	
115	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผล การเรียนรู้ต่อการพัฒนาตนเอง
116	สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะโครงการจนสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
117	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง Head Heart Health และHand เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นองค์รวม
118	ส่งเสริมผู้เชี่ยวชาญในชุมชนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาช่วยในกระบวนการเรียน การสอน

ตารางที่ 3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา
119	วิเคราะห์ในจุดอ่อนจุดแข็งของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อวางแผนในการพัฒนา ศักยภาพอย่างเหมาะสม
120	พัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองการบูรณาการคุณค่าพระวรสารสู่ สาระการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ
121	จัดการเรียนการสอนสาระคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ
122	ปรับเนื้อหาการเรียนรู้เพิ่มวิชามาตรฐานสากล เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ การเขียน เรียงความขั้นสูง การสร้างโครงงาน
123	ปรับลดเวลาเรียนหรือเวลาสอน โดยเพิ่มเติมเวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่ นักเรียน
124	สนับสนุนครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความแตกต่างและ ความสนใจของแต่ละคน
125	จัดให้มีการประเมินจากสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า สอบสัมภาษณ์ โดย สามารถเทียบโอนผลการเรียนกับโรงเรียนในต่างประเทศ
126	จัดการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ
127	สร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่ง การเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
128	ส่งเสริมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เช่น สถานที่สำคัญ วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นฯลฯ
129	จัดให้มีห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีเพื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วย ตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
130	จัดให้มีสื่อเทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นแห่ง อนาคตในศตวรรษที่ 21
4. แนวทางพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ	
4.1 การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน	
131	พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกที่กำหนดไว้โดยอิงคุณค่าพระวรสาร

ตารางที่ 3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา

คาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา
132	พัฒนานักเรียนให้มีความรักในความรัก เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเอง และผู้อื่น เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น เสียสละ มีน้ำใจ
133	สอนนักเรียนให้มีความเมตตา เป็นบุคคลที่มีน้ำใจ พร้อมแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
134	ฝึกนักเรียนให้เป็นผู้รักและรับใช้ เจริญชีวิตให้ความสำคัญกับส่วนรวม ช่วยเหลือคนยากจนและผู้ที่ยากแกว่า
135	พัฒนานักเรียนให้มีความซื่อตรง ดำรงตรงอยู่ในความจริง แสวงหาความจริง แยกแยะดี ชั่ว จริง เท็จ และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้อง
136	ฝึกนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์ กล่าวหาญกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเที่ยงตรง จริงใจ มีสัจจะโปร่งใส ไม่คดโกงและเบียดเบียนผู้อื่น
137	ฝึกนักเรียนให้มีความกตัญญูรู้คุณ ต่อพระเจ้าองค์แห่งความดีสูงสุด นบনอบ เคารพ เชื่อฟังให้เกียรติบิดามารดา ผู้มีพระคุณ และแผ่นดินถิ่นเกิด
138	ฝึกนักเรียนให้มีความพอเพียง มีชีวิตที่เรียบง่าย รู้จักประหยัดอดออม พอใจในสิ่งที่ตนเองมี
139	พัฒนานักเรียนให้มีภูมิคุ้มกัน เฉลียวฉลาด แสวงหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
140	พัฒนานักเรียนให้เป็นคนมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ มุ่งพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพของตน
141	จัดให้มีการทบทวน/กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก
142	จัดทำแผนงานอภิบาล โดยสอนคำสอน คริสตศาสนา และจริยศึกษา และให้มีบุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสม
143	บูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระฯ พร้อมทั้งโดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม
4.2 การพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา	
144	จัดให้ผู้บริหาร/ ครู/ บุคลากร/ ผู้ปกครอง ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิกและความหมายของชุมชนการศึกษา (Educational Community)
145	ประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตารางที่ 3 ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา
146	สร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสาร โดยมีความรักและอิสรภาพเป็นพื้นฐาน
147	สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาฯ ในการช่วยเหลือและแบ่งปันพัฒนาโรงเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
148	สร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติ เคารพในความแตกต่างด้านเชื้อชาติศาสนาและวัฒนธรรม
149	ช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่รอโอกาสในรูปของทุนการศึกษาหรือลดค่าธรรมเนียมการเรียน ฯลฯ
150	สร้างบรรยากาศโรงเรียนที่อบอุ่นเหมือนบ้าน โดยมีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมสติปัญญาและมิติทางจิตวิญญาณ

หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงนำข้อคำถาม ไปตรวจสอบคุณภาพโดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.4- 1.00 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.6 ตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดไว้ ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามบางข้อตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้ข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้จำนวน 130 ข้อ และเมื่อนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนคาทอลิกจำนวน 8 โรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน ตัวแทนคณะกรรมการวิชาการที่เกี่ยวข้องกับด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาศาสนา (หรือผู้รับผิดชอบงานจิตตาศาสนา) 1 คน และตัวแทนคณะกรรมการบริหารการศึกษานิติบุคคล 1 คน รวมเป็น 32 คน เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 32 ฉบับแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.980 ซึ่งมากกว่า 0.7 ตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดไว้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ข้อ	ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
1. แนวทางพัฒนาผู้เรียน	
1.1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	
1	สอนนักเรียนให้รู้จักคุณค่าพระวรสาร รักเคารพต่อทุกชีวิต ให้ความสำคัญกับความ ยุติธรรม สันติสุข อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
2	ฝึกนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูกตเวที เมตตาโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ
3	ฝึกนักเรียนให้ประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากร ที่พระประทานให้
4	สอนนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีจิตอาสา มีความเมตตา สงสารผู้อยู่ในภาวะลำบาก ผ่านทางโครงการต่างๆ
5	ฝึกนักเรียนให้มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมในเรื่องต่างๆ
6	ฝึกนักเรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และใช้เทคโนโลยีในเชิงสร้างสรรค์
7	สอนนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความหลากหลาย ด้านวัฒนธรรม ประเพณีนานาชาติ และยอมรับการความแตกต่าง
1.2 การพัฒนาความรู้/ การแสวงหาความรู้/ ทักษะอาชีพ	
8	ฝึกนักเรียนให้มินิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้และ สื่อต่างๆ ที่อยู่รอบตัว
9	นักเรียนได้รับการฝึกฝนทักษะในการอ่าน การฟัง การดู การพูด และการเขียน พร้อมทั้งตั้งคำถาม เพื่อนำมาไตร่ตรอง อันจะนำไปสู่ภูมิปัญญาที่สามารถนำไปใช้ ในการเจริญชีวิต
10	นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ของการเปิดใจ และเข้าใจถึงพระพรของ พระเจ้าที่ผ่านทางบุคคลอื่นได้
11	โรงเรียนสอนนักเรียนให้รู้เท่าทัน และตระหนักถึงคุณค่าของเทคโนโลยี สามารถ นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ สร้างผลงานที่สร้างสรรค์ สื่อสาร และนำเสนอ ทั้งในระดับชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติได้
12	โรงเรียนสอนซ่อมเสริมนักเรียนเพื่อให้ได้คะแนนจากการทดสอบสูงกว่าคะแนน เฉลี่ยระดับชาติ/ เขตพื้นที่/ ระดับสถานศึกษา จาก 8 กลุ่มสาระ

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
13	โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนมีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับต่างๆ รวมถึงระดับนานาชาติได้
14	โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะสามารถใช้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ/ ภาษา อาเซียน ในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี
15	โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้เท่าทันสภาวการณ์โลก สามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารจากเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ
16	โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะด้านอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน โดยถือว่า เป็นการปฏิบัติธรรมและร่วมมือกับพระเจ้าในการพัฒนาโลก
17	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เคารพและให้เกียรติ ผู้อื่น พยายามสร้างสังคมแห่งสันติ มีความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว
18	นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้รู้จักการวางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ โดย มีการกำหนดเป้าหมาย ดำเนินตามแผน มีความเพียรอดทน และเรียนรู้ที่จะพัฒนา งานของตนอยู่เสมอ
19	โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สามารถวิเคราะห์ ผลได้ผลเสียต่อนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อชีวิตประชาชนได้
1.3 การพัฒนาสุขภาพ	
20	โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้เพื่อพัฒนาร่างกายและจิตใจเต็มตามศักยภาพของ ตน ตามพระประสงค์ของพระเจ้า
21	โรงเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ
22	โรงเรียนให้ความรู้นักเรียนเพื่อดูแลส่วนสูง น้ำหนัก และมีสมรรถภาพทางกายตาม เกณฑ์
23	โรงเรียนสอนนักเรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ
1.4 การพัฒนาสุนทรียภาพ	
24	โรงเรียนสอนนักเรียนให้ตระหนักในศักยภาพที่จะรักและรับใช้ผู้อื่น โดยเห็นคุณค่า ของตนเองในฐานะสิ่งสร้างที่เป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้า
25	โรงเรียนฝึกนักเรียนให้มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติ ผู้อื่น

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
26	โรงเรียนสร้างนักเรียนให้มีความมั่นใจว่าเร้าใจแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และ ผู้อื่น
27	โรงเรียนสอนนักเรียนให้เข้าใจถึงความงามอันเป็นมิติของสังฆกรรมและซาบซึ้งใน สุนทรียศาสตร์เพื่อค้นพบคุณค่าความดีงามของพระเจ้าผ่านทางผลงานเหล่านี้
28	โรงเรียนฝึกให้นักเรียนให้เห็นความสำคัญ เข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬาันทนาการโดยสำนึกว่าเป็นของประทานที่สวองงามจากพระเจ้า
29	โรงเรียนสอนนักเรียนให้สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดี งามของไทยและท้องถิ่น
2. แนวทางการพัฒนาการจัดการ	
2.1 การพัฒนาผู้บริหาร	
30	พัฒนาผู้บริหารให้มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน โดยจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
31	ผู้บริหารใช้หลักบริหารเชิงคุณภาพแบบมีส่วนร่วม โดยใช้ข้อมูลผลประเมินและการ วิจัยทั้งด้านวิชาการและการบริหารจัดการ โดยสามารถระบุตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน
32	พัฒนาผู้บริหารให้มีกลยุทธ์สามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ
33	พัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ พร้อมทั้งเอาใจใส่การจัดการศึกษาอย่างเต็มเวลาและเต็มศักยภาพ
34	ผู้บริหารพัฒนาทักษะบุคลากร และหาแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
35	ผู้บริหารตระหนักในมิติด้านจิตวิญญาณ โดยร่วมมือกับนักเรียน ผู้ปกครอง และ ชุมชน จัดการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ
36	ผู้บริหารร่วมปรึกษาหารือกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการศึกษาที่ เชื่อมโยงคุณค่าพระวรสารโดยให้บูรณาการกับวิชาต่างๆ
2.2 การพัฒนาครู	
37	โรงเรียนพัฒนาครูทุกคนให้มีความรู้ ทักษะประสบการณ์ในการบูรณาการคุณค่า พระวรสารในทุกรายวิชา

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
38	โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา และมีหลักในการเจริญชีวิตที่เป็นแบบอย่างที่ดี
39	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีความรู้ เชี่ยวชาญวิชาการเฉพาะด้าน สามารถแก้ปัญหาและมีความคิดเชิงวิพากษ์ต่อสถานการณ์รอบตัว
40	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะความสามารถในการใช้สื่อ ตำราเรียน ภาษาต่างประเทศ พร้อมทั้งสามารถนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดการเรียน การสอนและวัดผลประเมินผลได้
41	โรงเรียนอบรมครูให้รู้จักการกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
42	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน
43	โรงเรียนพัฒนาครูให้รู้จักออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ
44	โรงเรียนฝึกฝนให้ครูรู้จักใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับภูมิปัญญาท้องถิ่น มาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้
45	โรงเรียนจัดอบรมครูให้รู้จักการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และนำผลมาสร้างแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน
46	โรงเรียนฝึกฝนครูให้รู้จักแนะนำ ให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และคุณภาพชีวิต
47	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะในการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนและนำผลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อปรับการเรียนการสอนของตนอย่างต่อเนื่อง
48	โรงเรียนฝึกฝนครูให้สามารถทำงานเป็นหมู่คณะร่วมกับผู้อื่นและชุมชน เสียสละ สามัคคีและเป็นหนึ่งเดียวกัน
49	โรงเรียนพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะการสอนทั้งในด้านวิชาการและด้านคุณธรรมจริยธรรม
2.3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ	
50	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการวางแผน การจัดการศึกษาและกิจกรรมฯ

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
51	โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
52	โรงเรียนจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
53	โรงเรียนกำหนดให้มีฝ่ายจิตตภาบาลในโครงสร้างการบริหารและพัฒนาบุคลากรในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง
54	โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศประเมินคุณภาพภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบและนำผลไปปรับปรุงการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง
55	โรงเรียนใช้ระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System management) ตามมาตรฐานสากล และเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
56	โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและระบบจัดการความรู้ (KM) โดยสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้
57	โรงเรียนจัดให้มีการวางแผนด้านงบประมาณเพื่อกระจายสู่กลุ่มงานต่างๆ อย่างพอเพียงเพื่อการดำเนินงานที่มีคุณภาพ
58	โรงเรียนจัดให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการศึกษา และมีระบบบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวและเกิดประโยชน์สูงสุด
59	โรงเรียนจัดให้มีการติดตามประเมินผลการเชิงงบประมาณ โดยยึดหลักความคุ้มค่าที่มุ่งผลที่เกิดแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด
60	ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดระบบการตรวจสอบบัญชี ข้อกำหนด ตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
61	โรงเรียนจัดระบบการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิตจิต กระแสเรียก จิตวิญญาณและจรรยาบรรณวิชาชีพครู
62	โรงเรียนจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนแก่บุคลากร ปรับเลื่อนเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมยุติธรรมและเป็นไปตามกฎหมายกำหนด
63	โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรทั้งด้านวัตถุและจิตใจเป็นไปตามหลักการอภิบาลครู

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
64	โรงเรียนจัดให้มีการบริหารงานบุคลากรอย่างมีอิสระและคล่องตัว โดยสามารถกำหนดอัตรากำลัง สรรหา บรรจุ จัดจ้าง ส่งเสริม และพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ
65	โรงเรียนกำหนดหน้าที่ขอบข่ายภาระงานแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
66	โรงเรียนจัดให้มีนักจิตวิทยาช่วยในฝ่ายจิตตาศาสนา เพื่อช่วยให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาแก่นักเรียนทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตที่เหมาะสมตามวัย
67	โรงเรียนจัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกของโรงเรียน
2.4 การพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน	
68	โรงเรียนจัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ปลอดภัย และอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี
69	โรงเรียนจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) มีสื่อเพียงพอทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้และค้นคว้าอย่างหลากหลาย
70	โรงเรียนจัดให้มีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มัลติมีเดีย (Electronic Multi Media Classroom) ห้องทดลอง สำหรับนักเรียนตามกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ
71	โรงเรียนจัดให้มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน
72	โรงเรียนจัดบรรยากาศมิติด้านจิตวิญญาณ เพื่อเน้นไตร่ตรองและการภาวนา เพื่อสามารถค้นพบความจริงที่อยู่เบื้องหลังศาสตร์แขนงต่างๆ ได้
73	โรงเรียนกำหนดจุดมุ่งเน้น บทบาท หน้าที่ของฝ่ายจิตตาศาสนาที่มีหน้าที่ในการพัฒนาร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ
74	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเอื้อต่อการจัดการศึกษาที่พัฒนาทักษะด้านอาชีพและการทำโครงการต่างๆ
2.5 การพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา	
75	โรงเรียนสร้างสถานศึกษาเครือข่าย ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ประเทศและระหว่างประเทศ
76	โรงเรียนสร้างเครือข่าย เพื่อรับการสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
77	โรงเรียนสนับสนุนนักเรียนและครูมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ
78	โรงเรียนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และทรัพยากรระหว่างเครือข่ายร่วมพัฒนา
79	โรงเรียนให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด โดยดำเนินการตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
80	โรงเรียนส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารร่วมกันทำแผนพัฒนาโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานตามอัตลักษณ์และพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิก
81	โรงเรียนเชิญชวนให้คณะกรรมการสถานศึกษา กำกับติดตามดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยกระตุ้นเตือนทุกคนให้ดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย
82	โรงเรียนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก
83	โรงเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในโรงเรียน ครอบครัว ชุมชนและองค์กรอื่นๆ ก่อให้เกิดความร่วมมือ ความรัก จนบรรลุเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก
2.6 การพัฒนาการวิจัยและพัฒนา	
84	โรงเรียนจัดให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
85	โรงเรียนจัดให้มีระบบการวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสามารถเข้าใจและพัฒนาให้นักเรียนได้เป็นรายบุคคล
86	โรงเรียนศึกษาและวิจัยสถานการณ์ของสังคมโลก เพื่อสามารถบูรณาการคุณค่าที่ดีงามแก่นักเรียนในการใช้ชีวิต
87	โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
88	โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสะดวกในการบริหารจัดการโรงเรียนได้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาคาทอลิก

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
89	โรงเรียนติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบโดยใช้มาตรฐานการศึกษาคาทอลิกเป็นหลัก
90	โรงเรียนตื่นตัวที่จะปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เพื่อรองรับภารกิจการพัฒนาสังคมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษ ที่ 21
91	โรงเรียนจัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินผลการทำงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโดยศึกษาจาก Best Practices ขององค์กรอื่นๆ
3. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	
3.1 การพัฒนาหลักสูตร	
92	โรงเรียนจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนมุ่งไปสู่ความจริง ความดี ความงาม บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ความท้าทายและความจำเป็นทางสังคม โดยบูรณาการกับคุณค่าพระวรสารและชีวิต
93	โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น
94	โรงเรียนจัดวิชาคำสอน คริสตศาสนา ศีลธรรมและจริยศึกษาในหลักสูตรเพื่อประโยชน์ต่อการเข้าใจคุณค่าที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต
95	โรงเรียนจัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ
3.2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	
96	โรงเรียนจัดหลักสูตรทางเลือกเทียบเคียงมาตรฐานสากล เช่น English Program, Mini English Program, International English Program, และหลักสูตรเฉพาะทางอื่นๆ
97	ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น ชุมนวม กลุ่มอาชีพ ฯลฯ ที่ตอบสนองความต้องการความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
98	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผล การเรียนรู้ของตนเอง
99	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ในลักษณะโครงงานจนสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
100	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง Head Heart และ Hand เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นองค์รวม
101	โรงเรียนเชิญชวนให้ผู้เชี่ยวชาญในชุมชนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาช่วยในกระบวนการเรียนการสอน
102	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีการวิเคราะห์ในจุดอ่อนจุดแข็งของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อวางแผนในการพัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสม
103	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้การสอนที่เน้นการไตร่ตรองการบูรณาการคุณค่าพระวรสารสู่สาระการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ
104	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปรับเนื้อหาการเรียนรู้เพิ่มวิชามาตรฐานสากล เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ การเขียนเรียงความขั้นสูง และการสร้างโครงงาน ฯลฯ
105	โรงเรียนปรับลดเวลาเรียนหรือเวลาสอน โดยเพิ่มเติมเวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่แก่นักเรียนมากขึ้น
106	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองของความแตกต่างและความสนใจของแต่ละคน
107	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้การประเมินจากสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า สอบสัมภาษณ์ โดยสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับโรงเรียนต่างๆ ได้ทั้งในและต่างประเทศ
108	โรงเรียนสร้างระบบนิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
3.3 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	
109	โรงเรียนส่งเสริมการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
110	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเน้นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เช่น สถานที่สำคัญ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ
111	โรงเรียนสร้างห้องสมุดให้บริการสื่อและเทคโนโลยีเพื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
112	โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อเทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
4. แนวทางพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ	
4.1 การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน	
113	พัฒนานักเรียนให้มีความรักในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่กำหนดไว้โดยอิงคุณค่าพระวรสาร
114	ฝึกนักเรียนให้เป็นผู้รักและรับใช้ มีเมตตา พร้อมช่วยเหลือแบ่งปันแก่ผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และมีจิตสาธารณะ
115	สอนนักเรียนให้มีความรักในความดี เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น
116	พัฒนานักเรียนให้มีความซื่อตรง ดำรงตรงอยู่ในความจริง แสวงหาความจริงรู้จักผิดชอบชั่วดี และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้อง
117	ฝึกฝนนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์ กล่าวหาญกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเที่ยงตรง จริงใจ มีสัจจะโปร่งใส ไม่คดโกงและไม่เบียดเบียนผู้อื่น
118	สอนนักเรียนให้มีความกตัญญูรู้คุณ ต่อพระเจ้าองค์แห่งความดีสูงสุด นบনอบเคารพ เชื่อฟังให้เกียรติบิดามารดา ผู้มีพระคุณ และแผ่นดินถิ่นเกิด
119	ฝึกฝนนักเรียนให้มีความพอเพียง มีชีวิตที่เรียบง่าย รู้จักประหยัดอดออม พอใจในสิ่งที่ตนเองมี
120	พัฒนานักเรียนให้มีภูมิคุ้มกัน เฉลียวฉลาด แสวงหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอ พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลง
121	กระตุ้นนักเรียนให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ มุ่งพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพของตน
4.2 การพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา	
122	โรงเรียนทบทวน/กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก
123	โรงเรียนจัดทำแผนงานอภิบาล โดยสอนคำสอน คริสตศาสนา และจริยศึกษา พร้อมทั้งมีบุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน
124	โรงเรียนบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระฯ พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
125	โรงเรียนจัดให้ผู้บริหาร/ ครู/ บุคลากร/ ผู้ปกครอง ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิกและความหมายของชุมชนการศึกษา (Educational Community)
126	โรงเรียนประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
127	โรงเรียนสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาการศึกษาคาทอลิก ในการช่วยเหลือและแบ่งปันพัฒนาโรงเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
128	โรงเรียนสร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติ เคารพในความแตกต่างด้านเชื้อชาติศาสนาและวัฒนธรรม
129	โรงเรียนช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่รอโอกาสในรูปของทุนการศึกษา หรือลดค่าธรรมเนียบการเรียน ฯลฯ
130	โรงเรียนสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนบ้านโดยมีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริม สติปัญญาและมีมิติทางจิตวิญญาณ

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก

ขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ได้จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
ทั่วประเทศ เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์
คาทอลิก โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103
โรงเรียน โรงเรียนละ 4 ฉบับ รวมจำนวน 412 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 90 โรงเรียน รวม
360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.37 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับมาวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียด
ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหาร ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้า
กลุ่มงานจิตตาศาสนา และกรรมการศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
ดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
พระสงฆ์/บาทหลวง	27	7.50
นักบวชชาย	2	0.56
นักบวชหญิง	50	13.89
ฆราวาส	281	78.05
รวม	360	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	12	3.33
30-40 ปี	90	25.00
41-50 ปี	128	35.56
51 ปีขึ้นไป	130	36.11
รวม	360	100.00
3. ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน		
ผู้บริหารโรงเรียน	90	25.00
ตัวแทนคณะกรรมการวิชาการ	90	25.00
หัวหน้ากลุ่มจิตตาศึกษา	90	25.00
ตัวแทนคณะกรรมการบริหารฯ	90	25.00
รวม	360	100.00
4. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	11	3.05
ปริญญาตรี	214	59.44
ปริญญาโท	124	34.44
ปริญญาเอก	11	3.06
รวม	360	100.00
5. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	20	5.56
5-10 ปี	72	20.00
11-15 ปี	67	18.61
16 ปีขึ้นไป	201	55.83
รวม	360	100.00

ตารางที่ 5 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
6. ประสบการณ์การศึกษาใน โรงเรียนคาทอลิก		
ไม่เคยศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก	115	31.94
เคยศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล	54	15.00
เคยศึกษาตั้งแต่ระดับประถม	123	34.17
เคยศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยม	50	13.89
อื่นๆ	18	5.00
รวม	360	100

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 360 คน ส่วนใหญ่เป็นฆราวาสจำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 78.05 รองลงมาคือ นักบวชหญิง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.89 เป็นพระสงฆ์/บาทหลวง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 และเป็นนักบวชชาย มีน้อยที่สุดจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56 และผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 36.11 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41-51 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 อายุ 30-40 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และอายุต่ำกว่า 30 ปี มีน้อยที่สุดจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีวุฒิปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 59.44 รองลงมาคือ วุฒิปริญญาโท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 34.44 วุฒิปริญญาเอกและวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 11 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 3.06 และด้านประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์การทำงาน 16 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 55.83 รองลงมาคือ 11-15 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 18.61 ประสบการณ์ 5-10 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี น้อยที่สุดจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56

2.2 การวิเคราะห์ ระดับความสำคัญของตัวแปร

ขั้นตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล โดยวิเคราะห์จากค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best) ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล ปรากฏในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
1	สอนนักเรียนให้รู้จักคุณค่าพระวรสาร รักเคารพ ต่อทุกชีวิต ให้ความสำคัญกับความยุติธรรม สันติสุข อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข	4.38	0.618	มาก
2	ฝึกนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูทุกเวที เมตตาโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ	4.48	0.592	มาก
3	ฝึกนักเรียนให้ประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างรู้ คุณค่า ช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรที่พระประทาน ให้	4.12	0.748	มาก
4	สอนนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีจิตอาสา มีความเมตตาสงสารผู้อยู่ในภาวะ ลำบาก ผ่านทางโครงการต่างๆ	4.38	0.656	มาก
5	ฝึกนักเรียนให้มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมในเรื่องต่างๆ	4.24	0.715	มาก
6	ฝึกนักเรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และ ใช้เทคโนโลยีในเชิงสร้างสรรค์	4.09	0.726	มาก
7	สอนนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนัก ถึงความหลากหลายด้านวัฒนธรรม ประเพณี นานาชาติ และยอมรับการความแตกต่าง	4.18	0.716	มาก
8	ฝึกนักเรียนให้มินิรักการอ่าน แสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆ ที่อยู่ รอบตัว	4.09	0.714	มาก
9	นักเรียนได้รับการฝึกฝนทักษะในการอ่าน การฟัง การดู การพูด และการเขียน พร้อมทั้งตั้งคำถาม เพื่อนำมาไตร่ตรอง อันจะนำไปสู่ภูมิปัญญาที่ สามารถนำไปใช้ในการเจริญชีวิต	4.04	0.738	มาก

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
10	นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้เรียนรู้จากประสบการณ์ ของผู้อื่นอย่างเปิดใจเพื่อเข้าใจถึงพระพรของ พระเจ้าที่มาถึงเราผ่านทางบุคคลอื่น	4.05	0.746	มาก
11	โรงเรียนสอนนักเรียนให้รู้เท่าทัน และตระหนักถึง คุณค่าของเทคโนโลยี สามารถนำมาใช้เป็น เครื่องมือในการเรียนรู้ สร้างผลงานที่สร้างสรรค์ สื่อสาร และนำเสนอ ทั้งในระดับชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติได้	4.02	0.723	มาก
12	โรงเรียนสอนซ่อมเสริมนักเรียนเพื่อให้ได้คะแนน จากผลการทดสอบสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ/ เขตพื้นที่/ระดับสถานศึกษา จาก 8 กลุ่มสาระ	3.84	0.886	มาก
13	โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนมีความสามารถ ความถนัด เฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับ ต่างๆ รวมถึงระดับนานาชาติได้	3.72	0.877	มาก
14	โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะสามารถใช้ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ/ ภาษาอาเซียน ใน การสื่อสารได้เป็นอย่างดี	3.73	0.841	มาก
15	โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้เท่าทัน สภาวะการณ์โลก สามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารจากเทคโนโลยีได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	3.84	0.754	มาก
16	โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะด้านอาชีพ มีเจต คติที่ดีต่อการทำงาน โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติ ธรรมและร่วมมือกับพระเจ้าในการพัฒนาโลก	3.98	0.765	มาก
17	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้ เคารพและให้เกียรติผู้อื่น พยายาม สร้างสังคมแห่งสันติ มีความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว	4.34	0.653	มาก

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
18	นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้รู้จักการวางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ดำเนินตามแผนด้วยความเพียรอดทน	4.05	0.730	มาก
19	โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สามารถวิเคราะห์ผลได้ผลเสียต่อนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อชีวิตประชาชนได้	3.64	0.791	มาก
20	โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้เพื่อพัฒนาร่างกายและจิตใจเต็มตามศักยภาพของตน ตามพระประสงค์ของพระเจ้า	4.35	0.680	มาก
21	โรงเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ	4.35	0.620	มาก
22	โรงเรียนให้ความรู้นักเรียนเพื่อดูแลส่วนสูง น้ำหนัก และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์	4.21	0.699	มาก
23	โรงเรียนสอนนักเรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ	4.33	0.666	มาก
24	โรงเรียนสอนนักเรียนให้ตระหนักในศักยภาพที่จะรักและรับใช้ผู้อื่น โดยเห็นคุณค่าของตนเองในฐานะสิ่งสร้างที่เป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้า	4.39	0.628	มาก
25	โรงเรียนฝึกนักเรียนให้มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น	4.39	0.628	มาก
26	โรงเรียนสร้างนักเรียนให้มีนิสัยร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น	4.61	0.562	มากที่สุด

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
27	โรงเรียนสอนนักเรียนให้เข้าใจถึงความงามอันเป็น มิติของสัจธรรมและซาบซึ้งในสุนทรียศาสตร์เพื่อ ค้นพบคุณค่าความดีงามของพระเจ้าผ่านทาง ผลงานเหล่านี้	4.20	0.703	มาก
28	โรงเรียนฝึกให้นักเรียนให้เห็นความสำคัญ เข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีนาฏศิลป์ และกีฬาันทนาการโดยสำนึกว่าเป็นของประทาน ที่สวຍงามจากพระเจ้า	4.44	0.665	มาก
29	โรงเรียนสอนนักเรียนให้สนใจและเข้าร่วมกิจกรรม ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดีงามของไทยและ ท้องถิ่น	4.44	0.626	มาก
30	พัฒนาผู้บริหารให้มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และ ความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน โดยจัดทำ แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก	4.63	0.553	มากที่สุด
31	ผู้บริหารใช้หลักบริหารเชิงคุณภาพแบบมีส่วนร่วม โดยใช้ข้อมูลผลประเมินและการวิจัยทั้งด้าน วิชาการและการบริหารจัดการ โดยสามารถระบุตัว บ่งชี้ที่ชัดเจน	4.56	0.555	มากที่สุด
32	พัฒนาผู้บริหารให้มีกลยุทธ์สามารถบริหารจัดการ การศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ใน แผนปฏิบัติการ	4.59	0.577	มากที่สุด
33	พัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ให้ คำปรึกษาทางด้านวิชาการ พร้อมทั้งเอาใจใส่การ จัดการศึกษาอย่างเต็มเวลาและเต็มศักยภาพ	4.63	0.539	มากที่สุด

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
34	ผู้บริหารพัฒนาทักษะบุคลากร และหาแนวทาง ปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	4.65	0.568	มากที่สุด
35	ผู้บริหารตระหนักในมิติด้านจิตวิญญาณ โดย ร่วมมือกับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จัด การศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็ม ตามศักยภาพ	4.69	0.530	มากที่สุด
36	ผู้บริหารร่วมปรึกษาหารือกับครูและบุคลากร ทางการศึกษา ในการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยง คุณค่าพระวรสารโดยให้บูรณาการกับวิชาต่างๆ	4.62	0.570	มากที่สุด
37	โรงเรียนพัฒนาครูทุกคนให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการบูรณาการคุณค่าพระวรสารใน ทุกรายวิชา	4.49	0.602	มาก
38	โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้ยึดมั่นใน หลักธรรมของศาสนา และมีหลักในการเจริญชีวิต ที่เป็นแบบอย่างที่ดี	4.66	0.541	มากที่สุด
39	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีความรู้ เชี่ยวชาญวิชาการ เฉพาะด้าน สามารถแก้ปัญหาและ มีความคิดเชิงวิพากษ์ต่อสถานการณ์รอบตัว	4.31	0.649	มาก
40	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการ ใช้สื่อ ตำราเรียนภาษาต่างประเทศ พร้อมทั้ง สามารถนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดการ เรียนการสอนและวัดผลประเมินผลได้	4.06	0.727	มาก
41	โรงเรียนอบรมครูให้รู้จักการกำหนดเป้าหมายเชิง คุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.40	0.639	มาก

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
42	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผน จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน	4.32	0.669	มาก
43	โรงเรียนพัฒนาครูให้รู้จักออกแบบและจัดการ เรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ	4.27	0.694	มาก
44	โรงเรียนฝึกฝนให้ครูรู้จักใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ เหมาะสมผนวกกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมา บูรณาการในการจัดการเรียนรู้	4.19	0.667	มาก
45	โรงเรียนจัดอบรมครูให้รู้จักการวัดและประเมินผล ผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและนำผลมาสร้าง แนวทางในการพัฒนาผู้เรียน	4.34	0.665	มาก
46	โรงเรียนฝึกฝนครูให้รู้จักแนะนำ ให้คำปรึกษา และ แก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และ คุณภาพชีวิต	4.48	0.592	มาก
47	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะในการศึกษาวิจัยใน ชั้นเรียนและนำผลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อ ปรับการเรียนการสอนของตนอย่างต่อเนื่อง	4.29	0.724	มาก
48	โรงเรียนฝึกฝนครูให้สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ ร่วมกับผู้อื่นและชุมชน เสียสละ สามัคคีและเป็น หนึ่งเดียวกัน	4.54	0.605	มากที่สุด
49	โรงเรียนพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะการ สอนทั้งในด้านวิชาการและด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.55	0.595	มากที่สุด
50	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการวางแผน การจัดการศึกษาและกิจกรรมฯ	4.27	0.721	มาก

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
51	โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามอัต ลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	4.64	0.570	มากที่สุด
52	โรงเรียนจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.56	0.594	มากที่สุด
53	โรงเรียนกำหนดให้มีฝ่ายจิตตาคิบาลในโครงสร้าง การบริหารและพัฒนาบุคลากรในด้านนี้อย่าง ต่อเนื่อง	4.56	0.639	มากที่สุด
54	โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศประเมินคุณภาพภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบและนำผลไปปรับปรุงการ บริหารงานอย่างต่อเนื่อง	4.51	0.629	มากที่สุด
55	โรงเรียนใช้ระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System management) ตาม มาตรฐานสากล และเน้นการมีส่วนร่วมของทุก ฝ่าย	4.38	0.648	มาก
56	โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและระบบ จัดการความรู้ (KM) โดยสามารถนำมาใช้ในการ บริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้	4.32	0.643	มาก
57	โรงเรียนจัดให้มีการวางแผนด้านงบประมาณเพื่อ กระจายสู่กลุ่มงานต่างๆ อย่างพอเพียงเพื่อการ ดำเนินงานที่มีคุณภาพ	4.42	0.662	มาก
58	โรงเรียนจัดให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อประโยชน์ ต่อการพัฒนาด้านการศึกษา และมีระบบการ บริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวและเกิดประโยชน์ สูงสุด	4.36	0.690	มาก

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
59	โรงเรียนจัดให้มีการติดตามประเมินผลการใช้ งบประมาณ โดยยึดหลักความคุ้มค่า ที่มุ่งผลที่ เกิดแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด	4.46	0.654	มาก
60	ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดระบบการตรวจสอบ บัญชี ชื่อกำหนด ตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.44	0.698	มาก
61	โรงเรียนจัดระบบการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิต จิต กระแสเรียก จิตวิญญาณและจรรยาบรรณ วิชาชีพครู	4.41	0.666	มาก
62	โรงเรียนจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนแก่บุคลากร ปรับเปลี่ยนเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม ยุติธรรมและเป็นไปตามกฎหมายกำหนด	4.35	0.765	มาก
63	โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับ บุคลากรทั้งด้านวัตถุและจิตใจเป็นไปตามหลักการ อภิบาลครู	4.41	0.710	มาก
64	โรงเรียนจัดให้มีการบริหารงานบุคลากรอย่างมี อิสระและคล่องตัว โดยสามารถกำหนดอัตราค่าจ้าง สรรหา บรรจุ จัดจ้าง ส่งเสริม และพัฒนาอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.38	0.717	มาก
65	โรงเรียนกำหนดหน้าที่ขอบข่ายภาระงานแก่ บุคลากรอย่างเหมาะสม และเป็นไปตามที่ กฎหมายกำหนด	4.45	0.674	มากที่สุด
66	โรงเรียนจัดให้มีนักจิตวิทยาช่วยในฝ่าย จิตตทาบิบาล เพื่อช่วยให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาแก่ นักเรียนทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตที่ เหมาะสมตามวัย	4.97	0.955	มากที่สุด

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
67	โรงเรียนจัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกของโรงเรียน	4.13	0.810	มาก
68	โรงเรียนจัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ปลอดภัย และอยู่ในสภาพใ้การใช้การได้ดี	4.50	0.708	มากที่สุด
69	โรงเรียนจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) มีสื่อเพียงพอ ทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้และค้นคว้าอย่างหลากหลาย	4.18	0.832	มาก
70	โรงเรียนจัดให้มีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มัลติมีเดีย (Electronic Multi Media Classroom) ห้องทดลอง สำหรับนักเรียนตามกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ	4.99	0.897	มากที่สุด
71	โรงเรียนจัดให้มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน	4.19	0.827	มาก
72	โรงเรียนจัดบรรยากาศสมิติด้านจิตวิญญาณ เพื่อเน้นไตร่ตรองและการภาวนา เพื่อสามารถค้นพบความจริงที่อยู่เบื้องหลังศาสตร์แขนงต่างๆ ได้	4.10	0.763	มาก
73	โรงเรียนกำหนดจุดมุ่งเน้น บทบาท หน้าที่ของฝ่ายจิตตาศาสนาที่มีหน้าที่ในการพัฒนาร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ	4.22	0.783	มาก
74	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเอื้อต่อการจัดการศึกษาที่พัฒนาทักษะด้านอาชีพและการทำโครงการต่างๆ	4.25	0.764	มาก
75	โรงเรียนสร้างสถานศึกษาเครือข่าย ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ประเทศและระหว่างประเทศ	3.94	0.812	มาก

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
76	โรงเรียนสร้างเครือข่าย เพื่อรับการสนับสนุนจาก สถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชน	3.89	0.902	มาก
77	โรงเรียนสนับสนุนนักเรียนและครูมีเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ	4.66	0.955	มากที่สุด
78	โรงเรียนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์และทรัพยากรระหว่าง เครือข่ายร่วมพัฒนา	4.77	0.870	มากที่สุด
79	โรงเรียนให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา ให้มีความรู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด โดยดำเนินการตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก	4.37	0.688	มาก
80	โรงเรียนส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารร่วมกันทำแผนพัฒนา โรงเรียนและแผนปฏิบัติงานตาม อัตลักษณ์และ พันธกิจของโรงเรียนคาทอลิก	4.33	0.676	มาก
81	โรงเรียนเชิญชวนให้คณะกรรมการสถานศึกษา กำกับติดตามดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงาน ของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยกระตุ้นเตือนทุกคน ให้ดำเนินการเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย	4.36	0.670	มาก
82	โรงเรียนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และความ ร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบบ คาทอลิก	4.23	0.741	มาก

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
83	โรงเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในโรงเรียน ครอบครัว ชุมชนและองค์กรอื่นๆ ก่อให้เกิดความ ร่วมมือ ความรัก จนบรรลุเป้าหมายของการศึกษา คาทอลิก	4.16	0.738	มาก
84	โรงเรียนจัดให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ในด้านต่างๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อหา แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.01	0.891	มาก
85	โรงเรียนจัดให้มีระบบการวิจัยในชั้นเรียนอย่าง สม่ำเสมอเพื่อสามารถเข้าใจและพัฒนานักเรียนได้ เป็นรายบุคคล	4.19	0.785	มาก
86	โรงเรียนศึกษาและวิจัยสถานการณ์ของสังคมโลก เพื่อสามารถบูรณาการคุณค่าที่ตั้งามแก่นักเรียนใน การใช้ชีวิต	3.93	0.850	มาก
87	โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้อง กับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	4.43	0.693	มาก
88	โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสะดวกใน การบริหารจัดการโรงเรียนได้เป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาคาทอลิก	4.24	0.735	มาก
89	โรงเรียนติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณภาพอย่าง เป็นระบบโดยใช้มาตรฐานการศึกษาคาทอลิกเป็น หลัก	4.26	0.707	มาก
90	โรงเรียนตื่นตัวที่จะปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เพื่อ รองรับภาระกิจการพัฒนาสังคมที่เปลี่ยนแปลงใน ศตวรรษ ที่ 21	4.27	0.726	มาก
91	โรงเรียนจัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินผลการ ทำงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโดยศึกษาจาก Best Practices ขององค์กรอื่นๆ	4.39	0.675	มาก

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
92	โรงเรียนจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนมุ่งไปสู่ความจริง ความดี ความงาม บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ ความท้าทายและความจำเป็นทางสังคม โดยบูรณา การกับคุณค่าพระวรสารและชีวิต	4.36	0.665	มาก
93	โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อให้มี ความเหมาะสมและสอดคล้องกับชีวิตที่สอดคล้อง กับความต้องการท้องถิ่น	4.27	0.737	มาก
94	โรงเรียนจัดวิชาคำสอน คริสตศาสตร์ ศีลธรรม และจริยศึกษาในหลักสูตรเพื่อประโยชน์ต่อการ เข้าใจคุณค่าที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต	4.44	0.709	มาก
95	โรงเรียนจัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียน เลือกเรียนตามความถนัดความสามารถและความ สนใจ	4.29	0.737	มาก
96	โรงเรียนจัดหลักสูตรทางเลือกเทียบเคียง มาตรฐานสากล เช่น English Program, Mini English Program, International English Program, และหลักสูตรเฉพาะทางอื่นๆ	4.06	1.024	มาก
97	ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในรูปแบบต่างๆ เช่น ชุมนุม กลุ่มอาชีพ ฯลฯ ที่ ตอบสนองความต้องการความสามารถและความ สนใจของผู้เรียน	4.28	0.723	มาก
98	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการ วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลการเรียนรู้ของ ตนเอง	4.14	0.736	มาก
99	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะโครงงานจน สรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.33	0.690	มาก

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
100	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง Head Heart และ Hand เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นองค์รวม	4.25	0.727	มาก
101	โรงเรียนเชิญชวนให้ผู้เชี่ยวชาญในชุมชนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาช่วยในกระบวนการเรียนการสอน	4.09	0.748	มาก
102	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีการวิเคราะห์ในจุดอ่อนจุดแข็งของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อวางแผนในการพัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสม	4.19	0.750	มาก
103	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้การสอนที่เน้นการไตร่ตรองการบูรณาการคุณค่าพระวรสารสู่สาระการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ	4.21	0.752	มาก
104	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปรับเนื้อหาการเรียนรู้เพิ่มวิชามาตรฐานสากล เช่น ทักษะการเรียนรู้ การเขียนเรียงความขั้นสูง และ การสร้างโครงงาน ฯลฯ	4.01	0.739	มาก
105	โรงเรียนปรับลดเวลาเรียนหรือเวลาสอน โดยเพิ่มเติมเวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้แก่นักเรียนมากขึ้น	4.09	0.783	มาก
106	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างและความสนใจของแต่ละคน	4.41	0.640	มาก
107	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้การประเมินจากสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า สอบสัมภาษณ์ โดยสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับโรงเรียนต่างๆ ได้ทั้งในและต่างประเทศ	4.01	0.848	มาก

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
108	โรงเรียนสร้างระบบนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.45	0.631	มาก
109	โรงเรียนส่งเสริมการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.31	0.699	มาก
110	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเน้นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เช่น สถานที่สำคัญ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ	4.25	0.757	มาก
111	โรงเรียนสร้างห้องสมุดให้บริการสื่อและเทคโนโลยีเพื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	4.23	0.797	มาก
112	โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อเทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21	4.26	0.695	มาก
113	พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่กำหนดไว้โดยอิงคุณค่าพระวรสาร	4.43	0.639	มาก
114	ฝึกนักเรียนให้เป็นผู้รักและรับใช้ มีเมตตา พร้อมช่วยเหลือแบ่งปันแก่ผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนและมีจิตสาธารณะ	4.42	0.628	มาก
115	สอนนักเรียนให้มีความรักในความดี เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น	4.49	0.611	มาก
116	พัฒนานักเรียนให้มีความซื่อตรง ดำรงตรงอยู่ในความจริง แสวงหาความจริงรู้จักผิดชอบชั่วดี และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้อง	4.46	0.605	มาก

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
117	ฝึกฝนนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์ กล่าวหาญกระทำ ในสิ่งที่ถูกต้องเที่ยงตรง จริงใจ มีสิ่งจะโปร่งใส ไม่ คดโกงและไม่เบียดเบียนผู้อื่น	4.46	0.619	มาก
118	สอนนักเรียนให้มีความกตัญญูรู้คุณ ต่อพระเจ้า องค์แห่งความดีสูงสุด นบনอบ เคารพ เชื่อฟังให้ เกียรติบิดามารดา ผู้มีพระคุณ และแผ่นดินถิ่นเกิด	4.49	0.588	มาก
119	ฝึกฝนนักเรียนให้มีความพอเพียง มีชีวิตที่เรียบง่าย รู้จักประหยัดอดออมพอใจในสิ่งที่ตนเองมี	4.22	0.690	มาก
120	พัฒนานักเรียนให้มีภูมิคุ้มกัน เฉลียวฉลาด แสวงหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอ พร้อมยอมรับการ เปลี่ยนแปลง	4.19	0.692	มาก
121	กระตุ้นนักเรียนให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ใฝ่เรียนรู้อยู่ เสมอ มุ่งพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพของ ตน	4.16	0.711	มาก
122	โรงเรียนทบทวน/กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำ แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก	4.51	0.597	มากที่สุด
123	โรงเรียนจัดทำแผนงานอภิปาล โดยสอนคำสอน คริสตศาสตร์ และจริยศึกษา พร้อมทั้งมีบุคลากร ฝ่ายอภิปาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับ จำนวนนักเรียน	4.34	0.773	มาก
124	โรงเรียนบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการ เรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระฯ พร้อมทั้งใช้ เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม	4.34	0.726	มาก

ตารางที่ 6 ระดับความสำคัญของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

(n = 360)

ข้อ	ตัวแปร แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความสำคัญ ของตัวแปร
125	โรงเรียนจัดให้ผู้บริหาร/ ครู/ บุคลากร/ ผู้ปกครอง ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่า การศึกษาคาทอลิกและความหมายของชุมชน การศึกษา (Educational Community)	4.27	0.743	มาก
126	โรงเรียนประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.33	0.688	มาก
127	โรงเรียนสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียน ของสภาการศึกษาคาทอลิก ในการช่วยเหลือและ แบ่งปันพัฒนาโรงเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก	4.29	0.716	มาก
128	โรงเรียนสร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่าง ยุติธรรมและสันติ เคารพในความแตกต่างด้านเชื้อ ชาติศาสนาและวัฒนธรรม	4.40	0.669	มาก
129	โรงเรียนช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนที่ รอโอกาส ในรูปของทุนการศึกษาหรือลด ค่าธรรมเนียมการเรียน ฯลฯ	4.47	0.658	มาก
130	โรงเรียนสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนบ้านโดยมี แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมสติปัญญาและมิติทางจิต วิญญาณ	4.51	0.615	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่าตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก
ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้ง 130 ตัวแปร มีค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{x}) อยู่ระหว่าง 3.72-4.66
ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำคัญแต่ละรายตัวแปรอยู่ในระดับมาก และมาก
ที่สุด มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.530-1.024 แสดงว่า การกระจายของ

ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลนั้นมีลักษณะปกติ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ต่อจากนี้ คือการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ผู้วิจัยทำการทดสอบความเหมาะสมความเพียงพอ และแมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของข้อมูล ซึ่งพิจารณาจากสถิติทดสอบสองค่า คือ

2.2.1 ค่า KMO and Bartlett's Test โดยดูค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) ที่มีค่ามากคือ 0.5 (เข้าใกล้หนึ่ง) และ

2.2.2 ค่าที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของ Bartlett's Test of Sphericity

Ho : ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H1 : ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีความสัมพันธ์กัน

โดยพิจารณาจากค่า Chi-Square และการมีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่าหรือ เท่ากับ .05 (Sig ≤ .05) ว่า ยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐาน ผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่า KMO and Bartlett's test of Sphericity

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.966
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square
	df
	sig
	44330.910
	8385
	.000

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) เท่ากับ 0.966 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 130 ตัวแปรของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เป็นจำนวนข้อมูลที่มีความเพียงพอและมีความเหมาะสม สามารถใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ระดับดีมาก เพราะค่า KMO มีค่ามากกว่า .5 และเข้าใกล้ 1 และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบในลักษณะเดียวกันคือ ค่า Chi-Square เท่ากับ 44330.910 ค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ Ho ยอมรับ H1 (Significant) ซึ่งแสดงว่า

ค่าเมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกได้ทั้ง 130 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน สามารถนำข้อมูลนี้ไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อหาความสอดคล้องระหว่างโมเดล(Model)ตามทฤษฎีและโมเดลที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแล้ว ต่อไปเป็นกระบวนการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดล (Model) ข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลทฤษฎีที่กำหนดขึ้น โดยใช้ดัชนีวัดความสอดคล้อง ได้แก่ ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Statistics: χ^2) และค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-Square: χ^2/df) ต้องมีค่าน้อยกว่า 3¹ ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) ต้องมีค่ามากกว่า 0.95 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of fit Index: AGFI) และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative fit index : CFI) ต้องมีค่ามากกว่า 0.90² ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Square Residual: Standardized RMR) ต้องมีค่าต่ำกว่า 0.08 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) ต้องมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.06³ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบความเที่ยงโดยพิจารณานัยสำคัญของน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized Factor Loading) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error: SE) สถิติ

¹ Mueller. R.O, Confirmatory factor analysis, In Basic Principles of structural equation modeling: An introduction to Lisrel and EQS. (New york : Springer-Verlag, 1996, 62-128.

² Diamantopoulos & Siguaw J.A., Introduction in Lisrel: A guide for the uninitiated (London: SAGE Publications, 2000), อ้างถึงใน เสรี ชัดเข้ม, “การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)”, วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา 2, 1 (มีนาคม 2547): 29.

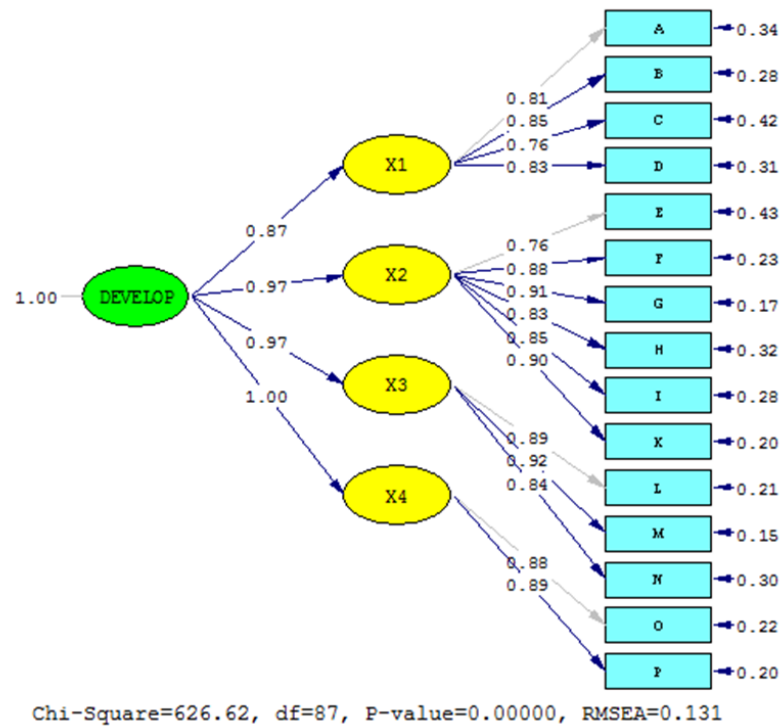
³ Hu, L-T & Bentler, P.M., “Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives.” Structural equation modeling, 6,1, (1999): 1-55.

ทดสอบ t-test และค่าความแปรปรวนของตัวแปรสังเกตได้ที่อธิบายด้วยความแปรปรวนของตัวแปรแฝง (Squared Multiple Correlations: SMC) ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

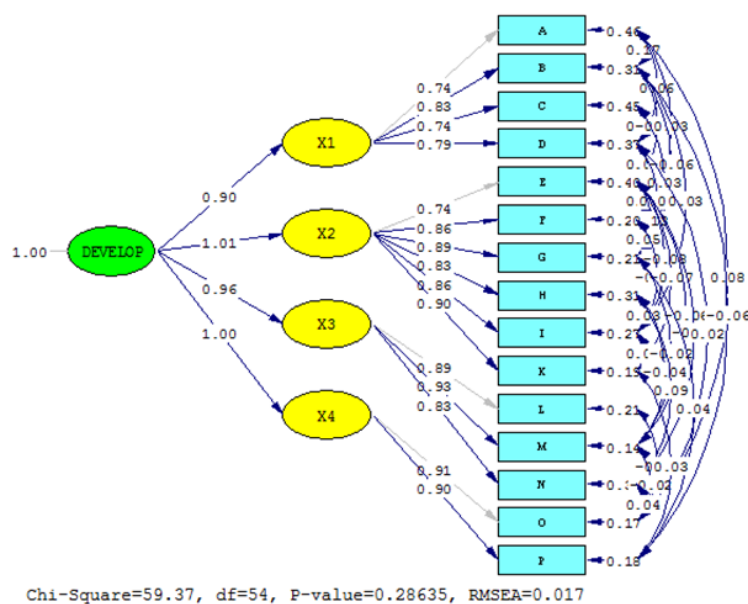
2.3.1 การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

2.3.1.1 การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน(CFA) โมเดลรวมแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

แผนภาพที่ 3 โมเดลรวมแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ก่อนการปรับโมเดล

แผนภาพที่ 4 โมเดลแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก หลังการปรับโมเดล

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักรงศ์ประกอบ 4 ด้าน แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (X1 – X4)

องค์ประกอบ	ก่อนปรับโมเดล				หลังปรับโมเดล			
	b(SE)	B	t	R ²	b(SE)	B	t	R ²
X1	0.87(0.06)	0.87	15.70**	0.76	0.90(0.06)	0.90	14.22**	0.81
A	0.45(-) ^a	0.81	-	0.66	0.40(-) ^a	0.74	-	0.54
B	0.50(0.03)	0.85	18.48**	0.72	0.48(0.02)	0.83	19.92**	0.69
C	0.39(0.02)	0.76	15.97**	0.58	0.37(0.03)	0.74	13.40**	0.55
D	0.41(0.02)	0.83	18.01**	0.69	0.39(0.03)	0.79	15.41**	0.63
X2	0.97(0.05)	0.97	16.28**	0.94	1.01(0.06)	1.01	16.02**	1.02
E	0.35(-) ^a	0.76	-	0.57	0.35(-) ^a	0.74	-	0.55
F	0.43(0.02)	0.88	18.12**	0.77	0.43(0.02)	0.86	19.80**	0.75
G	0.46(0.02)	0.91	18.91**	0.83	0.45(0.02)	0.89	21.79**	0.79
H	0.52(0.03)	0.83	16.84**	0.68	0.52(0.03)	0.83	16.06**	0.69
I	0.51(0.03)	0.85	17.45**	0.72	0.52(0.03)	0.86	15.18**	0.73
K	0.55(0.03)	0.90	18.61**	0.80	0.55(0.03)	0.90	16.24**	0.81

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบ 4 ด้าน แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (X1 – X4) (ต่อ)

องค์ประกอบ	ก่อนปรับโมเดล				หลังปรับโมเดล			
	b(SE)	B	t	R ²	b(SE)	B	t	R ²
X3	0.97(0.05)	0.97	20.37**	0.94	0.96(0.05)	0.96	20.09**	0.92
L	0.51(-) ^a	0.89	-	0.79	0.51(-) ^a	0.89	-	0.79
M	0.50(0.02)	0.92	27.22**	0.85	0.51(0.02)	0.93	27.85**	0.86
N	0.54(0.02)	0.84	22.07**	0.70	0.53(0.02)	0.83	21.69**	0.69
X4	1.00(0.05)	1.00	21.23**	1.00	1.00(0.05)	1.00	22.13**	1.00
O	0.47(-) ^a	0.88	-	0.78	0.48(-) ^a	0.91	-	0.83
P	0.41(0.02)	0.89	25.08**	0.80	0.49(0.02)	0.90	26.41**	0.82

หมายเหตุ a=พารามิเตอร์บังคับ, **p<.01, b=standard factor loading, B=factor loading,
Square MultipleCorrelations:SMC=R

ตารางที่ 9 การประเมินความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ดัชนีวัดความ สอดคล้อง	เกณฑ์	ก่อนการปรับโมเดล		หลังการปรับโมเดล	
		ค่าสถิติ	ผลการ พิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการ พิจารณา
χ^2/df	< 3.00	626.62/87= 7.20	ไม่ผ่านเกณฑ์	59.37/54= 1.09	ผ่านเกณฑ์
p-value of χ^2	> 0.05	0.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.28	ผ่านเกณฑ์
GFI	> 0.90	0.81	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.98	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> 0.90	0.74	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.95	ผ่านเกณฑ์
CFI	> 0.90	0.97	ผ่านเกณฑ์	1.00	ผ่านเกณฑ์
Standardized RMR	< 0.08	0.01	ผ่านเกณฑ์	0.0045	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< 0.06	0.131	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.017	ผ่านเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบแนวทางการพัฒนา
คุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (DEVELOP) จาก
แผนภาพที่ 3-4 และตารางที่ 8-9 พบว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ก่อนปรับ

โมเดล ยังไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 626.62 ค่า p-value เท่ากับ 0.00 ค่า Chi-square/df เท่ากับ 7.20 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.81 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบแล้ว (CFI) เท่ากับ 0.97 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) มีค่า 0.74 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.012 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการ ประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.13 ซึ่งยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโมเดล DEVELOP ยังไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยนำน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.76 – 0.92

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องปรับโมเดลให้มีความกลมกลืนมากขึ้น โดยพิจารณาค่าดัชนีตัดแปลงโมเดล (modification indices: MI) และค่าเศษเหลือที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานของของตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่ามากกว่า 2.00 ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับโมเดลโดยกำหนดความสัมพันธ์ของเศษเหลือบางคู่ โดยพิจารณาตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรสังเกตได้อื่นๆ ที่อยู่ในตัวแปรแฝงเดียวกัน ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลที่ปรับแล้ว พบดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ดังนี้ ค่าสถิติไค-สแควร์เท่ากับ 59.37 p-value เท่ากับ 0.28 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (Chi-square/df) เท่ากับ 1.09 ดัชนี GFI เท่ากับ 0.98 ดัชนี AGFI เท่ากับ 0.95 ดัชนี CFI เท่ากับ 1.00 ค่า Standardized RMR เท่ากับ 0.00 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.3.1.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(CFA) ตัวแปร 4 องค์ประกอบหลัก

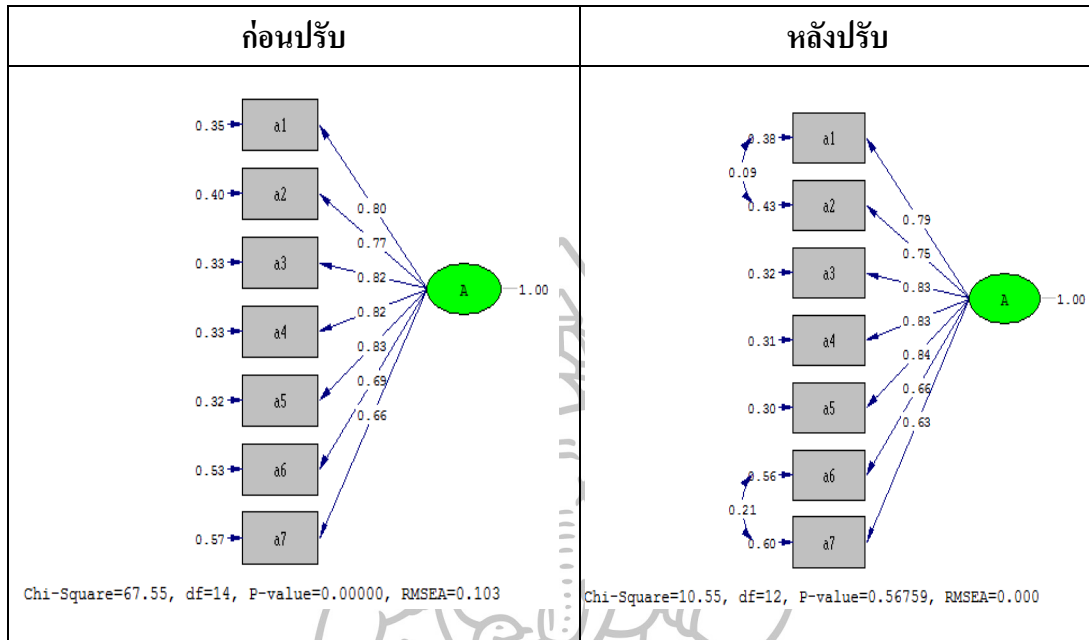
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(CFA) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

1) องค์ประกอบด้านพัฒนาผู้เรียน (X1)

องค์ประกอบด้านพัฒนาผู้เรียน (X1) ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปร ได้แก่ A ถึง D ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) องค์ประกอบด้านผู้เรียนมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

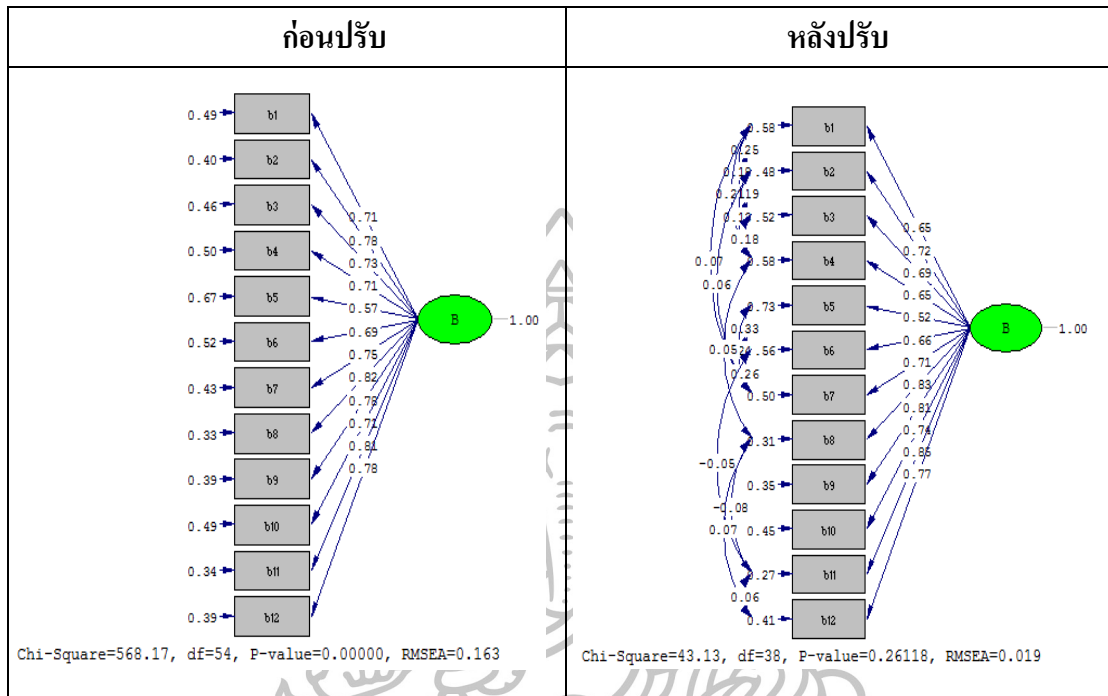
แผนภาพที่ 6 แนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

จากแผนภาพที่ 6 พบว่าผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของแนวทางพัฒนาคุณภาพคุณธรรมจริยธรรมมีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 10.55 ค่า p-value เท่ากับ 0.568 ค่า Chi-square/df เท่ากับ 0.87 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative fit index : CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.0056 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.000 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโมเดลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยนำหน้าหองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.63 – 0.84

การพัฒนาความรู้/การแสวงหาความรู้และทักษะอาชีพ (B) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 12 ตัวแปรแนวทางพัฒนา ได้แก่ b_1 ถึง b_{12} ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การพัฒนาความรู้/ การแสวงหาความรู้และทักษะอาชีพ ก่อนปรับและหลังปรับโมเดล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

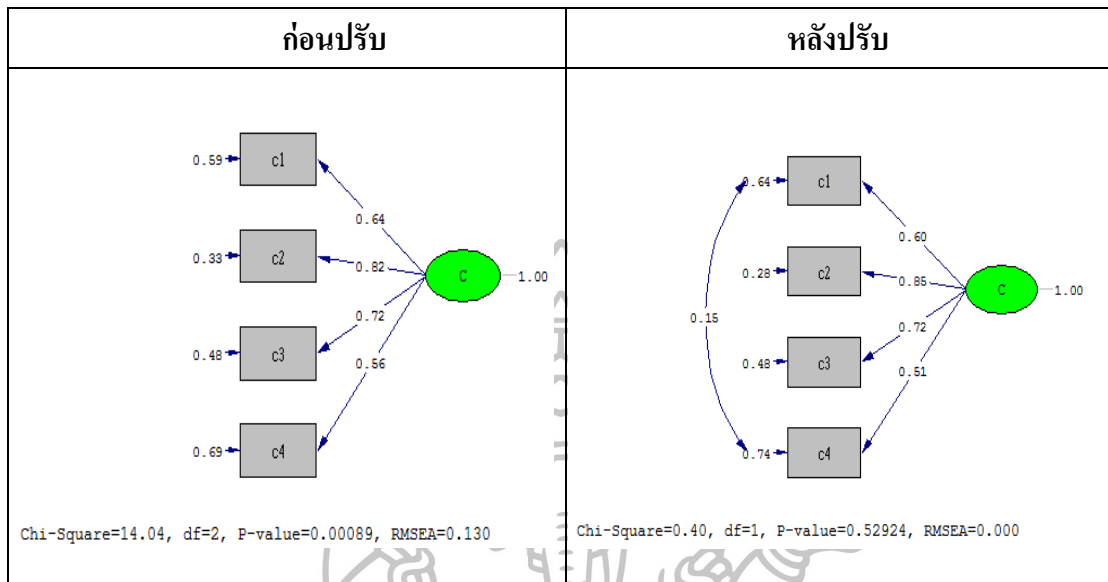
แผนภาพที่ 7 แนวทางพัฒนาความรู้/การแสวงหาความรู้/และทักษะอาชีพ

จากแผนภาพที่ 7 พบว่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบแนวทางพัฒนาความรู้/ การแสวงหาความรู้และทักษะอาชีพ มีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 43.13 ค่า p-value เท่ากับ 0.26 ค่า Chi-square/df เท่ากับ 1.13 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.98 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative fit index : CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.96 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.01 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโมเดลแนวทางพัฒนาความรู้/การแสวงหาความรู้/และทักษะอาชีพ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.52 – 0.85

การพัฒนาสุขภาวะ (C) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 4 ตัวแปร ได้แก่ c_1 ถึง c_4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การพัฒนาสุขภาวะก่อนปรับและหลังปรับโมเดล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

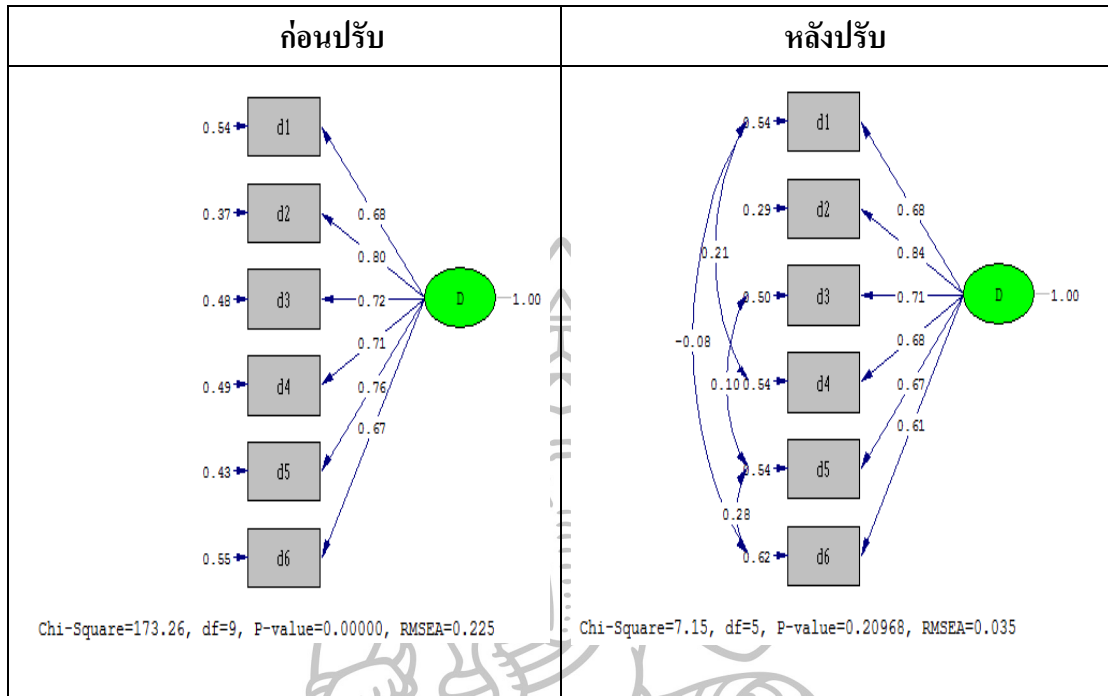
แผนภาพที่ 8 แนวทางพัฒนาสุขภาพ

จากแผนภาพที่ 8 พบว่าผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบ การพัฒนาสุขภาพ มีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 0.40 ค่า p-value เท่ากับ 0.52 ค่า chi-square/df เท่ากับ 0.40 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative fit index : CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ย กำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.0022 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการ ประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.000 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโมเดลแนวทางพัฒนาสุขภาพ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดย น้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.51 – 0.85

การพัฒนาสุนทรียภาพ (D) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 6 ตัวแปร ได้แก่ d_1 ถึง d_6 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การพัฒนาสุนทรียภาพก่อนปรับ และหลังปรับโมเดล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 9 การพัฒนาสุนทรียภาพ

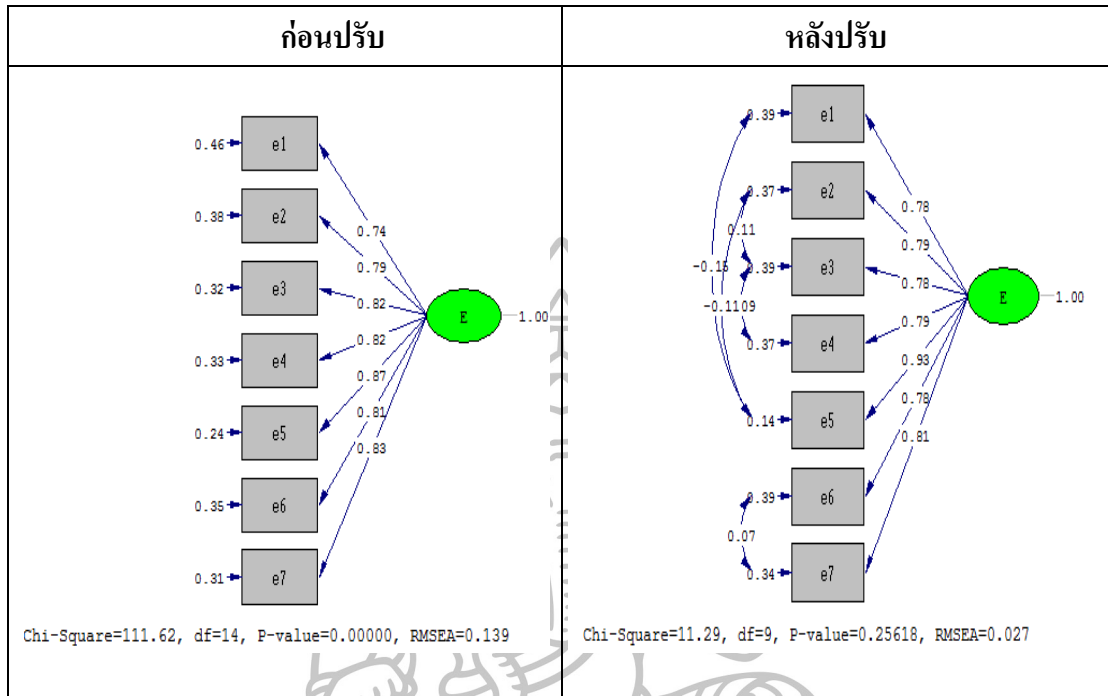
จากแผนภาพที่ 9 พบว่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบการพัฒนาสุนทรียภาพ มีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 7.15 ค่า p-value เท่ากับ 0.20 ค่า chi-square/df เท่ากับ 1.43 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative fit index : CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.0067 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.035 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโมเดลคุณภาพสุนทรียภาพ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยน้ำหนักขององค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.61-0.8

2) องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ (X2)

องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ (X2) ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัวแปร ได้แก่ E ถึง K ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 11 การพัฒนาผู้บริหาร

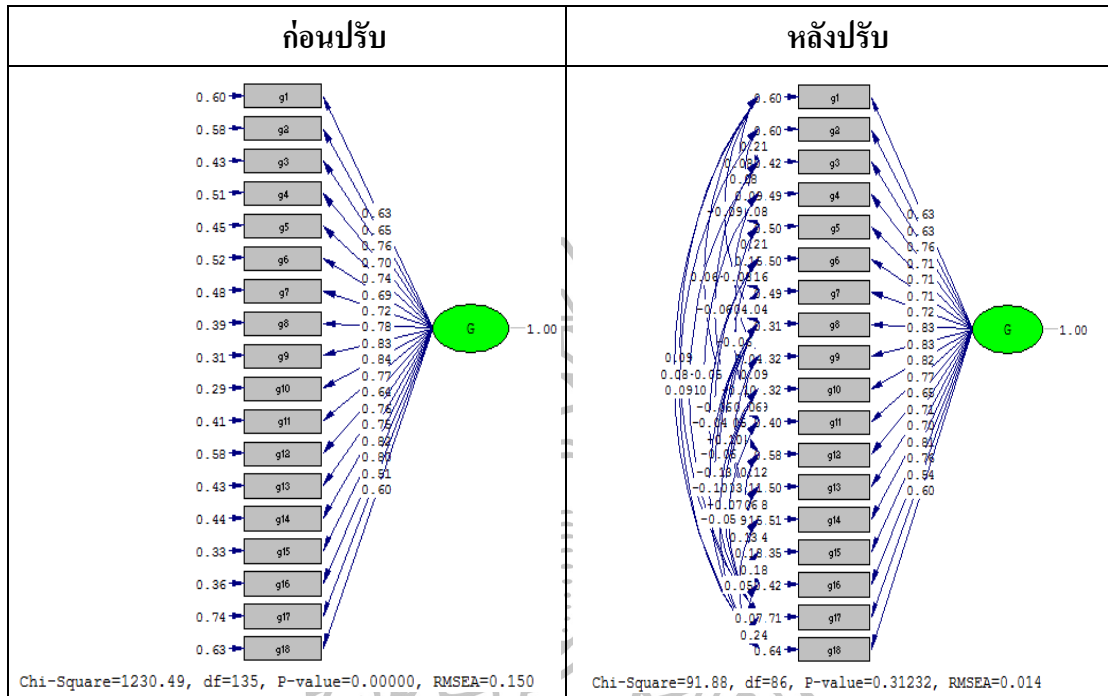

จากแผนภาพที่ 11 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาผู้บริหารมีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 11.29 ค่า p-value เท่ากับ 0.25 ค่า Chi-square/df เท่ากับ 1.25 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ย กำลังสองของเศษเหลือในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.027 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโมเดลการพัฒนาผู้บริหารมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.78 – 0.93

การพัฒนาครู (F) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 13 ตัวแปร ได้แก่ f_1 ถึง f_{13} ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การพัฒนาครู ก่อนปรับและหลังปรับ โมเดล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

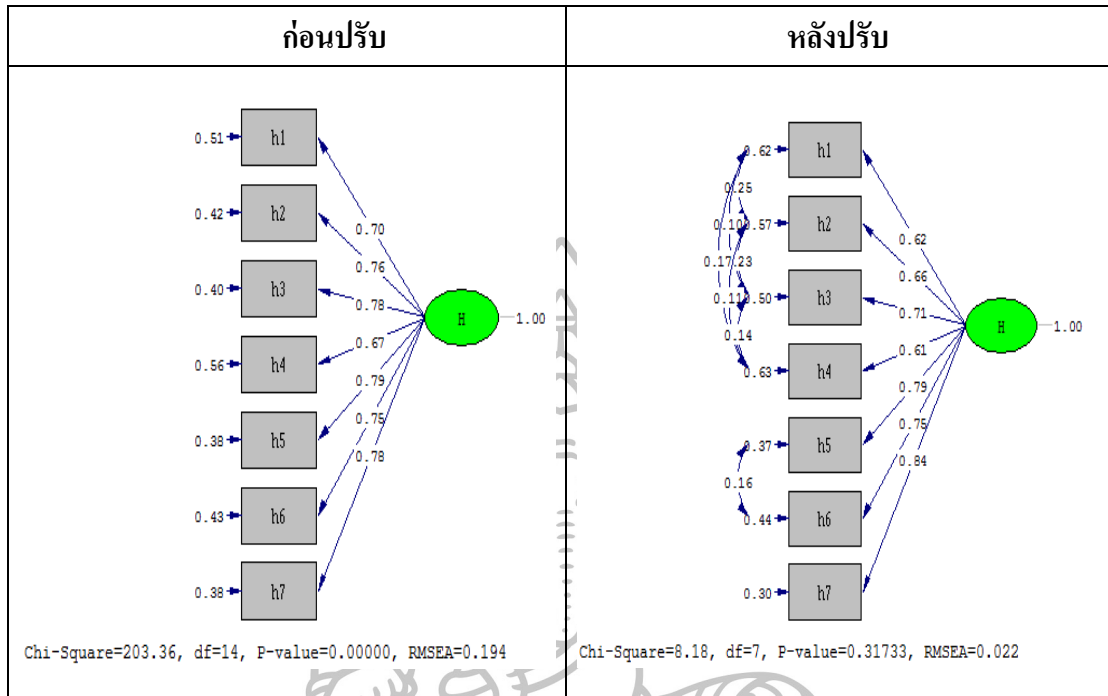
แผนภาพที่ 13 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ

จากแผนภาพที่ 13 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาระบบบริหารจัดการมีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 91.88 ค่า p-value เท่ากับ 0.31232 ค่า Chi-square/df เท่ากับ 1.06 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.97 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.01 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการ ประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าโมเดลแนวทางพัฒนาระบบบริหารจัดการมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.54 – 0.83

การพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน (H) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 7 ตัวแปร ได้แก่ h_1 ถึง h_7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การพัฒนาปัจจัยพื้นฐานก่อนปรับและหลังปรับโมเดล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

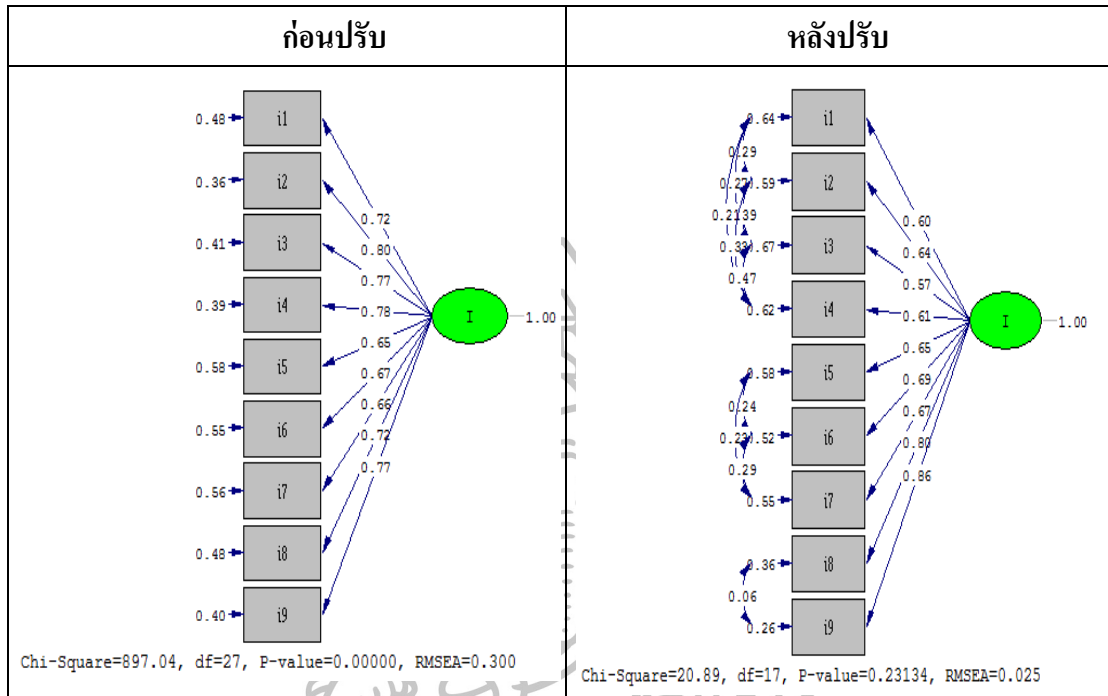
แผนภาพที่ 14 การพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน

จากแผนภาพที่ 14 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานมีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 91.88 ค่า p-value เท่ากับ 0.00 ค่า Chi-square/df เท่ากับ 1.16 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ย กำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการ ประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.02 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แสดงว่าโมเดลการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.62 – 0.84

การพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา (I) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 9 ตัวแปร ได้แก่ i_1 ถึง i_9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา ก่อนปรับและหลังปรับโมเดล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

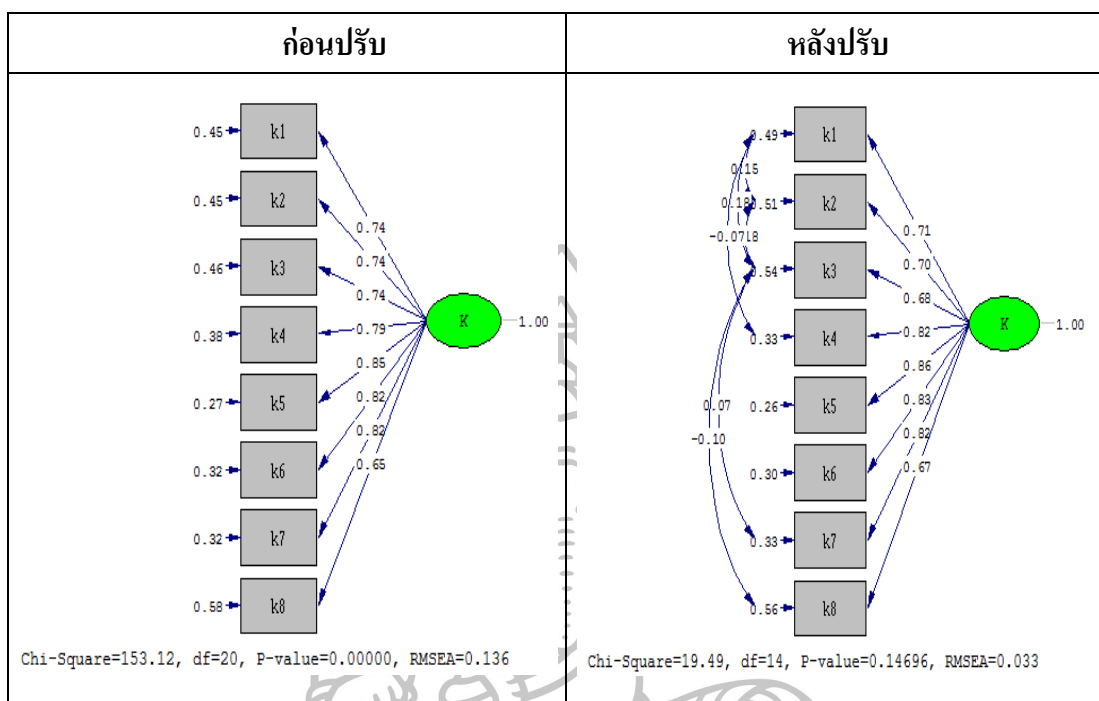
แผนภาพที่ 15 การพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา

จากแผนภาพที่ 15 พบว่า ผลการวิเคราะห์หองศ์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนามีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 20.89 ค่า p-value เท่ากับ 0.23 ค่า Chi-square/df เท่ากับ 1.22 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.025 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโมเดลการพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยน้ำหนักของศ์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.57 – 0.86

การพัฒนาวิจัยและพัฒนา (k) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 8 ตัวแปร ได้แก่ k_1 ถึง k_8 ผลการวิเคราะห์หองศ์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การพัฒนาวิจัยและพัฒนา ก่อนปรับและหลังปรับโมเดล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 16 การพัฒนาการวิจัยและพัฒนา

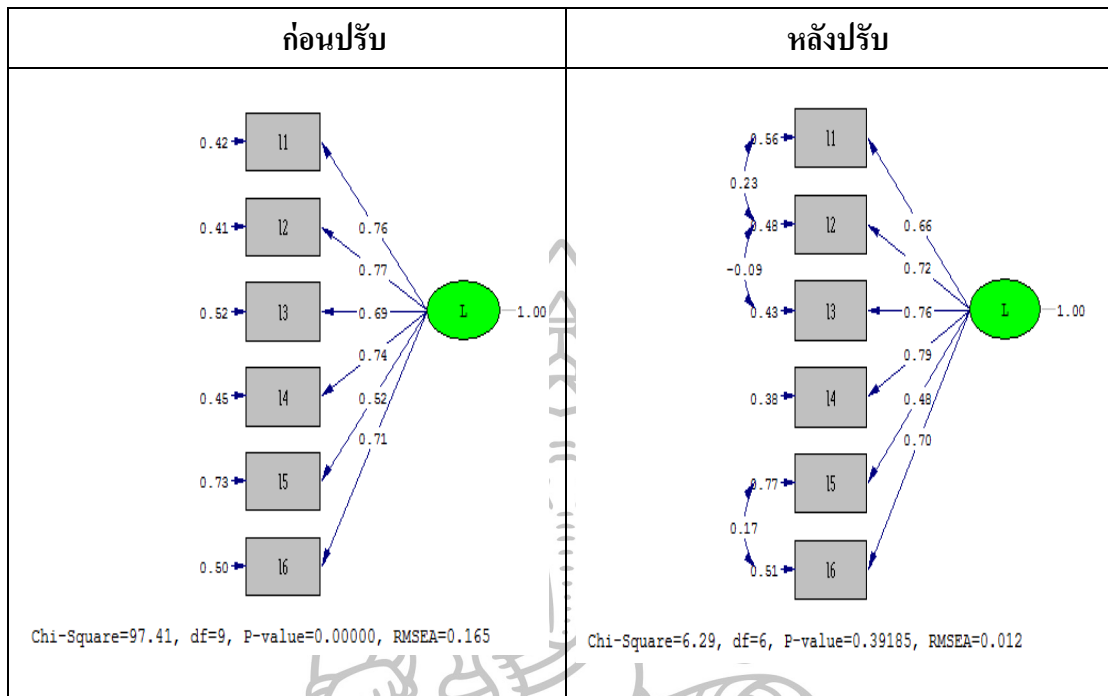
จากแผนภาพที่ 16 พบว่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการ
พัฒนาการวิจัยและพัฒนา มีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 19.49
ค่า p-value เท่ากับ 0.14 ค่า Chi-square/df เท่ากับ 1.39 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
(GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัด
ระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษ
เหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความ
คลาดเคลื่อนในการ ประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.03 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
แสดงว่าโมเดลการพัฒนาการวิจัยและพัฒนา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดย
น้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 0.86

3) องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน (X3)

องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน (X3) ประกอบด้วย
ตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร ได้แก่ L ถึง N ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA)
องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

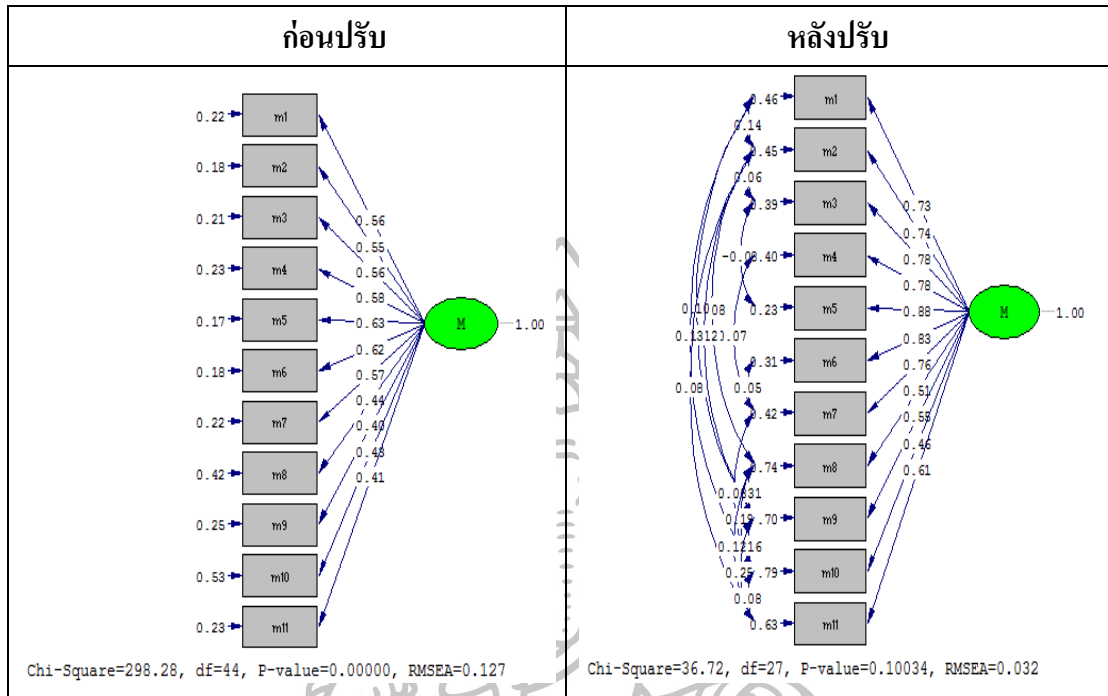
แผนภาพที่ 18 การพัฒนาหลักสูตร

จากแผนภาพที่ 18 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาหลักสูตรมีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 6.29 ค่า p-value เท่ากับ 0.39 ค่า chi-square/df เท่ากับ 1.04 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.011 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.012 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโมเดลการพัฒนาหลักสูตรมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.48– 0.79

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (M) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 11 ตัวแปรแนวทางพัฒนา ได้แก่ m_1 ถึง m_{11} ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนก่อนปรับและหลังปรับโมเดล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

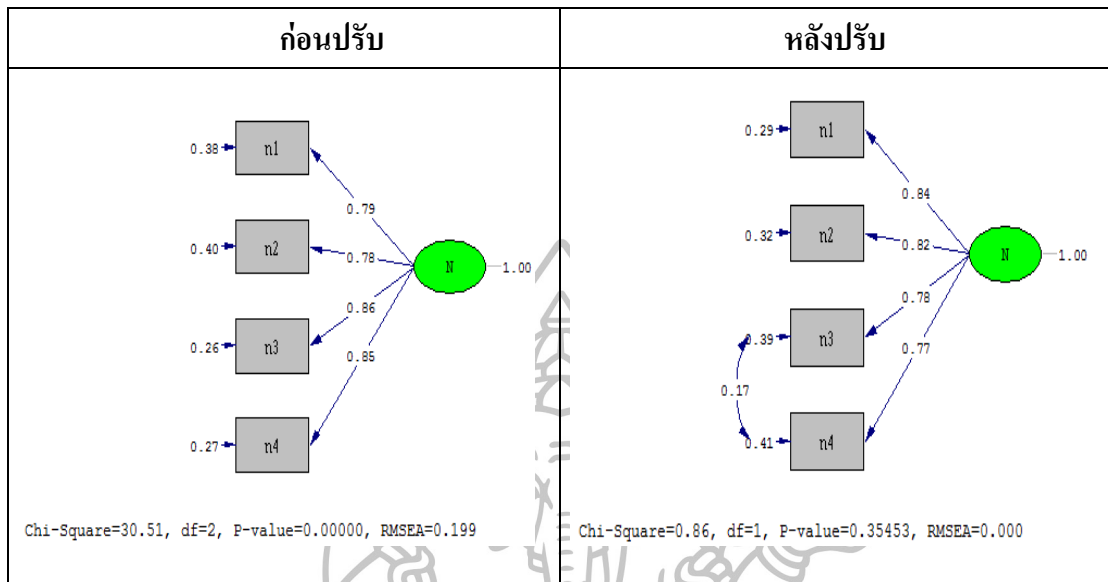
แผนภาพที่ 19 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

จากแผนภาพที่ 19 พบว่า ผลการวิเคราะห์หองศ์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนมีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 36.72 ค่า p-value เท่ากับ 0.10 ค่า chi-square/df เท่ากับ 1.36 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.96 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.03 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโมเดลการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยนำหองศ์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.46 – 0.88

การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ (N) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 4 ตัวแปร ได้แก่ n_1 ถึง n_4 ผลการวิเคราะห์หองศ์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ก่อนปรับและหลังปรับโมเดล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 20 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

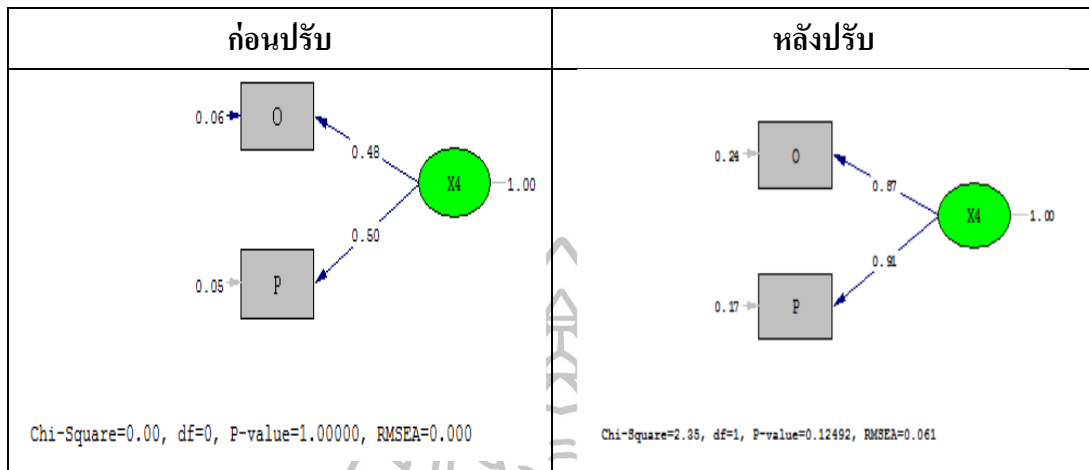

จากแผนภาพที่ 20 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้มีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 0.86 ค่า p-value เท่ากับ 0.35 ค่า chi-square/df เท่ากับ 0.89 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (AGFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.023 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโมเดลการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยน้ำหนัก องค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.77 – 0.84

4) องค์ประกอบด้านคุณลักษณะเฉพาะ (X4)

องค์ประกอบด้านคุณลักษณะเฉพาะ (X4) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 2 ตัวแปร ได้แก่ O ถึง P ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) องค์ประกอบด้านคุณลักษณะเฉพาะ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

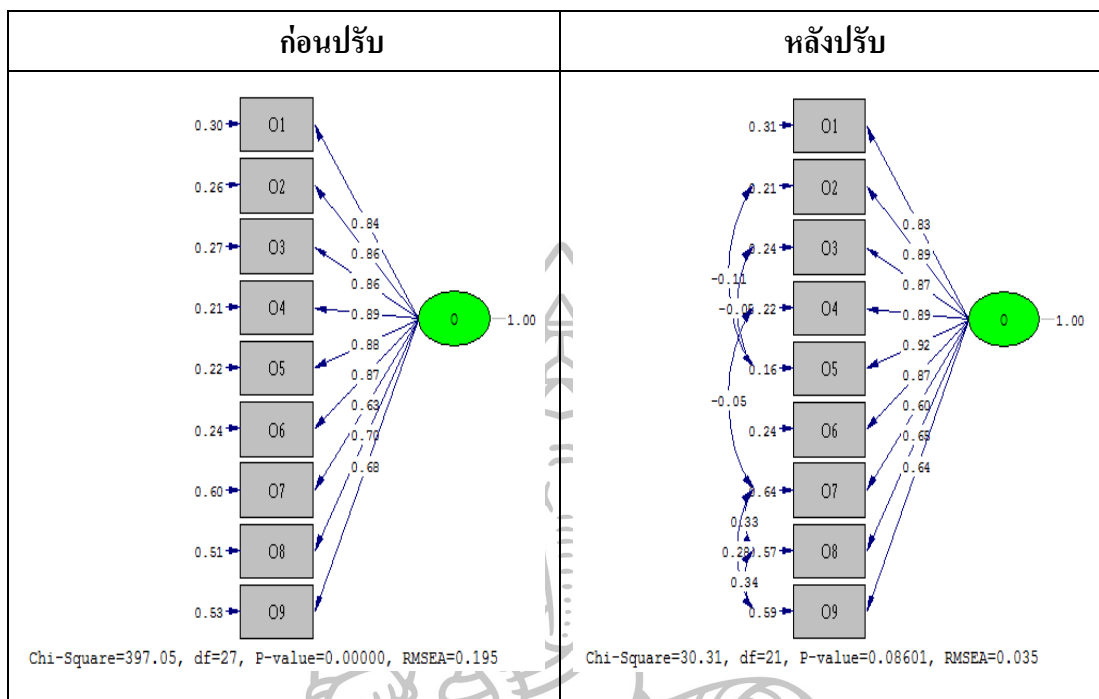
แผนภาพที่ 21 องค์ประกอบด้านคุณลักษณะเฉพาะ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบด้านคุณลักษณะเฉพาะ (X4) พบว่ามีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 2.35 ค่า p-value เท่ากับ 1.00 ค่า Chi-square/df เท่ากับ 2.35 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบแล้ว (CFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) มีค่า 0.98 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.003 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.06 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบด้านคุณลักษณะเฉพาะ (X4) มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.89 – 0.91

แนวทางพัฒนาด้านคุณลักษณะเฉพาะ ประกอบด้วยตัวแปร O - P การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน (O) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 9 ตัวแปร ได้แก่ o_1 ถึง o_9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียนก่อนปรับและหลังปรับโมเดล มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

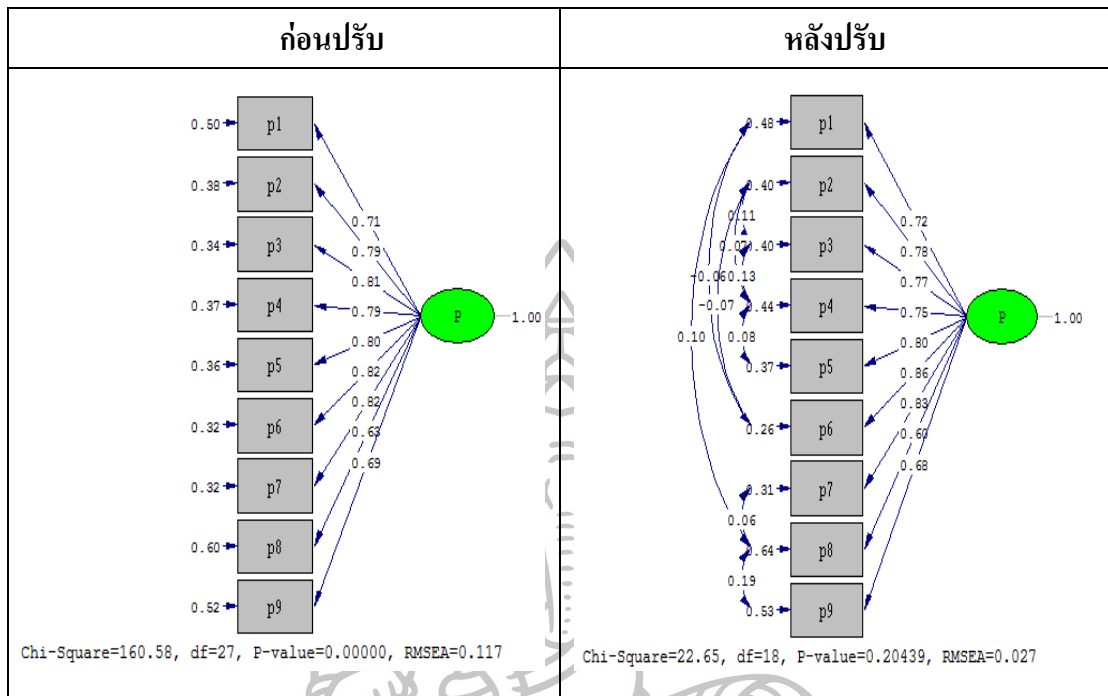
แผนภาพที่ 22 การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน

จากแผนภาพที่ 22 พบว่าการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียนมีดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 30.31 ค่า p-value เท่ากับ 0.08 ค่า chi-square/df เท่ากับ 1.44 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.96 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.0065 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.035 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโมเดลการพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยนำหน้าหองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 0.89

การพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา (P) ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัวแปรแนว ได้แก่ p_1 ถึง p_9 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ตัวแปรการพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษาก่อนปรับและหลังปรับโมเดล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 23 การพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา

จากแผนภาพที่ 23 พบว่าผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษามีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 22.65 ค่า p-value เท่ากับ 0.20 ค่า chi-square/df เท่ากับ 1.25 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 ค่าดัชนีของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.02 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโมเดลการพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยนำหองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 0.86

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักรองค้ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของแนวทางพัฒนาตัวแปร
A – D

องค์ประกอบ	ก่อนปรับ				หลังปรับ			
	b(SE)	B	t	R ²	b(SE)	B	t	R ²
A	Chi sq.=67.55, df=14, p=0.000 RMSEA=0.103				Chi sq.=10.55, df=12, p=0.568 RMSEA=0.000			
A1	0.50(0.03)	0.80	17.94**	0.65	0.49(0.03)	0.79	17.19**	0.62
A2	0.46(0.03)	0.77	16.90**	0.60	0.45(0.03)	0.75	16.12**	0.57
A3	0.61(0.03)	0.82	18.46**	0.67	0.62(0.03)	0.83	18.61**	0.68
A4	0.54(0.03)	0.82	18.42**	0.67	0.54(0.03)	0.83	18.73**	0.69
A5	0.59(0.03)	0.83	18.73**	0.68	0.60(0.03)	0.84	18.94**	0.70
A6	0.50(0.03)	0.69	14.38**	0.47	0.48(0.04)	0.66	13.68**	0.44
A7	0.47(0.03)	0.66	13.58**	0.43	0.45(0.04)	0.63	12.87**	0.40
B	Chi sq.=568.17, df=54, p=0.000 RMSEA=0.163				Chi sq.=43.13, df=38, p=0.261 RMSEA=0.019			
B1	0.51(0.03)	0.71	15.34**	0.51	0.46(0.03)	0.65	13.35**	0.42
B2	0.57(0.03)	0.78	17.19**	0.60	0.53(0.03)	0.72	15.35**	0.52
B3	0.55(0.03)	0.73	15.93**	0.54	0.51(0.04)	0.69	14.48**	0.48
B4	0.51(0.03)	0.71	15.09**	0.50	0.47(0.04)	0.65	13.21**	0.42
B5	0.51(0.04)	0.57	11.50**	0.33	0.46(0.05)	0.52	10.15**	0.27
B6	0.61(0.04)	0.69	14.67**	0.48	0.58(0.04)	0.66	13.63**	0.44
B7	0.63(0.04)	0.75	16.50**	0.57	0.59(0.04)	0.71	14.99**	0.50
B8	0.62(0.03)	0.82	18.65**	0.67	0.63(0.03)	0.83	18.61**	0.69
B9	0.60(0.03)	0.78	17.43**	0.61	0.62(0.03)	0.81	18.14**	0.65
B10	0.47(0.03)	0.71	15.34**	0.51	0.48(0.03)	0.74	15.97**	0.55
B11	0.59(0.03)	0.81	18.51**	0.66	0.62(0.03)	0.85	19.32**	0.73
B12	0.62(0.04)	0.78	17.29**	0.61	0.61(0.04)	0.77	16.44**	0.59
C	Chi sq.=14.04, df=2, p=0.00089 RMSEA=0.130				Chi sq.=0.40, df=1, p=0.529 RMSEA=0.000			
C1	0.44(0.04)	0.64	12.19**	0.41	0.41(0.04)	0.60	11.12**	0.36
C2	0.51(0.03)	0.82	16.18**	0.67	0.53(0.03)	0.85	16.05**	0.72
C3	0.51(0.04)	0.72	14.02**	0.52	0.51(0.04)	0.72	13.67**	0.52

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์หน้าหน้าองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของแนวทางพัฒนาตัวแปร
A – D (ต่อ)

องค์ประกอบ	ก่อนปรับ				หลังปรับ			
	b(SE)	B	t	R ²	b(SE)	B	t	R ²
C4	0.34(0.03)	0.56	10.38**	0.31	0.31(0.03)	0.51	9.20**	0.26
D	Chi sq.=173.26, df=9, p=0.000 RMSEA=0.225				Chi sq.=7.15, df=5, p=0.210 RMSEA=0.035			
D1	0.50(0.03)	0.80	17.94**	0.65	0.49(0.03)	0.79	17.19**	0.62
D2	0.50(0.03)	0.80	17.19**	0.63	0.53(0.03)	0.84	17.92**	0.71
D3	0.41(0.03)	0.72	14.98**	0.52	0.40(0.03)	0.71	14.25**	0.50
D4	0.50(0.03)	0.71	14.74**	0.51	0.48(0.04)	0.68	13.44**	0.46
D5	0.50(0.03)	0.76	16.01**	0.57	0.45(0.03)	0.67	13.26**	0.46
D6	0.42(0.03)	0.67	13.59**	0.45	0.38(0.03)	0.61	11.79**	0.38

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์หน้าหน้าองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของแนวทางพัฒนาตัวแปร E – K

องค์ประกอบ	ก่อนปรับ				หลังปรับ			
	b(SE)	B	t	R ²	b(SE)	B	t	R ²
E	Chi sq.=111.62, df=14, p=0.000 RMSEA=0.139				Chi sq.=11.29 df=9, p=0.256 RMSEA=0.027			
E1	0.41(0.03)	0.74	15.94**	0.54	0.43(0.03)	0.78	16.97**	0.61
E2	0.44(0.02)	0.79	17.50**	0.62	0.44(0.03)	0.79	17.39**	0.63
E3	0.47(0.03)	0.82	18.75**	0.68	0.45(0.03)	0.78	17.29**	0.61
E4	0.44(0.02)	0.82	18.67**	0.67	0.43(0.02)	0.79	17.89**	0.63
E5	0.49(0.02)	0.87	20.51**	0.76	0.53(0.02)	0.93	22.29**	0.86
E6	0.43(0.02)	0.81	18.21**	0.65	0.42(0.02)	0.78	17.52**	0.61
E7	0.47(0.02)	0.83	18.94**	0.69	0.46(0.3)	0.81	18.49**	0.66
F	Chi sq.=67.55, df=14, p=0.000 RMSEA=0.103				Chi sq.=49.64, df=46, p=0.330 RMSEA=0.015			
F1	0.38(0.03)	0.63	13.14**	0.40	0.37(0.03)	0.61	12.45**	0.37
F2	0.33(0.03)	0.61	12.62**	0.38	0.36(0.03)	0.66	13.43**	0.43
F3	0.47(0.03)	0.72	15.60**	0.52	0.46(0.03)	0.71	15.21**	0.50

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักรองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของแนวทางพัฒนาตัวแปร
E – K (ต่อ)

องค์ประกอบ	ก่อนปรับ				หลังปรับ			
	b(SE)	B	t	R ²	b(SE)	B	t	R ²
F4	0.52(0.03)	0.72	15.54**	0.52	0.53(0.03)	0.73	15.69**	0.53
F5	0.51(0.03)	0.79	17.85**	0.63	0.52(0.03)	0.82	18.53**	0.67
F6	0.58(0.03)	0.86	20.35**	0.75	0.56(0.03)	0.84	19.40**	0.70
F7	0.58(0.03)	0.84	19.41**	0.70	0.58(0.03)	0.83	18.99**	0.70
F8	0.50(0.03)	0.74	16.25**	0.55	0.49(0.03)	0.74	15.95**	0.54
F9	0.53(0.03)	0.80	18.00**	0.64	0.53(0.03)	0.80	17.92**	0.64
F10	0.43(0.03)	0.72	15.56**	0.53	0.41(0.03)	0.69	14.65**	0.48
F11	0.53(0.03)	0.73	15.90**	0.54	0.56(0.03)	0.77	16.78**	0.59
F12	0.44(0.03)	0.73	15.72**	0.53	0.43(0.03)	0.70	15.08**	0.49
F13	0.42(0.03)	0.71	15.26**	0.50	0.41(0.03)	0.68	14.48**	0.46
G	Chi sq.=1230.49, df=135, p=0.000 RMSEA=0.150				Chi sq.=91.88, df=86, p=0.312 RMSEA=0.014			
G1	0.46(0.03)	0.63	13.20**	0.40	0.46(0.04)	0.63	12.99**	0.40
G2	0.37(0.03)	0.65	13.64**	0.42	0.36(0.03)	0.63	13.20**	0.40
G3	0.45(0.03)	0.76	16.72**	0.57	0.45(0.03)	0.76	16.89**	0.58
G4	0.45(0.03)	0.70	14.97**	0.49	0.46(0.03)	0.71	15.34**	0.51
G5	0.47(0.03)	0.74	16.31**	0.55	0.44(0.03)	0.71	15.27**	0.50
G6	0.45(0.03)	0.69	14.83**	0.48	0.46(0.03)	0.71	15.17**	0.50
G7	0.46(0.03)	0.72	15.69**	0.52	0.46(0.03)	0.72	15.35**	0.51
G8	0.52(0.03)	0.78	17.56**	0.61	0.55(0.03)	0.83	19.03**	0.69
G9	0.57(0.03)	0.83	19.20**	0.69	0.57(0.03)	0.83	19.01**	0.68
G10	0.55(0.03)	0.84	19.61**	0.71	0.54(0.03)	0.82	18.71**	0.68
G11	0.53(0.03)	0.77	17.01**	0.59	0.54(0.03)	0.77	17.18**	0.60
G12	0.43(0.03)	0.64	13.50**	0.42	0.43(0.03)	0.65	13.32**	0.42
G13	0.58(0.03)	0.76	16.75**	0.57	0.54(0.04)	0.71	15.14**	0.50
G14	0.53(0.03)	0.75	16.44**	0.56	0.49(0.03)	0.70	14.72**	0.49
G15	0.59(0.03)	0.82	18.71**	0.67	0.58(0.03)	0.81	18.11**	0.65

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักร่องค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของแนวทางพัฒนาตัวแปร
E – K (ต่อ)

องค์ประกอบ	ก่อนปรับ				หลังปรับ			
	b(SE)	B	t	R ²	b(SE)	B	t	R ²
G16	0.54(0.03)	0.80	18.12**	0.64	0.51(0.03)	0.76	16.69**	0.58
G17	0.49(0.05)	0.51	10.25**	0.26	0.51(0.05)	0.54	10.72**	0.29
G18	0.49(0.04)	0.60	12.45**	0.37	0.48(0.04)	0.60	12.08**	0.36
H	Chi sq.=203.36, df=14, p=0.000 RMSEA=0.194				Chi sq.=8.18, df=7, p=0.317 RMSEA=0.022			
H1	0.49(0.03)	0.70	14.59**	0.49	0.44(0.04)	0.62	11.95**	0.38
H2	0.63(0.04)	0.76	16.42**	0.58	0.55(0.04)	0.66	12.96**	0.43
H3	0.70(0.04)	0.78	16.94**	0.60	0.63(0.04)	0.71	14.22**	0.50
H4	0.55(0.04)	0.67	13.73**	0.44	0.50(0.04)	0.61	11.64**	0.37
H5	0.60(0.03)	0.79	17.36**	0.62	0.61(0.04)	0.79	16.58**	0.63
H6	0.59(0.04)	0.75	16.23**	0.57	0.59(0.04)	0.75	15.23**	0.56
H7	0.60(0.03)	0.78	17.17**	0.62	0.64(0.04)	0.84	18.01**	0.70
I	Chi sq.=897.04, df=27, p=0.000 RMSEA=0.300				Chi sq.=20.89, df=17, p=0.231 RMSEA=0.025			
I1	0.58(0.04)	0.72	15.29**	0.52	0.49(0.04)	0.60	11.42**	0.36
I2	0.72(0.04)	0.80	17.91**	0.64	0.58(0.05)	0.64	12.39**	0.41
I3	0.73(0.04)	0.77	16.80**	0.59	0.55(0.05)	0.57	10.82**	0.33
I4	0.68(0.04)	0.78	17.18**	0.61	0.53(0.05)	0.61	11.78**	0.38
I5	0.45(0.03)	0.65	13.37**	0.42	0.45(0.04)	0.65	12.42**	0.42
I6	0.45(0.03)	0.67	13.96**	0.45	0.47(0.03)	0.69	13.47**	0.48
I7	0.44(0.03)	0.66	13.67**	0.44	0.45(0.03)	0.67	13.00**	0.45
I8	0.53(0.03)	0.72	15.30**	0.52	0.59(0.04)	0.80	15.33**	0.64
I9	0.57(0.03)	0.77	16.97**	0.60	0.63(0.04)	0.86	17.19**	0.74
K	Chi sq.=153.12, df=20, p=0.000 RMSEA=0.136				Chi sq.=19.49, df=14, p=0.147 RMSEA=0.033			
K1	0.66(0.04)	0.74	16.13**	0.55	0.63(0.04)	0.71	15.02**	0.51
K2	0.58(0.04)	0.74	16.05**	0.55	0.55(0.04)	0.70	14.72**	0.49
K3	0.63(0.04)	0.74	15.89**	0.54	0.58(0.04)	0.68	13.97**	0.46

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของแนวทางพัฒนาตัวแปร
E – K (ต่อ)

องค์ประกอบ	ก่อนปรับ				หลังปรับ			
	b(SE)	B	t	R ²	b(SE)	B	t	R ²
K4	0.55(0.03)	0.79	17.57**	0.62	0.57(0.03)	0.82	18.37**	0.67
K5	0.63(0.03)	0.85	19.75**	0.73	0.63(0.03)	0.86	19.99**	0.74

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของแนวทางพัฒนาตัวแปร
L – N

องค์ประกอบ	ก่อนปรับ				หลังปรับ			
	b(SE)	B	t	R ²	b(SE)	B	t	R ²
K6	0.58(0.03)	0.82	18.71**	0.68	0.59(0.03)	0.83	19.05**	0.70
K7	0.60(0.03)	0.82	18.74**	0.68	0.59(0.03)	0.82	18.53**	0.67
K8	0.44(0.03)	0.65	13.45**	0.42	0.45(0.03)	0.67	13.88**	0.44
L	Chi sq.=97.41, df=9, p=0.000 RMSEA=0.165				Chi sq.=6.29, df=6, p=0.392 RMSEA=0.012			
L1	0.51(0.03)	0.76	15.98**	0.58	0.44(0.03)	0.66	12.98**	0.44
L2	0.57(0.03)	0.77	16.27**	0.59	0.53(0.04)	0.72	13.89**	0.52
L3	0.49(0.03)	0.69	14.02**	0.48	0.54(0.04)	0.76	15.30**	0.57
L4	0.55(0.04)	0.74	15.54**	0.55	0.58(0.04)	0.79	16.42**	0.62
L5	0.54(0.05)	0.52	9.97**	0.27	0.49(0.06)	0.48	8.78**	0.23
L6	0.51(0.04)	0.71	14.55**	0.50	0.51(0.04)	0.70	14.07**	0.49
M	Chi sq.=298.28, df=44, p=0.000 RMSEA=0.127				Chi sq.=36.72, df=27, p=0.100 RMSEA=0.032			
M1	0.56(0.03)	0.77	16.84**	0.59	0.54(0.03)	0.73	15.82**	0.54
M2	0.55(0.03)	0.79	17.65**	0.62	0.51(0.03)	0.74	15.94**	0.55
M3	0.56(0.03)	0.77	17.00**	0.59	0.57(0.03)	0.78	16.82**	0.61
M4	0.58(0.03)	0.77	17.07**	0.60	0.58(0.03)	0.78	17.14**	0.60
M5	0.63(0.03)	0.84	19.26**	0.70	0.66(0.03)	0.88	20.55**	0.77
M6	0.62(0.03)	0.83	18.99**	0.69	0.63(0.03)	0.83	18.99**	0.69

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักรองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของแนวทางพัฒนาตัวแปร

L – N (ต่อ)

องค์ประกอบ	ก่อนปรับ				หลังปรับ			
	b(SE)	B	t	R ²	b(SE)	B	t	R ²
M7	0.57(0.03)	0.77	16.92**	0.59	0.57(0.03)	0.76	16.57**	0.58
M8	0.44(0.04)	0.56	11.23**	0.31	0.40(0.04)	0.51	9.99**	0.26
M9	0.40(0.03)	0.62	12.77**	0.39	0.35(0.03)	0.55	10.95**	0.30
M10	0.43(0.04)	0.51	10.10**	0.26	0.39(0.04)	0.46	8.88**	0.21
M11	0.41(0.03)	0.64	13.34**	0.42	0.38(0.03)	0.61	12.36**	0.37
N	Chi sq.=30.51, df=2, p=0.000 RMSEA=0.199				Chi sq.=0.86, df=1, p=0.355 RMSEA=0.000			
N1	0.55(0.03)	0.79	17.28**	0.62	0.59(0.03)	0.84	18.39**	0.71
N2	0.59(0.03)	0.78	16.82**	0.60	0.62(0.03)	0.82	17.86**	0.68
N3	0.69(0.03)	0.86	19.59**	0.74	0.62(0.04)	0.78	16.36**	0.61
N4	0.59(0.03)	0.85	19.36**	0.73	0.54(0.03)	0.77	16.13**	0.59

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์น้ำหนักรองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของแนวทางพัฒนาตัวแปร

O – P

องค์ประกอบ	ก่อนปรับ				หลังปรับ			
	b(SE)	B	t	R ²	b(SE)	B	t	R ²
O	Chi sq.=397.05, df=27, p=0.000 RMSEA=0.195				Chi sq.=30.31, df=21, p=0.086 RMSEA=0.035			
O1	0.54(0.03)	0.84	19.49**	0.70	0.53(0.03)	0.83	19.28**	0.69
O2	0.54(0.03)	0.86	20.31**	0.74	0.56(0.03)	0.89	21.13**	0.79
O3	0.52(0.03)	0.86	20.12**	0.73	0.53(0.03)	0.87	20.61**	0.76
O4	0.54(0.03)	0.89	21.51**	0.79	0.54(0.03)	0.89	21.38**	0.78
O5	0.55(0.03)	0.88	21.20**	0.78	0.57(0.03)	0.92	22.47**	0.84
O6	0.51(0.02)	0.87	20.81**	0.76	0.51(0.02)	0.87	20.85**	0.76
O7	0.44(0.03)	0.63	13.19**	0.40	0.42(0.03)	0.60	12.44**	0.36
O8	0.48(0.03)	0.70	15.02**	0.49	0.45(0.03)	0.65	13.83**	0.43
O9	0.49(0.03)	0.68	14.52**	0.47	0.46(0.03)	0.64	13.48**	0.41

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของแนวทางพัฒนาตัวแปร

O – P (ต่อ)

องค์ประกอบ	ก่อนปรับ				หลังปรับ			
	b(SE)	B	t	R ²	b(SE)	B	t	R ²
P	Chi sq.=160.58, df=27, p=0.000 RMSEA=0.117				Chi sq.=22.65, df=18, p=0.204 RMSEA=0.027			
P1	0.42(0.03)	0.71	15.08**	0.50	0.43(0.03)	0.72	15.27**	0.52
P2	0.61(0.03)	0.79	17.55**	0.62	0.60(0.04)	0.78	16.77**	0.60
P3	0.59(0.03)	0.81	18.39**	0.66	0.56(0.03)	0.77	16.92**	0.60
P4	0.59(0.03)	0.79	17.75**	0.63	0.55(0.03)	0.75	16.03**	0.56
P5	0.55(0.03)	0.80	18.00**	0.64	0.55(0.03)	0.80	17.74**	0.63
P6	0.59(0.03)	0.82	18.73**	0.68	0.61(0.03)	0.86	19.65**	0.74
P7	0.55(0.03)	0.82	18.79**	0.68	0.56(0.03)	0.83	18.91**	0.69
P8	0.42(0.03)	0.63	13.06**	0.40	0.39(0.03)	0.60	11.94**	0.36
P9	0.42(0.03)	0.69	14.60**	0.48	0.42(0.03)	0.68	14.37**	0.47

หมายเหตุ **p<.01, b=standard factor loading, B=factor loading, Square Multiple Correlations:SMC=R²

จากตารางที่ 10-13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ก่อนปรับโมเดลพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต (Observe variables) จำนวน 130 ตัวแปร คือ (a₁- a₇) (b₁- a₉) (c₁- c₄)(d₁- a₆) (e₁- e₇) (f₁- f₁₃) (g₁- f₁₈) (h₁- h₇) (i₁- i₉) (k₁- k₈) (l₁- l₆) (m₁- m₁₁) (n₁- n₄) (o₁- o₉) (p₁- p₉) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.51 ถึง 0.89 และมีค่าความแปรปรวนที่สามารถอธิบายได้ด้วยความแปรปรวนของตัวแปรแฝง (SMC) อยู่ระหว่างร้อยละ 0.26 ถึง 0.79 หลังการปรับโมเดลเพื่อให้โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเศษเหลือบางตัวยังมีจำนวนองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 130 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.54 ถึง 0.93 และมีค่าความแปรปรวนที่สามารถอธิบายได้ด้วยความแปรปรวนของตัวแปรแฝง (SMC) อยู่ระหว่างร้อยละ 0.21 ถึง 0.86

ตารางที่ 14 ค่าน้ำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์

การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง

ที่	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
1. แนวทางพัฒนาผู้เรียน		
การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม		
1	สอนนักเรียนให้รู้จักคุณค่าพระวรสาร รักเคารพต่อทุกชีวิต ให้ ความสำคัญกับความยุติธรรม สันติสุข อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข	0.80
2	ฝึกนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูกตเวที เมตตาโอบ อ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ	0.77
3	ฝึกนักเรียนให้ประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ช่างกัน ดูแลรักษาทรัพยากรที่พระประทานให้	0.82
4	สอนนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีจิตอาสา มีความเมตตาสงสารผู้อยู่ในภาวะลำบาก ผ่านทางโครงการ ต่างๆ	0.82
5	ฝึกนักเรียนให้มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมใน เรื่องต่างๆ	0.83
6	ฝึกนักเรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และใช้เทคโนโลยี ในเชิงสร้างสรรค์	0.69
7	สอนนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความ หลากหลายด้านวัฒนธรรม ประเพณีนานาชาติ และยอมรับ การความแตกต่าง	0.66
การพัฒนาความรู้/ การแสวงหาความรู้และทักษะอาชีพ		
8	ฝึกนักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆ ที่อยู่รอบตัว	0.71
9	นักเรียนได้รับการฝึกฝนทักษะในการอ่าน การฟัง การดู การ พูด และการเขียน พร้อมทั้งตั้งคำถาม เพื่อนำมาไตร่ตรอง อัน จะนำไปสู่ภูมิปัญญาที่สามารถนำไปใช้ในการเจริญชีวิต	0.78
10	นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้เรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น อย่างเปิดใจเพื่อเข้าใจถึงพระพรของพระเจ้าที่มาถึงเราผ่านทาง บุคคลอื่น	0.73

ตารางที่ 14 คำนำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

รท	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
11	โรงเรียนสอนนักเรียนให้รู้เท่าทัน และตระหนักถึงคุณค่าของเทคโนโลยี สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ สร้างผลงานที่สร้างสรรค์ สื่อสาร และนำเสนอ ทั้งในระดับชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติได้	0.71
12	โรงเรียนสอนซ่อมเสริมนักเรียนเพื่อให้ได้คะแนนจากผลการทดสอบสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ/ เขตพื้นที่/ระดับสถานศึกษา จาก 8 กลุ่มสาระ	0.57
13	โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนมีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทาง เป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับต่างๆ รวมถึงระดับนานาชาติได้	0.69
14	โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะสามารถใช้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ/ ภาษาอาเซียน ในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี	0.75
15	โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้เท่าทันสภาพการณ์โลก สามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารจากเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0.82
16	โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะด้านอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน โดยถือว่าการปฏิบัติธรรมและร่วมมือกับพระเจ้าในการพัฒนาโลก	0.78
17	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เคารพและให้เกียรติผู้อื่น พยายามสร้างสังคมแห่งสันติ มีความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว	0.71
18	นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้รู้จักการวางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ดำเนินตามแผน มีความเพียรอดทน และเรียนรู้ที่จะพัฒนางานของตนอยู่เสมอ	0.81
19	โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สามารถวิเคราะห์ผลได้ผลเสียต่อนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อชีวิตประชาชนได้	0.78

ตารางที่ 14 ค่าน้ำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
การพัฒนาสุขภาพ		
20	โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้เพื่อพัฒนาร่างกายและจิตใจ เต็มตามศักยภาพของตน ตามพระประสงค์ของพระเจ้า	0.64
21	โรงเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออก กำลังกายสม่ำเสมอ	0.82
22	โรงเรียนให้ความรู้นักเรียนเพื่อดูแลส่วนสูง น้ำหนัก และมี สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์	0.72
23	โรงเรียนสอนนักเรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่ง เสพติดและสิ่งมอมเมาหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ	0.56
การพัฒนาด้านสุนทรียภาพ		
24	โรงเรียนสอนนักเรียนให้ตระหนักในศักยภาพที่จะรักและรับใช้ ผู้อื่น โดยเห็นคุณค่าของตนเองในฐานะสิ่งสร้างที่เป็น ภาพลักษณ์ของพระเจ้า	0.68
25	โรงเรียนฝึกนักเรียนให้มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่าง เหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น	0.80
26	โรงเรียนสร้างนักเรียนให้มีนิสัยจำเริญแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น	0.72
27	โรงเรียนสอนนักเรียนให้เข้าใจถึงความงามอันเป็นมิติของสัจ ธรรมและซาบซึ้งในสุนทรียศาสตร์เพื่อค้นพบคุณค่าความดี งามของพระเจ้าผ่านทางผลงานเหล่านี้	0.71
28	โรงเรียนฝึกให้นักเรียนให้เห็นความสำคัญ เข้าร่วมกิจกรรม ด้านศิลปะ ดนตรีนาฏศิลป์ และกีฬาันทนาการโดยสำนึกว่า เป็นของประทานที่สวຍงามจากพระเจ้า	0.76
29	โรงเรียนสอนนักเรียนให้สนใจและเข้าร่วมกิจกรรม ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั้งเดิมของไทยและท้องถิ่น	0.67

ตารางที่ 14 คำนำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์

การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
2. แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ		
การพัฒนาผู้บริหาร		
30	พัฒนาผู้บริหารให้มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน โดยจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	0.74
31	ผู้บริหารใช้หลักบริหารเชิงคุณภาพแบบมีส่วนร่วม โดยใช้ข้อมูล ผลประเมินและการวิจัยทั้งด้านวิชาการและการบริหารจัดการ โดยสามารถระบุตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน	0.79
32	พัฒนาผู้บริหารให้มีกลยุทธ์สามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ	0.82
33	พัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ พร้อมทั้งเอาใจใส่การจัดการศึกษาอย่างเต็มเวลาและเต็มศักยภาพ	0.82
34	ผู้บริหารพัฒนาทักษะบุคลากร และหาแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	0.87
35	ผู้บริหารตระหนักในมิติด้านจิตวิญญาณ โดยร่วมมือกับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จัดการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ	0.81
36	ผู้บริหารร่วมปรึกษาหารือกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงคุณค่าพระวรสารโดยให้บูรณาการกับวิชาต่างๆ	0.83
การพัฒนาครู		
37	โรงเรียนพัฒนาครูทุกคนให้มีความรู้ ทักษะประสบการณ์ในการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา	0.63
38	โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา และมีหลักในการเจริญชีวิตที่เป็นแบบอย่างที่ดี	0.61

ตารางที่ 14 ค่าน้ำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

รท	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
39	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีความรู้ เชี่ยวชาญวิชาการเฉพาะด้าน สามารถแก้ปัญหาและมีความคิดเชิงวิพากษ์ต่อสถานการณ์ รอบตัว	0.72
40	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะความสามารถในการใช้สื่อ ตำรา เรียนภาษาต่างประเทศ พร้อมทั้งสามารถนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและวัดผลประเมินผลได้	0.72
41	โรงเรียนอบรมครูให้รู้จักการกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ ผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์	0.79
42	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนเป็น รายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนจัดการเรียนรู้ เพื่อ พัฒนาศักยภาพของผู้เรียน	0.86
43	โรงเรียนพัฒนาครูให้รู้จักออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียน เต็มศักยภาพ	0.84
44	โรงเรียนฝึกฝนให้ครูรู้จักใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวก กับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้	0.74
45	โรงเรียนจัดอบรมครูให้รู้จักการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วย วิธีการที่หลากหลายและนำผลมาสร้างแนวทางในการพัฒนา ผู้เรียน	0.80
46	โรงเรียนฝึกฝนครูให้รู้จักแนะนำ ให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหา ให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และคุณภาพชีวิต	0.72
47	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะในการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนและ นำผลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อปรับการเรียนการสอน ของตนอย่างต่อเนื่อง	0.73
48	โรงเรียนฝึกฝนครูให้สามารถทำงานเป็นหมู่คณะร่วมกับผู้อื่น และชุมชน เสียสละ สามัคคีและเป็นหนึ่งเดียวกัน	0.73

ตารางที่ 14 คำนวณน้ำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
49	โรงเรียนพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะการสอนทั้งใน ด้านวิชาการและด้านคุณธรรมจริยธรรม	0.71
การพัฒนาระบบบริหารจัดการ		
50	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและกิจกรรมฯ	0.63
51	โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	0.65
52	โรงเรียนจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	0.76
53	โรงเรียนกำหนดให้มีฝ่ายจิตตาศาภิบาลในโครงสร้างการบริหาร และพัฒนาบุคลากรในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง	0.70
54	โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศประเมินคุณภาพภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบและนำผลไปปรับปรุงการบริหารงานอย่าง ต่อเนื่อง	0.74
55	โรงเรียนใช้ระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System management) ตามมาตรฐานสากล และเน้นการมี ส่วนร่วมของทุกฝ่าย	0.69
56	โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและระบบจัดการความรู้ (KM) โดยสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาได้	0.72
57	โรงเรียนจัดให้มีการวางแผนด้านงบประมาณเพื่อกระจายสู่ กลุ่มงานต่างๆ อย่างพอเพียงเพื่อการดำเนินงานที่มีคุณภาพ	0.78
58	โรงเรียนจัดให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อประโยชน์ต่อการ พัฒนาด้านการศึกษา และมีระบบการบริหารจัดการได้อย่าง คล่องตัวและเกิดประโยชน์สูงสุด	0.83

ตารางที่ 14 คำนวณน้ำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
59	โรงเรียนจัดให้มีการติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณ โดยยึดหลักความคุ้มค่า ที่มุ่งผลที่เกิดแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด	0.84
60	ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดระบบการตรวจสอบบัญชีข้อกำหนด ตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	0.77
61	โรงเรียนจัดระบบการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิตจิต กระแสเรียก จิตวิญญาณและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	0.64
62	โรงเรียนจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนแก่บุคลากร ปรับเปลี่ยนเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมยุติธรรมและเป็นไปตามกฎหมายกำหนด	0.76
63	โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรทั้งด้านวัตถุและจิตใจเป็นไปตามหลักการอภิบาลครู	0.75
64	โรงเรียนจัดให้มีการบริหารงานบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพและคล่องตัว โดยสามารถกำหนดอัตรากำลัง สรรหา บรรจุ จัดจ้าง ส่งเสริม และพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ	0.82
65	โรงเรียนกำหนดหน้าที่ขอบข่ายภาระงานแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด	0.80
66	โรงเรียนจัดให้มีนักจิตวิทยาช่วยในฝ่ายจิตตาริบาล เพื่อช่วยหาคำแนะนำ แก้ไขปัญหาแก่นักเรียนทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตที่เหมาะสมตามวัย	0.51
67	โรงเรียนจัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกของโรงเรียน	0.60
การพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน		
68	โรงเรียนจัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดปลอดภัยมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ปลอดภัย และอยู่ในสภาพใช้การได้ดี	0.70

ตารางที่ 14 คำนวณน้ำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
69	โรงเรียนจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) มีสื่อเพียงพอ ทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้และค้นคว้าอย่างหลากหลาย	0.76
70	โรงเรียนจัดให้มีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มัลติมีเดีย (Electronic Multi Media Classroom) ห้องทดลอง สำหรับนักเรียนตามกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ	0.78
71	โรงเรียนจัดให้มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน	0.67
72	โรงเรียนจัดบรรยากาศมิติด้านจิตวิญญาณ เพื่อเน้นไตร่ตรองและการภาวนา เพื่อสามารถค้นพบความจริงที่อยู่เบื้องหลังศาสตร์แขนงต่างๆ ได้	0.79
73	โรงเรียนกำหนดจุดมุ่งเน้น บทบาท หน้าที่ของฝ่ายจิตตาศาสนา ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ	0.75
74	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเอื้อต่อการจัดการศึกษาที่พัฒนาทักษะด้านอาชีพและการทำโครงการต่างๆ	0.78
การพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา		
75	โรงเรียนสร้างสถานศึกษาเครือข่าย ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ประเทศและระหว่างประเทศ	0.72
76	โรงเรียนสร้างเครือข่าย เพื่อรับการสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน	0.80
77	โรงเรียนสนับสนุนนักเรียนและครูมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ	0.77
78	โรงเรียนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และทรัพยากรระหว่างเครือข่ายร่วมพัฒนา	0.78
79	โรงเรียนให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด โดยดำเนินการตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	0.65

ตารางที่ 14 คำนำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

รท	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
80	โรงเรียนส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารร่วมกันทำแผนพัฒนาโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานตาม อัตลักษณ์และพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิก	0.67
81	โรงเรียนเชิญชวนให้คณะกรรมการสถานศึกษา กำกับติดตามดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยกระตุ้นเตือนทุกคน ให้ดำเนินการเพื่่มุ่งสู่เป้าหมาย	0.66
82	โรงเรียนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก	0.72
83	โรงเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และองค์กรอื่นๆ ก่อให้เกิดความร่วมมือ ความรัก จินบรรลุเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก	0.77
การพัฒนาการวิจัยและพัฒนา		
84	โรงเรียนจัดให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	0.74
85	โรงเรียนจัดให้มีระบบการวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสามารถเข้าใจและพัฒนานักเรียนได้เป็นรายบุคคล	0.74
86	โรงเรียนศึกษาและวิจัยสถานการณ์ของสังคมโลก เพื่อสามารถบูรณาการคุณค่าที่พึงามแก่นักเรียนในการใช้ชีวิต	0.74
87	โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	0.79
88	โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสะดวกในการบริหารจัดการโรงเรียนได้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาคาทอลิก	0.85
89	โรงเรียนติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบ โดยใช้มาตรฐานการศึกษาคาทอลิกเป็นหลัก	0.82
90	โรงเรียนตื่นตัวที่จะปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เพื่อรองรับภาระกิจการพัฒนาสังคมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษ ที่ 21	0.82

ตารางที่ 14 คำนำน้หนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
91	โรงเรียนจัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินผลการทำงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโดยศึกษาจาก Best Practices ขององค์กรอื่นๆ	0.65
3.แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน		
การพัฒนาหลักสูตร		
92	โรงเรียนจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนมุ่งไปสู่ความจริง ความดี ความงาม บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ความท้าทายและความจำเป็นทางสังคม โดยบูรณาการกับคุณค่าพระวรสารและชีวิต	0.76
93	โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับชีวิตที่สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น	0.77
94	โรงเรียนจัดวิชาศาสนา คริสตศาสนา ศีลธรรมและจริยศึกษา ในหลักสูตรเพื่อประโยชน์ต่อการเข้าใจคุณค่าที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต	0.69
95	โรงเรียนจัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดความสามารถและความสนใจ	0.74
96	โรงเรียนจัดหลักสูตรทางเลือกเทียบเคียงมาตรฐานสากล เช่น English Program, Mini English Program, International English Program, และหลักสูตรเฉพาะทางอื่นๆ	0.52
97	ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น ชุมนุม กลุ่มอาชีพ ฯลฯ ที่ตอบสนองความต้องการความสามารถและความสนใจของผู้เรียน	0.71
การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน		
98	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง	0.77

ตารางที่ 14 คำนวณน้ำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
99	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะโครงงานจนสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	0.79
100	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง Head Heart และ Hand เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นองค์รวม	0.77
101	โรงเรียนเชิญชวนให้ผู้เชี่ยวชาญในชุมชนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาช่วยในกระบวนการเรียนการสอน	0.77
102	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีการวิเคราะห์ในจุดอ่อนจุดแข็งของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อวางแผนในการพัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสม	0.84
103	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้การสอนที่เน้นการไตร่ตรองการบูรณาการคุณค่าพระวรสารสู่สาระการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ	0.83
104	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปรับเนื้อหาการเรียนรู้เพิ่มวิชามาตรฐานสากล เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้การเขียนเรียงความขั้นสูง และการสร้างโครงงาน ฯลฯ	0.77
105	โรงเรียนปรับลดเวลาเรียนหรือเวลาสอน โดยเพิ่มเติมเวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่ักเรียนมากขึ้น	0.56
106	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองของความแตกต่างและความสนใจของแต่ละคน	0.62
107	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้การประเมินจากสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า สอบสัมภาษณ์ โดยสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับโรงเรียนต่างๆ ได้ทั้งในและต่างประเทศ	0.51
108	โรงเรียนสร้างระบบนิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	0.64

ตารางที่ 14 คำนวณน้ำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์

การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้		
109	โรงเรียนส่งเสริมการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	0.79
110	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเน้นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เช่น สถานที่สำคัญ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ	0.78
111	โรงเรียนสร้างห้องสมุดให้บริการสื่อและเทคโนโลยีเพื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	0.86
112	โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อเทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21	0.85
4. แนวทางพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ		
การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน		
113	พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่กำหนดไว้โดยอิงคุณค่าพระวรสาร	0.84
114	ฝึกนักเรียนให้เป็นผู้รักและรับใช้ มีเมตตา พยายามช่วยเหลือแบ่งปันแก่ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และมีจิตสาธารณะ	0.86
115	สอนนักเรียนให้มีความรักในความดี เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น	0.86
116	พัฒนานักเรียนให้มีความซื่อตรง ดำรงตรงอยู่ในความจริง แสวงหาความจริงรู้จักผิดชอบชั่วดี และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้อง	0.89
117	ฝึกฝนนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์ กล้าหาญกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเพียงตรง จริงใจ มีสัจจะโปร่งใส ไม่คดโกงและไม่เบียดเบียนผู้อื่น	0.88

ตารางที่ 14 คำนวณน้ำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

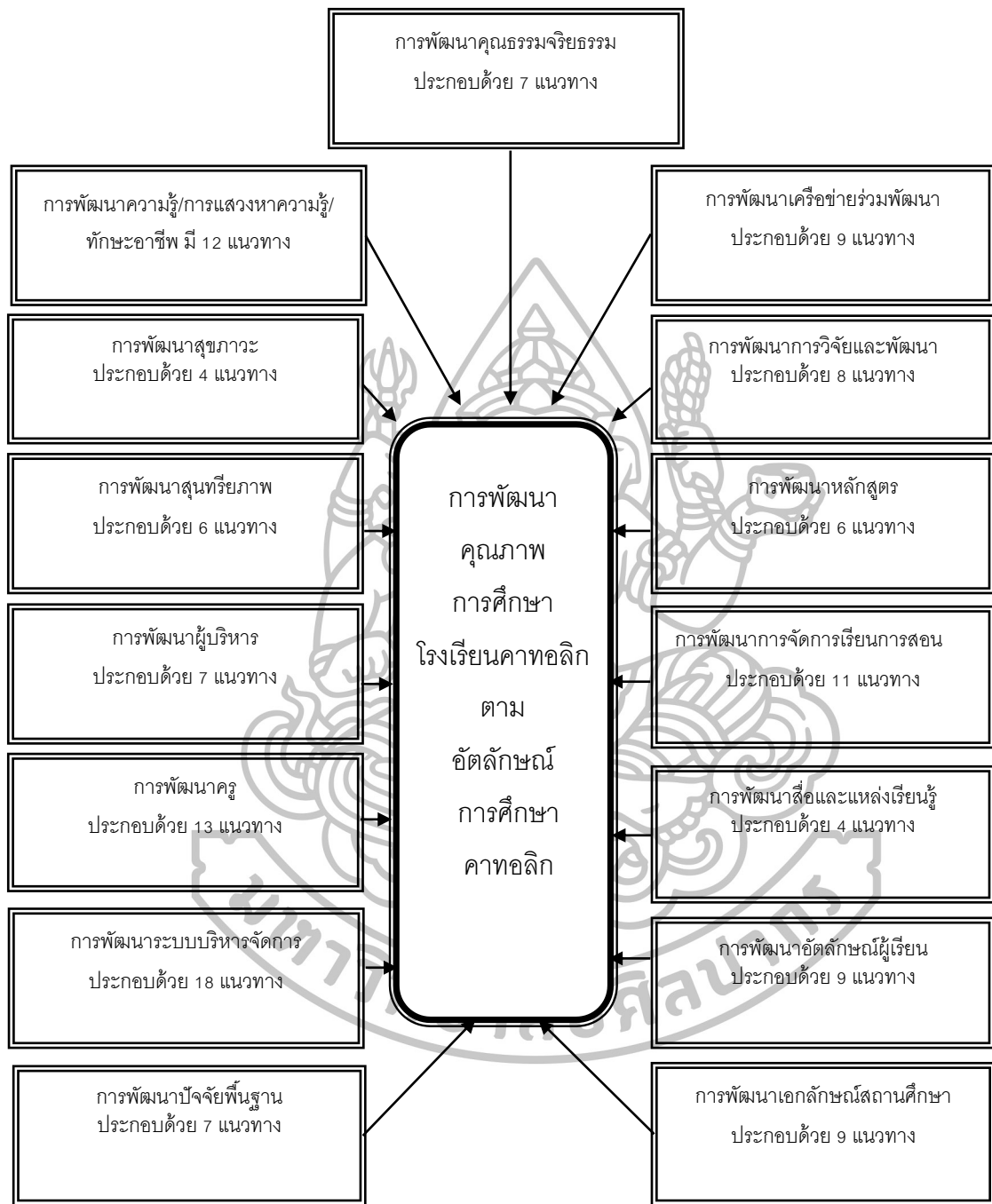
ที่	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
118	สอนนักเรียนให้มีความกตัญญูรู้คุณ ต่อพระเจ้าองค์แห่งความดีสูงสุด นบনอบ เคารพ เชื่อฟังให้เกียรติบิดามารดา ผู้มีพระคุณ และแผ่นดินถิ่นเกิด	0.87
119	ฝึกฝนนักเรียนให้มีความพอเพียง มีชีวิตที่เรียบง่าย รู้จักประหยัดอดออมพอใจในสิ่งที่ตนเองมี	0.63
120	พัฒนานักเรียนให้มีภูมิคุ้มกัน เฉลียวฉลาด แสวงหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอ พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลง	0.70
121	กระตุ้นนักเรียนให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ มุ่งพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพของตน	0.68
การพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา		
122	โรงเรียนทบทวน/กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก	0.71
123	โรงเรียนจัดทำแผนงานอภิปาล โดยสอนคำสอน คริสตศาสนา และจริยศึกษาพร้อมทั้งมีบุคลากรฝ่ายอภิปาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	0.79
124	โรงเรียนบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระฯ พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม	0.81
125	โรงเรียนจัดให้ผู้บริหาร/ ครู/ บุคลากร/ ผู้ปกครอง ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิกและความหมายของชุมชนการศึกษา(Educational Community)	0.79
126	โรงเรียนประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	0.80
127	โรงเรียนสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาการศึกษาคาทอลิกในการช่วยเหลือและแบ่งปันพัฒนาโรงเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	0.82

ตารางที่ 14 คำนวณน้ำหนักแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ
128	โรงเรียนสร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและ สันติ เคารพในความแตกต่างด้านเชื้อชาติศาสนาและ วัฒนธรรม	0.82
129	โรงเรียนช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่รอโอกาส ในรูปของทุนการศึกษาหรือลดค่าธรรมเนียมการเรียน ฯลฯ	0.63
130	โรงเรียนสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนบ้านโดยมีแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมสติปัญญาและมีจิตวิญญาน	0.69

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 14 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย 130 แนวทางพัฒนา มีค่าน้ำหนัก
ระหว่าง 0.46-0.93 และสามารถสรุปกรอบความคิดได้ตาม แผนภูมิที่ 24

แผนภูมิที่ 24 แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก

2.4 แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก

จากแผนภูมิที่ 24 และข้อมูลจากตารางที่ 14 อธิบายได้ว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย 130 แนวทาง ซึ่งแบ่งออกเป็นองค์ประกอบด้านผู้เรียน การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และคุณลักษณะเฉพาะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวทางพัฒนาผู้เรียน

1.1 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย 7 แนวทาง

1. สอนนักเรียนให้รู้จักคุณค่าพระวรสาร รักเคารพต่อทุกชีวิตให้ความสำคัญกับความยุติธรรม สันติสุข อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
2. ฝึกนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูกตเวที เมตตาโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ
3. ฝึกนักเรียนให้ประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรที่พระประทานให้
4. สอนนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีจิตอาสา มีความเมตตาสงสารผู้อยู่ในภาวะลำบาก ผ่านทางโครงการต่างๆ
5. ฝึกนักเรียนให้มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมในเรื่องต่างๆ
6. ฝึกนักเรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และใช้เทคโนโลยีในเชิงสร้างสรรค์
7. สอนนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความหลากหลายด้านวัฒนธรรม ประเพณีนานาชาติ และยอมรับการความแตกต่าง

1.2 การพัฒนาความรู้/ การแสวงหาความรู้และทักษะอาชีพ ประกอบด้วย 12 แนวทาง

1. ฝึกนักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆ ที่อยู่รอบตัว
2. นักเรียนได้รับการฝึกฝนทักษะในการอ่าน การฟัง การดู การพูด และการเขียน พร้อมทั้งตั้งคำถาม เพื่อนำมาไตร่ตรอง อันจะนำไปสู่ภูมิปัญญาที่สามารถนำไปใช้ในการเจริญชีวิต

3. นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้เรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นอย่างเปิดใจ เพื่อเข้าใจถึงพระพรของพระเจ้าที่มาถึงเราผ่านทางบุคคลอื่น

4. โรงเรียนสอนนักเรียนให้รู้เท่าทัน และตระหนักถึงคุณค่าของเทคโนโลยี สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ สร้างผลงานที่สร้างสรรค์ สื่อสาร และนำเสนอ ทั้งในระดับชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติได้

5. โรงเรียนสอนซ่อมเสริมนักเรียนเพื่อให้ได้คะแนนจากผลการทดสอบสูงกว่า คะแนนเฉลี่ยระดับชาติ/ เขตพื้นที่/ระดับสถานศึกษา จาก 8 กลุ่มสาระ

6. โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนมีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับต่างๆ รวมถึงระดับนานาชาติได้

7. โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะสามารถใช้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ/ ภาษาอาเซียน ในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี

8. โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้เท่าทันสภาวะการณ์โลก สามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารจากเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะด้านอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน โดยถือว่าการปฏิบัติธรรมและร่วมมือกับพระเจ้าในการพัฒนาโลก

10. โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เคารพ และให้เกียรติผู้อื่น พยายามสร้างสังคมแห่งสันติ มีความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว

11. นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้รู้จักการวางแผนการทำงานและดำเนินการจน สำเร็จ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ดำเนินตามแผน มีความเพียรอดทน และเรียนรู้ที่จะพัฒนา งานของตนอยู่เสมอ

12. โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สามารถ วิเคราะห์ผลได้ผลเสียต่อนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อชีวิตประชาชนได้

1.3 การพัฒนาสุขภาวะ ประกอบด้วย 4 แนวทาง

1. โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้เพื่อพัฒนาร่างกายและจิตใจเต็มตาม ศักยภาพของตน ตามพระประสงค์ของพระเจ้า

2. โรงเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกาย สม่ำเสมอ

3. โรงเรียนให้ความรู้ให้นักเรียนเพื่อดูแลสุขภาพสูง น้ำหนัก และมีสมรรถภาพทาง ภายตามเกณฑ์

4. โรงเรียนสอนนักเรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ

1.4 การพัฒนาสุนทรียภาพ ประกอบด้วย 6 แนวทาง

1. โรงเรียนสอนนักเรียนให้ตระหนักในศักยภาพที่จะรักและรับใช้ผู้อื่น โดยเห็นคุณค่าของตนเองในฐานะสิ่งสร้างที่เป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้า

2. โรงเรียนฝึกนักเรียนให้มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น

3. โรงเรียนสร้างนักเรียนให้มีความมั่นใจว่าเร้าใจได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนครู และผู้อื่น

4. โรงเรียนสอนนักเรียนให้เข้าใจถึงความงามอันเป็นมิติของสัจธรรมและซาบซึ้งในสุนทรียศาสตร์เพื่อค้นพบคุณค่าความดีงามของพระเจ้าผ่านทางผลงานเหล่านี้

5. โรงเรียนฝึกให้นักเรียนให้เห็นความสำคัญ เข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีนาฏศิลป์ และกีฬาันทนาการโดยสำนึกว่าเป็นของประทานที่สวงามจากพระเจ้า

6. โรงเรียนสอนนักเรียนให้สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดีงามของไทยและท้องถิ่น

2. แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ

2.1 การพัฒนาผู้บริหาร ประกอบด้วย 7 แนวทาง

1. พัฒนาผู้บริหารให้มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน โดยจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

2. ผู้บริหารใช้หลักบริหารเชิงคุณภาพแบบมีส่วนร่วม โดยใช้ข้อมูลผลประเมินและการวิจัยทั้งด้านวิชาการและการบริหารจัดการ โดยสามารถระบุตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน

3. พัฒนาผู้บริหารให้มีกลยุทธ์สามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ

4. พัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการพร้อมทั้งเอาใจใส่การจัดการศึกษาอย่างเต็มเวลาและเต็มศักยภาพ

5. ผู้บริหารพัฒนาทักษะบุคลากร และหาแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

6. ผู้บริหารตระหนักในมิติด้านจิตวิญญาณ โดยร่วมมือกับนักเรียนผู้ปกครอง และชุมชน จัดการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ

7. ผู้บริหารร่วมปรึกษาหารือกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงคุณค่าพระวรสารโดยให้บูรณาการกับวิชาต่างๆ

2.2 การพัฒนาครู ประกอบด้วย 13 แนวทาง

1. โรงเรียนพัฒนาครูทุกคนให้มีความรู้ ทักษะประสบการณ์ในการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา

2. โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา และมีหลักในการเจริญชีวิตที่เป็นแบบอย่างที่ดี

3. โรงเรียนพัฒนาครูให้มีความรู้ เชี่ยวชาญวิชาการเฉพาะด้าน สามารถแก้ปัญหาและมีความคิดเชิงวิพากษ์ต่อสถานการณ์รอบตัว

4. โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะความสามารถในการใช้สื่อ ตำราเรียน ภาษาต่างประเทศ พร้อมทั้งสามารถนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและวัดผลประเมินผลได้

5. โรงเรียนอบรมครูให้รู้จักการกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

6. โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

7. โรงเรียนพัฒนาครูให้รู้จักออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ

8. โรงเรียนฝึกฝนให้ครูรู้จักใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้

9. โรงเรียนจัดอบรมครูให้รู้จักการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและนำผลมาสร้างแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน

10. โรงเรียนฝึกฝนครูให้รู้จักแนะนำ ให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และคุณภาพชีวิต

11. โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะในการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนและนำผลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อปรับการเรียนการสอนของตนอย่างต่อเนื่อง

12. โรงเรียนฝึกฝนครูให้สามารถทำงานเป็นหมู่คณะร่วมกับผู้อื่นและชุมชน เสียสละ สามัคคีและเป็นหนึ่งเดียวกัน

13. โรงเรียนพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะการสอนทั้งในด้านวิชาการ และด้านคุณธรรมจริยธรรม

2.3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ ประกอบด้วย 18 แนวทาง

1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและกิจกรรมฯ
2. โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
3. โรงเรียนจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
4. โรงเรียนกำหนดให้มีฝ่ายจิตตาศึกษาในโครงสร้างการบริหารและพัฒนาบุคลากรในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง
5. โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศประเมินคุณภาพภายใน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและนำผลไปปรับปรุงการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง
6. โรงเรียนใช้ระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System management) ตามมาตรฐานสากล และเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
7. โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและระบบจัดการความรู้ (KM) โดยสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้
8. โรงเรียนจัดให้มีการวางแผนด้านงบประมาณเพื่อกระจายสู่กลุ่มงานต่างๆ อย่างพอเพียงเพื่อการดำเนินงานที่มีคุณภาพ
9. โรงเรียนจัดให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการศึกษา และมีระบบการบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวและเกิดประโยชน์สูงสุด
10. โรงเรียนจัดให้มีการติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณ โดยยึดหลักความคุ้มค่า ที่มุ่งผลที่เกิดแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด
11. ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดระบบการตรวจสอบบัญชี ข้อกำหนด ตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
12. โรงเรียนจัดระบบการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิตจิต กระแสเรียก จิตวิญญาณและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

13. โรงเรียนจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนแก่บุคลากร ปรับเปลี่ยนเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมยุติธรรมและเป็นไปตามกฎหมายกำหนด

14. โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรทั้งด้านวัตถุและจิตใจเป็นไปตามหลักการอภิบาลครู

15. โรงเรียนจัดให้มีการบริหารงานบุคลากรอย่างมีอิสระและคล่องตัว โดยสามารถกำหนดอัตรากำลัง สรรหา บรรจุ จัดจ้าง ส่งเสริม และพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

16. โรงเรียนกำหนดหน้าที่ขอบข่ายภาระงานแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

17. โรงเรียนจัดให้มีนักจิตวิทยาช่วยในฝ่ายจิตตาศึกษา เพื่อช่วยให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาแก่นักเรียนทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตที่เหมาะสมตามวัย 0.51

18. โรงเรียนจัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกของโรงเรียน

2.4 การพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 แนวทาง

1. โรงเรียนจัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดปลอดภัยมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ปลอดภัย และอยู่ในสภาพใช้การได้ดี

2. โรงเรียนจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) มีสื่อเพียงพอ ทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้และค้นคว้าอย่างหลากหลาย

3. โรงเรียนจัดให้มีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มัลติมีเดีย (Electronic Multi Media Classroom) ห้องทดลอง สำหรับนักเรียนตามกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ

4. โรงเรียนจัดให้มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน

5. โรงเรียนจัดบรรยากาศมิติด้านจิตวิญญาณ เพื่อเน้นไตร่ตรองและการภาวนา เพื่อสามารถค้นพบความจริงที่อยู่เบื้องหลังศาสตร์แขนงต่างๆ ได้

6. โรงเรียนกำหนดจุดมุ่งเน้น บทบาท หน้าที่ของฝ่ายจิตตาศึกษาที่มีหน้าที่ในการพัฒนาร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ

7. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเอื้อต่อการจัดการศึกษาที่พัฒนาทักษะด้านอาชีพและการทำโครงการต่างๆ

2.5 การพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา ประกอบด้วย 9 แนวทาง

1. โรงเรียนสร้างสถานศึกษาเครือข่าย ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ประเทศ และระหว่างประเทศ
2. โรงเรียนสร้างเครือข่าย เพื่อรับการสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน
3. โรงเรียนสนับสนุนนักเรียนและครูมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และทรัพยากรระหว่างเครือข่ายร่วมพัฒนา
5. โรงเรียนให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาฯ ให้มีความรู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด โดยดำเนินตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
6. โรงเรียนส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร ร่วมกันทำแผนพัฒนาโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานตามอัตลักษณ์และพันธกิจของโรงเรียน คาทอลิก
7. โรงเรียนเชิญชวนให้คณะกรรมการสถานศึกษา กำกับติดตามดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยกระตุ้นเตือนทุกคนให้ดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย
8. โรงเรียนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก
9. โรงเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในโรงเรียน ครอบครัว ชุมชนและองค์กรอื่นๆ ก่อให้เกิดความร่วมมือ ความรัก จนบรรลุเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก

2.6 การพัฒนาการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 8 แนวทาง

1. โรงเรียนจัดให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. โรงเรียนจัดให้มีระบบการวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสามารถเข้าใจและพัฒนานักเรียนได้เป็นรายบุคคล
3. โรงเรียนศึกษาและวิจัยสถานการณ์ของสังคมโลก เพื่อสามารถบูรณาการคุณค่าที่พึงามแก่นักเรียนในการใช้ชีวิต

4. โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
 5. โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสะดวกในการบริหารจัดการโรงเรียนได้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาคาทอลิก
 6. โรงเรียนติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบโดยใช้มาตรฐานการศึกษาคาทอลิกเป็นหลัก
 7. โรงเรียนต้นตัวที่จะปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เพื่อรองรับภาระกิจการพัฒนาสังคมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
 8. โรงเรียนจัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโดยศึกษาจาก Best Practices ขององค์กรอื่นๆ
3. แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
- 3.1 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 6 แนวทาง
 1. โรงเรียนจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนมุ่งไปสู่ความจริง ความดี ความงาม บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ความท้าทายและความจำเป็นทางสังคม โดยบูรณาการกับคุณค่าพระวรสารและชีวิต
 2. โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น
 3. โรงเรียนจัดวิชาคำสอน คริสตศาสนศาสตร์ ศีลธรรมและจริยศึกษาในหลักสูตร เพื่อประโยชน์ต่อการเข้าใจคุณค่าที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต
 4. โรงเรียนจัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดความสามารถและความสนใจ
 5. โรงเรียนจัดหลักสูตรทางเลือกเทียบเคียงมาตรฐานสากล เช่น English Program, Mini English Program, International English Program, และหลักสูตรเฉพาะทางอื่นๆ
 6. ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น ชุมนุม กลุ่มอาชีพ ฯลฯ ที่ตอบสนองของความต้องการความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
 - 3.2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 11 แนวทาง
 1. โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

2. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ในลักษณะโครงการจนสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
3. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง Head Heart และ Hand เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นองค์รวม
4. โรงเรียนเชิญชวนให้ผู้เชี่ยวชาญในชุมชนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาช่วยใน กระบวนการเรียนการสอน
5. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีการวิเคราะห์ในจุดอ่อนจุดแข็งของนักเรียนเป็น รายบุคคลเพื่อวางแผนในการพัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสม
6. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้การสอนที่เน้นการไตร่ตรองการบูรณาการคุณค่า พระวรสารสู่สาระการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ
7. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปรับเนื้อหาการเรียนรู้เพิ่มวิชามาตรฐานสากล เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้การเขียนเรียงความขั้นสูง และ การสร้างโครงการ ฯลฯ
8. โรงเรียนปรับลดเวลาเรียนหรือเวลาสอน โดยเพิ่มเติมเวลาในการเรียนรู้ ด้วยตนเองให้แก่ักเรียนมากขึ้น
9. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความ แตกต่างและความสนใจของแต่ละคน
10. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้การประเมินจากสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า สอบสัมภาษณ์ โดยสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับโรงเรียนต่างๆ ได้ทั้งในและต่างประเทศ
11. โรงเรียนสร้างระบบนิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไป ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

3.3 การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 แนวทาง

1. โรงเรียนส่งเสริมการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
2. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเน้นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เช่น สถานที่ สำคัญ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ
3. โรงเรียนสร้างห้องสมุดให้บริการสื่อและเทคโนโลยีเพื่อผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
4. โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อเทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21

4. แนวทางพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ

4.1 การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน ประกอบด้วย 9 แนวทาง

1. พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่กำหนดไว้โดยอิงคุณค่าพระวรสาร
2. ฝึกนักเรียนให้เป็นผู้รักและรับใช้ มีเมตตา พร้อมช่วยเหลือแบ่งปันแก่ผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และมีจิตสาธารณะ
3. สอนนักเรียนให้มีความรักในความดี เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น
4. พัฒนานักเรียนให้มีความซื่อตรง ดำรงตรงอยู่ในความจริง แสวงหาความจริงรู้จักผิดชอบชั่วดี และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้อง
5. ฝึกฝนนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์ กล่าวหาญกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเที่ยงตรง จริงใจ มีสัจจะโปร่งใส ไม่คดโกงและไม่เบียดเบียนผู้อื่น
6. สอนนักเรียนให้มีความกตัญญูรู้คุณ ต่อพระเจ้าองค์แห่งความดีสูงสุด นบ นอบ เคารพ เชื่อฟังให้เกียรติบิดามารดา ผู้มีพระคุณ และแผ่นดินถิ่นเกิด
7. ฝึกฝนนักเรียนให้มีความพอเพียง มีชีวิตที่เรียบง่าย รู้จักประหยัดอดออม พอใจในสิ่งที่ตนเองมี
8. พัฒนานักเรียนให้มีภูมิคุ้มกัน เฉลียวฉลาด แสวงหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอ พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลง
9. กระตุ้นนักเรียนให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ มุ่งพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพของตน

4.2 การพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา ประกอบด้วย 9 แนวทาง

1. โรงเรียนทบทวน/กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก
2. โรงเรียนจัดทำแผนงานอภิปาล โดยสอนคำสอน คริสตศาสนา และจริยศึกษาพร้อมทั้งมีบุคลากรฝ่ายอภิปาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน
3. โรงเรียนบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระฯ พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม

4. โรงเรียนจัดให้ผู้บริหาร/ ครู/ บุคลากร/ ผู้ปกครอง ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิกและความหมายของชุมชนการศึกษา(Educational Community)
5. โรงเรียนประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. โรงเรียนสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาการศึกษาคาทอลิก ในการช่วยเหลือและแบ่งปันพัฒนาโรงเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
7. โรงเรียนสร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติเคารพในความแตกต่างด้านเชื้อชาติศาสนาและวัฒนธรรม
8. โรงเรียนช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่รอโอกาสในรูปของทุนการศึกษาหรือลดค่าธรรมเนียมการเรียน ฯลฯ
9. โรงเรียนสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนบ้านโดยมีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมสติปัญญาและมิติทางจิตวิญญาณ

2.5 การยืนยันแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกและข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนนี้เป็นกรนำแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้วยแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม เพื่อพิจารณายืนยันแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาฯ โดยดำเนินการดังนี้

2.5.1 การยืนยันแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกด้วยแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน คือ ผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปฏิบัติงานในโรงเรียนโดยตรงคือผู้อำนวยการโรงเรียน และทำงานใน โรงเรียนคาทอลิกมาอย่างน้อย 5 ปี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความความถูกต้อง และการใช้ประโยชน์ ผลการประชุมกลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นในแนวทางการพัฒนาฯ และสรุปผลการยืนยัน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 ค่าความถี่และร้อยละความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น															
	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความความถูกต้อง				การใช้ประโยชน์			
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปได้ไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		เป็นประโยชน์		ไม่เป็นประโยชน์	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
องค์ประกอบด้านผู้เรียน																
1. แนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม (A)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
2. แนวทางพัฒนาความรู้/การแสวงหาความรู้/ทักษะอาชีพ (B)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
3.แนวทางพัฒนาสุขภาพ (C)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
4. การพัฒนาสุนทรียภาพ (D)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ																
5. แนวทางพัฒนาผู้บริหาร (E)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
6. แนวทางพัฒนาครู (F)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	100.0	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
7. แนวทางพัฒนาระบบบริหารจัดการ (G)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
8. แนวทางพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน (H)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
9. แนวทางพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา (I)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00

ตารางที่ 15 ค่าความถี่และร้อยละความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
(ต่อ)

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น															
	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้				ความความถูกต้อง				การใช้ประโยชน์			
	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม		เป็นไปได้		เป็นไปไม่ได้		ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง		เป็นประโยชน์		ไม่เป็นประโยชน์	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
10. แนวทางพัฒนาการวิจัยและพัฒนา (K)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน																
11. แนวทางพัฒนาหลักสูตร (L)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
12. แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (M)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
13. แนวทางพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ (N)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
มาตรฐานด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก																
14. แนวทางพัฒนาลัทธิศรัทธาของผู้เรียน (O)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00
15. แนวทางพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา (P)	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00	7	100.0	0	0.00

จากตารางที่ 15 แสดงค่าความถี่และร้อยละความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ยืนยันต่อแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 คน มีความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีความเหมาะสม (Propriety Standards) ร้อยละ 100.00 มีความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ร้อยละ 100.00 มีความถูกต้อง (Accuracy Standards) ร้อยละ 100.00 และมีการใช้ประโยชน์ (Utility Standards) ร้อยละ 100.00 ลักษณะนี้หมายความว่า ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันสอดคล้องกันต่อองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และสามารถใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ แนวคิดตามกรอบการวิจัย และมีความเห็นว่าเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์คาทอลิกทั้ง 130 แนวทางการพัฒนาฯ มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

2.5.2 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจากการประชุมกลุ่ม (Focus Group)

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

แนวทางพัฒนาผู้เรียน (A)

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม (A1)

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ตัวแปร A1 เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิกที่จะพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามคุณค่าพระวรสาร สำหรับในประเทศไทยสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้ระบุออกมาว่ามี 21 ประการ คือ 1) ความเชื่อศรัทธา 2) ความจริง 3) การไตร่ตรอง/ภาวนา 4) มโนธรรม/วิจารณ์ญาณ 5) อิศรภาพ 6) ความยินดี 7) ความเคารพ/ศักดิ์ศรี 8) ความสุภาพถ่อมตน 9) ความซื่อตรง 10) ความเรียบง่าย 11) ความรัก 12) ความเมตตา 13) ความกตัญญูรู้คุณ 14) การงาน 15) การรับใช้ 16) ความยุติธรรม 17) สันติ/การคืนดี 18) การให้อภัย 19) ความเป็นหนึ่งเดียวกัน 20) การรักษาสีงสร้าง (สิ่งแวดล้อม) และ 21) ความหวัง ซึ่งตัวแปรคุณธรรมเหล่านี้ ได้กระจายอยู่ในตัวแปรอื่นๆ ทั้ง 6 ตัวแล้ว

นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิยังให้ข้อเสนอแนะอีกว่า ปัญหาของนักเรียนในเวลา
นักเรียนส่วนใหญ่สมาธิสั้น ติดเครื่องมือสื่อสารประเภทสังคมออนไลน์ (Online) ส่งผลกระทบต่อ
ต่อความสนใจเรียนในห้องเรียนที่ลดลง เด็กไม่มีสมาธิสนใจฟังคำอธิบายของครู แม้ครูจะ
พยายามจัดกิจกรรมต่างๆ มาช่วยเสริมความเข้าใจ ด้วยเหตุนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียน
จะต้องหาวิธีการเพื่อช่วยพัฒนาจิต สติ สมาธิให้แก่เด็กนักเรียนอย่างจริงจัง ซึ่งในเรื่องนี้โรงเรียน
ต่างๆ ก็พยายามทำกันอยู่ เช่น ให้เด็กนักเรียนนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน แต่กิจกรรมนี้หาก
พิจารณาจนถึงผลที่ได้รับแล้ว ยังไม่มีผลในเชิงคุณภาพเท่าที่ควรทั้งในส่วนของครูและนักเรียน
จึงมีข้อเสนอที่โรงเรียนควรหันมาสนใจในเรื่องนี้อย่างจริงจัง เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาในเรื่องนี้

การพัฒนาความรู้/ การแสวงหาความรู้และทักษะอาชีพ(B1)

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อคิดเห็นว่า ตัวแปร B1 นักเรียนมีนิสัยแสวงหาความรู้ด้วย
ตนเอง เป็นทักษะที่สำคัญมากในยุคศตวรรษที่ 21 เพราะเนื้อหาความรู้ในยุคปัจจุบันที่
วิทยาการของโลกพัฒนาไป ความรู้หลายอย่างล้าสมัยได้อย่างรวดเร็ว ถ้านักเรียนไม่มีทักษะ
ในด้านการติดตามความก้าวหน้าของความรู้อยู่เสมอ ก็จะไม่ทันความก้าวหน้าของวิทยาการ
สมัยใหม่ได้ จึงจำเป็นต้องฝึกสร้างนิสัยที่จะแสวงหาความรู้อยู่เสมอให้แก่เด็กนักเรียน เพราะการ
แสวงหาความรู้ในยุคปัจจุบันนี้ง่ายด้วยระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถ
เข้าถึงข้อมูลได้ไวผ่านทางสื่อออนไลน์ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยและใช้ใน
ชีวิตประจำวันอยู่แล้ว

นอกจากนี้เกี่ยวกับทักษะอาชีพ เป็นต้นอาชีพในท้องถิ่น ยังไม่ค่อยได้รับความ
สนใจสอนกันอย่างจริงจังในโรงเรียนเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ตัวแปร K8 ที่พูดถึงหลักสูตรท้องถิ่น
โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการพัฒนาหลักสูตรในเรื่องนี้กันอย่างจริงจัง ส่วนใหญ่จะเน้น
หลักสูตรที่เน้นทักษะด้านสติปัญญาหรือสมองเป็นสำคัญ โรงเรียนยังไม่สามารถนำความรู้ลง
สู่การปฏิบัติในด้านอาชีพที่สามารถนำมาใช้ได้จริง ปัญหานี้จึงส่งผลกระทบต่อระบบ
การศึกษาไทย ที่ไม่ได้พัฒนาคนให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้
การศึกษาในโรงเรียนไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

การพัฒนาสุขภาพ(C3)

ข้อที่ C3 ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพด้านสุขภาพของนักเรียน
โดยมีข้อสังเกตว่าเด็กนักเรียนในปัจจุบันไม่ค่อยมีลักษณะทุกขโภชนาการมากนัก แต่ตรงกัน
ข้าม เด็กในโรงเรียนคาทอลิกมักมีปัญหาในลักษณะน้ำหนักเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน
มากปัญหาเด็กอ้วน และปัญหานี้มีแนวโน้มที่จะมีมากขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลต่อด้านสุขภาพของตัว

นักเรียนเอง บางคนมีความรู้สึกว่าเป็นปมด้อย หรือมีความยากลำบากในการร่วมทำกิจกรรมกับคนอื่น ๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องเห็นความสำคัญและแก้ปัญหาในเรื่องนี้อย่างจริงจัง โดยมีโครงการในรูปแบบการให้ความรู้ในด้านโภชนาการที่ถูกต้อง มีโปรแกรมในการลดน้ำหนัก จัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพให้มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ฯลฯ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้ในการดูแลร่างกายอย่างถูกต้อง มีสุขภาพแข็งแรงห่างไกลจากโรค และแก้ปัญหาน้ำหนักของนักเรียนที่เกินมาตรฐานด้วย (เด็กอ้วน)

นอกจากนี้ ปัญหาในด้านการเสพยาเสพติดตลอดจนปัญหาทางเพศ (ชู้สาว) ยังเป็นปัญหาใหญ่ที่โรงเรียนต่างๆ ต้องคอยเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด แม้ว่าจะมีจำนวนไม่มาก ในโรงเรียนคาทอลิก เพราะส่วนใหญ่จะมีระบบการควบคุมที่เข้มงวดภายในโรงเรียน แต่ปัญหามักเกิดจากหลังเลิกเรียน หากเด็กนักเรียนไม่ได้กลับไปพร้อมกับผู้ปกครอง นักเรียนมักจะถูกชักจูงไปสู่สิ่งเหล่านี้ได้โดยง่าย เกี่ยวกับในเรื่องนี้ จำเป็นจะต้องมีแนวทางในการแก้ปัญหา เช่น เน้นบทบาทการประสานงานร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนที่ต้องทำงานกันอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างเครือข่ายผู้ปกครองให้เข้มแข็ง การจัดตั้งกลุ่มสรวัดนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้เกิดประโยชน์ในการติดตามและให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

การพัฒนาสุนทรียภาพ (D 5-6)

ข้อที่ D5 และ D6 นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย อันดีงาม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ภาพลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกสำหรับคนภายนอกมักมองว่าเป็นโรงเรียนฝรั่ง ซึ่งอาจจะเป็นภาพลักษณ์ที่เป็นมาตั้งแต่ในอดีตที่มีบรรดานักบวชชาวต่างประเทศเข้ามาทำงานในระยะแรกเริ่ม แต่ปัจจุบันโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยทั้งหมดบริหารงานโดยคนไทยที่เป็นนักบวชหรือฆราวาส ดังนั้นในความเป็นจริงแล้ว โรงเรียนคาทอลิกไม่ใช่โรงเรียนฝรั่งแต่เป็นโรงเรียนไทย เช่นเดียวกับโรงเรียนอื่นๆ ทั่วไป ดังนั้นจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องพยายามสร้างภาพลักษณ์ของความเป็นไทยให้มากขึ้น เช่น สภาพแวดล้อม สิ่งก่อสร้าง ศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมการแสดงแบบไทยๆ เช่น การรำไทย หรือศิลปะการต่อสู้แบบไทยๆ เช่น ฟันดาบ หรือมวยไทย ฯลฯ ซึ่งดูเหมือนว่าโรงเรียนคาทอลิกยังไม่ค่อยได้ส่งเสริมในเรื่องเหล่านี้จริงๆ มาก ส่วนใหญ่จะเป็นแบบเฉพาะงานโรงเรียนเพียงครั้งคราว ในลักษณะงานเฉพาะกิจกรรม

นอกจากนี้ จุดมุ่งหมายของโรงเรียนคาทอลิกส่วนใหญ่ จะเน้นให้ความสำคัญกับงานทางด้านวิชาการ การแข่งขันทักษะในด้านวิชาหลัก เช่น ฟิสิกส์ เคมี หรือวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า โรงเรียนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเด็กกลุ่มที่มี

ความสามารถพิเศษทางด้านอื่นๆ เช่น ศิลป์ การขับร้อง กีฬา หรือการรำไทย ฯลฯ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของเด็กนักเรียนบางคนที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะตัวที่แตกต่างจากคนอื่น และเป็นความสามารถที่ผู้เรียนควรมีสื่อธิได้รับการพัฒนาจากโรงเรียนอย่างจริงจัง เพราะเป็นการพัฒนาทักษะที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และเป็นเจตนารมณ์ของโรงเรียนคาทอลิกที่จะต้องพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล

แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ

การพัฒนาผู้บริหารและครู (E1, F3)

องค์ประกอบด้านผู้บริหารและครู E1 และ F3 โดยหลักการการบริหารผู้บริหารและครูต้องมีแผนงานที่ร่วมกันทำและนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อจำทำให้พันธกิจในด้านการศึกษาสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ให้ข้อสังเกตว่า การทำงานในโรงเรียนคาทอลิกส่วนใหญ่จะทำตามๆ กันไปจากที่เคยทำกันในอดีต ทั้งครูและผู้บริหารยังขาดความเข้าใจในภาพรวมของพันธกิจในด้านการศึกษาของโรงเรียน ทั้งแผนพัฒนาโรงเรียนระยะสั้นและระยะยาวยังไม่ได้ออกมาจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในโรงเรียน ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ไม่ได้นำแผนพัฒนาฯ มาปฏิบัติอย่างจริงจัง และในเรื่องแผนการสอนของครูก็เช่นกัน ส่วนใหญ่ยังเน้นการสอนตามเนื้อหาให้จบ ยังไม่ได้นำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นต้น เพื่อแก้ปัญหาความแตกต่างของนักเรียนในชั้นเรียน

นอกจากนี้ ในส่วนของครูและผู้บริหารในโรงเรียนคาทอลิกบางแห่งมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อยหรือในขณะที่ยังไม่ครบวาระ ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติตามแผนงาน หรือแผนพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนระบบการทำงาน และแผนปฏิบัติงานที่ไม่ชัดเจนทำให้ขาดเอกภาพในการบริหารจัดการ และยังขาดระบบการเตรียมบุคลากรอย่างเป็นระบบเพื่อตอบสนองต่อพันธกิจการศึกษาด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก แม้แต่ผู้บริหารระดับสูงของสังฆมณฑลเองก็ยังไม่มีการดำเนินการต่อปัญหาในเรื่องนี้อย่างชัดเจน จึงก่อให้เกิดปัญหาตามมาคือการขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพที่เหมาะสมกับโรงเรียนคาทอลิก จึงถือเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องผลักดันให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง

การพัฒนาระบบบริหารจัดการ (G1)

ข้อ G1 ได้กล่าวถึงการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดการศึกษาและกิจกรรมฯ อันเป็นระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อสังเกตในเรื่องนี้ว่า ตาม พ.ร.บ การศึกษาเอกชน ปี 2550 เน้นให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้

คณะกรรมการมีส่วนร่วมต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนฯ พร้อมทั้งตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน แต่ในสภาพจริงคณะกรรมการบริหารมีส่วนในเรื่องเหล่านี้ค่อนข้างน้อยมาก อาจจะมีผลมาจากคณะกรรมการบริหารเองยังไม่รู้ขอบเขตบทบาทหน้าที่ของตน หรือทางโรงเรียนเองก็ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้คณะกรรมการบริหารเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องมากนัก จึงเป็นสิ่งที่ทางโรงเรียนควรต้องทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นนี้

นอกจากนี้ ในส่วนของผู้ปกครองเองยังไม่ได้มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาอบรมเท่าที่ควร หลายคนยังมีทัศนคติว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น ซึ่งหากพิจารณาจากความเป็นจริงแล้ว การที่จะทำให้กระบวนการศึกษาอบรมเกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีส่วนร่วมกันระหว่างบ้าน วัดและโรงเรียน ที่จะต้องประสานความร่วมมือกันในพื้นที่ของกิจการศึกษาอบรม จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวนักเรียน

การพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนาและงานวิจัยและพัฒนา

ข้อที่ 1-2 พูดถึง การมีสถานศึกษาเครือข่าย ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ประเทศ และระหว่างประเทศ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนและครูจะสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกันในความล้ำเลิศ (Best Practices) ของแต่ละแห่ง ซึ่งคณะผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อสังเกตว่า โรงเรียนคาทอลิกมีสภาการศึกษาคาทอลิกที่เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนคาทอลิกด้วยกันทั้งของสังฆมณฑล นักบวช และฆราวาส แต่ยังจำกัดอยู่เฉพาะภายในประเทศเท่านั้น ซึ่งในยุคปัจจุบันจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนคาทอลิกจะต้องมีเครือข่ายระหว่างประเทศหรือระหว่างทวีปให้มากขึ้น เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบการศึกษาให้ทันกับปัญหาหรือความท้าทายของยุคสมัยที่มีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การติดต่อสื่อสารกันภายในโรงเรียนเป็นต้นโรงเรียนขนาดใหญ่ยังค่อนข้างมีปัญหา เพราะการจะทำให้ภารกิจทางการศึกษาของโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ บุคลากรทุกคนโรงเรียนควรจะมีความรู้ความเข้าใจภารกิจในทิศทางเดียวกัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนควรมีระบบการสื่อสารที่มีคุณภาพ มีระบบการประเมินการทำงานในภาคส่วนต่างๆ เป็นระยะๆ เพื่อติดตามตรวจสอบและรายงานให้ทุกคนในองค์กรได้ทราบและยังเป็นการนำเสนอข้อมูลให้ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมด้วย

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (M2-3)

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

ในข้อที่ M2-3 และ M5 กล่าวถึง กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นวิธีการที่ดี แต่ยากที่

จะทำให้สำเร็จได้ในการดำเนินการ เพราะหากพิจารณาถึงโรงเรียนคาทอลิกโดยทั่วไปจะพบว่า โรงเรียนมีความจำกัดในด้านจำนวนนักเรียน เพราะแต่ละห้องเรียนจะมีคุณครู 1 ท่าน ต่อจำนวนนักเรียนประมาณ 30-40 คน จึงถือว่าการยากมากที่จะจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การหาวิธีการสอนที่นำเสนอใจของครู พร้อมๆ กับการวิจัยในชั้นเรียนก็จะสามารถแก้ปัญหาในเรื่องนี้ได้ในระดับหนึ่ง

นอกจากนี้ เกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนในข้อที่ N1-2 ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อสังเกตว่า ในปัจจุบันโรงเรียนส่วนใหญ่จะเน้นสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากกว่าสื่อรอบตัวเราที่เป็นธรรมชาติที่จับต้องได้ ครูยังขาดทักษะที่จะคิดนำเอาสื่อเหล่านี้มาใช้เป็นสื่อประกอบในการเรียนการสอนของตน จึงควรส่งเสริมให้ครูได้พยายามพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้เหล่านี้ เป็นต้นจากท้องถิ่นของตนให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อสร้างความสมดุลให้กับนักเรียน ที่จะไม่ติดสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากเกินไปด้วย

แนวทางพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ

การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน (O1) เอกลักษณ์สถานศึกษา (P1)

ในหัวข้อที่ O1 ที่กล่าวถึงนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกที่กำหนดไว้โดยองค์คุณค่าพระวรสาร ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นความเหมาะสมที่โรงเรียนคาทอลิกควรระบุสิ่งเหล่านี้ให้ชัดเจน และกำหนดไว้เป็นนโยบายและแผนงานของโรงเรียน เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก ซึ่งจะต้องบูรณาการเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน

นอกจากนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์สถานศึกษา ในข้อที่ P1 ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่มีข้อเสนอว่า โรงเรียนคาทอลิกควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนที่เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิกให้ชัดเจน เป็นต้นควรจะออกมาเป็นนโยบายจากผู้บริหารระดับสูงของสังฆมณฑล สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์มากที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีแนวทางในการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน จากสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันยังไม่ค่อยชัดเจน

สรุป

การวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทำให้ทราบถึงการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย คือ 1) องค์ประกอบด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 2) องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย 3) องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 4) องค์ประกอบด้านคุณลักษณะเฉพาะประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบหลักและ 15 องค์ประกอบย่อยเหล่านี้ได้รับการยืนยันจากการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (Connoisseurship) ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิก

อย่างไรก็ตาม การทำให้การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกมีคุณภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากการศึกษาแนวคิดการจัดการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย และลักษณะการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนโรงเรียนมาตรฐานสากล ทำให้ได้ตัวแปรสังเกต (Observe Variable) ที่เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และอาศัยกระบวนการทางสถิติด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ทำให้ได้ผลยืนยันตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 130 แนวทาง ซึ่งทั้ง 130 แนวทางเหล่านี้ได้รับการยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ แนวคิดตามกรอบของการวิจัย ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกได้อย่างแท้จริง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methodology) ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ประชากร คือ โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 136 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 103 โรงเรียน ด้วยการเลือกมาแบบสัดส่วน (Stratified random sampling) ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 412 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างคือ แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ผ่านการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกและการบริหารโรงเรียนจำนวน 6 คน เพื่อสรุปเป็นการศึกษาคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หลังจากนั้นจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือ แล้วทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับโรงเรียนคาทอลิกที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามเพื่อให้ได้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) สรุปผลและนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายปฏิบัติการในโรงเรียนเพื่อตรวจสอบยืนยันแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

สรุป

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก ได้ข้อค้นพบ 2 ส่วนคือ 1) การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก และ 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) องค์ประกอบหลักด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 2) องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย 3) องค์ประกอบหลักด้านการจัดเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 4) องค์ประกอบหลักด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จึงเป็นพหุองค์ประกอบตามสมมติฐานการวิจัย

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย 130 แนวทาง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มี 130 แนวทาง ดังนี้ 1) แนวทางพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 29 แนวทาง 2) แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 62 แนวทาง 3) แนวทางพัฒนาการจัดเรียนการสอน ประกอบด้วย 21 แนวทาง และ 4) แนวทางพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ ประกอบด้วย 18 แนวทาง ดังนั้น แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จึงเป็นพหุองค์แนวทางตามสมมติฐานการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวทางพัฒนาผู้เรียน หมายถึงนักเรียนที่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนคาทอลิก มีลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง ดังนี้

1. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง นักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยมีแนวทางการพัฒนา 7 แนวทาง ดังนี้ 1) สอนนักเรียนให้รู้จักคุณค่าพระวรสาร รักเคารพต่อทุกชีวิต ให้ความสำคัญกับความยุติธรรม สันติสุข อยู่ร่วมกัน

อย่างสงบสุข 2) ฝึกนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูกตเวที เมตตาโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ 3) ฝึกนักเรียนให้ประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรที่พระประทานให้ 4) สอนนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีจิตอาสา มีความเมตตาสงสารผู้อยู่ในภาวะลำบาก ผ่านทางโครงการต่างๆ 5) ฝึกนักเรียนให้มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมในเรื่องต่างๆ 6) ฝึกนักเรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และใช้เทคโนโลยีในเชิงสร้างสรรค์ 7) สอนนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความหลากหลายด้านวัฒนธรรม ประเพณีนานาชาติ และยอมรับการความแตกต่าง

2. แนวทางพัฒนาความรู้/ การแสวงหาความรู้และทักษะอาชีพ หมายถึงนักเรียนที่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนคาทอลิกมีความรู้ รู้จักแสวงหาความรู้ตลอดชีวิตและมีทักษะด้านอาชีพ โดยมีแนวทางในการพัฒนา 12 แนวทาง ดังนี้ 1) ฝึกนักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆ ที่อยู่รอบตัว 2) นักเรียนได้รับการฝึกฝนทักษะในการอ่าน การฟัง การดู การพูด และการเขียน พร้อมทั้งตั้งคำถาม เพื่อนำมาไตร่ตรอง อันจะนำไปสู่ภูมิปัญญาที่สามารถนำไปใช้ในการเจริญชีวิต 3) นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้เรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นอย่างเปิดใจเพื่อเข้าใจถึงพระพรของพระเจ้าที่มาถึงเราผ่านทางบุคคลอื่น 4) โรงเรียนสอนนักเรียนให้รู้เท่าทัน และตระหนักถึงคุณค่าของเทคโนโลยี สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ สร้างผลงานที่สร้างสรรค์ สื่อสาร และนำเสนอ ทั้งในระดับชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติได้ 5) โรงเรียนสอนซ่อมเสริมนักเรียนเพื่อให้ได้คะแนนจากผลการทดสอบสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ/ เขตพื้นที่/ ระดับสถานศึกษา จาก 8 กลุ่มสาระ 6) โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนมีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับต่างๆ รวมถึงระดับนานาชาติได้ 7) โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะสามารถใช้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ/ ภาษาอาเซียน ในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี 8) โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้เท่าทันสภาวะการณ์โลก สามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารจากเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ 9) โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะด้านอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน โดยถือว่าการปฏิบัติธรรมและร่วมมือกับพระเจ้าในการพัฒนาโลก 10) โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เคารพและให้เกียรติผู้อื่น พยายามสร้างสังคมแห่งสันติ มีความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว 11) นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้รู้จักการวางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ดำเนินตามแผน มีความเพียรอดทน และเรียนรู้ที่จะพัฒนางานของตนอยู่

เสมอ 12) โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สามารถวิเคราะห์ผลได้ ผลเสียต่อนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อชีวิตประชาชนได้

3. แนวทางพัฒนาสุขภาพ หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนคาทอลิกมีสุขภาพที่ดีมีคุณภาพ โดยมีแนวทางในการพัฒนา 4 แนวทาง ดังนี้ 1) โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้เพื่อพัฒนาร่างกายและจิตใจเต็มตามศักยภาพของตน ตามพระประสงค์ของพระเจ้า 2) โรงเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ 3) โรงเรียนให้ความรู้นักเรียนเพื่อดูแลส่วนสูง น้ำหนัก และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ 4) โรงเรียนสอนนักเรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาหลักเล็งถึงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ

4. แนวทางพัฒนาสุนทรียภาพ หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนคาทอลิกมีคุณภาพทางสุนทรียภาพ โดยมีแนวทางในการพัฒนา 6 แนวทาง 1) โรงเรียนสอนนักเรียนให้ตระหนักในศักยภาพที่จะรักและรับใช้ผู้อื่น โดยเห็นคุณค่าของตนเองในฐานะสิ่งสร้างที่เป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้า 2) โรงเรียนฝึกนักเรียนให้มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น 3) โรงเรียนสร้างนักเรียนให้มั่นใจว่าเร่ใจแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนครู และผู้อื่น 4) โรงเรียนสอนนักเรียนให้เข้าใจถึงความงามอันเป็นมิติของสังคมและซาบซึ้งในสุนทรียศาสตร์เพื่อค้นพบคุณค่าความดีงามของพระเจ้าผ่านทางผลงานเหล่านี้ 5) โรงเรียนฝึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีนาฏศิลป์ และกีฬา นันทนาการโดยสำนึกว่าเป็นของประทานที่สวยงามจากพระเจ้า 6) โรงเรียนสอนนักเรียนให้สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดีงามของไทยและท้องถิ่น

แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีคุณลักษณะในการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 6 แนวทาง ดังนี้

1. การพัฒนาผู้บริหาร หมายถึงผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกมีทักษะในการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนา 7 แนวทาง 1) พัฒนาผู้บริหารให้มีวิสัยทัศน์ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน โดยจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 2) ผู้บริหารใช้หลักบริหารเชิงคุณภาพแบบมีส่วนร่วม โดยใช้ข้อมูลผลประเมินและการวิจัยทั้งด้านวิชาการและการบริหารจัดการ โดยสามารถระบุตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน 3) พัฒนาผู้บริหารให้มีกลยุทธ์สามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ 4) พัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ พร้อมทั้งเอาใจใส่การจัดการศึกษาอย่างเต็มเวลาและเต็มศักยภาพ 5)

ผู้บริหารพัฒนาทักษะบุคลากร และหาแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 6) ผู้บริหารตระหนักในมิติด้านจิตวิญญาณ โดยร่วมมือกับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จัดการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ 7) ผู้บริหารร่วมปรึกษาหารือกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงคุณค่าพระวรสารโดยให้บูรณาการกับวิชาต่างๆ

2. การพัฒนาครู หมายถึง ครูโรงเรียนคาทอลิกมีทักษะในการจัดการการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนา 13 แนวทาง 1) โรงเรียนพัฒนาครูทุกคนให้มีความรู้ทักษะประสบการณ์ในการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา 2) โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา และมีหลักในการเจริญชีวิตที่เป็นแบบอย่างที่ดี 3) โรงเรียนพัฒนาครูให้มีความรู้ เชี่ยวชาญวิชาการเฉพาะด้าน สามารถแก้ปัญหาและมีความคิดเชิงวิพากษ์ต่อสถานการณ์รอบตัว 4) โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะความสามารถในการใช้สื่อ ตำราเรียนภาษาต่างประเทศ พร้อมทั้งสามารถนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและวัดผลประเมินผลได้ 5) โรงเรียนอบรมครูให้รู้จักการกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 6) โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน 7) โรงเรียนพัฒนาครูให้รู้จักออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ 8) โรงเรียนฝึกฝนให้ครูรู้จักใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ 9) โรงเรียนจัดอบรมครูให้รู้จักการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและนำผลมาสร้างแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน 10) โรงเรียนฝึกฝนครูให้รู้จักแนะนำ ให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และคุณภาพชีวิต 11) โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะในการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนและนำผลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อปรับการเรียนการสอนของตนอย่างต่อเนื่อง 12) โรงเรียนฝึกฝนครูให้สามารถทำงานเป็นหมู่คณะร่วมกับผู้อื่นและชุมชน เสียสละ สามัคคีและเป็นหนึ่งเดียวกัน 13) โรงเรียนพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะการสอนทั้งในด้านวิชาการและด้านคุณธรรมจริยธรรม

3. การพัฒนาระบบบริหารจัดการ หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนา 18 แนวทาง 1) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและกิจกรรมฯ 2) โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามอัตลักษณ์

การศึกษาคาทอลิก 3) โรงเรียนจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 4) โรงเรียนกำหนดให้มีฝ่ายจิตตาศึกษาในโครงสร้างการบริหารและพัฒนาบุคลากรในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง 5) โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศประเมินคุณภาพภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบและนำไปปรับปรุงการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง 6) โรงเรียนใช้ระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System management) ตามมาตรฐานสากล และเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 7) โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและระบบจัดการความรู้ (KM) โดยสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้ 8) โรงเรียนจัดให้มีการวางแผนด้านงบประมาณเพื่อกระจายสู่กลุ่มงานต่างๆ อย่างพอเพียงเพื่อการดำเนินงานที่มีคุณภาพ 9) โรงเรียนจัดให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการศึกษา และมีระบบการบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวและเกิดประโยชน์สูงสุด 10) โรงเรียนจัดให้มีการติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณ โดยยึดหลักความคุ้มค่า ที่มุ่งผลที่เกิดแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด 11) ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดระบบการตรวจสอบบัญชี ข้อกำหนด ตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 12) โรงเรียนจัดระบบการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิตจิต กระแสเรียก จิตวิญญาณและจรรยาบรรณวิชาชีพครู 13) โรงเรียนจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนแก่บุคลากร ปรับเปลี่ยนเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมยุติธรรมและเป็นไปตามกฎหมายกำหนด 14) โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรทั้งด้านวัตถุและจิตใจ เป็นไปตามหลักการอภิบาลครู 15) โรงเรียนจัดให้มีการบริหารงานบุคลากรอย่างมีอิสระและคล่องตัว โดยสามารถกำหนดอัตรากำลัง สรรหา บรรจุ จัดจ้าง ส่งเสริม และพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ 16) โรงเรียนกำหนดหน้าที่ขอบข่ายภาระงานแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด 17) โรงเรียนจัดให้มีนักจิตวิทยาช่วยในฝ่ายจิตตาศึกษา เพื่อช่วยให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาแก่นักเรียนทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตที่เหมาะสมตามวัย 18) โรงเรียนจัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกของโรงเรียน

4. การพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีปัจจัยพื้นฐานที่เพียงพอและมีคุณภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนา 7 แนวทาง 1) โรงเรียนจัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดปลอดภัยมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ปลอดภัย และอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี 2) โรงเรียนจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) มีสื่อเพียงพอ ทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้และค้นคว้าอย่างหลากหลาย 3) โรงเรียนจัดให้มี

ห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มัลติมีเดีย (Electronic Multi Media Classroom) ห้องทดลอง สำหรับนักเรียนตามกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ 4) โรงเรียนจัดให้มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน 5) โรงเรียนจัดบรรยากาศมิติด้านจิตวิญญาณ เพื่อเน้น ไตร่ตรองและการภาวนา เพื่อสามารถค้นพบความจริงที่อยู่เบื้องหลังศาสตร์แขนงต่างๆ ได้ 6) โรงเรียนกำหนดจุดมุ่งเน้น บทบาท หน้าที่ของฝ่ายจิตตาศาสนาที่มีหน้าที่ในการพัฒนา ร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ 7) โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเอื้อต่อการจัดการศึกษาที่พัฒนาทักษะด้านอาชีพและการทำโครงการต่างๆ

5. การพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีเครือข่ายร่วมพัฒนาที่มีคุณภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนา 9 แนวทาง 1) โรงเรียนสร้างสถานศึกษาเครือข่าย ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ประเทศและระหว่างประเทศ 2) โรงเรียนสร้างเครือข่าย เพื่อรับการสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน 3) โรงเรียนสนับสนุนนักเรียนและครูมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ 4) โรงเรียนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และทรัพยากรระหว่างเครือข่ายร่วมพัฒนา 5) โรงเรียนให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา ให้ความรู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด โดยดำเนินตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 6) โรงเรียนส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารร่วมกันทำแผนพัฒนาโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานตามอัตลักษณ์และพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิก 7) โรงเรียนเชิญชวนให้คณะกรรมการสถานศึกษา กำกับติดตามดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยกระตุ้นเตือนทุกคนให้ดำเนินการเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย 8) โรงเรียนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก 9) โรงเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในโรงเรียน ครอบครัว ชุมชนและองค์กรอื่นๆ ก่อให้เกิดความร่วมมือ ความรัก จนบรรลุเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก

6. การพัฒนาการวิจัยและพัฒนา หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีการวิจัยและพัฒนาอย่างมีคุณภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนา 8 แนวทาง 1) โรงเรียนจัดให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) โรงเรียนจัดให้มีระบบการวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสามารถเข้าใจและพัฒนานักเรียนได้เป็นรายบุคคล 3) โรงเรียนศึกษาและวิจัยสถานการณ์ของสังคมโลก เพื่อสามารถบูรณาการคุณค่าที่พึงามแก่นักเรียนในการใช้ชีวิต 4) โรงเรียนกำหนดมาตรฐาน

การศึกษาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 5) โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสะดวกในการบริหารจัดการโรงเรียนได้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาคาทอลิก 6) โรงเรียนติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบโดยใช้มาตรฐานการศึกษาคาทอลิกเป็นหลัก 7) โรงเรียนตื่นตัวที่จะปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เพื่อรองรับภารกิจการพัฒนาสังคมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษ ที่ 21 8) โรงเรียนจัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโดยศึกษาจาก Best Practices ขององค์กรอื่นๆ

แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หมายถึงโรงเรียนคาทอลิกมีการจัดการในด้านการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาคุณภาพ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร ตรงตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก โดยมีแนวทางการพัฒนา 6 แนวทาง 1) โรงเรียนจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนมุ่งไปสู่ความจริง ความดี ความงาม บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ความท้าทายและความจำเป็นทางสังคม โดยบูรณาการกับคุณค่าพระวรสารและชีวิต 2) โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อให้ความเหมาะสมและสอนทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น 3) โรงเรียนจัดวิชาคำสอน คริสตศาสน์ ศีลธรรมและจริยศึกษาในหลักสูตรเพื่อประโยชน์ต่อการเข้าใจคุณค่าที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต 4) โรงเรียนจัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดความสามารถและความสนใจ 5) โรงเรียนจัดหลักสูตรทางเลือกเทียบเคียงมาตรฐานสากล เช่น English Program, Mini English Program, International English Program, และหลักสูตรเฉพาะทางอื่นๆ 6) ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น ชุมนุม กลุ่มอาชีพ ฯลฯ ที่ตอบสนองความต้องการความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

2. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตรงตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก โดยมีแนวทางการพัฒนาคุณภาพ 11 แนวทาง ดังนี้ 1) โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง 2) โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะโครงงานจนสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง 3) โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง Head Heart และ Hand เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นองค์รวม 4) โรงเรียนเชิญชวนให้ผู้เชี่ยวชาญในชุมชนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาช่วยในกระบวนการเรียนการสอน 5) โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีการวิเคราะห์ในจุดอ่อนจุดแข็งของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อวางแผนในการพัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสม 6) โรงเรียนส่งเสริม

ให้ครูใช้การสอนที่เน้นการไตร่ตรองการบูรณาการคุณค่าพระวรสารสู่สาระการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ 7) โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปรับเนื้อหาการเรียนรู้เพิ่มวิชามาตรฐานสากล เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้การเขียนเรียงความขั้นสูง และการสร้างโครงงาน ฯลฯ 8) โรงเรียนปรับลดเวลาเรียนหรือเวลาสอน โดยเพิ่มเติมเวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่ักเรียนมากขึ้น 9) โรงเรียนสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองของความแตกต่างและความสนใจของแต่ละคน 10) โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้การประเมินจากสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า สอบสัมภาษณ์ โดยสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับโรงเรียนต่างๆ ได้ทั้งในและต่างประเทศ 11) โรงเรียนสร้างระบบนิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

3. **แนวทางพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้** หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีการพัฒนาคุณภาพสื่อและแหล่งเรียนรู้ตรงตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก โดยมีแนวทางการพัฒนาคุณภาพ 4 แนวทาง ดังนี้ 1) โรงเรียนส่งเสริมการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 2) โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเน้นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เช่น สถานที่สำคัญ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ 3) โรงเรียนสร้างห้องสมุดให้บริการสื่อและเทคโนโลยีเพื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 4) โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อเทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21

แนวทางพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีอัตลักษณ์พิเศษในความเป็นการศึกษาคาทอลิกอย่างเด่นชัด ประกอบด้วยการพัฒนา 2 คุณภาพ ดังนี้

1. การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน โรงเรียนคาทอลิกมีอัตลักษณ์ผู้เรียนตรงตามการศึกษาคาทอลิก โดยมีแนวทางการพัฒนา 9 แนวทาง 1) พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่กำหนดไว้โดยอิงคุณค่าพระวรสาร 2) ฝึกนักเรียนให้เป็นผู้รักและรับใช้ มีเมตตา พร้อมช่วยเหลือแบ่งปันแก่ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และมีจิตสาธารณะ 3) สอนนักเรียนให้มีความรักในความดี เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น 4) พัฒนานักเรียนให้มีความซื่อตรง ดำรงตรงอยู่ในความจริง แสวงหาความจริง รู้จักผิดชอบชั่วดี และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้อง 5) ฝึกฝนนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์กล้าหาญกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเที่ยงตรง จริงใจ มีสัจจะโปร่งใส ไม่คดโกงและไม่เบียดเบียนผู้อื่น 6) สอนนักเรียนให้มีความกตัญญูรู้คุณ ต่อพระเจ้าองค์แห่งความดีสูงสุด นบনอบ เคารพ เชื่อฟังให้เกียรติบิดามารดา ผู้มีพระคุณ และแผ่นดินถิ่นเกิด 7) ฝึกฝนนักเรียนให้มีความพอเพียง มีชีวิตที่

เรียบง่าย รู้จักประหยัดอดออมพอใจในสิ่งที่ตนเองมี 8) พัฒนานักเรียนให้มีภูมิคุ้มกัน เชื้อโรค ฉลาด แสวงหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอ พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลง 9) กระตุ้นนักเรียนให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ มุ่งพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพของตน

2. การพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีเอกลักษณ์สถานศึกษาตามการศึกษาคาทอลิก โดยมีแนวทางการพัฒนา 9 แนวทาง 1) โรงเรียนทบทวน/กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก 2) โรงเรียนจัดทำแผนงานอภิปาล โดยสอนคำสอน คริสตศาสนาและจริยศึกษาพร้อมทั้งมีบุคลากรฝ่ายอภิปาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน 3) โรงเรียนบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระฯ พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม 4) โรงเรียนจัดให้ผู้บริหาร/ครู/บุคลากร/ผู้ปกครอง ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิกและความหมายของชุมชนการศึกษา (Educational Community) 5) โรงเรียนประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 6) โรงเรียนสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาการศึกษาคาทอลิกในการช่วยเหลือและแบ่งปันพัฒนาโรงเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 7) โรงเรียนสร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติ เคารพในความแตกต่างด้านเชื้อชาติศาสนา และวัฒนธรรม 8) โรงเรียนช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่รอโอกาสในรูปของทุนการศึกษาหรือลดค่าธรรมเนียมการเรียน ฯลฯ 9) โรงเรียนสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนบ้านโดยมีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมสติปัญญาและมีจิตวิญญาณ

การยืนยันองค์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่าทุกคนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกทั้ง 130 แนวทางนี้ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และสามารถใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ แนวคิดตามกรอบของการวิจัย และตัวแปรแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์คาทอลิกที่ได้นี้ เป็นตัวแปรที่สำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกตามหลักการศึกษาศาสนจักรคาทอลิก (ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก) ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มาตรฐานการศึกษาของไทย และการศึกษาในยุคปัจจุบันศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ตัวแปรดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลดีต่อคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในอนาคตด้วย

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ที่สามารถนำมาเป็นประเด็นในการอภิปรายผล 2 ประเด็น คือ 1) การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และ 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกมี 4 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) องค์ประกอบหลักด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 2) องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย 3) องค์ประกอบหลักด้านการจัดเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย และ 4) องค์ประกอบหลักด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ทั้งนี้เพราะการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกนั้นจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบต่างๆ ที่มีความสำคัญและสัมพันธ์เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันเป็นระบบ โดยสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1 องค์ประกอบด้านผู้เรียน ผู้เรียนถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่สุดของการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก เพราะจุดมุ่งหมายของการศึกษาคาทอลิกมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาทั้งครบจนกลายเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยพิจารณาถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น มีคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กับความรู้ มีความสุขทางกายและมีนิสัยรักงานทางด้านสุนทรียภาพ สอดคล้องกับสมณสาส์นเรื่อง “โรงเรียนคาทอลิก” (Catholic School) ในข้อที่ 35 ที่กล่าวถึงว่า โรงเรียนคาทอลิกมีพันธะผูกพันที่จะพัฒนามนุษย์ทั้งครบ ตามแบบอย่างองค์พระเยซูคริสตเจ้าที่พระองค์ทรงเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และในข้อที่ 27 ยังได้กล่าวเช่นเดียวกันอีกว่า ภารกิจของโรงเรียนคาทอลิกคือการตั้งมิติต่างด้านจริยธรรมในตัวนักเรียนให้ปรากฏออกมา อันเป็นพลังทางด้านศีลธรรมที่มีอยู่ภายในจิตวิญญาณของมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย ที่เน้นพัฒนาผู้เรียนทั้งความรู้และคุณธรรม เพื่อสามารถนำมาใช้ในการเจริญชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ.

๒๕๔๒ ในฐานะที่เป็นกฎหมายหลักของการศึกษาไทย ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา ๒๓ ว่าการศึกษาทุกรูปแบบเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา และในมาตราที่ ๖ ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาว่าเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยต่อโรงเรียนคาทอลิก ในเรื่อง “บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย” พบว่าลักษณะเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยมีลักษณะดังนี้ 1) มุ่งเน้นการสอนเรื่องจริยธรรม คุณธรรมควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทางวิชาการ 2) บุคลากรมีจริยธรรมสูง เอาใจใส่ทุ่มเทในการดูแลเด็กนักเรียน และปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างเสมอภาค 3) มีการสอนเรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคม การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปัน มีความรับผิดชอบต่อสังคม

1.2 องค์ประกอบด้านบริหารจัดการ โรงเรียนคาทอลิกในฐานะเป็นองค์กรหนึ่ง มีความจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ส่วนต่างๆ ของโรงเรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนไปอย่างราบรื่น ซึ่งจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีผู้บริหารที่มีทักษะและภาวะผู้นำดำเนินการบริหารโรงเรียน เพื่อให้พันธกิจของโรงเรียนสำเร็จตามวัตถุประสงค์ พันธกิจด้านการบริหารคือการทำให้ครูสามารถใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ควบคู่กับการใช้ปัจจัยพื้นฐานต่างๆ เช่น ห้องเรียน ห้องประกอบการต่างๆ ฯลฯ มีระบบจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีการวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อหาวิธีการเพื่อพัฒนา นักเรียนให้เต็มศักยภาพ สอดรับกับแนวคิดของสมณสาส์นเรื่อง “มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก” (The religious dimension of education in a catholic school) ได้กล่าวไว้ในข้อที่ 100 เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนคาทอลิกว่า จำเป็นจะต้องมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้พันธกิจของโรงเรียนประสบความสำเร็จ เช่น ต้องกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียนให้ชัดเจน 2) ต้องกำหนดเป้าหมายของการเรียนการสอน 3) ต้องกำหนดเนื้อหา รายวิชา พร้อมทั้งกำหนดคุณค่า (value) ที่จะถ่ายทอดให้แก่ นักเรียนโดยผ่านทางวิชานั้นๆ 4) ต้องกำหนดการจตุตถกรรมและการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างเป็นระบบ 5) ต้องกำหนดผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ 6) กำหนดวิธีการทดสอบและประเมินผลความก้าวหน้า นักเรียนอย่างชัดเจน และในข้อข้อที่ 102 ยังได้ระบุถึงเพิ่มเติมอีกว่า เป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกควรได้รับการทบทวนในแต่ละปี ซึ่งการทบทวนในแต่ละชั้นตอนนั้น ครู

นักเรียน และผู้ปกครองควรร่วมกันกำหนดระดับความสำเร็จในแต่ละขั้นตอน ทั้งนี้ เพื่อพวกเขาจะสามารถค้นหาสาเหตุและหาแนวทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

1.3 องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือในการทำให้พันธกิจการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสำเร็จ ครูจะต้องใช้วิธีการสอนและนวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนการใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยสนับสนุนความเข้าใจให้กับผู้เรียน และทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจมากขึ้น สอดคล้องกับ เลลา แบลกเวลล์ คาร์ก (Laura Blackwell Clark) ที่อธิบายว่าหลักสูตรและวิธีการสอนของการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก เป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองที่ไม่เป็นคาทอลิกให้ส่งลูกหลานมาเรียนในโรงเรียนคาทอลิก

1.4 องค์ประกอบด้านคุณลักษณะเฉพาะ เป็นลักษณะเฉพาะของการเป็นโรงเรียนคาทอลิก ที่ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามคุณค่าพระวรสาร และโรงเรียนมีเอกลักษณ์พิเศษในการที่จะนำคุณค่าพระวรสารมาใช้เป็นฐานในการดำเนินงานทางการศึกษาของโรงเรียน เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ฯลฯ สอดคล้องกับแนวคิดทางด้านอัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกของ พระอัคร-สังฆราช เจ ไมเคิล มิลเลอร์ (J. Michael Miller) ที่ระบุว่า มี 5 เครื่องหมายสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าเป็นอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก คือ 1) มีแรงบันดาลใจจากวิสัยทัศน์ที่เหนือธรรมชาติ 2) ความเชื่อถึงพระประสงค์ที่มีแนวทางให้แต่ละคนไปสู่ความสมบูรณ์ 3) อบรมบ่มเพาะด้วยกลุ่มคน (Community) ที่มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน (Communion) กลุ่มบุคคลที่มีความเชื่อเดียวกัน ร่วมกันทำพันธกิจเป็นทีมงาน (Teamwork) มีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนและครู และมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอบรมบ่มเพาะมีความคิดว่าโรงเรียนคือบ้านที่ขยายกว้างขึ้น (School-home) 4) มีลักษณะของความเป็นคาทอลิกที่ปรากฏในหลักสูตรที่ส่งเสริมการพัฒนามนุษย์ทั้งครบ คือ พัฒนาความสามารถทางสติปัญญา กายภาพ จิตใจ ศีลธรรม และศาสนา และ 5) หล่อเลี้ยงตนเองอย่างยั่งยืนด้วยคุณค่าพระวรสารที่ลงสู่การปฏิบัติในชีวิตจริง

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิก ประกอบด้วย 130 แนวทาง ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 4 แนวทางหลัก คือ แนวทาง

พัฒนาผู้เรียน แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และแนวทางพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แนวทางพัฒนาผู้เรียน หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีแนวทางในการพัฒนา นักเรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 4 แนวทางหลัก ดังนี้

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก เพราะนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกจะได้รับการพัฒนาให้เป็นคนมีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นคนดีและเก่งสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะสังคมโลกจะอยู่อย่างมีความสุขไม่ได้ถ้าคนในสังคมขาดคุณธรรมจริยธรรมในการเจริญชีวิต ดังนั้น โรงเรียนจะต้องปลูกฝังนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามคุณค่าพระวรสารทั้ง 21 ประการ ด้วยวิธีการสอนบูรณาการในรายวิชาต่างๆ คือ ความยุติธรรม สันติสุข รักเคารพต่อตนเองและผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูกตเวทิตะเมตตาโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักประหยัด รู้คุณค่าทรัพยากรธรรมชาติ มีจิตอาสา มีวินัยและความรับผิดชอบ สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความหลากหลายของวัฒนธรรม ประเพณีนานาชาติ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับแนวความคิดของสมณสาส์น โรงเรียนคาทอลิก ข้อที่ 44 ที่ระบุไว้ว่า จุดมุ่งหมายหลักของการสอนในโรงเรียนคาทอลิก คือการทำให้คุณธรรมแห่งความรักของพระเยซูคริสต์เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การสอนนี้จะไม่หยุดอยู่แค่การบูรณาการความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน แต่เป็นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมลงไปสู่การใช้ชีวิตของนักเรียน สอดคล้องกับ พิรณันท์ นัมภินิสรณ์ และ ปรีชา เมธาวังสภาคย์ ที่เห็นว่าโรงเรียนคาทอลิกได้ใช้วิธีการสอนคำสอนเพื่อช่วยพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนในโรงเรียนโดยบูรณาการในรายวิชาโดยเฉพาะวิชาในด้านศาสนา

การพัฒนาความรู้/การแสวงหาความรู้และทักษะอาชีพ ทักษะการแสวงหาความรู้มีความสำคัญมากในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสิ่งที่โรงเรียนจะต้องพัฒนาให้แก่ นักเรียน เพราะความรู้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หากนักเรียนไม่มีนิสัยที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา พวกเขาจะไม่สามารถตามทันความก้าวหน้าของโลก ดังนั้นการพัฒนาให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆ มีการพัฒนาทักษะการอ่าน การฟัง การพูด และการมีความสามารถที่จะใช้ภาษาสากล พร้อมทั้งตั้งคำถามเพื่อนำมาไตร่ตรอง นอกจากนี้ในยุคที่สื่อออนไลน์มีบทบาทมากต่อวิถีชีวิตมนุษย์ การสอนให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อถือ

ว่าเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น โรงเรียนต้องสอนให้นักเรียนรู้จักเลือกคุณค่าที่ดีจากสื่อ อย่างไรก็ตาม ทักษะในด้านอาชีพถือเป็นเป้าหมายของการศึกษาในยุคปัจจุบันด้วย ที่จะต้องสอนไม่เพียงแต่ให้รู้แต่ต้องสอนให้เข้าถึงขั้นเชี่ยวชาญและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ เพื่อจะสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ พร้อมทั้งการรู้จักทำงานร่วมกับคนอื่นและมีความอดทนสามารถทำงานจนประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับสมณสาส์นโรงเรียนคาทอลิก ในข้อที่ 24 ได้ระบุว่า แนวทางการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกคือการเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่สถานการณ์ในชีวิตจริง โรงเรียนต้องกระตุ้นให้นักเรียนฝึกฝนการใช้สติปัญญาของตนเพื่อเข้าใจศาสตร์ต่างๆ อย่างชัดเจนจนถึงแก่นแท้ของความจริงนั้นๆ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์พัฒนาเป็นองค์ความรู้ สู่ทักษะความชำนาญ ดังนั้น การศึกษาจึงไม่ใช่แค่เพียงนำเสนอข้อสรุปที่ถูกกำหนดตายตัวแล้วเท่านั้นแต่เป็นการต่อยอดเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของไพฑูรย์ สุนลาวัฒน์ ได้กล่าวถึงการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ว่า เป็นการศึกษาที่ไม่ใช่เพียงเข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์และตีความได้ แต่เป็นการศึกษาที่แท้จริงที่ต้องทำให้ผู้เรียนสร้างผลผลิตหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ออกมา เพราะสิ่งนี้จะติดตัวนักเรียนไปและสามารถใช้ได้ในชีวิตของตน นั่นคือการศึกษาในยุค 4.0

การพัฒนาสุขภาพะ เป้าหมายของการศึกษาคือสอนนักเรียนให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ เป็นคนมีสุขภาพดี หมายถึงมีสุขภาพะของชีวิต ดังนั้น การพัฒนาในด้านสุขภาพะจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและต้องได้รับการอบรมสั่งสอนในโรงเรียน ด้วยการให้ความรู้และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาของร่างกายตามวัยของนักเรียน โดยเน้นให้นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ มีนิสัยรักสุขภาพ รู้จักหาสิ่งดีๆ เข้ามาในชีวิต เช่น การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ มีน้ำหนักร่างกายสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ ไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลียงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย ตลอดจนอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ สอดคล้องกับสมณสาส์นมิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The religious dimension of education in a Catholic school) ที่ได้เน้นย้ำในเรื่องนี้ในข้อที่ 84 ว่าเราควรเคารพร่างกายของตนเองและผู้อื่น เราต้องปลุกฝังนักเรียนผ่านทางการศึกษาวิชาการ เพื่อช่วยดูแลร่างกายและสุขภาพของพวกเขา ซึ่งรวมถึงการออกกำลังกาย เล่นกีฬา ระวังเรื่องทางเพศ (sexual integrity) โดยทำความเข้าใจว่า พลังทางเพศเป็นของประทานจากพระเจ้ามีส่วนทำให้บุคคลสมบูรณ์ ครูต้องค่อยๆ ทำความเข้าใจในความคิดนี้ หลีกเลี่ยงการจู่โจม จิ้งจอกๆ นำสู่กระบวนการศึกษาอบรมที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

การพัฒนาสุนทรียภาพ มนุษย์แต่ละคนมีเอกลักษณ์และความสามารถที่แตกต่างกัน ตลอดจนมีรสนิยมและความชอบที่ไม่เหมือนกัน การศึกษาจำเป็นจะต้องตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ต้องช่วยพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้พวกเขาได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ เช่น ความสามารถในทาง ศิลปะ ดนตรีนาฏศิลป์และกีฬาันทนาการ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามของไทยและท้องถิ่น เพราะการศึกษาคาทอลิกถือว่า ความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลเป็นของประทานที่สวยามจากพระเป็นเจ้า จึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญ และเชิญชวนให้ทุกคนค้นพบศักยภาพของตนเองและพัฒนาศักยภาพนั้นอย่างเต็มกำลังความสามารถ สอดคล้องกับ สมณสาส์น มิติทางด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The religious dimension of education in a catholic school) ในข้อที่ 60-61 ได้ระบุเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ผลงานทางวรรณกรรมและศิลปะตามทัศนะแบบคริสต์ถือว่าสิ่งเหล่านี้มาจากพระเป็นเจ้า ดังนั้นในการสอนด้านศิลปะและวรรณกรรมจะต้องเชื่อมโยงกับมิติทางด้านศาสนา เพราะการหล่อหลอมทางศาสนาเป็นจุดเริ่มแห่งกระแสเรียกของการเป็นศิลปิน ด้วยเหตุนี้ ครูสามารถจึงควรชักนำให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าของงานศิลปะเหล่านี้อย่างลึกซึ้ง ในฐานะที่สิ่งเหล่านี้เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงความงามของพระเจ้าในรูปแบบที่จับต้องได้ สอดคล้องกับสมณสาส์น ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ (Lay Catholics in School: Witnesses to Faith) ในข้อที่ 14 ได้กล่าวถึงเสรีภาพและสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลที่จะเลือกรับการศึกษาในสิ่งที่เหมาะสมกับตนเอง สามารถเลือกระบบการศึกษา และวิชาเรียนที่พวกเขาต้องการ ด้วยหลักการเช่นนี้จึงไม่เหมาะสมที่จะมีรูปแบบการศึกษาเพียงรูปแบบเดียว ควรเปิดให้มีการจัดการศึกษาหลายรูปแบบ เพราะสิ่งนี้ถือว่าเป็นการเคารพต่อสิทธิขั้นพื้นฐานและเสรีภาพของบุคคลที่จะพัฒนาตนเองในรูปแบบที่เหมาะสมด้วย

2.2 แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการให้มีคุณภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 6 แนวทางหลัก ดังนี้

การพัฒนาผู้บริหาร ผู้บริหารถือว่าเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่จะทำให้พันธกิจการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีระบบในการทำงาน มีทักษะในการบริหารโรงเรียน มีภาวะผู้นำทั้งองค์กรและวิชาการ เป็นคนที่แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนางานอยู่เสมอ ซึ่งในเรื่องนี้สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ได้พยายามสร้างหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกในทุกๆระดับ เพื่อให้

ผู้บริหารได้เข้าใจถึงการศึกษาคาทอลิก สามารถทำงานด้านการศึกษได้ตรงกับความต้องการของพระศาสนจักรคาทอลิก สอดคล้องกับสมณสาส์น ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน : พยายายืนยันความเชื่อ (Lay catholic in schools : witnesses to faith) ในข้อที่ 19 ได้พูดถึงในเรื่องนี้ว่า โลกปัจจุบันมีปัญหาต่างๆ มากมายที่ทำลายมนุษย์ จำเป็นที่จะต้องมีกระบวนการหล่อหลอมผู้ที่จะมาทำหน้าที่บริหารการศึกษา เพื่อให้เขามีความพร้อมที่จะอุทิศตนอย่างจริงจัง เพื่อเสริมสร้างสร้างจริยธรรมแห่งความรักให้เกิดขึ้นในโลก และในข้อที่ 27 ยังได้พูดเพิ่มเติมว่าผู้บริหารการศึกษาจะต้องพัฒนาตนเอง เรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันกับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง พวกเขาต้องหมั่นติดตามและศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิทยาการใหม่ๆ ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเพื่อจะได้นำมาปรับใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนได้เหมาะสมกับยุคสมัย สอดคล้องกับสมณสาส์น “การศึกษาสู่การเสวนาระหว่างวัฒนธรรมในโรงเรียนคาทอลิก” (Educating to Intercultural Dialogue in Catholic Schools) ปี ค.ศ. 2013 ได้บอกถึงคุณลักษณะของการเป็นผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกที่ไม่เหมือนกับการเป็นผู้บริหารบริษัทหรือธุรกิจทั่วไป เพราะเขาจะต้องเป็นผู้ที่สร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในระดับมืออาชีพแต่มีพื้นฐานของการเป็นผู้อภิบาลที่พร้อมจะมีการรับฟัง พูดคุย และพยายามส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายให้สามารถทำงานร่วมกันได้ สอดคล้องกับแนวคิดของภราวดา วิศิษฐ์ ศิริวิชัยรัตน์ ได้ให้ความเน้นถึงคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกว่า จะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้นำ 5 ด้านคือ 1) ผู้นำทางศาสนา หมายถึง ต้องเป็นผู้ให้ความสำคัญต่อการอบรมทางศีลธรรมจริยธรรมและความเชื่อแก่กลุ่มชนของตน 2) ผู้นำด้านการศึกษา หมายถึง เป็นผู้เอื้อที่จะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในด้านหลักสูตร คุณภาพการเรียนการสอน การประเมินผลและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (เสริมหลักสูตร) 3) ผู้นำด้านทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง เป็นผู้พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างในเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน และสร้างอนาคตที่ยั่งยืน 4) ผู้นำด้านองค์กร หมายถึง เป็นผู้นำการพัฒนายุทธศาสตร์ทางวิสัยทัศน์ในการเป็นผู้จัดการทรัพยากรอย่างชาญฉลาด สามารถลงปฏิบัติตามการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความรับผิดชอบต่อกฎหมายและนโยบายที่กำหนด และ 5) ผู้นำแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเป็นผู้นำที่พัฒนาทุกส่วนและการมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียน โดยมีรากฐานอยู่ที่การมีปฏิสัมพันธ์แบบไว้วางใจ และการเคารพซึ่งกันและกัน

การพัฒนาครู คุณภาพครูคือคุณภาพโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ ถ้าครูมีคุณภาพ โรงเรียนและเด็กนักเรียนก็จะมีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้จึงถือเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาครูให้มีคุณภาพ โดยพยายามส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความรู้ มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ มีความเชี่ยวชาญศาสตร์เฉพาะด้าน เป็นผู้ร่วมเดินทางกับนักเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และทำการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาปรับปรุงการสอนสม่ำเสมอ และที่สำคัญครูต้องเป็นผู้เจริญชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นแม่พิมพ์ของชาติ สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ครูต้องมีคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นผลมาจากการยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนา สอดคล้องกับสมณสาสน์โรงเรียนคาทอลิก (The Catholic School) ได้พูดถึงความสำคัญของครู ในข้อที่ 43 ได้กล่าวว่เป้าหมายความสำเร็จของโรงเรียนคาทอลิกจะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระหรือวิธีการสอนเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับบุคลากรที่ทำงานร่วมกันในโรงเรียนที่เจริญชีวิตเป็นแบบอย่างแก่บรรดาศิษย์ นอกจากนี้ในข้อที่ 78 ได้พูดถึงเรื่องเดียวกันนี้ว่าการเจริญชีวิตที่เป็นประจักษ์พยานและความประพฤติของครูมีความสำคัญและถือเป็นลำดับแรกที่จะเผยแสดงคุณสมบัติเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิก ดังนั้น การอบรมครูอย่างต่อเนื่องในรูปแบบของกิจกรรมเชิงอภิบาลที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้ในโรงเรียนคาทอลิก การอบรมนี้ต้องมุ่งให้ครูได้รับแรงกระตุ้นให้เป็นประจักษ์พยานถึงความรักของพระคริสต์ในห้องเรียนและนำแนวทางแห่งความรักนี้มาแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน สอดคล้องกับ โคนู อาลันน์ ลินตันและลิ้มเพลลา (Konu, Alanen, Lintonen & Rimpela) ที่บอกว่า การอภิบาลครูไม่เพียงแต่เป็นกิจการที่ดีเท่านั้น แต่เป็นกิจกรรมที่บูรณาการการสอน การเรียนและบริหารโครงสร้างที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนและทีมงานทั้งส่วนบุคคล และกลุ่ม ก่อให้เกิดผลดีงามตามมาทั้งต่อโรงเรียน ความสัมพันธ์ของมวลสมาชิก ทำให้ทุกคนมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน สอดคล้องกับผลการศึกษาศึกษาของดิกคินสัน (Dickinson) ที่ศึกษาถึงสิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญของงานอภิบาลครูในโรงเรียนคาทอลิก คือ การแบ่งปันกันด้วยความรักและเอื้ออาทร ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีทั้งส่วนบุคคลและสังคมโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยจอห์น เจ คอนนเว (John J. Convey) ที่ระบุว่า วัฒนธรรมโรงเรียนและกลุ่มบุคคลที่มีความเชื่อทางศาสนา (Faith Community) หมายถึง บรรดาครูที่ทำงานในโรงเรียนคาทอลิกมาเป็นระยะเวลาช้านาน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่แสดงภาพของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในโรงเรียน ด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การสวดภาวนา การสอนคำสอน การร่วมพิธีกรรมเฉลิมฉลองในโอกาสต่างๆ และการร่วมส่วนในกิจกรรมด้านเมตตาสงเคราะห์ สิ่งเหล่านี้จะช่วย

ให้อัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิกเด่นชัดขึ้น สอดคล้องกับภราดา วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์ ได้กล่าวถึงครูคาทอลิกว่า คุณภาพของครู คือหัวใจของระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ ถ้าครูไม่มีคุณภาพ การศึกษาก็ไม่มีคุณภาพ ครูเป็นบุคคลที่เป็นศูนย์กลางของความสำเร็จทางการศึกษา จำเป็นต้องมีการพัฒนาครูให้เป็นผู้มีความเชื่อมั่นมั่นคงทางศาสนา และมีบทบาทในการเป็นแบบอย่างของผู้มีความเชื่อในศาสนาและเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพทางด้านวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสภาการศึกษาคาทอลิก เรื่องบทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ได้พูดถึงเรื่องนี้ไว้ว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนถือเป็นกุญแจสำคัญในการผลักดันให้ระบบการศึกษาประสบความสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ จำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีคุณภาพ ต้องทำให้ครูมีความเสียสละทุ่มเทให้กับการสอน และรักในความเป็นครู มีทัศนคติที่เปิดกว้างและแสวงหาความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนส่งเสริมให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น ยอมรับในความคิดที่แตกต่างและเปิดกว้างให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น มีความรับผิดชอบและมีคุณธรรม ปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม มีความรู้จริงในสาขาวิชาที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบ ยอมรับความเสี่ยงและความยากลำบากในการทำงานได้

การพัฒนาระบบบริหารจัดการ โรงเรียนถือเป็นองค์หนึ่งที่ต้องมีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่องานด้านการศึกษา ซึ่งจะได้มาซึ่งผลผลิตที่มีคุณภาพ คือ นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ระบบบริหารที่ถือว่าเหมาะสมที่สุดในปัจจุบันสำหรับโรงเรียนคาทอลิกคือระบบคุณภาพที่เน้นการมีส่วนร่วม (Participative Management) เพราะเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการในพันธกิจด้านการศึกษาตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและ พันธกิจ ตลอดจนมีการประเมินที่เป็นระบบทั้งระยะเริ่มต้น ระยะดำเนินการและระยะสุดท้าย โดยอาศัยระบบประกันคุณภาพมาเป็นแนวในการประเมินคุณภาพ พร้อมทั้งนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นภาระงานทั้ง 5 ส่วนในโรงเรียน คือ วิชาการ บุคคล ระบบประมาณและจิตตภาบาล จึงสามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นระบบและก่อให้เกิดคุณภาพอย่างเห็นได้ชัดและก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ปกครองและชุมชน การที่จะพัฒนาไปถึงจุดนั้นได้จะต้องมีระบบบริหารที่มีคุณภาพและทุกคนในองค์กรสามารถเข้าใจและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสมณสาส์น โรงเรียนคาทอลิก (The Catholic School) ได้พูดถึง การจัดองค์กรและการวางแผนของโรงเรียนคาทอลิก ในข้อที่ 70 ไว้ว่า การศึกษาคาทอลิกใช้หลักการทั่วไปของพระศาสนจักร คือหลักการของสภาฯ เป็นหลักการของการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบร่วมกันของคนในชุมชนทางการศึกษา (Educational

Community) โดยเน้นการมีส่วนร่วมกันในการบริหาร ทั้งการวางแผน การนำเอาแผนงานไปดำเนินการ ซึ่งการมอบหมายความรับผิดชอบจะดำเนินการไปตามหลักการของการกระจายอำนาจ (Principle of Subsidiarity) สอดคล้องกับสมณสาส์น มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The religious dimension of education in a catholic school) ในข้อที่ 100 ได้กล่าวถึงระบบบริหารจัดการของโรงเรียนคาทอลิกว่า มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ การจัดองค์กร กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และแนวทางในการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน สอดคล้องกับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของคานาวาน (Kanavan) ที่ทำการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศออสเตรเลียว่า เหตุผลที่ทำให้ไม่ผู้ปกครองจึงเลือกส่งลูกหลานมาเรียนในโรงเรียนคาทอลิก เพราะโรงเรียนคาทอลิกมีมาตรฐานทางการศึกษาสูง มีระบบการบริหารจัดการที่ดี สอนเรื่องศาสนา ความประพฤติของเด็กนักเรียนดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูง เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ปกครอง สอดคล้องกับพันธกิจและแผนงานตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยจากเอกสาร “ก้าวไปข้างหน้า ด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ที่กำหนดพันธกิจที่โรงเรียนคาทอลิกตั้งใจจะร่วมกันทำ คือ กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก โดยจะมาจากการประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ครูบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการบริหารฯ ผู้ปกครองฯลฯ นั้นหมายถึง การส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหาร รวมถึงการพัฒนาครู บุคลากร การพัฒนาอาคารสถานที่ การบริหารงบประมาณ และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบแต่ละโครงการอย่างชัดเจน มีระบบประกันคุณภาพภายใน พร้อมทั้งปรับโครงสร้างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมฯฯ ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

การพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน ปัจจัยพื้นฐานคือส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีคุณภาพเช่น มีห้องเรียน ห้องสมุด โรงฝึกงาน ห้องปฏิบัติการต่างๆ อาคารเรียน สนามกีฬา และห้องประกอบการต่าง ๆ ฯลฯ จำเป็นจะต้องได้รับการตรวจสอบความมั่นคง ปลอดภัย ความสะอาด อยู่ในสภาพใช้การได้ดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ สำหรับในยุคปัจจุบันการค้นคว้าทางออนไลน์ที่เป็นแหล่งข้อมูลที่คนในยุคปัจจุบันคุ้นเคยเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนควรนำสิ่งนี้มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตาม ควรมีระบบคัดกรองและแนะนำการใช้สื่อเหล่านี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนที่จะไม่ถูกรบกวนงาโดยสื่อ นอกจากนี้ ในฐานะที่เป็น

โรงเรียนคาทอลิก ควรสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการพัฒนามิติทางด้านจิตวิญญาณด้วย สอดคล้องกับสมณสาส์น มิติทางด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The religious dimension of education in a catholic school) ในข้อที่ 27-29 ได้พูดถึงความจำเป็นต้องสร้าง สภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้นักเรียนรู้สึกเหมือนกับอยู่บ้านของพวกเขา มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพที่เพียงพอ ได้แก่ พื้นที่ห้องเรียน กีฬา และนันทนาการที่กว้างขวางพอดี ตลอดจนห้องอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ห้องพัสดุ ห้องพบปะผู้ปกครอง ห้องทำงานกลุ่ม ฯลฯ มีอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับการศึกษายุคใหม่ ตลอดจนมีรูปพระแม่มาเรีย อันเป็นเครื่องหมายของการประทับอยู่ของผู้เป็นมารดาและครูแห่งพระศาสนจักร นอกจากนี้ การที่พื้นที่โรงเรียนคาทอลิกอยู่ใกล้วัดทำให้ได้เห็นถึงเครื่องหมายของการประทับอยู่ของพระ เป็นเจ้าที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

การพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา ในยุคโลกาภิวัตน์ของศตวรรษที่ 21 การติดต่อสื่อสารของโลกเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เราสามารถติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ทั่วโลกได้อย่างง่ายดาย ส่งผลถึงระบบการศึกษาที่มีการพัฒนาความรู้ได้อย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนคาทอลิกต้องมีการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์แก่นักเรียนและครูสามารถสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกันกับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และทรัพยากรระหว่างเครือข่ายด้วยกัน สอดคล้องกับสมณสาส์น การศึกษาแบบคริสต (Gravissimum Educationis) ในข้อที่ 36 ได้เน้นถึงความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนคาทอลิกด้วยกันกับโรงเรียนอื่นๆ ในด้านต่างๆ เช่น ด้านวิชาการ การแลกเปลี่ยนอาจารย์ ร่วมกันค้นคว้าและแบ่งปันเผยแพร่งานวิจัยร่วมกัน การส่งเสริมกิจกรรมอื่นๆ อันจะนำไปสู่ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้มากขึ้น สอดคล้องกับสมณสาส์นมิติศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 31 ได้พูดถึงชุมชนการศึกษา ที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ประสานความร่วมมือกันเป็นเครือข่ายเพื่อร่วมพัฒนาโรงเรียนได้มากขึ้น สอดคล้องกับเอกสารเตรียมการประชุมใหญ่การศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกสากล เรื่อง การศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต – พื้นฟูความกระตือรือร้นขึ้นใหม่ (Educating today and tomorrow - A renewing passion) ปี 2015 ได้พูดถึงการศึกษาคาทอลิกในอนาคตที่ควรจะต้องมีการรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย (Net-work) ที่มีความเป็นสากลมากขึ้นเพื่อประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น ระเบียบวิธีการศึกษา การบริหารจัดการ การวิจัย หลักสูตร เครื่องมืออุปกรณ์ ฯลฯ

ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาในระดับต่างๆ เพื่อช่วยให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกัน และเป็นการพัฒนาในด้านการศึกษาได้มากขึ้นเหมาะสมกับสังคมในศตวรรษที่ 21

การพัฒนาการวิจัยและพัฒนา การวิจัยถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการบริหาร การศึกษาเป็นต้นการวิจัยระบบบริหารโรงเรียน เพราะเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารได้ทราบ ข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการโรงเรียน นอกจากนี้ การวิจัยในชั้น เรียนของครูถือเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน เพราะเป็นส่วนช่วยให้ครูได้ทราบ ความเป็นจริงของการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตน เพื่อสามารถหาแนวทางในการแก้ไข หรือ หาเทคนิควิธีที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนของตน สอดคล้องกับเอกสารเตรียมการ ประชุมใหญ่การศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกสากลเรื่องการศึกษาในปัจจุบันและใน อนาคต – พันฟูความกระตือรือร้นขึ้นใหม่ (Educating today and tomorrow - A renewing passion) ปี 2015 ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ผู้เรียนจะได้รับการแนะนำในการ แสวงหาความรู้ที่มาจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ที่เรียกว่า “การวิจัย” ซึ่งถือเป็นหน้าที่ความ รับผิดชอบประการหนึ่งของครูที่จะสอนนักเรียนให้เข้าใจถึงการวิจัย ซึ่งเป็นการหาความรู้ เข้าใจ ถึงความเป็นจริง และประยุกต์ใช้ความรู้ที่นั้น ซึ่งจะต้องไม่ผิดต่อหลักศีลธรรมและจริยธรรม สอดคล้องกับบาทหลวงอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ ได้สรุปเรื่องนี้ในงานวิจัยเรื่องโรงเรียนคาทอลิกสู่ มาตรฐานสากล ปี 2013 ว่า โรงเรียนคาทอลิกมีความพร้อมที่จะเข้าสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยพิจารณาจากคุณภาพการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านการวิจัยและพัฒนา โรงเรียนส่วนใหญ่ได้พยายามส่งเสริมและเพิ่มความรู้ในด้านนี้ให้แก่ครูอย่างต่อเนื่อง โดยเชิญ วิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาแบ่งปันและสอนทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนให้แก่คณะครู นอกจากนี้ ยังมีการจัดสรรทุนในการศึกษาต่อให้กับครูบางท่านที่มีความสนใจ ซึ่งถือเป็นการพัฒนา บุคลากรในด้านนี้ในระยะยาวอีกด้วย

2.3 แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมี แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ประกอบด้วยแนวทางพัฒนา 3 แนวทางหลัก ดังนี้

การพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรถือเป็นหัวใจในการจัดการศึกษา เพราะเป็นการ จัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน หลักสูตรที่ตรงกับ ความต้องการของผู้เรียนจะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมตรงตามศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการพัฒนาหลักสูตรคือ ความแตกต่างของผู้เรียน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีหลักสูตรที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้อย่างเหมาะสมตรงตาม

ความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน การจัดหลักสูตรในยุคปัจจุบันนั้น ควรคำนึงถึงสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โรงเรียนควรมีรายวิชาที่ช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศที่เป็นสากล และอาชีพท้องถิ่นตลอดจนศิลปวัฒนธรรมไทยซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง นอกจากนี้ วิชาที่จำเป็นสำหรับอัตลักษณ์ของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก เช่น วิชาคำสอน ศีลธรรมและจริยศึกษา วิชาเหล่านี้ถือเป็นส่วนสำคัญที่จะสอนให้ผู้เรียนรู้จักการใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุข จึงจำเป็นจะต้องถูกกำหนดไว้ในหลักสูตร สอดคล้องกับสมณศาสนมิติต่างด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The religious dimension of education in a catholic school) ในข้อที่ 55 ได้ระบุเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า เป็นหน้าที่ของโรงเรียนคาทอลิกที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรที่ไม่สมบูรณ์ให้เหมาะสมกับผู้เรียนให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวกับมนุษย์ เช่น มานุษยวิทยา ชีววิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา และปรัชญา ควรมีการปรับรายวิชาเหล่านี้เพื่อช่วยพัฒนาที่เป็นองค์รวมของมนุษย์ทั้งครบซึ่งรวมมิติด้านศาสนาไว้ด้วย อันจะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจถึงการพัฒนามนุษย์ที่มีองค์ประกอบทางกายภาพ จิตวิญญาณที่เป็นนิรันดร์ สอดคล้องกับรายงานเรื่อง บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกปี 2014 ของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ 1) หลักสูตรควรผสมผสานระหว่างการเรียนรู้วิชาการกับกิจกรรม เช่น การเรียนรู้นอกสถานที่ และในส่วนของมัธยมศึกษาควรเสริมแนวทางในการประกอบอาชีพให้แก่นักเรียนตามความสนใจ 2) ควรเพิ่มหลักสูตรผสมหลักการตลาดและการประชาสัมพันธ์ 3) ควรเพิ่มเนื้อหาหลักสูตรด้านสันตนาการและกิจกรรมสัมพันธ์กับเด็กในระดับประถมให้มากขึ้น และในส่วนระดับมัธยมศึกษาควรเน้นความรับผิดชอบต่อตนเอง 4) ควรเพิ่มเนื้อหาด้านการประยุกต์ใช้งานในชีวิตจริงลงในหลักสูตร รวมทั้งการสร้างเกณฑ์การวัดผลที่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาหลักสูตรกับชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้พันธกิจการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกประสบผลสำเร็จ ครูต้องได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถและมีทักษะในด้านนี้ที่หลากหลาย รู้จักหาเทคนิคใหม่ๆ มาใช้เพื่อทำให้การสอนน่าสนใจและง่ายต่อความเข้าใจ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้นั้นครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการเรียนการสอนต้องเป็นแบบปฏิบัติจริงในลักษณะโครงงานจนสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่พัฒนาทั้ง Head Heart Health และ Hand

เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยนำผู้เชี่ยวชาญและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาช่วยสนับสนุนในกระบวนการเรียนการสอน มีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อวางแผนในการพัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสม ตลอดจนมีการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองการบูรณาการคุณค่าพระวรสารสู่สาระการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ นอกจากนี้ ควรมีการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลลัพธ์ที่ได้ไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับสมณสาส์นมิติทางด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The religious dimension of education in a catholic school) ในข้อที่ 62,64 ได้ระบุเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า โรงเรียนคาทอลิกใส่ใจในประเด็นเกี่ยวกับวิธีการสอน เพราะตามปกติหลักสูตรของโรงเรียนจะถูกกำหนดโดยปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมืองที่หลากหลาย แต่ครูผู้สอนควรมีหน้าที่ที่สำคัญในการช่วยนักเรียนในการคิดใคร่ครวญ หาความจริงที่อยู่เบื้องหลังโดยอาศัยทักษะการคิดไตร่ตรอง การวินิจฉัย และการตัดสินใจเลือกคุณค่าที่เหมาะสม สอดคล้องกับเอกสารเตรียมการประชุมใหญ่การศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกสากล เรื่องการศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต – พันฟูความกระตือรือร้นขึ้นใหม่ (Educating today and tomorrow - A renewing passion) ปี 2015 ในตอนที่ 2 ข้อที่ 3 ได้เน้นให้เห็นความสำคัญของการสอนว่า ปัจจุบันดูเหมือน “วิธีการสอน” สำคัญกว่า “เนื้อหา” ที่สอน เพราะเนื้อหามีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ แต่วิธีการสอนที่เน้นการไตร่ตรองจะช่วยพัฒนากระบวนการคิดและความสามารถทางสติปัญญา ทำให้ผู้เรียนได้รับมากกว่าข้อมูลที่ตายตัวแต่ยังได้รับการกระตุ้นให้รู้จักการทำงานร่วมกันเพื่อแสวงหาองค์ความรู้ที่สูงกว่า สอดคล้องกับสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ที่ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน ในเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015 ได้กำหนดเป็นเรื่องเร่งด่วนในพันธกิจที่ 3 ที่โรงเรียนคาทอลิกทุกโรงจะทำงานร่วมกันคือ การบูรณาการคุณค่าพระวรสารลงในทุกรายวิชา และใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งจัดให้มีกระบวนการเรียนการสอนที่มีการไตร่ตรอง (Reflection) ตามหลัก Reflective Pedagogy Paradigm และใช้คำถามเชิงบวกที่ไม่จำกัดเพียง “อะไร” แต่รวมถึง “ทำไม” จัดทำสื่อและนวัตกรรม และคู่มือปฏิบัติงานประกอบการเรียนการสอน จัดอบรมความรู้ให้แก่ครู และติดตามช่วยเหลือพัฒนาให้แก่โรงเรียนต่างๆ อย่างเหมาะสม

การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นตัวกลางสำคัญที่ช่วยให้กระบวนการเรียนรู้ที่น่าสนใจและง่ายต่อความเข้าใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกอยากเรียนรู้ และสนใจอยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ดังนั้นโรงเรียนจำเป็นต้องสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้พร้อมทั้งใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การพัฒนาสื่อ

และแหล่งเรียนรู้สามารถทำได้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นตามบริบทของโรงเรียน เช่น สถานที่สำคัญต่างๆ ในชุมชน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นฯ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ต่างๆ เช่น ห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยี เพื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้ สอดคล้องกับสมณสาส์นมิติทางด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The religious dimension of education in a catholic school) ในข้อที่ 27-30 ได้ระบุถึงสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เป็นบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมของโรงเรียนคาทอลิกที่มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น บรรยากาศของความรื่นรมย์ ความสุขแบบครอบครัว คุณธรรมสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่างๆ ความสะอาดเรียบร้อยเรียบร้อยที่ช่วยส่งเสริมการหล่อหลอมความสำนึกถึงนิเวศวิทยา พระรูปอนุสาวรีย์ พระแม่มาเรียและบรรดานักบุญต่างๆ ตลอดจนวัดที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในมิติทางด้านศาสนาและวัฒนธรรม สอดคล้องกับ เฟอริรี โจเซฟ อาร์ โดสัน (Ferrari, Joseph R. Dosen) ที่ระบุว่า เด็กนักเรียนในโรงเรียนประถมคาทอลิกมีผลสำเร็จทางการเรียนที่ดีเมื่อพวกเขาที่มีความรู้สึกรู้ว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของวัด (Parish School) สอดคล้องกับเอกสารเตรียมการประชุมใหญ่การศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกสากลการศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต - พันฟูความกระตือรือร้นขึ้นใหม่ (Educating today and tomorrow - A renewing passion) ปี 2015 ในตอนที่ 3 ข้อที่ 1/4 ได้กล่าวว่า สื่อและแหล่งเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน ที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในรูปแบบเครือข่ายทางสังคม (Social Network) มีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ โอกาสการเรียนรู้นอกโรงเรียนแพร่กระจายอยู่ทั่วไปและมีผลกระทบอย่างสูงต่อเยาวชนในยุคปัจจุบัน โรงเรียนต้องหาทางที่จะช่วยเหลือนักเรียนให้มีทักษะที่สำคัญและจำเป็นในการรู้เท่าทันสื่อสมัยใหม่ (New Media) เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกรวบงำจากอิทธิพลของสื่อเหล่านี้ได้

2.4 แนวทางพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะของการเป็นคาทอลิก ประกอบด้วยแนวทางในการพัฒนา 2 แนวทางหลัก ดังนี้

การพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน นักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หมายถึง คุณธรรม 21 ประการ คือ ความเชื่อศรัทธา ความจริง การไตร่ตรอง มโนธรรม/ วิจารณ์ญาณ/ ความกล้าหาญ อิศรภาพ ความยินดี ความเคารพ/ ศักดิ์ศรี ความสุภาพถ่อมตน ความซื่อตรง ความเรียบง่าย/ พอเพียง ความรัก ความเมตตา ความกตัญญู การงาน การรับใช้ ความยุติธรรม สันติ/ การคืนดี การให้อภัย ความเป็นหนึ่งเดียว และการอนุรักษ์ธรรมชาติ สอดคล้องกับสมณสาส์นมิติทางด้านศาสนา

ของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The religious dimension of education in a catholic school) ในข้อที่ 87 ระบุว่า จริยธรรมแบบคริสต์ที่ควรพัฒนาเริ่มต้นที่ครอบครัวและพัฒนาต่อไปที่โรงเรียน ได้แก่ การให้ความรัก เคารพบนอบ เชื่อฟัง กตัญญูรู้คุณ อ่อนโยน มีคุณธรรม มีน้ำใจช่วยเหลือ บริการรับใช้และเป็นตัวอย่างที่ดี และพยายามลดความบกพร่องต่างๆ เหล่านี้ เช่น ความเห็นแก่ตัว การก่อกวนไม่สงบ ความแตกแยกชิงชัง ความอิจฉา ความเกลียดชัง หรือการแก้แค้น ในระดับที่สูงขึ้น ควรพัฒนาความรักต่อทุกคนโดยไม่ทอดทิ้งผู้ใดไม่ว่าจะเป็นคนต่างศาสนา สัญชาติหรือเชื้อชาติใด ควรภาวนาเพื่อทุกคนและร่วมกันทำงานเผยแผ่ธรรม พร้อมทั้งให้ความบรรเทาแก่ผู้ที่อยู่ในภาวะลำบากทั้งกายและจิตใจ สอดคล้องกับพระสันตะปาปา ฟรังซิส ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนทัศนคติของนักเรียนให้มีความสนใจต่อคนอื่นและสิ่งแวดล้อม ต้องร่วมมือกันของทุกฝ่าย ควรเริ่มที่ครอบครัว และพัฒนาต่อไปที่โรงเรียน เพื่อจะพัฒนาให้เกิดรูปแบบการเจริญชีวิตใหม่ที่สนใจต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี 2012-2015 โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าโรงเรียนคาทอลิกทุกแห่งจะส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียน 2 ประการ ซึ่งสรุปมาจากคุณค่าพระวรสาร 21 ประการ คือ 1) รัก-เมตตา/รับใช้ หมายถึง การรักองค์ความดี รักและเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น เสียสละ มีน้ำใจ พร้อมแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน รู้จักให้อภัยและคืนดี รักและทะนุถนอมสิ่งสร้างทั้งหลาย และ 2) ซื่อสัตย์/ซื่อตรง หมายถึง มีปรีชาญาณในการดำรงตนอยู่ในความจริง แยกแยะดี-ชั่ว เจริญ-เท็จ และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง กล่าวหาญที่จะทำสิ่งที่ถูกต้องและเที่ยงตรง จริงใจ มีสัจจะ โปร่งใส ไม่คดโกงหรือเบียดเบียนผู้อื่น เพราะคุณค่าทั้ง 2 ประการนี้กำลังเป็นที่ต้องการของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน

การพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา โรงเรียนคาทอลิกมีเอกลักษณ์พิเศษในความเป็นสถานศึกษาคาทอลิกที่แตกต่างจากสถานศึกษาทั่วไป คือ เน้นมิติทางด้านจิตวิญญาณโดยเอาชีวิตและพันธกิจของพระเยซูเจ้ามาเป็นฐานในการจัดการศึกษา ซึ่งแสดงออกมาโดยการ กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน การมีแผนงานอภิบาล การสอนคำสอนและคริสตศาสตร์ และการสอนจริยศึกษา มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระฯ พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม มีการจัดให้ผู้บริหาร/ครู/บุคลากร/ผู้ปกครองให้ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิกและความหมายของชุมชนการศึกษา (Educational Community) มีการประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน

เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา มีโครงการช่วยเหลือแก่นักเรียนที่รอโอกาสในรูปของการให้ทุนการศึกษาหรือลดค่าธรรมเนียมการเรียน ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีการสร้างบรรยากาศโรงเรียนให้อบอุ่นเหมือนบ้านโดยมีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมสติปัญญาและมิติทางจิตวิญญาณ สอดคล้องกับสมณสาส์นโรงเรียนคาทอลิก (The catholic school) ในข้อที่ 33-37 ระบุว่า ในโรงเรียนคาทอลิกมีพระเยซูคริสตเจ้าเป็นรากฐานของกิจกรรมทางการศึกษาทั้งปวง ชีวิตและพันธกิจของพระองค์ให้ความหมายแก่มนุษย์ทั้งในความคิด การกระทำและความตั้งใจ อันจะก่อให้เกิดความสุขแก่มนุษย์อย่างแท้จริง หน้าที่ของโรงเรียนคือการทำให้สมาชิกทุกคนมีวิถีทัศน์นี้ร่วมกัน และนี่คือความเป็น “คาทอลิก” ดังนั้น หลักการเหล่านี้จึงกลายเป็นบรรทัดฐานทางการศึกษา เป็นแรงบันดาลใจและเป็นเป้าหมายสุดท้าย ที่จะทำให้พันธกิจของโรงเรียนสำเร็จคือการพัฒนามนุษย์ทั้งครบในทุกมิติตามแบบอย่างชีวิตของพระเยซูคริสตเจ้า สอดคล้องกับลาगीร์ (Laghi) ได้พูดถึงเรื่องนี้ว่า โรงเรียนคาทอลิกแสดงให้เห็นถึงลักษณะเด่น การมีความเชื่อในองค์พระเยซูคริสตเจ้าที่ทำให้ทุกคนเป็นหนึ่งเดียวกัน (Communion) และก่อให้เกิดการบริการรับใช้ (Service) อันเป็นพันธกิจที่จะส่งมอบความดีแก่ส่วนรวม สอดคล้องกับ กรอส (Gross) ได้บอกว่าการเชื่อในพระเจ้าที่เป็นเนื้อหา (Message) ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ (Communion) และทำให้ทุกคนให้การบริการรับใช้ (Service) หลักการทั้ง 3 ช่วยหล่อเลี้ยงการทำงานของคนในโรงเรียนและทำให้อัตลักษณ์ความเป็นโรงเรียนคาทอลิกเด่นชัดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ คอร์เนเลีย อาร์ เฟร์เรรา (Cornelia R. Ferreira) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะเฉพาะของการเป็นการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก คือ มีเป้าหมายเพื่อแนะนำนักเรียนให้สามารถเจริญชีวิตได้อย่างมีความสุขอย่างแท้จริง โดยผลิตบุคคลที่เจริญชีวิตอย่างมีมโนธรรม รู้จักเลือกผิดชอบชั่วดี ปฏิบัติตนตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก มีการประสานงานกับครอบครัวและพระศาสนจักรคาทอลิกท้องถิ่นในการศึกษาอบรม ตลอดจนหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ทางศาสนา และมีครูเป็นแบบอย่างในการเจริญชีวิตที่แสดงออกของความเชื่อทางศาสนาอย่างเห็นได้ชัด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี งานวิจัย และความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสามารถลงสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของ บุคคล หน่วยงาน/ องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคาทอลิก และโรงเรียนคาทอลิกควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรบรรจุเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกลงในนโยบายและแผนฯ อภิปาลของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย เพราะการประชุมสมัชชาใหญ่ระดับประเทศของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยที่ผ่านมา ได้ออก “กฤษฎีกาของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ค.ศ. 2015/ พ.ศ. 2558” ซึ่งถือเป็นนโยบายหลักของการแพร่ธรรมในทศวรรษหน้า ดังนั้น ในช่วงเวลานี้ถือเป็นช่วงเวลาของการร่างแผนอภิปาลของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ นโยบายทางด้านการศึกษาคควรถูกบรรจุไว้ในแผนฯ เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานในด้านการศึกษา จึงถือว่าข้อค้นพบของการวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดนโยบายและแผนฯ ในด้านการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกหรือการสร้างรูปแบบโรงเรียนมาตรฐานคาทอลิก (Catholic Standard School) ที่มีมาตรฐานและตัวบ่งชี้ พร้อมทั้งมีระบบประเมินและการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม ท่ามกลางความท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันและในอนาคต

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาคาทอลิกของสภาฯ ควรมีรับนโยบาย และทำให้นโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยทำความเข้าใจกับโรงเรียนที่กระจายอยู่ตามสังฆมณฑลต่างๆ ทั่วประเทศ ให้ตระหนักถึงความสำคัญของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อช่วยให้โรงเรียนคาทอลิกได้มีการพัฒนางานทางด้านการศึกษาได้ตรงตามแนวทางของพระศาสนจักรคาทอลิก

สังฆมณฑลต่างๆ ควรได้บรรจุนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์คาทอลิกไว้ในแผนอภิปาลของแต่ละสังฆมณฑล ซึ่งจะสามารถลงสู่การปฏิบัติได้ ผ่านทางฝ่ายการศึกษาของแต่ละสังฆมณฑล อันก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน สิ่งเหล่านี้เป็นวัตถุประสงค์ที่เกิดจากการประชุมสมัชชาใหญ่ของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ค.ศ 2015/พ.ศ.2558 ที่มีเป้าหมายเพื่อฟื้นฟูชีวิตและ

พันธกิจของพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในหัวข้อ “ศิษย์พระคริสต์เจริญชีวิต ประกาศข่าวดีใหม่” และประเด็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เป็นประเด็นใหญ่ที่ประชุมให้ความสำคัญและควรมีการดำเนินการอย่างเร่งด่วน

1.2 โรงเรียนควรมีระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารจัดการโรงเรียนในแต่ละสังฆมณฑลควรมีนโยบายนำหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) มาใช้ในการบริหาร เพราะระบบบริหารนี้สอดคล้องกับแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิกในเรื่อง “ชุมชนการศึกษา (Educating Community)” อันเป็นแนวคิดการบริหารของการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและเป็นเอกลักษณ์การบริหารการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก แนวคิดนี้เน้นการให้บทบาทและความสำคัญของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโรงเรียน ได้แก่ ครู ผู้อำนวยการ บุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้ปกครอง ชุมชน พระศาสนจักรและรัฐ แต่ละฝ่ายจะต้องมีความเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองให้ชัดเจน เช่น บทบาทโรงเรียนที่มีต่อครู บทบาทครูที่มีต่อโรงเรียน บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อพ่อแม่ และบทบาทของพ่อแม่ที่มีต่อโรงเรียน ตลอดจนบทบาทของ โรงเรียน ชุมชน รัฐ และพระศาสนจักร ที่จะต้องเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ที่ควรต้องมีต่อกัน อันเป็นผลจะทำให้พันธกิจทางการศึกษาได้ดำเนินไปอย่างราบรื่นและสำเร็จตามวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของพระศาสนจักรคาทอลิก เกี่ยวกับเรื่องนี้จากผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” และงานวิจัยที่ผ่านมายอมรับว่าเป็นจุดอ่อนหนึ่งของการบริหารงานโรงเรียนคาทอลิกที่ควรมีการพิจารณาอย่างจริงจัง

นอกจากนี้ ควรมีระบบการพัฒนาครูและผู้บริหาร หลักการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลอย่างเป็นระบบ เช่น การสรรหา การเข้าสู่งาน การพัฒนาต่อเนื่อง การสร้างขวัญและกำลังใจ ฯลฯ แม้ว่าการจัดการในเรื่องนี้ค่อนข้างยากด้วยบริบทของแต่ละโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน ทำให้การดำเนินการในเรื่องนี้ยังขาดเอกภาพและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม พระสังฆราชแต่ละสังฆมณฑลในฐานะผู้บริหารสูงสุดและสภาการศึกษาคาทอลิกในฐานะผู้รับผิดชอบด้านการศึกษาคาทอลิก ฯลฯ ควรต้องมีการกำหนดนโยบายในเรื่องนี้และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมกับการศึกษาอบรมในด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เช่น ควรมีสถาบันเฉพาะทางที่ผลิตบุคลากรทางการศึกษาคาทอลิกทั้งครูและผู้บริหาร ตามแนวอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ควรมีหลักสูตรอบรมต่อเนื่องสำหรับผู้บริหารในด้านการศึกษาต่อความท้าทายในยุคปัจจุบัน และมีการเตรียมบุคคลที่จะทำงานในด้านการศึกษาคาทอลิกอย่างเป็นระบบ ตลอดจนพยายามเน้นบทบาทของฆราวาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ

บริหารการศึกษาให้มากขึ้น เพราะในปัจจุบันอัตราการเข้าสู่กระแสเรียกการเป็นพระสงฆ์ นักบวชลดลงอย่างมาก ดังนั้น ฆราวาสที่ผ่านกระบวนการอบรมฯ จะเป็นทางออกที่ดีสำหรับการทำงานด้านการศึกษาคาทอลิกในอนาคต

1.3 โรงเรียนควรมีเครือข่ายร่วมพัฒนา นโยบายการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาระหว่างโรงเรียนคาทอลิก และโรงเรียนสังกัดอื่นๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นส่วนที่จำเป็นสำหรับการบริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบัน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในหลายๆ ด้าน เช่น การร่วมมือกันในด้านเครื่องมืออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยมีราคาสูง ความร่วมมือในด้านการพัฒนาวิชาการและงานวิจัย เพราะผลการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนคาทอลิก พบว่า เครือข่ายร่วมพัฒนาเป็นจุดอ่อนของโรงเรียนคาทอลิกที่จะต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน ปัจจุบัน โรงเรียนคาทอลิกยังขาดเอกภาพในการบริหารจัดการในรูปแบบเครือข่ายร่วมพัฒนา จึงจำเป็นต้องหันมาเน้นบทบาทของสภาการศึกษาคาทอลิกที่ควรมีบทบาทสำคัญในการช่วยในการเป็นตัวเชื่อมระหว่างเครือข่ายโรงเรียนทั้งในและต่างประเทศ

1.4 โรงเรียนควรพัฒนาหลักสูตรที่พัฒนาเป็นองค์รวม (Holistic Education) หลักสูตรถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก โรงเรียนควรมีนโยบายพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการองค์ความรู้เข้ากับคุณค่าพระวรสาร เพราะการศึกษาคาทอลิกไม่เพียงสอนให้รู้แต่สอนให้เห็นคุณค่าของความรู้นั้นและต้องเชื่อมโยงความรู้ที่ได้กับความรู้อื่นในลักษณะองค์รวม เป็นการศึกษาที่เหมาะสมกับมิติของความเป็นมนุษย์ที่เป็นแบบสหวิทยาการ (Intredisciplinary) เพราะการศึกษาแบบองค์รวม เน้นมิติความเป็นมนุษย์ที่ประกอบไปด้วยกายจิตและวิญญาณ เน้นคุณค่าด้านจริยธรรมในตัวผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนที่ถ่ายทอดความรู้เป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิดด้านศีลธรรมแก่ผู้เรียน ทำให้นักเรียนเกิดการคิดตัดสินใจที่ถูกต้องตามมโนธรรมที่ถูกล่อหลอมนมาจากคุณค่าพระวรสาร มีอิสระในการใช้อิสรภาพที่ถูกต้องที่จะเลือกสิ่งที่ดีและเกิดคุณค่าแก่ตนเองและสังคม

1.5 ส่งเสริมโรงเรียนให้ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน สภาการศึกษาคาทอลิกควรมีนโยบายส่งเสริมการศึกษาที่เน้นการไตร่ตรอง (Reflective Method) การลงมือปฏิบัติและการพัฒนาทางจิตวิญญาณ เพราะเป็นการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน (Co-operative Learning) ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการสอนที่เน้นการวิพากษ์ในการตรวจสอบข้อเท็จจริง ก่อให้เกิดการไตร่ตรองที่ไม่เพียงแต่คำถามว่า “อะไร” “อย่างไร” แต่รวมถึง “ทำไม” เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การฝึกปฏิบัติ ซึ่งเหมาะสมกับการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ ควรสอน

นักเรียนให้รู้จักจัดความสมดุลในการใช้สื่อ ระหว่างสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อที่เป็นธรรมชาติ เพื่อช่วยส่งเสริมการพัฒนาจิตทางด้านจิตวิญญาณ อันเป็นหลักสำคัญของการศึกษาคาทอลิก

1.6 โรงเรียนควรสอนการใช้ชีวิตประจำวันที่ต้องแก่นักเรียน ควรมีนโยบายด้านส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาเด็กมีน้ำหนักเกิน เพราะปัจจุบันนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกเป็นจำนวนมากเป็นโรคอ้วน ก่อให้เกิดปัญหาในการใช้ชีวิตประจำวัน สาเหตุใหญ่ของเรื่องนี้มาจากการการใช้ชีวิตที่ไม่ถูกต้อง เช่น ทานอาหารไม่เป็นเวลา ทานอาหารมัน ทานอาหารรสจัด และทานอาหารไม่ครบ 5 หมู่ และการปฏิบัติตัวไม่ถูกต้อง เช่น การไม่ค่อยออกกำลังกาย การใช้ชีวิตอยู่แต่ในห้องพร้อมกับเครื่องมือสื่อสารสมัยใหม่ ฯลฯ ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนควรมีนโยบายที่จะสอนการใช้ชีวิตที่ถูกต้องทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เช่น ให้ความรู้ด้านโภชนาการที่ถูกต้องแก่นักเรียน ส่งเสริมการออกกำลังกาย การจัดกิจกรรมการเรียนกลางแจ้งเพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหว และการทำให้เห็นโทษที่จะเกิดขึ้นในอนาคตถ้าหากยังใช้ชีวิตที่ไม่ถูกต้อง ฯลฯ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานที่ทำโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแนวนโยบาย เพื่อแสดงออกถึงอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ชัดเจน และมีระบบการประเมินในการประกันคุณภาพภายใน

2.2 จัดทำแผนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และการนิเทศที่เข้าถึงคุณค่าอย่างองค์รวม มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร โดยเน้นคุณลักษณะตามเป้าหมาย มีการไตร่ตรองและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างเป็นอิสระและเป็นมิตรต่อกันระหว่างครูและนักเรียน

2.4 จัดทำระบบบันทึก วิเคราะห์ และส่งต่อข้อมูลเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล

2.5 มีการประเมิน วัดผลและการวิจัยในชั้นเรียนที่เน้นการพัฒนาของผู้เรียนมากกว่าคะแนนเพียงอย่างเดียว

2.6 มีแผนงานด้านจิตตาสถาปัตยกรรม ซึ่งครอบคลุมการอบรมครูด้านจริยธรรมและศีลธรรม และการสอนคำสอน คริสตศาสน์ และจริยศึกษาสำหรับผู้เรียน

2.7 มีการฝึกอบรม ศึกษาดูงานของครูในการจัดการเรียนการสอนตามหลักการศึกษาคาทอลิก

2.8 สร้างบรรยากาศโรงเรียนที่อบอุ่นเหมือนบ้าน เพื่อเหมาะสมที่จะเป็นสถานที่แห่งการพัฒนาทั้งด้านสติปัญญาและจิตวิญญาณ

2.9 จัดให้มีกิจกรรมเพื่อช่วยพัฒนาจิต สมาธิ อย่างจริงจัง เพื่อสร้างสมาธิการเรียนให้แก่นักเรียน นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดความสมดุลแก่ชีวิตนักเรียนที่พัฒนาทั้งกายและจิต

2.10 กำหนดโครงสร้างการบริหารงาน และมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

2.11 มีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก

2.12 มีการระดมทุนเพื่อสนับสนุนโรงเรียนและให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่รอโอกาส

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนไปสู่ลักษณะอันพึงประสงค์ตามคุณค่าพระวรสาร เพื่อสามารถนำคุณค่าพระวรสารนำมาปฏิบัติในการบริหารจัดการในโรงเรียนคาทอลิก อันจะก่อให้เกิดผลในทางรูปธรรม

2. ควรศึกษาเรื่อง การบริหารโรงเรียนเพื่อก่อให้เกิดทักษะการคิดไตร่ตรอง ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อนำแนวทางการศึกษาแบบพัฒนาทักษะการคิดไตร่ตรองมาใช้ในกระบวนการศึกษา

3. ควรศึกษาเรื่องการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก ผู้การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามแนวอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อเตรียมผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการบริหารตามอัตลักษณ์คาทอลิก

4. ควรศึกษาเรื่อง การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนคาทอลิกให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

5. ควรศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูโรงเรียนคาทอลิกในศตวรรษที่ 21 ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพครูให้เหมาะสมโรงเรียนคาทอลิกที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

6. ควรศึกษาเรื่อง รูปแบบโรงเรียนมาตรฐานการศึกษาคาทอลิก โดยมีแนวทางในการบริหารงานที่ประกอบไปด้วยมาตรฐานและตัวบ่งชี้ พร้อมทั้งมีระบบประเมินและการประกันคุณภาพภายใน ที่ชัดเจน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2545.

____. ประกาศเรื่องมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกัน

คุณภาพภายในของสถานศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2559. เข้าถึงจาก

<http://www.obec.go.th/sites/obec.go.th/files/document/attachment/3604/34246>.

____. แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ : สำนักงาน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555.

____. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.

กองแผนงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. “บวร” บ้าน วัด โรงเรียนองค์กร

แห่งการเรียนรู้ในชุมชน. เข้าถึงเมื่อ 13 มกราคม 2558. เข้าถึงได้จาก [http://www.](http://www.air.or.th/AIR/doc/Present_17)

[air.or.th/AIR/doc/Present_17](http://www.air.or.th/AIR/doc/Present_17).

กรุงเทพโพลล์. วัดและศาสนาในสายตาของเยาวชน. เข้าถึงเมื่อ 13 มกราคม 2558. เข้าถึง

ได้จาก <http://bangkokpoll.bu.ac.th/poll/result/detail/poll385.php?pollID=221>

คณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายพระศาสนจักร. สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย.

ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร (code of cannon law). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

อัสสัมชัญ, 2543.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่

เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ. เข้าถึงเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2559. เข้าถึงได้จาก

<http://spbkk1.sesao1.go.th/year2558/Century21>.

____. แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด. 2557.

____. คู่มือการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2555.

จอห์น แนสปีท. อ้างถึงใน ปรัชญา เวสารัชช์. **โลกาภิวัตน์ศึกษา**. กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555.

เซอร์อัลเฟรด วรศิลป์. “บทบาทของโรงเรียนคาทอลิกกับการศึกษา.” **การศึกษาคาทอลิกใน
ประเทศไทย 33**, สิงหาคม 2545-กรกฎาคม 2546.

ปรัชญา เวสารัชช์. **โลกาภิวัตน์ศึกษา: โลกในศตวรรษที่ 21(หน่วยที่ 1)**. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555.

นงลักษณ์ เรือนทอง. “รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล” **ดุชนิพนธ์ปริญาปรัชญา
ดุชนิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร,**
2550.

นาคยา ปิณฑานนท์, มธุรส จงชัยกิจ, ศิริรัตน์ นีละคุปต์. **การศึกษาตามมาตรฐาน แนวคิดสู่
การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

ฝ่ายวิชาการ สำนักพิมพ์เดอะบุคส์. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. ๒๕๔๕. และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. ๒๕๕๓.**

กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์เดอะบุคส์ จำกัด, 2556.

พงษ์เกษม สังกวาลเพ็ชร. “บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกใน
สถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร เขต 4.” **วิทยานิพนธ์ปริญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,**
2548.

ไพฑูรย์ สีนลาวรัตน์. **ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก**. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2557.

_____. **ศาสตร์การคิด**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2558.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข, **การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.(พิมพ์ครั้งที่ 3).**
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.

มิเกล กาไรซาบาล. **การปฏิรูปการศึกษาด้วยจิตตารมณ์พระเยซูคริสตเจ้า**. แปลโดย
สุมิตรา พงศธร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2542.

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. **โค้งสุดท้ายเศรษฐกิจไทย**. เข้าถึงเมื่อ 13 มกราคม 2558,
เข้าถึงได้จาก <http://www.manager.co.th/iBizchannel/ViewNews.aspx?>

- โรเบิร์ต กอสเต. **ประวัติการเผยแพร่คริสต์ศาสนาในสยามและลาว**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ อัสสัมชัญ, 2549.
- รัตนาดวงแก้ว. **การพัฒนาคุณภาพการศึกษา(หน่วยที่ 11)**.นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2556.
- ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์. “รูปแบบการพัฒนาครุคําสอนในโรงเรียนคาทอลิก.” .
 คุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.
- ลือชัย จันทรใจ. “รูปแบบการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกใน
 ประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีนิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
 อาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง,
 2546.
- วิจารณ์ พานิช. **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-
 สฤษดิ์วงศ์, 2555.
- วิทยาลัยแสงธรรม. **ประวัติพระศาสนจักรคาทอลิกไทย สมัยกรุงศรีอยุธยา-สังคายนา
 วาดิกันที่ 2 (พ.ศ. 2098-2508)**. นครปฐม: โรงพิมพ์วิทยาลัยแสงธรรม, ม.ป.ป..
- วิวัฒน์ แพร์สิริ. “วิวัฒนาการและอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการพัฒนาสังคมไทย.”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิต
 วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์. “การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย 336 ปี.” **การศึกษา
 คาทอลิกในประเทศไทย 33** (สิงหาคม 2545 – กรกฎาคม 2546): 66-67.
- _____. **คุณภาพครูปัจจัยหลักคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้บริหาร จิตวิญญาณ คุณภาพ
 ครูและคุณภาพการศึกษา**.กรุงเทพฯ: บริษัท จูนพับลิชซิ่ง จำกัด, 2552.
- วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์. **ปฏิรูปการศึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ**. กรุงเทพฯ: บริษัท วศิระ
 จำกัด, 2553.
- วุฒิชัย อ่องนาวา และคณะ. **รายงานการวิจัยบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและความคาดหวัง
 ของการบริหารจัดการด้านการศึกษาของฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑล
 กรุงเทพฯ**. นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2552.
- ศูนย์คุณธรรม. **โรงเรียนคุณธรรม**. กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมสาร จำกัด, 2558.

ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม. **การวิเคราะห์ความพร้อมของ**

โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. นครปฐม:

วิทยาลัยแสงธรรม, 2555.

ศูนย์ค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม สภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย.

รายงานการวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิก.

นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2546.

____. "บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและความคาดหวังของการบริหารจัดการด้านการศึกษาของฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ." นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2552.

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย. **เอกสารประกอบการประชุมสมัชชาใหญ่**

หัวข้อ "ศิษย์พระคริสต์เจริญชีวิตประกาศข่าวดีใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ,

2557.

สำนักงานโครงการ วพร.คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, **การจัดการเรียนรู้แบบ**

บูรณาการ. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2548.

สำนักบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย. **เอกสารแนวทางและเกณฑ์เวทีศึกษภาพผู้เรียน**

โรงเรียนมาตรฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

จำกัด, 2557.

สุรินทร์ จารย์อุปการะ. "การจัดการศึกษาคาทอลิกโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัต

ลักษณะการศึกษาคาทอลิก." **ดุสิตนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต.** สาขาวิชาการ

บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. **ระเบียบโลกใหม่.** กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด,

2555.

สนิท สัตโยภาส. **กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ.** กรุงเทพฯ :องค์การคำของคุรุสภา,

2547.

เสรี ชัดเข้ม . "การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน". **วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา**

มหาวิทยาลัยบูรพา 2, 1(2547):15-42.

สุทิน ณ สุวรรณ, **วิธีการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน.** เข้าถึงเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2559. เข้าถึง

ได้จาก <http://suthinnaa.blogspot.com/2012/12/project-based-learning>.

- สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก. **โรงเรียนคาทอลิก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556.
- ____. **โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556.
- ____. **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556.
- ____. **นักบวชและพันธกิจในโรงเรียนคาทอลิก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556.
- ____. **ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556.
- สำนักนโยบายสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย. **เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการเตรียมสมัชชาใหญ่ 2015" (Lineamenta)**. มปท., 2013.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2550.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **มาตรฐานการศึกษาชาติ**, กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหยาบลิ้มและการพิมพ์, 2548.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๐**, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2550.
- สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. **บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย** . กรุงเทพฯ: จีเอฟเค มาร์เก็ตไวส์ จำกัด, 2557.
- ____. **ตลอดกาลนิรันดร์ 350 ปีการศึกษาคาทอลิกไทย**. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2558.
- ____. **กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง**. กรุงเทพฯ: บริษัทประชาชน, 2556.
- ____. "การประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ 1/2553 (23 สิงหาคม 2553)." **การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย 41** (สิงหาคม 2553 - กรกฎาคม 2554).
- ____. **ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2555.

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. “ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก.”

เอกสารการวิจัยโรงเรียนคาทอลิก, 2557.

_____. **อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2551.

_____. **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2553.

อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ. “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา*, 2551.

อิทธิพล ศรีรัตนะ, “ระบบการพัฒนสมรรถนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาคาทอลิกในเครือสังฆมณฑล” *วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*, 2558.

เอกชัย ชิดโคตร. “วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา*, 2549.

อรวรรณ จันทร์ชลอ “การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกสายสามัญในประเทศไทย” *ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 2550.

ภาษาอังกฤษ

Abbot, W, (ed). *Declaration on Christian Education: The Documents of Vatican II*. London: Geoffrey Chapman, 1966.

Bleich. *Principal Concerns Part II: Tomorrow's school, Today's Catholic teacher*. New York: October, 1987.

Brady. *The Confraternity of Christian Doctrine, Pilgrimage and Prophecy in Catholic Education*. Canberra: National Catholic Education Commission, 1966.

Barnes. *Catholic School in a World of Many Faith: Church teaching and theological Perspectives*, in Mclaughlin, T, O'Keefe, (eds), *The Contemporary Catholic School: Context, Identity and diversity*. London: Falmer Press, 1966.

- Canavan. "Why parents choose(or don't choose) a catholic school." Australasian:
Catholic Record 3, (1995).
- Comrey A. L. and Lee. H.B. **A First Course in Factor Analysis**. 2nd ed. Hillsdale, NJ
: Lawrence Erlbaum Associates Publishers, 1992.
- Cronbach, Lee J. **Essentials of psychological Testing**. 4 th ed. New York: Harper &
Row Publishers, 1984.
- Congregation for the Clergy. **General Directory of Catechism**. Rome: Libreria
Editrice Vaticana, 1997.
- Engebretson,K. "Both universal and local: The catholic/Catholic identity of the
Catholic school within the Church." Accessed September 15, 2013. Available
from aejt.com.au/_data/assets
- Farreira,Cornelia R. **What is Catholic Education? Part I**. Accessed February 27,
2013. Available from <http://www.canisiusbook.com>
- _____. **What is Catholic Education? Part II**. Accessed February 2013. Available from
<http://www.canisiusbook.com>
- Dwyer. **Challenges, Catholic School: Creating a new culture**. Newtown: EJ Dwyer&
David Lovell Publishing, 1993.
- Dickinson. **Pastoral Care: An invitation to educators to cross boundaries**, in Keane,
R, & Riley, D (eds), **Quality Catholic School: Challenges for leadership as
Catholic education approaches the third millennium**. Brisbane: Brisbane
Catholic Education Office, 1997.
- Diamantopoulos, A.& Siguaw,J.A. **Introduction to Lisrel: A guide for the uninitiated**.
London: SAGE Publications Inc, 2000.
- Francis. **Laudato Si**. Philippines: Paulines Publishing House, 2015.
- Gross. "Teachers in Catholic Schools: A study of the attributes of teachers that foster
the identity of the Catholic School in the elementary schools of the Archdiocese
of Omaha Nebraska." Doctoral Dissertation, The University of Nebraska,
Lincoln.2000.

- Hoy and Miskel. **Educational Administration: Theory, Research, and Practice**.
New York: Random House, 1978.
- Hu, L-T. & Bentler, P.M. "Cut off criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives, *Structural equation modeling* 6",1(1999): 1-15.
- Harkins,W. **The Teacher as Minister of Grace**. Accessed September 12, 2001.
Available from [http://www. delasalle. org./con vocation](http://www.delasalle.org/con vocation)
- John W. Creswell & Vicki L. Plano Clark. **Designing and Conducting Mixed Methods Research 2 edition**. Singapore: Sage Publications, 2011.
- John Convey. "Motivation and Job Satisfaction of Catholic School Teacher,"
The Catholic University of America, 2010. Accessed February 5, 2012.
Available from www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/recordDetail
- John W. Best. **Research in Education**. New Jersey: Prentice Hall Inc., 1997.
- John Paul II. **The catechism of the Catholic Church**. London: Groffrey Chapman A
Cassell ImPrint, 1994.
- ____. **Encyclical Evangelium Vitae**. Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1995.
- ____. **Apostolic Exhortation (*Pastores Dabo Vobis*)**. Rome: Libreria Editrice
Vaticana. 1992.
- Konu A., Alanen E., Lintonen T., Rimpela M. "Factor structure of the School Well-
being Model." **Health Education Research** 17, 6(2002)
- Kaiser, cited in, Barbara G. Tabachnik, and Linda S. Fidell,. **Using Multivariate
Statistics**. New York : Harper&Row Publishers, 2001.
- Krejcie R.V., and Morgan P.W.. **Educational and Psychological Measurement**.
New York : Harper & Row Publishers, 1970.
- Kathryn Ann Connelly. **Catholic Schools Six Secrets of Success**. Accessed January
9, 2013. Available from <http://www.americancatholic.org>
- Lee J.Cronbach. **Essentials of psychological Testing**. 4 ed, New York: Harper&Row,
1984.

- Laghi. **Catholic Education Universality: Australia's Peace, in Pilgrimage and Prophecy in Catholic Education.** Canberra: National Catholic Education Commission, 2000.
- Linda A. Andrejek. "Revitalizing the Catholic identity of schools: Ecclesial leaders of the Catholic church of Methods of Providing an outstanding catholic formation and education for students," Dissertation for the degree of Doctor of Education, Loyola University Chicago, Chicago, 2014.
- Marcus Stock. "Christ at the Centre A summary of why The Church provides Catholic Schools." **Diocesan School Commission. Archdiocese of Birmingham**(2005)
- McLaughlin, Denis (ed). **The Catholic School: paradoxes and challenges.** Australia: Ligare Pty Ltd., 2000.
- Mueller. R.O. Confirmatory Factor analysis. "In Basic principles of structural equation modeling: An introduction to Lisrel and EQS. New York : Springer-Verlag," (1996): 62-28.
- Michael Miller. **The Holy See teaching on catholic school.** Atlanta: Sophia Institute Press, 2006.
- McLaughlin. **The beliefs, Values and Practices of student teachers at the Australian Catholic University.** Brisbane: Australian Catholic University, 1999.
- McLaughlin, Denis (ed). **The Catholic School: paradoxes and challenges.** Australia: Ligare Pty Ltd., 2000.
- Michael J. Miller. **Archbishop. Five Essential Marks of Catholic Schools.** Accessed September 24, 2011. Available from <http://www.catholiceducation.org>
- Przygocki, Walter F. **Teacher retention in Catholic schools.** Accessed September 15, 2011. Available from <http://www.freepatentsonline.com/article/Catholic>
- Reck. "Vision and Values in the Catholic School. Today's Catholic Teacher," **September journal,** (1981)
- Rensis Likert. **The Human Organization: Its Management and Values.** New York: McGraw – Hill, 1967.

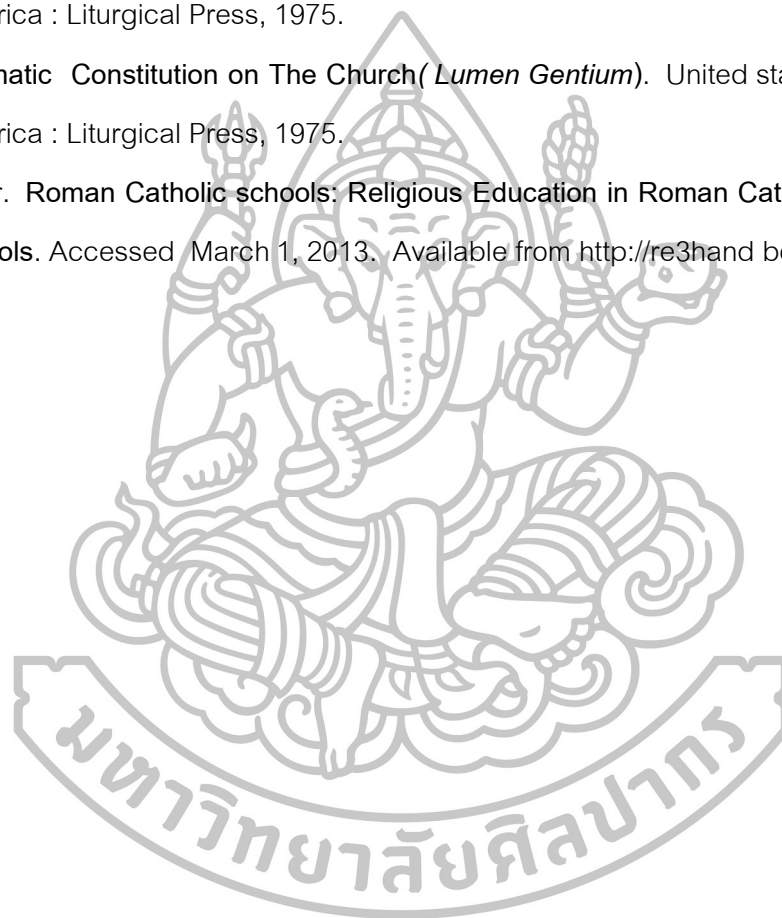
- Smith. "The Problem of secularly prepared teachers in the Catholic School. **Social Justice Review**, (86).
- The sacred Congregation for Catholic Education. **Declaration on Christian Education**(*Gravissimum Educationis*). Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1965.
- The Sacred Congregation for Catholic Education. **Lay Catholic in Schools: Witnesses to Faith**. Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1982.
- The Sacred Congregation for Catholic Education. **The Religious Dimension of Education in a Catholic School : guidelines for reflection and renewal**. Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988.
- ____. **Consecrated Persons and Their Mission in School**. Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2002.
- The Sacred Congregation for Catholic Education. **Educating Together in Catholic Schools**. Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2007.
- ____. **Education to Intercultural Dialogue in Catholic school**. Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2013.
- ____. **Catholic School**. Rome: Libreria Editrice Vaticana. 1977.
- ____. **The religious Dimension of Education in a Catholic school**. Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1988.
- ____. **The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium**. Rome: Libreria Editrice Vaticana, 1997.
- ____. **Educating Today and Tomorrow – A Renewing Passion**. Vatican: Vatican City, 2557
- ____. "Challenges, Strategies and Perspectives that emerge from the Responses to the questionnaire of the *Instrumentum Laboris* Educating Today and Tomorrow: A renewing Passion." Rome : Libera Universita Maria Santissima Assunta(LUMSA), 2015.

UNESCO. Climate Change Education for Sustainable Development programme,
Accessed 30 November 2015. Available from <http://www.unesco.org/new/en/education/themes/leading-the-international-agenda/education-for-sustainable-development/climate-change-education/>

Vatican II. Decree on the Training of Priests (*Optatam totius*). United states of America : Liturgical Press, 1975.

____. Dogmatic Constitution on The Church (*Lumen Gentium*). United states of America : Liturgical Press, 1975.

Ward, Peter. Roman Catholic schools: Religious Education in Roman Catholic schools. Accessed March 1, 2013. Available from <http://re3handbook.org>.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. บาทหลวงเดชา อภรณ์รัตน์ เลขานุการสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย
2. บาทหลวง ผศ.ดร. อภิสัทธี กฤษเจริญ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม
3. บาทหลวงสุรินทร์ จารย์อุปการะ ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา สังฆมณฑลราชบุรี /
ผู้อำนวยการโรงเรียนดรุณาราชบุรี /
4. บาทหลวงธีรพล กอบวิทยากุล ผู้จัดการโรงเรียนอัสสัมชัญอู่ปลัดมัม สามพราน
5. ผศ.ดร. ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์ รองผู้อำนวยการสำนักงานบัณฑิตศึกษา /
อาจารย์ สาขาวิชาคริสตศาสนศึกษา
วิทยาลัยแสงธรรม
6. ดร.สุดหทัย รุจิรัตน์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการศึกษา โรงเรียนในสังกัด
สังฆมณฑลราชบุรี

เอกสารประกอบการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง

เรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

(The Development of Educational Quality in the Catholic School in Accordance with Catholic Identity)

คำชี้แจง

การสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่องพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกนี้ เป็นการศึกษาเพื่อเข้าใจถึงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อทราบ 1) การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และ 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

เพื่อให้การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญบรรลุเป้าหมายอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ 1) กรอบแนวคิดการวิจัย และ 2) ประเด็นการสนทนา ตามเอกสารที่แนบมาเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการประชุมฯ การให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของท่าน จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัย และการพัฒนาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

เอกสารการประชุมฯ ประกอบเนื้อหา 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 2 ประเด็นการประชุมฯ เรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์ในการประชุมเป็นอย่างดียิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ธวัช สิงห์สา

นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ส่วนที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วยแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่เป็นการจัดการศึกษาและแนวทางการพัฒนา ตามแนวทางหลักคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก มาตรฐานการศึกษาไทย และมาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 มีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดด้านการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกของพระศาสนจักรคาทอลิก ได้แก่

1.1 แนวคิดของพระศาสนจักรสากล

1.1.1 คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่ 2 เรื่อง การศึกษาแบบคริสต์ (Declaration of Christian Education) ประกาศปี ค.ศ.1965 ในคำแถลงการณ์ได้เน้นถึงการศึกษาว่า เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่จะต้องได้รับการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นการช่วยพัฒนามนุษย์ บทบาทของครอบครัวคือโรงเรียนแห่งแรกที่จะให้การศึกษากับบุตร และโรงเรียนคาทอลิกคือเครื่องมือของพระศาสนจักรคาทอลิกที่ใช้ในการพัฒนามนุษย์ตามประสงค์ของพระเป็นเจ้า ดังนั้น ทุกฝ่ายจึงต้องร่วมมือกันเพื่อให้พันธกิจทางการศึกษาสำเร็จ

1.1.2 สมณสาส์นของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) ได้แก่ โรงเรียนคาทอลิก (The Catholic School) ประกาศปี ค.ศ.197 ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ (Lay Catholic in Schools: Witnessed to Faith) ประกาศปี ค.ศ.1982 มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The Religious Dimension of Education in a Catholic School) ประกาศปี ค.ศ.1988 โรงเรียนคาทอลิกสู่สหัสวรรษที่สาม (The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium) ประกาศปี ค.ศ. 1997 สาส์นนักบวชและพันธกิจในโรงเรียน (Consecrated Persons and their Mission in Schools) ประกาศปี ค.ศ.2002 การให้การศึกษาร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก (Education Together in Catholic Schools) ประกาศปี ค.ศ. 2007 การศึกษาสู่การเสวนาระหว่างวัฒนธรรมในโรงเรียนคาทอลิก” (Educating to Intercultural Dialogue in Catholic Schools) ประกาศปี ค.ศ. 2013

1.2 แนวคิดการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ได้แก่

1.2.1 เอกสารอนุสรณ์ 350 ปี การศึกษาคาทอลิกตลอดกาลนิรันดร์

1.2.2 นโยบายและแผนงานของ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

1.2.3 เอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ.2010-2015

1.2.4 เอกสารก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก : แนวทางเบื้องต้นของการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก

1.2.5 เอกสารผลการศึกษา “บทบาทและศักยภาพของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย” นำเสนอต่อสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ดำเนินการศึกษาโดย บริษัท จีเอฟเค มาร์เก็ตไวส์ จำกัด 2557/2014

2. แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย

2.1 แนวคิดด้านการศึกษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

2.2 พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

2.3 พระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550

2.4 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)

2.5 แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559

อันเป็นการพิจารณาถึงแนวคิดในด้านการพัฒนาการศึกษาตามเอกสารที่เป็นกฎหมายทางด้านการศึกษาของราชอาณาจักรไทยในปัจจุบัน

3. แนวคิดด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21และโรงเรียนมาตรฐานสากล

4. งานวิจัยเรื่อง “การจัดการศึกษาคาทอลิกโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ในปี 2556 ซึ่งเป็นงานวิจัยที่สำคัญ ได้สรุปการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

5. แนวคิดด้านการการศึกษาคาทอลิกของนักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศ

สามารถสรุปเป็นตารางสรุปกรอบแนวคิดได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ส่วนที่ 2 ประเด็นการประชุมกลุ่มฯ เรื่องการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

จากกรอบแนวคิดการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สังเคราะห์เป็นเป็นมาตรฐาน
ต่างๆ รวม 4 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 มาตรฐานด้านผู้เรียน

1.1 มาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม

- พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
- เน้นพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ
- เน้นการสอนคำสอนในโรงเรียน
- มีงานด้านจิตตภาวนา
- มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
- มีสุขภาพและสุนทรีย์ภาพที่ดี
- ตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการเป็นพลเมืองที่ดีและพล

โลก

1.2 มาตรฐานด้านความรู้ทางวิชาการ

- มีความรู้และทักษะตามหลักสูตร
- มีทักษะในการแสวงหาความรู้ต่อเนื่อง
- สามารถสร้างสรรค์ เป็นระบบ และมีเหตุผล
- สามารถเรียนรู้และจัดสภาพการณ์ มีความซับซ้อนได้
- มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เป็นที่ยอมรับต่อสถาบันนาๆ
ชาติ เช่น PISA (Programme for International Student Assessment) TMSS (Trends in International
Mathematics and Science Study)
- สามารถใช้ภาษาไทย/อังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่นๆ ในการสื่อสารได้ดี
- สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียน ออกแบบ สร้างสรรค์งานทั้งด้านวิชาการและ
อาชีพ โดยสามารถสื่อสาร นำเสนอ เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนผลงานได้ในระดับนาๆชาติ
- มีความสามารถถนัดเฉพาะทาง เป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งในระดับชาติและ
นาๆชาติได้

ด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1 มาตรฐานด้านหลักสูตร

- การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร
- การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก
- การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร
- หลักสูตรบูรณาการวัฒนธรรม ความรู้ ความเชื่อและศาสนา(RD.49)
- กำหนดเนื้อหารายวิชา (RD.100-101)
- การศึกษาเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม(LS 20)

จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาอย่างรอบด้าน
ชีวิตและพันธกิจของพระเยซูเป็นรากฐานของกิจกรรมทั้งปวง (CS.34)
หลักสูตร และการเรียนการสอนมาตรฐานสากลตอบสนองความถนัดและ
ศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน

มีอุปกรณ์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น ห้องเรียน ห้องประกอบการ
สื่อเทคโนโลยีในการช่วยส่งเสริมการสอน

2.2 มาตรฐานด้านคุณภาพครู

การอภิบาลและบริหารงานบุคคล
ครูปฏิบัติตามหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
ครูมีความรู้วิชาการ, ใช้ภาษาต่างประเทศได้, ใช้สื่อเทคโนโลยี, มีความสามารถใน
การวิจัย

การอภิบาลครู การเตรียมครู การอบรมต่อเนื่อง, ชุมชนการศึกษา

2.3 มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน

จัดกิจกรรมหลากหลายในกระบวนการอบรม (RD.105)
การเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง (RD.108)
ครูคือผู้จัดสภาพแวดล้อมและเพื่อนร่วมเดินทาง
จัดกิจกรรมตามนโยบายจุดเน้นแนวทางปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาระดับ
คุณภาพสถานศึกษาให้สูงขึ้น

2.4 มาตรฐานด้านการวิจัยและพัฒนา

ดำเนินการวิจัยและพัฒนาด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับมาตรฐาน

ด้านที่ 3 มาตรฐานด้านระบบบริหารจัดการโรงเรียน

3.1 มาตรฐานคุณภาพผู้บริหาร

ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ จัดการด้วยระบบคุณภาพ ใช้เทคโนโลยี ใช้
ภาษาต่างประเทศได้

ระดมทรัพยากรด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษา

3.2 มาตรฐานระบบบริหารจัดการ

การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม
การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก
การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

บริหารงานแบบเป็นระบบบริหารจัดการ (RD.100)

โรงเรียนฐานะเป็นชุมชนการศึกษา (RD.31)

สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพฯ

บริหารด้วยระบบคุณภาพฯ, มีระบบการจัดการความรู้ (KM) สร้างนวัตกรรม

ด้านที่ 4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

4.1 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ผู้เรียน

รัก เมตตา รับผิดชอบ – รักองค์ความดี รักและเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น เสียสละ มีน้ำใจ พร้อมแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน รู้จักให้อภัยและคืนดี รักและทะนุถนอมสิ่งสร้างทั้งหลาย

ซื่อตรง/ซื่อสัตย์ – มีปรีชาญาณในการดำรงตนอยู่ในความจริง รู้จักแสวงหาความจริงแยกแยะดี-ชั่ว จริง-เท็จ และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง กล่าวหาญที่จะทำสิ่งที่ถูกต้องและเที่ยงตรง จริงใจ มีสัจจะ โปร่งใส ไม่คดโกงหรือเบียดเบียนผู้อื่น

กตัญญูรู้คุณ – รู้คุณต่อพระเจ้า สิ่งสร้างและผู้มีพระคุณ และตระหนักในความดีที่ผู้อื่นมอบให้ พร้อมตอบแทนคุณทุกโอกาส นบนอบ เคารพ เชื่อฟัง ให้เกียรติบิดามารดาและผู้มีพระคุณ รู้คุณสถาบันและแผ่นดิน

พอเพียง มีภูมิคุ้มกัน – เฉียวและฉลาด รอบคอบ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงพอใจในสิ่งที่ตนเป็นและมีประหยัดอดออม มีชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายและมีความสุข รักและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

รักกันฉันพี่น้อง – ดำเนินชีวิตเป็นหนึ่งเดียว ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน บนพื้นฐานของความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน เคารพในความแตกต่างทางความเชื่อศาสนาและวัฒนธรรม

มุ่งความเป็นเลิศ – ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ใฝ่รอบ และมุ่งพัฒนาสู่ความเป็นเลิศเต็มตามศักยภาพแห่งตน

4.2 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์สถานศึกษาคาทอลิก

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนด

จัดการศึกษาแบบคาทอลิกที่มุ่งเน้นงานอภิบาลและการอบรม หล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจและจิตวิญญาณด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวาจา เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตในหนทางของความจริงเป็นหนึ่งเดียวกันกับผู้อื่นและสร้างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

เป็นรากฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า ซึ่งนำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร

เป็นสนามเผยแผ่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนให้มีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

สำหรับในส่วนนี้ ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการพิจารณาว่า การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกนั้น ควรมีมาตรฐานในแต่ละด้านดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ซึ่งเป็นประเด็นในการประชุมที่ผู้วิจัยเรียนเชิญไว้

ที่ ศธ 0520.203.2 / 1027

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

17 มิถุนายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย บาทหลวงธวัช สิงห์สา รหัสนักศึกษา 56252805 นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ
โทรศัพท์ / โทรสาร 0-3421-9136

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. บาทหลวง ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม/
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยฯ วิทยาลัยแสงธรรม
(ด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก/ การวิจัย)
2. บาทหลวง ดร.สุรินทร์ จารย์อุปการะ ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา สังฆมณฑลราชบุรี
(ด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก)
3. ผศ. ดร. รัตดาวรรณ ประสูตร์แสงจันทร์ รองผู้อำนวยการสำนักงานบัณฑิตศึกษา
วิทยาลัยแสงธรรม (ด้านบริหารการศึกษา)
4. ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์/
(ด้านการวัดและประเมินผล)
5. ดร.บุญเลิศ วิวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
(ด้านภาษาไทย)

ที่ ศธ 0520.203.2 / 1239

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

11 กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์ราฟาแอล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ

ด้วย นายธวัช สิงห์สา รหัสนักศึกษา 56252805 นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประสงค์ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ในกรณีนี้ ภาควิชา การบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้

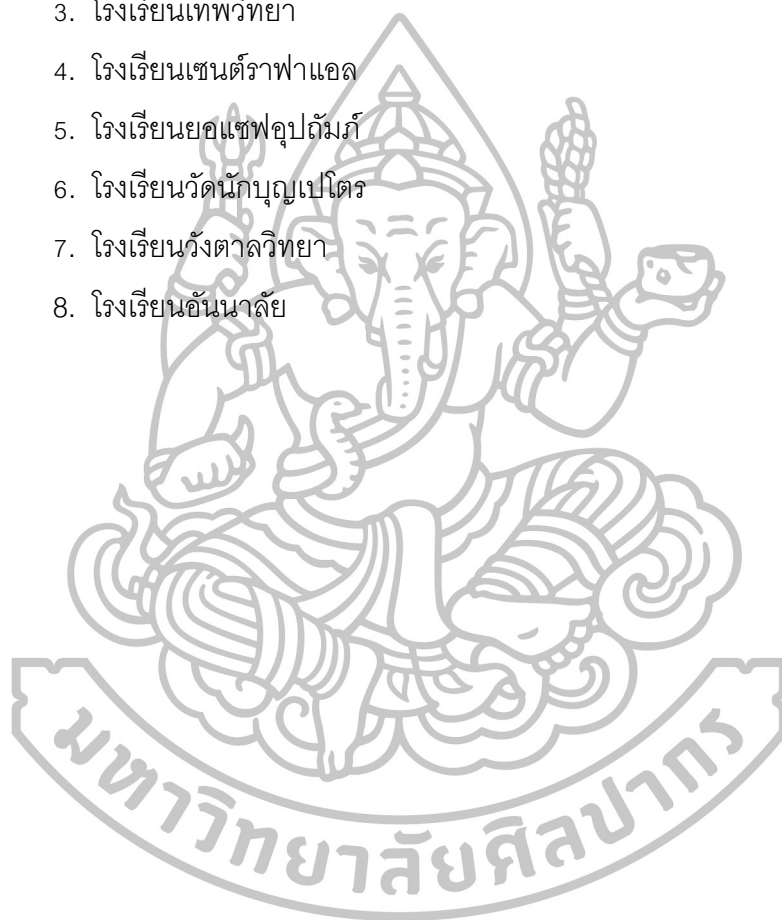
ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ
โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. โรงเรียนธีรศาสตร์
2. โรงเรียนบอสโกพิทักษ์
3. โรงเรียนเทพวิทยา
4. โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล
5. โรงเรียนอยุธยาอุปถัมภ์
6. โรงเรียนวัดนักบุญเปโตร
7. โรงเรียนวังตาลวิทยา
8. โรงเรียนอรรณาลัย

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย (Try Out)
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ตารางที่ 1

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	32	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	32	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

ตารางที่ 2

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.980	130

ค่า Cronbach's Alpha = 0.980 แสดงว่าเครื่องมือมีคุณภาพมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือร้อยละ 96.04

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ที่ ศธ 0520.203.2 / พิเศษ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

21 กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ

ด้วย นายอวิษ ลิงห์สา รหัสนักศึกษา 56252805 นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน ตัวแทนคณะกรรมการวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานจิตตภาภิบาล และตัวแทนคณะกรรมการบริหารนิติบุคคลในหน่วยงานของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้แจ้งข้างต้นทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วยความเหมาะสม สามารถติดต่อนักศึกษาโดยตรงที่เบอร์ 08-9060-7170

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0-3421-9136

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

1. โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา
2. โรงเรียนกุหลาบวิทยา
3. โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา
4. โรงเรียนสามัคคีสงเคราะห์
5. โรงเรียนโยนออฟอาร์ค
6. โรงเรียนแม่พระฟาติมา
7. โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์
8. โรงเรียนช่างตาครูส์ศึกษา
9. โรงเรียนแม่พระประจักษ์
10. โรงเรียนเซนต์ปีเตอร์ ธนบุรี
11. โรงเรียนแม่พระสกลสงเคราะห์
12. โรงเรียนสมรรถภาพวิทยา
13. โรงเรียนพระวิสุทธิวงส์
14. โรงเรียนเซนต์เทเรซา
15. โรงเรียนเซนต์แอนโทนี
16. โรงเรียนคาราสมูท
17. โรงเรียนมารदानฤมล
18. โรงเรียนมาลาสวรรค์พิทยา
19. โรงเรียนนักบุญยอแซฟอุปถัมภ์หนองรี
20. โรงเรียนเซนต์แอนดรูว์
21. โรงเรียนราชภัฏบำรุงศิลป์
22. โรงเรียนเซนต์เทเรซาแสงทอง
23. โรงเรียนเซนต์จอห์น บัณฑิต
24. โรงเรียนยอแซฟอยุธยา

25. โรงเรียนไตรราชวิทยา
26. โรงเรียนแม่พระประจักษ์
27. โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์อุ้มทอง
28. โรงเรียนเซนต์โยเซฟยานนาวา
29. โรงเรียนเซนต์โยเซฟสกจนคร
30. โรงเรียนเซนต์โยเซฟกาฬสินธุ์
31. โรงเรียนเซนต์โยเซฟมุกดาหาร
32. โรงเรียนเซนต์โยเซฟนาแก
33. โรงเรียนปัญจทรัพย์ ดินแดง
34. โรงเรียนปัญจทรัพย์ มีนบุรี
35. โรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา
36. โรงเรียนดาราสมุทร สระแก้ว
37. โรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ
38. โรงเรียนปริชานุศาสตร์
39. โรงเรียนศรีฤทัย
40. โรงเรียนประชาสงเคราะห์
41. โรงเรียนวัฒนานุศาสตร์
42. โรงเรียนสันติภาพ
43. โรงเรียนดาราจรัส
44. โรงเรียนเทวรักษ์
45. โรงเรียนคริสตสงเคราะห์
46. โรงเรียนชุมชนพัฒนา
47. โรงเรียนดรุณาราชบุรี
48. โรงเรียนดรุณาราชบุรีวิเทศศึกษา
49. โรงเรียนดรุณานุเคราะห์
50. โรงเรียนดรุณานุกูล
51. โรงเรียนเรืองวิทย์พระฤทัย
52. โรงเรียนดำเนินวิทยา
53. โรงเรียนวันทามารีอา

54. โรงเรียนเทพินทร์พิทยา
55. โรงเรียนวีรศิลป์
56. โรงเรียนอนุชนศึกษา
57. โรงเรียนดรุณากาญจนบุรี
58. โรงเรียนวรมงคล
59. โรงเรียนเซนต์นิโกลาส
60. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ มัธโนทัย
61. โรงเรียนภัทรวิทยา
62. โรงเรียนเซนต์กาเบรียลสันติพัฒนา
63. โรงเรียนพระวรสาร
64. โรงเรียนยอแซฟจิตร์
65. โรงเรียนพระกุมารเยซู: สิงห์บุรี
66. โรงเรียนเซนต์แมรีอัครดิดัล
67. โรงเรียนพระฤทัย
68. โรงเรียนอรุโณทัย ลำปาง
69. โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย
70. โรงเรียนศิริมาตย์เทวี พาน
71. โรงเรียนศีลวิ เชียงดาว
72. โรงเรียนซ่งแย้พิทยา
73. โรงเรียนวิสุทธิวงศ์
74. โรงเรียนเทพพิทักษ์พิทยา
75. โรงเรียนมารีย์นุเคราะห์
76. โรงเรียนมารดาทรงธรรม
77. โรงเรียนพระกุมารอุบลฯ
78. โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด
79. โรงเรียนพระกุมารมหาสารคาม
80. โรงเรียนมารีย์วิทยา
81. โรงเรียนรุ่งอรุณวิทยา ปากช่อง
82. โรงเรียนเซนต์โยเซฟศึกษา บ้านหัน

83. โรงเรียนเทพชาอุปถัมภ์ โนนแก้ว
84. โรงเรียนมารดาวนารักษ์ โคกปราสาท
85. โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
86. โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ
87. โรงเรียนมารีพิทักษ์ นางรอง
88. โรงเรียนอนุบาลมหาไถ่ศึกษา อุดรธานี
89. โรงเรียนมหาไถ่ บ้านดุง
90. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา โพนสูง
91. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา กุมภวาปี
92. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
93. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา ขอนแก่น
94. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา บ้านน้อยสามเหลี่ยม
95. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา บ้านไผ่
96. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา เมืองพล
97. โรงเรียนเทพมิตรศึกษา
98. โรงเรียนอรุณวิทยา
99. โรงเรียนวันทามารีอา
100. โรงเรียนมารีย์พิทักษ์ศึกษา
101. โรงเรียนมานะศึกษา
102. โรงเรียนเจริญศรีศึกษา
103. โรงเรียนนิรมลชุมพร

ภาคผนวก ช

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศิลปากร

เรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
(The Development of Educational Quality in the Catholic School in Accordance with Catholic Identity)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยวัตถุประสงค์เพื่อทราบตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบของแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
2. ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียนประกอบด้วย
 - 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา(ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต หรือ ผู้อำนวยการ หรือ ผู้จัดการ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน จำนวน 1 คน
 - 2.2 ตัวแทนคณะกรรมการวิชาการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 1 คน
 - 2.3 หัวหน้ากลุ่มงานจิตตภิบาล (หรือผู้รับผิดชอบงานจิตตภิบาล) จำนวน 1 คน
 - 2.4 ตัวแทนคณะกรรมการบริหารการศึกษานิติบุคคล จำนวน 1 คน
3. ผู้วิจัยขอรับรองว่า ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้จะเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลจะเป็นข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกตอนและทุกข้อ
4. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
5. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามครบถ้วนทุกตอนและทุกข้อแล้ว ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามคืนที่เจ้าหน้าที่แผนกธุรการ หรือเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานในโรงเรียนของท่าน เพื่อผู้วิจัยจะนำกลับมาเพื่อดำเนินการต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายวัช สิงห์สา

นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำอธิบาย : โปรดพิจารณานิยามตัวแปรที่ศึกษาที่ใช้ในการวิจัย ก่อนตอบแบบสอบถาม

การศึกษาวิจัยเรื่อง"การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก" นี้มีขอบเขตการวิจัยที่เกิดจากการศึกษาถึงแนวคิดในด้าน1) การศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก 2) การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 3) การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทยและ4)การศึกษาในศตวรรษที่21ที่ผ่านความเห็นชอบจากการสัมมนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า "การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก" ควรประกอบด้วยการพัฒนาในคุณลักษณะ 4 ด้าน ดังนี้

1. **ด้านผู้เรียน** หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนคาทอลิก มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วยการพัฒนา 4 แนวทางคือ 1) คุณธรรมจริยธรรม 2) ความรู้ 3) สุขภาวะ และ 4) สุนทรียภาพ
2. **ด้านการบริหารจัดการ** หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีคุณลักษณะในการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ประกอบด้วยการพัฒนา 6 แนวทาง คือ 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) ระบบบริหารจัดการ 4) ปัจจัยพื้นฐาน 5) เครือข่ายร่วมพัฒนา และ 6) การวิจัยและพัฒนา
3. **ด้านการจัดการเรียนการสอน** หมายถึง โรงเรียนคาทอลิก มีการจัดการในด้านการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ประกอบด้วยการพัฒนา 3 แนวทาง คือ 1) หลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน และ 3) สื่อและแหล่งเรียนรู้
4. **ด้านคุณลักษณะเฉพาะ** หมายถึง โรงเรียนคาทอลิกมีอัตลักษณ์พิเศษในความเป็นการศึกษาคาทอลิกอย่างเด่นชัด ประกอบด้วยการพัฒนา 2 แนวทาง คือ 1) อัตลักษณ์ผู้เรียน และ 2) เอกลักษณ์สถานศึกษา

นิยามตัวแปรที่ศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง ภารกิจที่ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของพระศาสนจักร คือการพัฒนามนุษย์ทั้งครบ โดยการจัดการศึกษาตามแนวทางของพระศาสนจักรคาทอลิก

โรงเรียนคาทอลิก หมายถึง สถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเอกลักษณ์และปรัชญาการศึกษาคาทอลิก ซึ่งบริหารจัดการโดยสังฆมณฑล หรือ คณะนักบวช หรือฆราวาส ในนิกายโรมันคาทอลิก ที่มีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ในงานวิจัยนี้โรงเรียนคาทอลิก หมายถึง สถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเอกลักษณ์และปรัชญาการศึกษาคาทอลิกซึ่งบริหารจัดการโดยสังฆมณฑลที่มีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย

อัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก หมายถึง ลักษณะอันแสดงถึงการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักการการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก และเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งมีเป้าหมายการจัดการศึกษาคาทอลิก... เพื่อพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่

สมบูรณทั้งครบด้วยคุณค่าแห่งพระวรสาร เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเป็นเจ้า และเป็น
 สนามเผยแผ่ธรรมด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนมีจิตอาสา และเป็นผู้ในการเปลี่ยนแปลงในสังคม

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานภาพ

- พระสงฆ์/บาทหลวง นักบวชชาย
 นักบวชหญิง หมรวาส

2. อายุ (เศษปีที่เกิน 6 เดือน ให้นับเพิ่มอีกหนึ่งปี)

- ต่ำกว่า 30 ปี 30 – 40 ปี
 41 – 50 ปี 51 ปี ขึ้นไป

3. ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียนคาทอลิก

- ผู้บริหารสถานศึกษา
 ตัวแทนคณะกรรมการวิชาการที่เกี่ยวข้องด้านอัตลักษณ์
 การศึกษาคาทอลิก
 ตัวแทนคณะกรรมการบริหารการศึกษานิตบุคคล
 หัวหน้ากลุ่มงานจิตตภาบาล

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก

5. ประสบการณ์การทำงานหรือเคยศึกษาอยู่ในโรงเรียนคาทอลิก

- ต่ำกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี
 11 – 15 ปี 16 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิก

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่า ตัวแปรในแต่ละข้อมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
 คาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก อยู่ในระดับใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความ
 คิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว โดยมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกระดับมาก
 ที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกระดับน้อย

ที่สุด

ข้อ	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
1. ด้านผู้เรียน						
	1.1 แนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม					
1	สอนนักเรียนให้รู้จักคุณค่าพระวรสาร รักเคารพต่อทุกชีวิต ให้ความสำคัญกับความยุติธรรม สันติสุข อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข					
2	ฝึกนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูกตเวที เมตตาโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ					
3	ฝึกนักเรียนให้ประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรที่พระประทานให้					
4	สอนนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีจิตอาสา มีความเมตตาสงสารผู้อยู่ในภาวะลำบาก ผ่านทางโครงการต่างๆ					
5	ฝึกนักเรียนให้มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมในเรื่องต่างๆ					
6	ฝึกนักเรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และใช้เทคโนโลยีในเชิงสร้างสรรค์					
7	ฝึกนักเรียนให้มินิรักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ ที่อยู่รอบตัว					
8	นักเรียนได้รับการฝึกฝนทักษะในการอ่าน การฟัง การดู การพูด และการเขียน พร้อมทั้งตั้งคำถาม เพื่อนำมาไตร่ตรอง อันจะนำไปสู่ภูมิปัญญาที่สามารถนำไปใช้ในการเจริญชีวิต					
	1.2 แนวทางพัฒนาความรู้/การแสวงหาความรู้และทักษะอาชีพ					
9	นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้เรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เฒ่าอย่างเปิดใจ เพื่อเข้าใจถึงพระพรของพระเจ้าที่มาถึงเราผ่านทางบุคคลอื่น					
10	โรงเรียนสอนนักเรียนให้รู้เท่าทัน และตระหนักถึงคุณค่าของเทคโนโลยี สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ สร้างผลงานที่สร้างสรรค์ สื่อสาร และนำเสนอ ทั้งในระดับชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติได้					
11	โรงเรียนสอนซ่อมเสริมนักเรียนเพื่อให้ได้คะแนนจากการทดสอบสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ/ เขตพื้นที่/ระดับสถานศึกษา จาก 8 กลุ่มสาระ					
12	โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนมีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับต่างๆ รวมถึงระดับนานาชาติได้					
13	โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะสามารถใช้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ/ ภาษาอาเซียน ในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี					
14	โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้เท่าทันสภาวะการณ์โลก สามารถประเมินแสวงหา สังเคราะห์ ใช้ข้อมูลข่าวสารจากเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อ	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
15	โรงเรียนฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะด้านอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน โดยถือว่าการปฏิบัติธรรมและร่วมมือกับพระเจ้าในการพัฒนาโลก					
16	โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เคารพและให้เกียรติผู้อื่น พยายามสร้างสังคมแห่งสันติ มีความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว					
17	นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้รู้จักการวางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ดำเนินตามแผน มีความเพียรอดทน และเรียนรู้ที่จะพัฒนางานของตนอยู่เสมอ					
18	โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สามารถวิเคราะห์ผลได้ผลเสียต่อนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อชีวิตประชาชนได้					
19	ฝึกนักเรียนให้มีความรักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ ที่อยู่รอบตัว					
1.3 แนวทางพัฒนาสุขภาพ						
20	โรงเรียนสอนนักเรียนให้มีความรู้เพื่อพัฒนาร่างกายและจิตใจเต็มตามศักยภาพของตน ตามพระประสงค์ของพระเจ้า					
21	โรงเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ					
22	โรงเรียนให้ความรู้แก่นักเรียนเพื่อดูแลดวงสูง น้ำหนัก และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์					
23	โรงเรียนสอนนักเรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคมัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาทางเพศ					
1.4 แนวทางพัฒนาสุนทรียภาพ						
24	โรงเรียนสอนนักเรียนให้ตระหนักในศักยภาพที่จะรักและรับใช้ผู้อื่น โดยเห็นคุณค่าของตนเอง ในฐานะสิ่งสร้างที่เป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้า					
25	โรงเรียนฝึกนักเรียนให้มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น					
26	โรงเรียนสร้างนักเรียนให้มีความมั่นใจแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น					
27	โรงเรียนสอนนักเรียนให้เข้าใจถึงความงามอันเป็นมิติของสัจธรรมและซาบซึ้งในสุนทรียศาสตร์เพื่อค้นพบคุณค่าความดีงามของพระเจ้าผ่านทางผลงานเหล่านี้					

ข้อ	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
28	โรงเรียนฝึกให้นักเรียนให้เห็นความสำคัญ เข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และกีฬาันทนาการโดยสำนึกว่าเป็นของประทานที่สอยงามจากพระเจ้า					
29	โรงเรียนสอนนักเรียนให้สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั้งเดิมของไทยและท้องถิ่น					
2. ด้านการบริหารจัดการ						
2.1 แนวทางพัฒนาผู้บริหาร						
30	พัฒนาผู้บริหารให้มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน โดยจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก					
31	ผู้บริหารใช้หลักบริหารเชิงคุณภาพแบบมีส่วนร่วม โดยใช้ข้อมูลผลประเมินและการวิจัยทั้งด้านวิชาการและการบริหารจัดการ โดยสามารถระบุตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน					
32	พัฒนาผู้บริหารให้มีกลยุทธ์สามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ					
33	พัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ พร้อมทั้งเอาใจใส่การจัดการศึกษาอย่างเต็มเวลาและเต็มศักยภาพ					
34	ผู้บริหารพัฒนาทักษะบุคลากร และหาแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้					
35	ผู้บริหารตระหนักในมิติด้านจิตวิญญาณ โดยร่วมมือกับนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จัดการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ					
36	ผู้บริหารร่วมปรึกษาหารือกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงคุณค่าพระวรสารโดยให้บูรณาการกับวิชาต่างๆ					
2.2 แนวทางพัฒนาครู						
37	โรงเรียนพัฒนาครูทุกคนให้มีความรู้ ทักษะประสบการณ์ในการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา					
38	โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรทุกคนให้ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา และมีหลักในการเจริญชีวิตที่เป็นแบบอย่างที่ดี					
39	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีความรู้ เชี่ยวชาญวิชาการเฉพาะด้าน สามารถแก้ปัญหาและมีความคิดเชิงวิพากษ์ต่อสถานการณ์รอบตัว					
40	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะความสามารถในการใช้สื่อ ตำราเรียน					

ข้อ	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
	ภาษาต่างประเทศ พร้อมทั้งสามารถนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและวัดผลประเมินผลได้					
41	โรงเรียนอบรมครูให้รู้จักการกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
42	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน					
43	โรงเรียนพัฒนาครูให้รู้จักออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ					
44	โรงเรียนฝึกฝนให้ครูรู้จักใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้					
45	โรงเรียนจัดอบรมครูให้รู้จักการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและนำผลมาสร้างแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน					
46	โรงเรียนฝึกฝนครูให้รู้จักแนะนำ ให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และคุณภาพชีวิต					
47	โรงเรียนพัฒนาครูให้มีทักษะในการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนและนำผลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อปรับการเรียนการสอนของตนอย่างต่อเนื่อง					
48	โรงเรียนฝึกฝนครูให้สามารถทำงานเป็นหมู่คณะร่วมกับผู้อื่นและชุมชนเสียสละ สามัคคีและเป็นหนึ่งเดียวกัน					
	2.3 แนวทางพัฒนาระบบบริหารจัดการ					
49	โรงเรียนพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะการสอนทั้งในด้านวิชาการและด้านคุณธรรมจริยธรรม					
50	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและกิจการฯ					
51	โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก					
52	โรงเรียนจัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
53	โรงเรียนกำหนดให้มีฝ่ายจิตตาศึกษาในโครงสร้างการบริหารและพัฒนาบุคลากรในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง					
54	โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศประเมินคุณภาพภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
55	โรงเรียนใช้ระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System management) ตามมาตรฐานสากล และเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย					
56	โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและระบบจัดการความรู้ (KM) โดยสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้					
57	โรงเรียนจัดให้มีการวางแผนด้านงบประมาณเพื่อกระจายสู่กลุ่มงานต่างๆ อย่างพอเพียงเพื่อการดำเนินงานที่มีคุณภาพ					
58	โรงเรียนจัดให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาทางการศึกษา และมีระบบการบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวและเกิดประโยชน์สูงสุด					
59	โรงเรียนจัดให้มีการติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณ โดยยึดหลักความคุ้มค่า ที่มุ่งผลที่เกิดแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด					
60	ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดระบบการตรวจสอบบัญชี ข้อกำหนด ตราสาร จัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
61	โรงเรียนจัดระบบการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิตจิต กระแสเรียก จิตวิญญาณและจรรยาบรรณวิชาชีพครู					
62	โรงเรียนจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนแก่บุคลากร ปรับเปลี่ยนเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมยุติธรรมและเป็นไปตามกฎหมายกำหนด					
63	โรงเรียนสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรทั้งด้านวัตถุและจิตใจเป็นไปตามหลักการอภิบาลครู					
64	โรงเรียนจัดให้มีการบริหารงานบุคลากรอย่างมีอิสระและคล่องตัว โดยสามารถกำหนดอัตราค่าจ้าง สรรหา บรรจุ จัดจ้าง ส่งเสริม และพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ					
65	โรงเรียนกำหนดหน้าที่ขอบข่ายภาระงานแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด					
66	โรงเรียนจัดให้มีนักจิตวิทยาช่วยในฝ่ายจิตตาศาสนา เพื่อช่วยให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาแก่นักเรียนทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตที่เหมาะสมตามวัย					
67	โรงเรียนจัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษาแบบคาทอลิกของโรงเรียน					
2.4 แนวทางพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน						
68	โรงเรียนจัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ปลอดภัย และอยู่ในสภาพใ้การใช้การได้ดี					
69	โรงเรียนจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) มีสื่อเพียงพอ					

ข้อ	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
	ทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้และค้นคว้าอย่างหลากหลาย					
70	โรงเรียนจัดให้มีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มัลติมีเดีย (Electronic Multi Media Classroom) ห้องทดลอง สำหรับนักเรียนตามกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ					
71	โรงเรียนจัดให้มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน					
72	โรงเรียนจัดบรรยากาศมิติด้านจิตวิญญาณ เพื่อเน้นไตร่ตรองและการภาวนา เพื่อสามารถค้นพบความจริงที่อยู่เบื้องหลังศาสตร์แขนงต่างๆ ได้					
73	โรงเรียนกำหนดจุดมุ่งเน้น บทบาท หน้าที่ของฝ่ายจิตตวิญญานที่มีหน้าที่ในการพัฒนาร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ					
74	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเอื้อต่อการจัดการศึกษาที่พัฒนาทักษะด้านอาชีพและการทำโครงการต่างๆ					
	2.5 คุณภาพเครือข่ายร่วมพัฒนา					
75	โรงเรียนสร้างสถานศึกษาเครือข่าย ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ประเทศและระหว่างประเทศ					
76	โรงเรียนสร้างเครือข่าย เพื่อรับการสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน					
77	โรงเรียนสนับสนุนนักเรียนและครูมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ					
78	โรงเรียนจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และทรัพยากรระหว่างเครือข่ายร่วมพัฒนา					
79	โรงเรียนให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด โดยดำเนินตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก					
80	โรงเรียนส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร ร่วมกันทำแผนพัฒนาโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานตามอัตลักษณ์และพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิก					
81	โรงเรียนเชิญชวนให้คณะกรรมการสถานศึกษา กำกับติดตามดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยกระตุ้นเตือนทุกคนให้ดำเนินการเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย					
82	โรงเรียนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบบคาทอลิก					
83	โรงเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในโรงเรียน ครอบครัว ชุมชนและองค์กร					

ข้อ	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
	อื่นๆ ก่อให้เกิดความร่วมมือ ความรัก จன்பรรลุเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก					
	2.6 แนวทางพัฒนากาวิวิจัยและพัฒนา					
84	โรงเรียนจัดให้มีกาวิวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
85	โรงเรียนจัดให้มีระบบการวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อสามารถเข้าใจและพัฒนานักเรียนได้เป็นรายบุคคล					
86	โรงเรียนศึกษาและวิจัยสถานการณ์ของสังคมโลก เพื่อสามารถบูรณาการคุณค่าที่ต้งามแก่นักเรียนในการใช้ชีวิต					
87	โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก					
88	โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสะดวกในการบริหารจัดการโรงเรียนได้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาคาทอลิก					
89	โรงเรียนติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบโดยใช้มาตรฐานการศึกษาคาทอลิกเป็นหลัก					
90	โรงเรียนตื่นตัวที่จะปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เพื่อรองรับภาระกิจการพัฒนาสังคมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21					
91	โรงเรียนจัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินผลการทำงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโดยศึกษาจาก Best Practices ขององค์กรอื่นๆ					
	3. ด้านการจัดการเรียนการสอน					
	3.1 แนวทางพัฒนาหลักสูตร					
92	โรงเรียนจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนมุ่งไปสู่ความจริง ความดี ความงาม บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ความท้าทายและความจำเป็นทางสังคม โดยบูรณาการกับคุณค่าพระวรสารและชีวิต					
93	โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับชีวิตที่สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น					
94	โรงเรียนจัดวิชาคำสอน คริสตศาสตร์ ศีลธรรมและจริยศึกษาในหลักสูตรเพื่อประโยชน์ต่อการเข้าใจคุณค่าที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต					
95	โรงเรียนจัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ					
96	โรงเรียนจัดหลักสูตรทางเลือกเทียบเคียงมาตรฐานสากล เช่น English Program, Mini English Program, International English Program, และ					

ข้อ	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
	หลักสูตรเฉพาะทางอื่นๆ					
97	ส่งเสริมโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น ชุมนุมกลุ่มอาชีพ ฯลฯ ที่ตอบสนองความต้องการความสามารถและความสนใจของผู้เรียน					
98	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง					
	3.2 แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอน					
99	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ในลักษณะโครงงานจนสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง					
100	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง Head Heart และ Hand เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นองค์รวม					
101	โรงเรียนเชิญชวนให้ผู้เชี่ยวชาญในชุมชนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาช่วยในกระบวนการเรียนการสอน					
102	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีการวิเคราะห์ในจุดอ่อนจุดแข็งของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อวางแผนในการพัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสม					
103	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้การสอนที่เน้นการใฝ่ตรงการบูรณาการคุณค่าพระวรสารสู่สาระการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ					
104	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปรับเนื้อหาการเรียนรู้เพิ่มวิชามาตรฐานสากล เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ การเขียนเรียงความขั้นสูง และการสร้างโครงงาน ฯลฯ					
105	โรงเรียนปรับลดเวลาเรียนหรือเวลาสอน โดยเพิ่มเติมเวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่ผู้เรียนมากขึ้น					
106	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความแตกต่างและความสนใจของแต่ละคน					
107	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้การประเมินจากสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า สอบสัมภาษณ์ โดยสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับโรงเรียนต่างๆ ได้ทั้งในและต่างประเทศ					
108	โรงเรียนสร้างระบบนิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
	3.3 แนวทางพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้					
109	โรงเรียนส่งเสริมการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
110	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเน้นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เช่น สถานที่					

ข้อ	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
	สำคัญ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ					
111	โรงเรียนสร้างห้องสมุดให้บริการสื่อและเทคโนโลยีเพื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม					
112	โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อเทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21					
4. ด้านคุณลักษณะเฉพาะ						
	4.1 แนวทางพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียน					
113	พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่กำหนดไว้โดยองค์คุณค่าพระวรสาร					
114	ฝึกนักเรียนให้เป็นผู้รักและรับใช้ มีเมตตา พร้อมช่วยเหลือแบ่งปันแก่ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และมีจิตสาธารณะ					
115	สอนนักเรียนให้มีความรักในความดี เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น					
116	พัฒนานักเรียนให้มีความซื่อตรง ดำรงตรงอยู่ในความจริง แสวงหาความจริง รู้จักผิดชอบชั่วดี และให้คุณค่าสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้อง					
117	ฝึกฝนนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์ กตัญญูกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเที่ยงตรงจริงใจ มีสัจจะโปร่งใส ไม่คดโกงและไม่เบียดเบียนผู้อื่น					
118	สอนนักเรียนให้มีความกตัญญูรู้คุณ ต่อพระเจ้าองค์แห่งความดีสูงสุด นบ นอบ เคารพ เชื่อฟังให้เกียรติบิดามารดา ผู้มีพระคุณ และแผ่นดินถิ่นเกิด					
119	ฝึกฝนนักเรียนให้มีความพอเพียง มีชีวิตที่เรียบง่าย รู้จักประหยัดอดออม พอใจในสิ่งที่ตนเองมี					
120	พัฒนานักเรียนให้มีภูมิคุ้มกัน เจตियวฉลาด แสวงหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอ พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลง					
121	กระตุ้นนักเรียนให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ มุ่งพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพของตน					
	4.2 แนวทางพัฒนาเอกลักษณ์สถานศึกษา					
122	โรงเรียนทบทวนกำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก					
123	โรงเรียนจัดทำแผนงานอภิบาล โดยสอนคำสอน คริสตศาสน์ และจริยศึกษา พร้อมทั้งมีบุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน					

ข้อ	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
124	โรงเรียนบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระฯ พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม					
125	โรงเรียนจัดให้ผู้บริหาร/ ครู/ บุคลากร/ ผู้ปกครอง ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิกและความหมายของชุมชนการศึกษา(Educational Community)					
126	โรงเรียนประสานความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
127	โรงเรียนสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาการศึกษาคาทอลิก ในการช่วยเหลือและแบ่งปันพัฒนาโรงเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก					
128	โรงเรียนสร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติ เคารพในความแตกต่างด้านเชื้อชาติศาสนาและวัฒนธรรม					
129	โรงเรียนช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่รอโอกาสในรูปของทุนการศึกษาหรือลดค่าธรรมเนียมนักเรียน ฯลฯ					
130	โรงเรียนสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนบ้านโดยมีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมสติปัญญาและมีจิตวิญญาน					

ภาคผนวก ฅ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันแนวทางการพัฒนา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิยืนยัน
แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์คาทอลิก

1. เซอร์โซเฟีย ประไพพิศ รัศมีมารีย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนภัทรวินทยา แม่สอด
2. ผู้อำนวยการ สิทธิวัฒน์ สิงสนิท	ผู้อำนวยการโรงเรียนฟรังซิสเซเวียร์ มัธโนทัย
3. ซีสเตอร์ บุญชอบ หัวใจ	ผู้อำนวยการโรงเรียนยอแซฟ พิจิตร
4. ซีสเตอร์ พานี นิลเพชร	ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์กาเบรียลสันติพัฒนา
5. คุณพ่อ สุรเดช กิจเจริญ	ผู้อำนวยการโรงเรียนพระวารสาร ลพบุรี
6. คุณพ่อ ประเสริฐ สิทธิ	ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์นิโกลาส พิษณุโลก
7. ผู้อำนวยการ พรทิพย์ แสงโวจน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์แมรี อุตรดิตถ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ธีรวัช สิงห์สา
ที่อยู่ 20 หมู่ 6 ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110
ที่ทำงาน วิทยาลัยแสงธรรม 20 หมู่ 6 ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม 73110

ประวัติการศึกษา

- ปี 2532 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา สาขาวิชาปรัชญา
- ปี 2534 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา สาขาวิชาเทววิทยา วิทยาลัยแสงธรรม
- ปี 2542 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา สาขาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ปี 2546 การศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทววิทยาพันธกิจ (Missiology)
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญนานาชาติ ประเทศอิตาลี
- ปี 2556 ศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

- ปี 2535 บาทหลวงผู้ดูแลกลุ่มคริสตชนวัดพระคริสตทศวรรษ จังหวัดตาก
- ปี 2537 บาทหลวงผู้อภิบาลคริสตชนคาทอลิกเขตอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก
และผู้อำนวยการศูนย์สังคมพัฒนา สังฆมณฑลนครสวรรค์
- ปี 2548 ผู้แทนผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนภัทรวิทยา จังหวัดตาก
- ปี 2550 ผู้อำนวยการโรงเรียนสันตพลาไมตรีศึกษา จังหวัดตาก
- ปี 2556 - ปัจจุบัน อาจารย์พิเศษวิทยาลัยแสงธรรม จังหวัดนครปฐม และ
บาทหลวงผู้อภิบาลคริสตชนคาทอลิก จังหวัดสิงห์บุรี และ
เจ้าอาวาส/ผู้อำนวยการโรงเรียนพระกุมารเยซู จังหวัดสิงห์บุรี